

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

ÇOCUK KİTAPLARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ŞEYMA HATİCE TEMELLİOĞLU

DANIŞMAN
PROF.DR. AYŞE GÜLER KÜÇÜKTURAN

ŞUBAT 2022

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

ÇOCUK KİTAPLARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ŞEYMA HATİCE TEMELLİOĞLU

DANIŞMAN
PROF.DR. AYŞE GÜLER KÜÇÜKTURAN

ŞUBAT 2022

BİLDİRİM

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez-Proje Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu çalışmada:

- Tezde yer verilen tüm bilgi ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve sunduğumu,
- Yararlandığım eserlere atıfta bulunduğumu ve kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değiştirmede bulunmadığımı,
- Bu tezin tamamını ya da herhangi bir bölümünü başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

Şeyma Hatice TEMELLİOĞLU

ÖNSÖZ

İnsan.

Kendisine bu zamana kadar eşlik eden sürülerce kavramdan sıyrılmış yalnız bir vaziyette en başa yerleştirme sebebim her şeyin “insan”da başlayıp yine “insan”da bittiğini anlatabilme arzumdandır. Dünyada nice etiketlerle birbirinden ayrıştırılan insanlara, hiçbir yafta vurmadan yalnızca “insan” diyebilmenin, bakabilmenin benliğimde kapladığı derin düşünüşten ve güçlü inançtandır.

Bundandır ki insanı ayırıştıran toplumsal cinsiyet rolleri, bir insan olarak benim için yalnızca bir kavram veya araştırma konusu değil; her gün karşı karşıya geldiğim, mücadele ettiğim, başkaldırdığım yaşayan bir tanıdıktır. Cinsiyet eşitliğinin sağlanabilmesinde şiddeti fark etmeksizin bir ses olabilmek, buradayım diyebilmek bu araştırmadaki çabamdır.

İnsanı; cinsiyet, din, ırk gibi farklılıklarına göre yaftalamak yersiz, tehlikeli ve ötekileştiricidir. İnsanın tabi tutulacağı tek sınıflandırma yine “insanlık”tır. Bir insana karşı algılarımızın biçimlenmesinde temel alacağımız tek kıstas “insanlık” olmalıdır. Umudum, dünyadaki bütün hengâmenin yalnızca insan olabilmenin uğruna olmasıdır.

Bu araştırmada samimiyetiyle bana her zaman kendimi iyi hissettiren, bilgisiyle ışık olan, desteğini asla esirgemeyerek aksine daima el uzatan, bu yorucu ve zorlayıcı süreçte yollarımız kesiştiği için kendimi şanslı hissettiğim kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Ayşe Güler KÜÇÜKTURAN’a teşekkürü bir borç bilirim.

Varlıklarıyla ruhumu mest eden, yeryüzünde benim için en değerli olan, beslediğim sevginin izahı mümkün olmayan, çocuk şenliğim, yüreğimin pamuk şekerleri canım kardeşlerim Burak TEMELLİOĞLU ve Abdurrahman TEMELLİOĞLU’na,

Bu dünyada nice zorluklarla boğuşmuş, nice savaşlar vermiş ama hepsinin de üstesinden gelmiş, bizi torunu değil çocukları gibi sarıp sarmalamış, sevmiş olan, yüreğimde taşıdığım sarıçiçeğim babaannem Zekiye TEMELLİOĞLU’na sayısız kere teşekkür ederim.

Hayattaki şansım, her adımda olduğu gibi yüksek lisansa başlangıcında da kilometrelerce yolu benimle birlikte hevesle gidip gelen, gözlerinin içine bakıp “o yolun sonuna geldik” demeyi en çok istediğim, evladı olmaktan gurur duyduğum, güçlü ve bağımsız bir kadın olmamda büyük emeğe sahip olan, artık benimle değil bende olan ve daima da ruhumun her zerresinde hissedeceğim dört yapraklı yoncam, kara sevdam babam Süleyman TEMELLİOĞLU’na sonsuz kere teşekkür ederim.

ÖZET

ÇOCUK KİTAPLARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ

Şeyma Hatice TEMELLİOĞLU, Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Ayşe Güler KÜÇÜKTURAN

Sakarya Üniversitesi, 2022.

İnsan, içine doğduğu çevre ile yaşam boyu devam eden bir etkileşim içindedir. Doğduğu ilk andan itibaren başlayan bu etkileşim, bireyin davranış ve düşünce yapısının gelişimindeki en büyük faktörlerden biridir. Toplum, kendisini oluşturan bireylerin davranış ve düşünce yapılarını şekillendirmenin yanı sıra onları çeşitli sınıflandırmalara tabii tutar. Toplumun, bireyleri ayırttığı sınıflandırmalarının en başında cinsiyet bağlamındaki erkek/kadın sınıflandırması gelmekte ve bireye, toplum tarafından çeşitli cinsiyet rolleri atfedilmektedir. Bu sınıflandırmanın doğrultusunda bireyler, cinsiyet özelliklerine ve cinsiyet rollerine dair algılarını çocukluklarından başlayan bir süreç boyunca çevrelerinin etkisi altında edinmekte ve şekillendirmektedirler. Çocukların, dilsel ve düşünsel becerilerini destekleyen, onları farklı konularla, olaylarla ve fikirlerle tanıştıran çocuk kitapları; düşünce, bilgi, tutum ve davranış âlemindeki toplumsal cinsiyet rolleri algısının oluşumunda büyük rol oynamaktadır. Bu çalışmanın amacı da çocuk kitaplarında toplumsal cinsiyet rollerine nasıl yer verildiğini belirlemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışma modeli kullanılarak yürütülmüştür. Çalışma grubunu, Sakarya il ve ilçelerinin halk kütüphanelerindeki çocuk kitapları bölümünde ortak olarak yer alan kitapların arasından tabakalı örnekleme yöntemi ile seçilen 10 yerli ve 10 yabancı kitap oluşturmaktadır. Veriler 20 kitabın toplumsal cinsiyet rolleri bağlamı çerçevesinde incelenerek kullanılan ifadelerden elde edilmiştir. Benzer ifadeler bir araya getirilerek Kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak ele alınan cinsiyet rolleri; “cinsiyetlere atfedilen karakterler”, “cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri”, “cinsiyetlere atfedilen meslekler”, “cinsiyetlere atfedilen eylemler” “cinsiyete yönelik atfedilen nesneler”, “cinsiyete atfedilen fiziksel unsurlar” ve “cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar” şeklinde 7 kategori oluşturulmuştur. Çalışmada kadın ve erkek karakterlerin gösterimine eşit oranlarda yer verilmediği; erkek figürün gösteriminin, kadın figürü gösteriminden çok daha fazla olduğu analiz edilmiştir. Aynı zamanda incelenen çocuk kitaplarında geleneksel cinsiyet rollerine sıkça yer verildiği, kadın ve erkeğin toplumsal cinsiyet kalıp yargılarıyla gösterildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Cinsiyet, Toplumsal cinsiyet rolleri, Çocuk kitapları

ABSTRACT

GENDER ROLES IN CHILDREN'S BOOKS

Şeyma Hatice TEMELLİOĞLU, Master Thesis

Supervisor: Prof. Dr. Ayşe Güler KÜÇÜKTURAN

Sakarya Üniversitesi, 2022.

Man is in a lifelong interaction with the environment he was born into. This interaction, which starts from the first moment of birth, is one of the biggest factors in the development of an individual's behavior and mentality. Society not only shapes the behavior and thought structures of the individuals that compose it, but also subjects them to various classifications. At the beginning of the classifications that the society separates individuals, the male/female classification in the context of gender comes first and various gender roles are attributed to the individual by the society. In line with this classification, individuals acquire and shape their perceptions of gender characteristics and gender roles under the influence of their environment throughout a process starting from their childhood. Children's books that support children's linguistic and intellectual skills and introduce them to different subjects, events and ideas; plays a major role in the formation of the perception of gender roles in the realm of thought, knowledge, attitude and behavior. The aim of this study is to determine how gender roles are included in children's books. The research was conducted using the case study model, one of the qualitative research methods. The study group consists of 10 domestic and 10 foreign books selected by stratified sampling method among the books that are common in the children's books section of the public libraries of Sakarya province and its districts. The data were obtained from the expressions used by examining 20 books within the context of gender roles. Combining similar expressions, gender roles as women, men, girls and boys; 7 categories were created: "characters attributed to genders", "personal characteristics attributed to genders", "occupations attributed to genders", "actions attributed to genders" "objects attributed to gender", "physical elements attributed to gender" and "places with genders". In the study, the representation of male and female characters was not included in equal proportions; It has been analyzed that the representation of the male figure is much more than the representation of the female figure. At the same time, it was concluded that traditional gender roles are frequently included in the children's books examined and women and men are shown with gender stereotypes.

Keywords: Gender, Gender roles, Children's books

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ	xv
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın problemi.....	3
1.2. Araştırmanın amacı ve önemi.....	4
1.3. Varsayımlar	7
1.4. Araştırmanın sınırlılıkları	7
1.5. Tanımlar	7
BÖLÜM II.....	8
ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇEREVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	8
2.1. Cinsiyet.....	8
2.2. Toplumsal cinsiyet.....	9
2.3. Toplumsal cinsiyet rolleri.....	10
2.4. Toplumsal cinsiyet rolleri kalıp yargıları	12
2.5. Gelişim ve öğrenme kuramları temelinde toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılması ..	18
2.5.1. Bilişsel gelişim kuramına göre toplumsal cinsiyetin rollerinin kazanılması	18
2.5.2. Sosyal öğrenme kuramına göre toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılması.....	20
2.5.3. Psikanalitik kurama göre toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılması.....	20
2.5.4. Toplumsal cinsiyet şema kurama göre toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılması.....	22
2.6. Çocuk kitapları ve toplumsal cinsiyet rolleri.....	22

2.7. Yapılan çalışmalar	24
BÖLÜM III.....	36
YÖNTEM	36
3.1. Araştırmanın yöntemi	36
3.2. Çalışma grubu.....	36
3.3. Verilerin toplanması ve analizi.....	38
BÖLÜM IV.....	43
BULGULAR	43
4.1. “1. Çocuk kitaplarında, kadın ve erkeğin yer alma sıklığı oranları nasıldır?” Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	43
4.1.1. Çocuk kitaplarının başkahramanlarının cinsiyeti.....	43
4.1.2. Çocuk kitaplarının görsellerinde cinsiyet.....	44
4.1.2.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet.....	45
4.1.2.2. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet.....	46
4.1.2.3. “Limon ile Yabancı” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet	47
4.1.2.4. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet.....	48
4.1.2.5. “Keloğlan” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet.....	49
4.1.2.6. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet.....	50
4.1.2.7. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet.....	51
4.1.2.8. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet.....	52
4.1.2.9. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet	53
4.1.2.10. “Sinbad” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet	53
4.1.2.11. “Püsküllü Deve” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet	54
4.1.2.12. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet	55
4.1.2.13. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet	56
4.1.2.14. “Rapunzel” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet	57

4.1.2.15. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet.....	58
4.1.2.16. “Mutlu Prens” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet.....	59
4.1.2.17. “Heidi” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet.....	60
4.1.3. Çocuk kitaplarının metinlerinde cinsiyet	61
4.1.3.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	62
4.1.3.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	63
4.1.3.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	64
4.1.3.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet.....	65
4.1.3.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	66
4.1.3.6. “Keloğlan” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	67
4.1.3.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet.....	67
4.1.3.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	68
4.1.3.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	69
4.1.3.10. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet.....	70
4.1.3.11. “Sinbad” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	71
4.1.3.12. “Püsküllü Deve” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet.....	72
4.1.3.13. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet.....	73
4.1.3.14. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet.....	74
4.1.3.15. “Rapunzel” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	74
4.1.3.16. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	75
4.1.3.17. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	76
4.1.3.18. “Mutlu Prens” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	77
4.1.3.19. “Heidi” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet	78
4.2. “Kadın ve erkeğe atfedilen toplumsal cinsiyete dair unsurlar nelerdir?” alt problemine ilişkin bulgular	79
4.2.1. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen karakterler	79

4.2.1.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında atfedilen karakterler	83
4.2.1.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler.....	83
4.2.1.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	85
4.2.1.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	86
4.2.1.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	86
4.2.1.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler.....	87
4.2.1.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler ...	88
4.2.1.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler.....	89
4.2.1.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	90
4.2.1.10. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	90
4.2.1.11. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	91
4.2.1.12. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	92
4.2.1.13. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	92
4.2.1.14. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler ...	93
4.2.1.15. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	94
4.2.1.16. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	95
4.2.1.17. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler...	95
4.2.1.18. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	96
4.2.1.19. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler.....	97
4.2.1.20. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler	98
4.2.2. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri.....	99
4.2.2.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlere kişilik özellikleri	105

4.2.2.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	107
4.2.2.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	109
4.2.2.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	110
4.2.2.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	111
4.2.2.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	112
4.2.2.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	113
4.2.2.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri....	114
4.2.2.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	115
4.2.2.10. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	116
4.2.2.11. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	118
4.2.2.12. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	118
4.2.2.13. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	119
4.2.2.14. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	120
4.2.2.15. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	121
4.2.2.16. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere kişilik özellikleri.....	122
4.2.2.17. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	123
4.2.2.18. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	124
4.2.2.19. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri	126
4.2.3. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen meslekler	127
4.2.3.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler.....	131

4.2.3.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	131
4.2.3.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	132
4.2.3.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	133
4.2.3.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	133
4.2.3.6. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler...	134
4.2.3.7. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	135
4.2.3.8. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler.....	136
4.2.3.9. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında mesleğe göre toplumsal cinsiyet rolleri	137
4.2.3.10. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	137
4.2.3.11. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	139
4.2.3.12. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	139
4.2.3.13. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler ...	140
4.2.3.14. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	141
4.2.3.15. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler ..	142
4.2.3.16. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	142
4.2.3.17. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	143
4.2.3.18. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler	144
4.2.4. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	145
4.2.4.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	148
4.2.4.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	148
4.2.4.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	149

4.2.4.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	150
4.2.4.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	151
4.2.4.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler.....	151
4.2.4.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	152
4.2.4.8. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	153
4.2.4.9. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler .	154
4.2.4.10.“Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	154
4.2.4.11.“Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	155
4.2.4.12.“Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler .	156
4.2.4.13.“Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	156
4.2.4.14.“Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	157
4.2.4.15.“Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	157
4.2.4.16.“Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler.....	158
4.2.4.17.“Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler	159
4.2.5.Çocuk kitaplarında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	159
4.2.5.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar...	161
4.2.5.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar..	162
4.2.5.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	163
4.2.5.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	164

4.2.5.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	164
4.2.5.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	165
4.2.5.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	166
4.2.5.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	166
4.2.5.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar ...	167
4.2.5.10. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	168
4.2.5.11. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	168
4.2.5.12. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	169
4.2.5.13. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	170
4.2.5.14. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	170
4.2.5.15. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	171
4.2.5.16. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	172
4.2.5.17. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	173
4.2.5.18. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	173
4.2.5.19. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	174
4.2.5.20. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar	175
4.2.6. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	175
4.2.6.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	181
4.2.6.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	182
4.2.6.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	184
4.2.6.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	184

4.2.6.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	185
4.2.6.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	187
4.2.6.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	187
4.2.6.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	188
4.2.6.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	189
4.2.6.10. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar..	190
4.2.6.11. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	191
4.2.6.12. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	192
4.2.6.13. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	193
4.2.6.14. “Don Kışot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	194
4.2.6.15. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar .	196
4.2.6.16. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	196
4.2.6.17. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	198
4.2.6.18. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	199
4.2.6.19. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	199
4.2.6.20. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar	200
4.2.7. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen eylemler	201
4.2.7.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	227
4.2.7.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	230
4.2.7.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	234
4.2.7.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	237

4.2.7.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	240
4.2.7.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	242
4.2.7.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	243
4.2.7.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	246
4.2.7.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	248
4.2.7.10. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	249
4.2.7.11. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	250
4.2.7.12. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	253
4.2.7.13. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	254
4.2.7.14. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	257
4.2.7.15. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	259
4.2.7.16. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	262
4.2.7.17. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	263
4.2.7.18. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	267
4.2.7.19. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	269
4.2.7.20. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler	271
BÖLÜM V	275
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	275
5.2. Sonuç ve tartışma	275
5.3. Öneriler	284
5.3.2. Araştırma sonuçlarına dayalı öneriler	285
5.3.3. Gelecek araştırmalara yönelik öneriler	285
KAYNAKLAR	286
EKLER	297

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Halk kütüphanelerinde çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyeti	39
Tablo 2. Yerli çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyeti.....	41
Tablo 3. Yabancı çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyeti.....	42
Tablo 4. Çocuk kitaplarında başkahramanların cinsiyetlerinin dağılımı	43
Tablo 5. Çocuk kitaplarının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı	44
Tablo 6. “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	46
Tablo 7. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	47
Tablo 8. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	48
Tablo 9. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	49
Tablo 10. “Keloğlan” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı	50
Tablo 11. “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	50
Tablo 12. “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	51
Tablo 13. “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	52
Tablo 14. “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	53
Tablo 15. “Sinbad” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı .	54
Tablo 16. “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	55
Tablo 17. Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	56

Tablo 18. “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	57
Tablo 19. “Rapunzel” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı	57
Tablo 20. “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	58
Tablo 21. “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı	59
Tablo 22. “Heidi” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı....	60
Tablo 23. Çocuk kitaplarının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	61
Tablo 24. “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	62
Tablo 25. “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	63
Tablo 26. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	64
Tablo 27. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı	65
Tablo 28. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	66
Tablo 29. “Keloğlan” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı	67
Tablo 30. “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet rolleri	68
Tablo 31. “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	69
Tablo 32. “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	70

Tablo 33. “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı	70
Tablo 34. “Sinbad” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı ..	71
Tablo 35. “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	72
Tablo 36. Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	73
Tablo 37. “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı.....	74
Tablo 38. “Rapunzel” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı	75
Tablo 39. “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı	76
Tablo 40. “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı	77
Tablo 41. “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin dağılımı	78
Tablo 42. “Heidi” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet rolleri	79
Tablo 43. Çocuk kitaplarında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı.....	80
Tablo 44. “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	83
Tablo 45. “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	84
Tablo 46. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	85
Tablo 47. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	86
Tablo 48. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	87

Tablo 49. “Keloğlan” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	88
Tablo 50. “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	88
Tablo 51. “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı.....	89
Tablo 52. “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	90
Tablo 53. “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı.....	91
Tablo 54. “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı.....	91
Tablo 55. “Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	92
Tablo 56. “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı.....	93
Tablo 57. “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında kar geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	93
Tablo 58. “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı.....	94
Tablo 59. “Rapunzel” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	95
Tablo 60. “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	96
Tablo 61. “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı	97
Tablo 62. “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı.....	98
Tablo 63. “Heidi” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı ..	98
Tablo 64. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı	99

Tablo 65. “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı	106
Tablo 66. “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı	107
Tablo 67. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı	109
Tablo 68. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı	110
Tablo 69. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı	111
Tablo 70. “Keloğlan” adlı çocuk kitabında kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı	113
Tablo 71. “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete dağılımı	113
Tablo 72.....	114
“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı.....	114
Tablo 73. “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı	116
Tablo 74. “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı.....	116
Tablo 75. “Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı.....	118
Tablo 76. “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı	119
Tablo 77. “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı	119
Tablo 78. “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı	120

Tablo 79. "Rapunzel" adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı.....	121
Tablo 80. "Alice Harikalar Diyarında" adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı	122
Tablo 81. "Huckleberry Finn'in Maceraları" adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı	124
Tablo 82. "Mutlu Prens" adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı.....	124
Tablo 83. "Heidi" adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı.....	126
Tablo 84. Çocuk kitaplarında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	127
Tablo 85. "Uçurtmam Bulut Şimdi" adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyetlere göre dağılımı	131
Tablo 86. "Dede Korkut Hikâyeleri" adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyetlere göre dağılımı	131
Tablo 87. "Sevgi ve Merhamet Öyküleri" adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyetlere göre dağılımı	132
Tablo 88. "Limon ile Zeytin – Yalan Yok" adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	133
Tablo 89. "Her Çocuğun Bir Yıldızı Var" adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	134
Tablo 90. "Hoşça Kal Güzel Okulum" adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	134
Tablo 91. "Deyim Hikâyeleri" adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı.....	135
Tablo 92. "Elveda Ağustos Böceği" adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	136
Tablo 93. "Şu Acayip Böcekler" adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı.....	137

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	138
Tablo 95. “Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	139
Tablo 96. “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı.....	139
Tablo 97. “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	140
Tablo 98. “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı.....	141
Tablo 99. “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	142
Tablo 100. “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	143
Tablo 101. “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı.....	143
Tablo 102. “Heidi” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı	144
Tablo 103. Çocuk kitaplarında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı.....	145
Tablo 104. “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	148
Tablo 105. “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyetlere göre dağılımı	148
Tablo 106. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyetlere göre dağılımı	149
Tablo 107. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	150
Tablo 108. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	151
Tablo 109. “Keloğlan” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	152

Tablo 110. “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	152
Tablo 111. “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	153
Tablo 112. “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı.....	154
Tablo 113. “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	155
Tablo 114. “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	155
Tablo 115. “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı.....	156
Tablo 116. “Rapunzel” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	156
Tablo 117. “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	157
Tablo 118. “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	158
Tablo 119. “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı	158
Tablo 120. “Heidi” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı ..	159
Tablo 121. Çocuk kitaplarında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı.....	160
Tablo 122. “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	161
Tablo 123. “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	162
Tablo 124. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	163

Tablo 125. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	164
Tablo 126. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	164
Tablo 127. “Keloğlan” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	165
Tablo 128. “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	166
Tablo 129. “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı.....	167
Tablo 130. “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	167
Tablo 131. “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı.....	168
Tablo 132. “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı.....	169
Tablo 133. “Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	169
Tablo 134. “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı.....	170
Tablo 135. “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	171
Tablo 136. “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı.....	171
Tablo 137. “Rapunzel” adlı çocuk kitabında mekân rolleri	172
Tablo 138. “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	173
Tablo 139. “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı	174

Tablo 140. “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı.....	174
Tablo 141. “Heidi” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı.	175
Tablo 142. Çocuk kitaplarında geçen fiziksel unsurların cinsiyetlere göre dağılımı.	176
Tablo 143. “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	181
Tablo 144. “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	183
Tablo 145. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	184
Tablo 146. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	185
Tablo 147. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	186
Tablo 148. “Keloğlan” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı.....	187
Tablo 149. “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	188
Tablo 150. “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	189
Tablo 151. “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	189
Tablo 152. “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	190
Tablo 153. “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı.....	191
Tablo 154. “Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı.....	192

Tablo 155. “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	193
Tablo 156. “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	195
Tablo 157. “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	196
Tablo 158. “Rapunzel” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı.....	197
Tablo 159. “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	198
Tablo 160. “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı	199
Tablo 161. “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı.....	199
Tablo 162. “Heidi” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı.....	200
Tablo 163. Çocuk kitaplarında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	
Tablo 164. “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	227
Tablo 165. “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	230
Tablo 166. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	234
Tablo 167. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı.....	238
Tablo 168. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	240
Tablo 169. “Keloğlan” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	242

Tablo 170. “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	244
Tablo 171. “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı.....	246
Tablo 172. “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	248
Tablo 173. “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı.....	250
Tablo 174. “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	251
Tablo 175. “Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	253
Tablo 176. “Püsküllü Deve” adlı çocuk geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı ...	255
Tablo 177. “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	257
Tablo 178. “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı.....	260
Tablo 179. “Rapunzel” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	262
Tablo 180. “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	263
Tablo 181. “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	267
Tablo 182. “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı	270
Tablo 183. “Heidi” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı..	272

BÖLÜM I

GİRİŞ

Birey, içine doğduğu toplum ile birlikte büyümekte, gelişmekte ve varlığını inşa etmektedir. Sosyokültürel bir varlık olan insan doğumundan itibaren yaşamı boyunca, içinde bulunduğu toplum ile etkileşim içerisinde. Bireyin varlığının şekillenmesinde, toplum ile gerçekleştirdiği bu etkileşim büyük paya sahiptir. Bireyler, toplumu oluştururken aslında; toplum da bireyleri oluşturmaktadır. Bireyler içinde bulundukları topluma bireysel farklılıkları ile birlikte farklı değerler kazandırırken toplum da bireyleri bazı sınıflandırmalara tabii tutar. Bu sınıflandırmaların ilki birey henüz dünyaya gelmeden önce yapılmaya başlanan cinsiyet sınıflandırmasıdır. Toplum, bireyleri önce cinsiyetlerine göre ayırır ve daha sonra bireylere cinsiyetlerine bağlı olarak birçok değişenle birlikte roller atfeder. Bu noktada birbiriyle iç içe geçmiş fakat birbirinden çok farklı anlamlar taşıyan iki kavram karşımıza çıkmaktadır; Cinsiyet ile Toplumsal Cinsiyet.

Cinsiyet kavramı daha çok biyolojik yaklaşımlarla açıklanmaya çalışılırken, toplumsal cinsiyet kavramı bireyin rollerini belirleyen sosyal bir statü aracı olarak kabul edilir (Akkaş, 2019). Ama yine de genel anlamda cinsiyet kavramının, toplumsal cinsiyet kavramı ile karıştırıldığını veya toplumsal cinsiyet kavramı yerine kullanıldığını sık sık duyarız (Değirmenci, 2020). Cinsiyet kavramı, insanların doğuştan getirmiş oldukları fiziksel, anatomik ve biyolojik farklılıklarını belirtir ve insanları erkek ve kadın şeklinde iki cinse ayırır (Yener, 2020). Toplumsal cinsiyet kavramı ise; genetik ve anatomik farklılıklar anlamına gelen cinsiyetten farklı olarak bireylere biyolojik cinsiyeti nedeniyle atfedilen toplumsal, kültürel ya da ekonomik temelli davranış biçimleri, beklentiler, yüklenen sorumluluklar, ödevler ve roller bütünüdür. Cinsiyet kavramı bütün toplumlarda sabittir, zamana ve coğrafyaya göre değişkenlik göstermez. Toplumsal cinsiyet kavramı ise aksine zaman içinde değişen, kültürden kültüre farklılık gösteren bir kavramdır ve bu sebeple getirdiği roller dinamiktir, içeriği zamana ve mekâna göre değişebilmektedir (Seçgin ve Tural, 2011). Başka bir deyişle cinsiyet doğuştan edinilirken, toplumsal cinsiyet rolleri sonradan öğrenilir.

Çocukluktan itibaren başta okullarda olmak üzere kız ve erkek rollerine dair birtakım kalıp yargılar bireye benimsetilir (Dumanlı Kadızade, 2015). Çocuk ilk başta kendine sunulanı özümseyip kabul ederek kişiliğini oluşturur (Dilek, 2014). Kısacası birey, dâhil olduğu ve

karşı cinsiyete özgü rollere dair algılarını çocukluğundan başlayan bir süreç boyunca çevrenin etkisi altında edinmekte ve şekillendirmektedir. Aile, okul, medya, oyun, kitap, film gibi çocuğun deneyimlediği, tükettiği, şahit olduğu, öğrendiği birçok faktör çocuğun zihnindeki cinsiyet rollerine dair tutumlarının oluşmasında ve yerleşmesinde etkilidir. Çocuk kitapları da cinsiyet ideolojileri ve senaryolar da dâhil olmak üzere kültürlere ait ideolojileri, değerleri ve inançları sunar (Batmaz, 2021). Çocuk kitapları hem örgün eğitim kurumları içinde yer alarak hem de bir boş zaman etkinliği içinde tüketilen bir meta olarak, çocuk dünyasını inşa etmektedir (Çatalcalı Soyer, 2009).

Çocuk kitapları, çocukların bilişsel, duygusal, psiko-motor gelişimlerini destekleyen, dil, sosyal ve ahlaki gelişimlerine de doğrudan etki eden önemli bir araçtır (Tanju, 2010). Kitaplar bir bakıma toplumun yansımasıdır ve çoğu kültürde değerlerin ve tutumların aktarımının en önemli ve etkili yolu hikâye anlatıcılığı ve çocuk kitapları olarak kabul edilir (Kortenhaus ve Demarest, 1993). Kitaplar, toplumsal cinsiyet hakkında çıkarımlar yaparak bir çocuğun kimliğini etkileme gücüne sahiptirler ve belki de toplumsal cinsiyet bağlamında, çocukların dünyayı ve kendilerini görüp deneyimledikleri en temel perspektiftirler (Taylor, 2003). Cinsiyet rollerine dair kalıplaşmış yargılar çocuk edebiyatı aracılığıyla hem yazılı metin hem de beraberindeki resimlerle aktarılır (Poarch ve Monk-Turner, 2001). Henüz okuma yazmayı öğrenmeden bile resimli kitaplar çocuklar için öğretici rol üstlenirler. Okula girişle birlikte çocuklar üzerinde daha büyük bir etkiye sahip olan kitaplar, resimler ve dil kullanımı aracılığıyla kadın ve erkeğin sosyal çerçevedeki özelliklerinin öğretiminde büyük rol üstlenirler (Narahara, 1998).

Çocuklar, küçük yaşlarında tanıştıkları ve maceralarına ortak oldukları kitaplardaki olaylardan ve karakterlerinin özelliklerinden büyük ölçüde etkilenmektedir. Kendini, sevdiği ve beğendiği karakterlerle özdeşleştirerek onların davranışlarını sergileyebilir, onların konuşma üsluplarıyla kendini ifade etmeye başlayabilir, karakterin düşünce ve davranışlarını, olması gereken, doğru olarak kabul edebilir yani bir nevi sevdiği karakterin biçimine bürünebilir. Henüz yenisi olduğu dünyayı keşfetmekte olan çocuk; yazarın, yazılarında dünyayı ve olayları yorumlamasını ve değerlendirmesini özümseyebilir. Bu bağlamda kitaplar topluma ve toplumsal yaşama dair birçok bilgiyi ve düşüncüyü sunması açısından çocuklardaki toplumsal cinsiyet algısının gelişiminde güçlü bir kaynak olarak rol almaktadır.

1.1. Araştırmanın problemi

Canlı türü olarak insanın, cinsiyet bağlamında kadın ve erkek olmak üzere ikiye ayrıldığı sabit bir gerçektir; fakat bu ayrım yalnızca biyolojik, fizyolojik farklılıkların sonucudur ve bir cinsiyetin diğer cinsiyetten daha üstün ya da daha önemli olduğunu kesinlikle ifade etmez. Cinsiyet ile toplumsal cinsiyet kavramları birbirinden farklı kavramlar olmakla birlikte, bireylerin üzerinde şekillendirici güce sahip olabilmektedir. Birey, içinde bulunduğu toplumla birlikte gelişmenin yanı sıra ötekileştirileceği çekincesiyle toplumun kalıp yargılarına göre hareket ederek kendisinden, olduğu veya olmak istediği kişiden uzaklaşabilmektedir.

Doğumla birlikte başlayan bu toplumsal cinsiyet rolleri öğrenimi, çocukların henüz dünyada keşifte oldukları çağlarında zihinlerinde yer edinmekte, davranış ve düşüncelerini şekillendirmektedir. Çocuğun algısında kıyafet tercihindən, meslek seçimine kadar birçok alanda sınırlandırıcı rol üstlenerek; çocuğun kendisini keşfetmesi yerine toplumun ona atfettiği rolleri öğrenme ve kabullenmesine sebep olmaktadır. Bireylerin sırf cinsiyet farklılıklarından dolayı yine insanlar tarafından türetilen ve kişinin ne olmak istediği, neyi başarmak istediği kısacası yaşamını nasıl sürdürmek istediği konusunda karar verme ve uygulama hakkını istismar eden cinsiyet rolleri kalıp yargılarının baskıcılığından kurtulmak gereklidir. Çünkü; insanın bir başka canlıya zarar vermediği, kimsenin özgürlük sınırları ve hakları içine girmediği müddetçe sırf cinsiyetinden ötürü karar alma ve uygulama yetisinin kısıtlanması, insanın bireysel farklılıklarla dünyaya gelen bir canlı oluşuna aykırıdır.

Kitaplar çocukların gelişimini destekleyecek en büyük kaynaklardan biri olarak kabul görmekte ve daha çocuk okula başlamadan önce kitaplarla tanıştırılarak, etkileşim içinde bulunmaları sağlanmaktadır. Çocuğun henüz bilgi birikiminin, sorgulama ve yorumlama becerisinin gelişmediği bu dönemde karşılaştığı düşünce ve değerler, çocuğun düşünce ve davranış dünyasında temel taşları oluşturmaktadır. Geleceğin yetişkinleri olan çocukların eğitiminin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi, toplumsal düzende huzurun ve refahın sağlanabilmesi için şarttır. Bu yönden çocuk kitapları, çocuk gelişimi ile çocuktaki toplumsal cinsiyet rolleri algısının oluşması açısından çok büyük önem taşımaktadır. Çocuğun dünyayı öğrenmesinde ve eğitiminde güçlü etkisi olan kitapların içeriklerinin düzenlenmesi ve cinsiyetçi kalıp yargılardan arındırılması bir gerekliliktir.

Araştırmanın problemini:

1) Çocuk kitaplarında kadın ve erkek karakterler ne şekilde yer almaktadır? cümlesi oluşturmaktadır.

Araştırmanın alt problemlerini:

a) Çocuk kitaplarında, kadın ve erkeğin yer alma sıklığı oranları nasıldır?

b) Çocuk kitaplarında kadın ve erkeğe atfedilen toplumsal cinsiyete özgü unsurlar nelerdir? cümleleri oluşturmaktır.

1.2. Araştırmanın amacı ve önemi

Bireyin yaşamının iyileşmesinin yolu içinde bulunduğu toplumun iyileşmesinden geçmektedir. Toplumun iyileşmesi ise yine bireyin gelişmesinden geçmektedir. Birbiri içerisine grift olmuş bu iki kavram hiç durmadan birbirini etkilemeye ve şekillendirmeye devam etmektedir. Toplumu oluşturan bireylerin inanış, düşünüş, davranış ve yaşayış özellikleri toplumu etkileyip şekillendirirken, bu bireylerin özelliklerini bir araya toplayıp bu özelliklerin yoğunlukları ve baskınlıklarına göre kendi genel özelliklerini de elde eder. Toplum, bireyi değil bireyleri ifade eder. Toplumun genel özellikleri tek tek bireylerin şahsına mal edilemezken, yine bu özellikler bireyin düşünüş, inanış, davranış ve yaşayış şeklini biçimlendirir. Burada bir kısır döngü süregelmektedir. Birey toplumu, toplum bireyi biçimlendirmektedir. Toplum, bireye tanımlar ve sınıflandırmalar atfeder. Toplumsal cinsiyet rolleri, toplumun yapısını en çok etkileyen unsurlardan biridir. Çünkü direkt insana önce kadın ile erkek ve sonra kadınlık ve erkeklik etiketleriyle toplumsal düzende insanların yaşayışlarına dair kalıplar koyar. Bu kalıp yargılar hayatın her alanında bireyin karşısına çıkar. Bireye nasıl olması gerektiğini söyler, hatta bağırır, buna şart koşar. Öyleyse toplumun, bireylerden ne olmaları istediklerine dikkat etmek gerekir. Toplumun ağzından çıkanların neler olduğunun yolu, kısır döngü etkisiyle yine bireyden geçmektedir. Bundan dolayı bireylerin neler söyledikleriyle ve söyleyecekleriyle yakından ilgilenmek gerekmektedir. Toplumsal cinsiyet rollerinin öğrenildiği çocukluk dönemi bu yüzden çok büyük önem taşımaktadır. Çocukların, düşünce ve algı dünyalarına nelerin dâhil edildiği asla göz ardı edilmemelidir. Çocukların öğrenmesi istenilen değerler özenle belirlenmeli, bu değer ve anlayışları destekleyecek yaşantılara şahit olmaları sağlanmalıdır. Eğer çocukların hoşgörülü olması isteniyorsa onların gözü önünde hoşgörülü olmayı ve en önemlisi onlara hoşgörülü davranmayı bilmek gerekir. Eğer çocukların toplumsal cinsiyet kalıp yargıları içinde sıkışıp önce kendi benliklerini ortaya koymaktan çekinip, toplumun ona atfettiği etiketlerle yaşamaya razı olup, sonra da başkalarına aynı şekilde kısıtlayıcı davranmalarına

sebeplere olmaları istenmiyor ise o zaman önce toplum, onu ve onun gözü önünde birilerini yargılayıp kalıba sokmaya çalışmaktan vazgeçmelidir. Bu da çocuğun etkileşim içinde olduğu herkesin ve her şeyin biçimlendirilmesiyle mümkündür. Çocuk, yaşamı çevresiyle birlikte keşfeder, öğrenimleri çevresinden bağımsız düşünülemez. Aile ile okul çocuğun eğitim ve gelişimi üzerindeki en etkin unsurlardandır. Bu etkili unsurlardan biri de çocukların, henüz daha okuma yazmayı öğrenmeden önce tanıştıkları çocuk kitaplarıdır. Kitaplar, kendi başına bir öğretim aracıdır, çünkü onu okuyan kişiyle konuşmakta, ona bir şeyler anlatmaktadır. Öyleyse çocuğun kimle ne konuştuğuna dikkat etmek gerekir, yani hangi kitabı okuduğu bilinçli bir şekilde değerlendirilmelidir. Kitaplar, toplumsal cinsiyet rollerini karakterler ve bu karakterler arasındaki ilişkiler üzerinden verir. Çocuk, okuduğu, kitapta yer alan karakterleri benimsediğinde, o karakterin özelliklerini de özümser. Kitapta geçen yaşantıların, yeni yeni öğrenmeye başladığı dünyasının tanımlamaları zanneder. Kısacası çocuğun zihnine atılan bu tohumlar benzer öğretilerle sulanarak büyüyebilir veya karşıt görüşlerle güneş görmesi engellenerek soldurulabilir. Bu sebeple bu araştırmada çocuk kitaplarının, çocuklara toplumsal cinsiyet rollerine dair neler söylediğini bulmaya çalışmıştır.

Bu araştırmada, çocukların bulundukları il ve ilçelerdeki halk kütüphanelerinden rahatlıkla erişebilecekleri “Çocuk Kitapları” kategorisinde yer alan kitapların toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Halk kütüphaneleri, hiçbir ayırım yapmaksızın bireylerin eğitim, kültür ve boş zamanlarıyla ilgili bilgi gereksinimlerini ücretsiz biçimde karşılayarak, bulunduğu yörenin kalkınmasına katkıda bulunan demokratik kuruluşlardır (Ersoy ve Yılmaz, 2009). Bu bağlamda halk kütüphanelerinin bireylere açmış olduğu erişim imkânının, hangi bilgi, düşünce ve kültür unsurlarına vardığı çok önemlidir. Halk kütüphanelerinde yer edinmiş olan kitapların her bakımdan detaylıca incelenmiş olması önemli gerekliliklerden biridir. İnsanlar geliştikçe yeni yeni ihtiyaçları doğarken, insan gibi canlı olan kütüphaneler de büyür ve gelişir (Fındık, 1988). Hizmet ettiği insanlarla birlikte gelişen kütüphanelerin, içinde bulunduğu topluma olumlu yönde hizmet verebilmesi ve ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için ciddi bir özen gereklidir. Bu bağlamda kütüphanelerin oluşturulma aşamasında içeriğini oluşturacak kitap ve materyallerin birçok kıstasla dâhil edilmesine gayret gösterilmelidir. Bu araştırma da halk kütüphanelerinde çocuklar için oluşturulan bölümlere seçilen kitaplarda, toplumsal cinsiyet rollerinin gösterim şeklinin de bir ölçüt olarak ele alınmasına, kütüphanelerde var olan kitapların toplumsal cinsiyet rolleri bakımından yeniden gözden geçirilmesine fayda sağlayabileceği açısından değer

taşımaktadır. Araştırma amacını oluşturan toplumsal cinsiyet rollerinin yanı sıra kitapların farklı bağlamlarda da değerlendirilmesine esin kaynağı olabileceği açısından kıymetlidir. Araştırma halk kütüphanelerinde yer edinmiş ve edinecek olan kitapların taşıdığı ehemmiyeti ortaya koyması ve bu konuda farkındalık oluşturarak bu alandaki özeni artırabileceği yönünden de değerlidir. Araştırma yalnızca halk kütüphanelerindeki kitapların değil; okul ve sınıflarda oluşturulan kütüphanelerdeki kitapların, öğretmen ve ebeveynlerin çocukları okumaya teşvik ederken yönlendirdiği kitapların da toplumsal cinsiyet rolleri açısından değerlendirilişine farkındalık oluşturması yönünden de çalışma önem taşımaktadır. Araştırma, kütüphanelerde oluşturulmuş olan “çocuk kitapları” kategorisinin yeniden gözden geçirilmesini sağlayabileceği açısından kıymetlidir.

Araştırma halk kütüphanelerinde çocuklar için seçilmiş, her çocuğun erişim hakkı olduğu, çocukların eğitiminde ve gelişiminde büyük önem taşıyan kitapların toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında incelemesinin, konu dâhilinde çocukların muhatap oldukları kitaplarda toplumsal cinsiyet rollerinin bulunuş şekillerini analiz etmesi ve ortaya koyması açısından önem taşımaktadır. Araştırma, edebiyat, eğitim ve sosyoloji alanlarında toplumsal cinsiyet rolleri hakkında yapılacak olan çalışmalara ışık tutabilmesi açısından önemlidir. Araştırma, halk kütüphanelerinden yola çıkarak çocukların güncel olarak kolaylıkla erişebildikleri kitapların hakkında bilgi vermesi ve bu bilgilerin çocuklarda mevcut olan toplumsal cinsiyet rolleri algılarıyla birlikte değerlendirilmesine-karşılaştırılmasına imkân sağlayabileceği açısından değerlidir. Araştırma yalnızca çocuklarda değil toplumda mevcut olan toplumsal cinsiyet rollerine dair algıların da bu algıları edinme kaynaklarından biri olan kitapların içerikleriyle yorumlanmasında bilgi sağlaması açısından önemlidir.

Çocuklar, kitapların sayfalarını çevirerek kendilerine yeni dünyaların kapısını aralar. Bu heyecan dolu dünyaların içinde olan bitenleri düşünce ve davranış olarak üzerlerine alır, öğrendiklerini yaşadıkları gerçek dünyaya taşırlar. Bu açıdan bu çalışma da, içinde maceralara atıldıkları kitap dünyalarından kucaklayarak, hakiki dünyalarına günümüzün en önemli konularından biri olan toplumsal cinsiyet rollerine dair olumlu ve eşitlikçi anlayışları taşımalarını hedefler. Çocukların, berrak zihinlerine atılan her bilgi tohumu öncelik olarak eşitliği, saygıyı ve sevgiyi barındırmalıdır. Bu yönden çalışma çocuk kitabı yazarlarının da eserlerinde, toplumsal cinsiyet rolleri kalıp yargılarına karşı farkındalık oluşturarak hassasiyeti artırabileceği için kıymetlidir.

Araştırma, halk kütüphanelerinde yer alan yerli ve yabancı çocuk kitaplarının toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında değerlendirerek alandaki bu boşluğu doldurmada destekleyici

olması açısından kıymetlidir. Alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde toplumsal cinsiyet rolleri ve eğitimin en büyük paydaşlarından biri olan kitaplar ile ilgili çeşitli çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmalar çeşitli kitapların toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında değerlendirilmesi şeklinde gerçekleştirilmiştir. Alanda yapılan çalışmaların yoğunluk olarak okul öncesi döneme yönelik resimli çocuk kitapları ile gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu araştırma, hem yerli hem yabancı hem kadın hem erkek yazarlara ait çeşitli türlerdeki çocuk kitaplarını toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında bir arada değerlendirmesi açısından biriciklik taşımaktadır.

1.3. Varsayımlar

Araştırmada incelenen kitapların toplumsal cinsiyet rollerini barındırdıkları varsayılmıştır. Cinsiyet ve yerli-yabancı olarak değişkenlik gösteren yazarların, eserlerinde toplumsal cinsiyet rollerinin gösteriminde farklılıklar yer alabileceği varsayılmıştır.

1.4. Araştırmanın sınırlılıkları

Bu araştırma, Uçurtmam Bulut Şimdi (Sevim AK), Dede Korkut Hikâyeleri (Bilgin CİLASUN), Sevgi ve Merhamet Öyküleri (Saide Nur DİKMEN), Limon ile Zeytin – Yalan Yok (Salih MEMECAN), Her Çocuğun Bir Yıldızı Var (Mustafa Ruhi ŞİRİN), Keloğlan (İZ YAYINCILIK), Hoşça Kal Güzel Okulum (Melek ÇE), Deyim Hikâyeleri 1 (Pınar KURBAN), Elveda Ağustos Böceği (Özkan ÖZE), Şu Acayip Böcekler (Tarık USLU), Çocuk Kalbi (Edmondo de AMICIS), Sinbad (Anonim), Püsküllü Deve (Samed BEHRENGİ), Don Kişot'un Serüvenleri (Miguel de CERVANTES), Monte Kristo Kontu (Alexandre DUMAS), Rapunzel (GRİMM Kardeşler), Alice Harikalar Diyarında (Caroll LEWIS), Heidi (Johanna SPYRI), Huckleberry Finn'in Maceraları (Mark TWAIN), Mutlu Prens (Oscar WILDE) kitaplarının incelenmesiyle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Cinsiyet: Cinsiyet kavramı, insanların doğuştan getirmiş oldukları fiziksel, anatomik ve biyolojik farklılıklarını belirtir ve insanları erkek ve kadın şeklinde iki cinse ayırır (Yener, 2020).

Toplumsal Cinsiyet: Toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyetten farklı olarak, kadınla erkeğin sosyal ve kültürel açıdan tanımlanmasını, toplumların bu iki cinsi birbirinden ayırt etme biçimini, onlara verdiği toplumsal rolleri anlatmak için kullanılan bir kavramdır (Ecevit, 2011).

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, araştırmanın kuramsal çerçevesi açıklanmış ve ilgili çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Cinsiyet

Cinsiyet, canlıları dişi ve erkek olarak iki ayrı sınıfa ayıran kavramdır. Bireyin cinsiyeti, sahip olduğu biyolojik, fizyolojik, genetik özelliklere bağlı olarak tanımlanır. Bireyin cinsiyetini tanımlayan ilk kriter üreme organının çeşididir. Henüz daha ana rahmindeyken ultrason cihazı aracılığıyla bebeğin görüntüsünde üreme organı incelenerek cinsiyetinin belirlenmesi gerçekleşir. “Cinsiyet özellikleri” kavramı fizyolojik, biyolojik ve psikolojik hususlara dikkat çekip doğuştan sahip olunan faktörlere işaret eder (Ersoy,2009). TDK ise cinsiyeti; bireye, üreme işinde ayrı bir rol veren ve erkekle dişiye ayırt ettiren yaradılış özelliği, eşey, cinslik, seks olarak tanımlamaktadır. Kısacası cinsiyet, sonradan edinilen değil doğuştan gelen bir özelliktir.

Cinsiyet (sex), dişi ve erkek olarak iki kategoriye ayrılır. Fakat hem dişi hem de erkek üreme organlarına sahip olarak doğan bireyler de mevcuttur. Bu bireylerin sahip olduğu bu cinsiyet özelliği kavram olarak literatürde erdişi (interseks) olarak geçmektedir. Cinsiyet tanımı tıp alanında kadın ve erkek olarak iki cinsiyet halinde bulunur ve bu durum; interseks olarak doğan bebeklerin cinsel gelişim bozukluğuna sahip olarak tanımlamalarına neden olmaktadır (İpek, 2020). Bu bağlamda cinsiyetin dişi ve erkek olarak iki cins olarak kabul edildiği ifade edilebilir. Dişi veya erkek cinsine dâhil olmak bireyin cinsiyet kimliğini oluşturur.

Cinsiyet, toplumsal cinsiyetten farklıdır. Fakat toplumsal cinsiyetin temel unsuru cinsiyettir. Toplumsal cinsiyet, bireyleri kadın ve erkek olarak ayırdıktan sonra bu bireylere kadın ve erkek olmalarının gerekliliklerinin atfedilişidir. Kadın-erkek ile kadınlık-erkeklik aynı şeyler değildir (Bingöl, 2014). Toplumsal cinsiyet, bireyin kadın veya erkek olarak tanımlanması aşamasında bu sürece dâhil olan sosyo-kültürel etkilerle ortaya çıkan kadınlık ve erkekliğe ilişkin üretilen anlamlardır (Batı, 2006’dan aktaran Özdemir, 2019). İnsanlar kadın ve erkek olarak cinsiyetlere ayrılır, daha sonra toplumun kadın ve erkek olmaya biçtiği rollerle toplumsal cinsiyet inşa edilir. Kısacası kadın veya erkek olmak cinsiyet kavramını, bir kadının veya erkeğin nasıl olması gerektiğine dair yargılar ise toplumsal cinsiyet kavramını verir.

2.2. Toplumsal cinsiyet

Cinsiyet kavramı, toplumsal cinsiyet kavramının oluşumunda temel unsur görevi üstleniyor olsa da iki kavram birbirinden farklı anlamlar taşımaktadır. Cinsiyet kavramı daha çok biyolojik yaklaşımlarla açıklanmaya çalışılırken, toplumsal cinsiyet kavramı bireyin rollerini belirleyen sosyal bir statü aracı olarak kabul edilir (Akkaş, 2019). Ama yine de genel anlamda cinsiyet kavramının, toplumsal cinsiyet kavramı ile karıştırıldığını veya toplumsal cinsiyet kavramı yerine kullanıldığını sıklıkla duyulmaktadır (Değirmenci, 2020). Buna karşın toplumsal cinsiyet; doğuştan sahip olunan biyolojik cinsiyetten ayrı olarak toplumlar tarafından belirlenmekte olup, içeriği kültürel, bölgesel ve tarihsel olarak da değişebilen cins kimliği olarak da tanımlanmaktadır (Şanlı, Çelebioğlu ve Vefikuluçay Yılmaz, 2018). Toplumsal cinsiyet kavramı; genetik ve anatomik farklılıklar anlamına gelen cinsiyetten farklı olarak bireylere biyolojik cinsiyeti nedeniyle atfedilen toplumsal, kültürel ya da ekonomik temelli davranış biçimleri, beklentiler, yüklenen sorumluluklar, ödevler ve roller bütünüdür. Cinsiyet kavramı bütün toplumlarda sabittir, zamana ve coğrafyaya göre değişkenlik göstermez. Toplumsal cinsiyet kavramı zaman içinde değişen, kültürden kültüre farklılık gösteren bir kavramdır ve bu sebeple getirdiği roller dinamiktir, içeriği zamana ve mekâna göre değişebilmektedir (Seçgin ve Tural, 2011). Bir başka ifadeyle, toplumsal cinsiyet kadın ya da erkek olmaya toplumun ve kültürün atfettiği anlamlar ve beklentilerle ilgilidir (Topuz ve Erkanlı, 2016). Kadınla erkeğin sosyal ve kültürel açıdan tanımlanmasını, toplumların bu iki cinsi birbirinden ayırt etme biçimini, onlara verdiği toplumsal rolleri anlatmak için kullanılan bir kavramdır (Ecevit ve Karkiner, 2011). Dolayısıyla cinsiyete dair özelliklerin kazanılmasında bireylerin herhangi bir somut payı mevcut değil iken, toplumsal cinsiyet bağlamında atfedilen özelliklerin ortaya çıkmasında sosyal yapı içerisindeki ilişkilerin yadsınamaz bir rolü olduğu ortaya çıkmaktadır (Kıran, 2017).

Toplumsal cinsiyet, cinsiyet kavramındaki farklılıkların toplum tarafından yapılandırılmasıyla oluşmuştur. Bu kavram, kadınlık ve erkekliğin içinde örüldüğü toplumsal ilişkilere işaret etmektedir (Altınova ve Duyan, 2013). Cinsiyet kavramı kadın ve erkek olmakken, toplumsal cinsiyet kavramı erkekliğin ve kadınlığın tanımını vermektedir diyebiliriz. Toplumların, erkekliğin ve kadınlığın ne demek olduğunu, bir erkeğin veya kadının nasıl olması gerektiğini kalıplara dökmesi toplumsal cinsiyet kavramını vermektedir şeklinde özetleyebiliriz.

2.3. Toplumsal cinsiyet rolleri

Toplumsal cinsiyet rolleri, kadına ve erkeğe atfedilen roller bütünüdür. Bütün toplumlarda doğuştan gelen biyolojik farklılıklar kültürel olarak yorumlanıp değerlendirilerek, kadınlar ve erkeklerin hangi davranış ve faaliyetleri gerçekleştirebileceklerine, hangi haklara ve güce kimin ne derece sahip olduğuna veya sahip olması gerektiğine ilişkin toplumsal beklentiler geliştirilir (Günay ve Bener, 2011). Kadın ve erkeklerin doğuştan atanan cinsiyetlerine göre onlardan beklenen davranış biçimi cinsiyet rollerini oluşturur (Blackstone, 2003). Cinsiyete özgü bu roller, psikolojik ve sosyal olarak kadın veya erkeğin toplumun beklentisi doğrultusunda hazırlanma süreci olup, çocukluk döneminden başlayarak ergenliğe kadar devam etmektedir (Eagly, Wood ve Diekman, 2000). Toplumsal cinsiyet, kadınlığın ve erkekliğin tanımlanırken, toplumsal cinsiyet rolleri ise toplum içerisinde bir kadın ve erkek olarak nasıl yaşamaları gerektiğinin kalıplara dökülmesidir. Cinsiyet rolü bireye içinde yaşadığı toplum kurallarına uygun olarak öğretilmekte ve bireyin de bu cinsiyet rolü kalıpları içinde davranması beklenmektedir (Altınova ve Duyan, 2013). Kadın ve erkeğin toplumdaki görevleri, sorumlulukları, hakları, maddi ve manevi şeylerin üretimi sürecindeki konumları, kişilik özellikleri sayılabilen her unsur vb. toplumsal cinsiyete göre şekillendirilir (Gümüšoğlu, 2014).

Toplumsal cinsiyet rolleri toplumun bireyden beklediği davranışlar ve toplumsallığın bireyde davranışa dönüşmesidir (Vatandaş, 2007). Toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında bireylerin, yaşamlarını sürdürme şekillerinin de ana hatları çizilmektedir denilebilir. Çünkü toplumsal cinsiyet rolleri, bir kadının veya erkeğin söz hakkı, eğitim hakkı, meslek tercihi, bulunabileceği mekânların türü, gerçekleştirebileceği eylem çeşitleri, annelik ve babalık görevleri gibi birçok konuda kalıp yargılara sahiptir. Toplumsal cinsiyet rolleri, kadınlığın ve erkekliğin sosyal ortamlarda ifade edilişi, kültürel beklentileri olarak da ifade edilebilir (Öngen ve Aytaç, 2013). Bir listesi olmamakla birlikte hayatın birçok yerinde kişilerin karşısına yinelenen bir şekilde çıkarak, zihinlerinde toplumsal cinsiyet rollerine dair şemalar oluşturmaktadır. Birey içerisinde bulunduğu toplumla birlikte bu rolleri üstlenmektedir. Birey, bu rolleri üstlenmenin yanı sıra rolleri yerine getirmenin de sorumluluğunu taşımaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri toplumun tüm damarlarına nüfus etmiş ve bu rollerin davranış kalıplarına uymaya itmektedir (Yılmaz, 2018). Cinsiyet rollerini tam olarak yerine getirmeyen birey, toplum tarafından dâhil olduğu cinsiyet yönünden yetersiz olarak atfedilmekte, yeterince kadın veya yeterince erkek olarak görülmemektedir. Çünkü bu roller, cinsiyetinin gerekliliği, kadınlığının veya erkekliğinin şartları olarak bireylere

atfedilmektedir. Aynı zamanda bu cinsiyet rollerini tam olarak yerine getirmenin dışında, cinside atfedilen rollerin dışına çıkan, farklı rollerle toplumda var olma arzusunda ve çabasında olan bireyler hoş karşılanmamakta, toplum içerisinde ötekileştirilmektedir. Cinsiyet rolleri erkeklerin ve kadınların yapabilecekleri faaliyetleri sınırlamaktadır (Gündüz Kalan, 2010). Bundan dolayı toplumsal cinsiyet rolleri kişiden, kendi cinsiyetinin sorumluluklarını yerine getirmesini, karşı cinsin sorumluluklarından kendine pay çıkarmaya çalışmamasını talep etmektedir.

Toplumsal cinsiyet rolleri, kültürel, etnik ve coğrafi farklılıklara göre şekillenen kadın ve erkek kimliklerine yüklenen, daha çok kadınsılık ve erkeksilik ile ne kadar ilişkili olduğu ya da aidiyetini hangi role daha çok hissettiği ile alakalıdır (İpek, 2020). Bir erkek için uygun olduğu düşünülen davranışlar erkeksi, kadınlar için uygun olduğu düşünülen davranışlar ise kadınsı olarak adlandırılır (Seçgin ve Tural, 2011). Toplumsal cinsiyete ilişkin kategoriler, örneğin kadınlık ve erkeklik kavramına içkin olan davranışlar, kişilik özellikleri, roller, tümü aslında sosyal ve kültürel bir dizi yapı dolayında oluşturulmuş kategorilerdir (Dedeoğlu, 2020). Dolayısıyla toplumsal cinsiyet rolleri, zaman içinde değişen, kültürden kültüre farklılık gösteren bir kavramdır. Dünya genelinde genelleme yapılabilecek cinsiyet rollerinin yanı sıra, yalnızca belli toplumlara ait cinsiyet rolleri de bulunmaktadır. Toplamlar, kendi değerleri, inanışları, geçmişleri, yaşam şartlarına bağlı olarak cinsiyet rollerini biçimlendirmektedir. Bu açıdan insanların birbirinden farklı özellikler taşıması gibi toplamlar da birbirlerinden farklı özellikler taşımakta ve bu taşıdıkları özellikler de, kabul ettikleri cinsiyet rollerinin farklılık göstermesine sebep olmaktadır. Toplamlar cinslerin baskınlığı olarak anaerkil ve ataerkil olarak ayrılabilir. Anaerkil toplamlarda, ataerkil toplamların aksine anaya (kadına) bağlı bir hukuk sürdürülür (Kaya Erdem ve Baydaş Sayılğan, 2012). Bu anaerkil ve ataerkil toplamlar arasında cinsiyet rolleri büyük farklılıklar göstermektedir.

Toplumsal cinsiyet rolleri bireyi, diğer insanlardan farklı olan bir kişi olarak değil, kadın veya erkek olarak ele almaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri için, kişinin bireysel farklılıklarının ayrıştırıcı bir özelliği yoktur. Her bireyden toplumsal cinsiyet rolüne uygun tutum ve davranışta bulunması beklenir (Karataş, 2022). Bireyin yetenekleri, istekleri, düşünceleri kısacası biricikliği ehemmiyetsizdir. Önemli olan bulunduğu cinsiyet kategorisidir. Birey kadın ise kadına biçilen rollerle, erkek ise erkeğe biçilen rollerle alakadar olmalı ve bu rollerin gerekliliklerine göre yaşamını idame ettirmelidir.

Toplumsal cinsiyet rolleri cinsiyetlerin sahip oldukları biyolojik, fizyolojik ve genetik farklılıklar onların imkânlar doğrultusunda farklı görevleri üstlenmelerine sebep olmuştur. Toplumsal cinsiyet de bireyleri yaşamının her döneminde farklı şekillerde de olsa etkilerken; fırsatları kullanmada, kaynakların ayrılmasında ve kullanımında, hizmetlere erişimde bireyin cinsiyeti nedeniyle ayrımcılığa sebep olabilmektedir (Başar, 2017). Yaşam koşulları, inanışlar toplumsal cinsiyet rollerinin şekillenmesinde etkenlerken, yine bu etkenlere bağlı olarak ortaya çıkan cinsiyetler arasındaki eşitsizlikler, toplumsal cinsiyet rollerinin oluşumunda ve şekillenmesinde en etkili, en baskın faktörlerden biridir. Cinsiyet eşitsizlikleri, cinslerin birbirlerinden yaşamın birçok alanında ayrıştırılmasına sebep olmaktadır. Kadınlar için hayatın temel alanları olan eğitim, çalışma hayatı, siyaset ve karar alma mekanizmalarına katılım açısından fırsat eşitliğinin sağlanamadığı görülmektedir (Ayvaz Kızılgöl, 2012). Bir insan diğer cinsten daha üstün veya aşağı kabul edilişi, o cinse daha çok hak ve özgürlük tanırken, diğer cinse daha cimri davranılmasına sebep olmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri, cinsiyetlerin yorumlanmasının ve cinsiyet eşitsizliğinin algısal yansımalarıdır. Kültürel değerlerle birlikte kız ve erkek çocuklar farklı yönlendirilerek sonuçta toplumsal cinsiyet eşitsizliğine onay veren kadınlar ve erkekler yetiştirilmektedir (Eryılmaz, 2020). İnsanlar doğuştan gelen cinsiyet özelliklerine göre kadın ve erkek olarak farklı özelliklere sahiptir. Fakat toplum içerisinde, yalnızca insan olmanın kıstas olabileceği konularda cinsiyet eşitsizliği insanları cinslerine bölerek buna göre rollerini sunmaktadır.

Cinsiyet eşitsizliğinin toplumsal alanda en belirgin yansımalarından biri toplumsal cinsiyet rolleridir ve bu eşitsizlik, toplumsal cinsiyet rollerinin de adil olmamasına sebep olmaktadır.

2.4. Toplumsal cinsiyet rolleri kalıp yargıları

Toplumsal cinsiyet rollerinin geçmişten günümüze kültürel bir miras gibi taşınan kalıp yargıları mevcuttur. Bu kalıp yargılar, uzun zamanlar boyu kadın ve erkeğin yaşayışlarını şekillendirmede, yorumlamada ve eleştirmede büyük pay sahibi olmuştur. Kalıp yargı, bir grubun üyelerine yönelik sabit, aşırı basitleştirilmiş, aşırı genelleştirilmiş, genellikle ön yargılı bir kanı, bir grubun tüm üyelerinin paylaştığı düşünülen olumlu veya olumsuz özellikleri taşıyan bilişsel bir şemadır (Tutkun ve Koç, 2008). Cinsiyet kalıp yargıları, özünde cinsiyet rolleri içerisinde hatları belirgin, geçerliliği kabullenilmiş, toplumun çoğunluğu tarafından desteklenen, toplumun cinsiyet algısı içinde kök salmış rolleri ifade etmektedir. Her toplumda var olan ve kültüre göre belirlenen bu kalıp yargılar kadın ve erkeklerin kendilerini belirli beklentilere cevap verecek şekilde davranmalarına yol açarak bir baskı yaratırlar (Mercan, 2018). Cinsiyet kalıp yargılarına göre kadın ve erkeğin belli

rolleri vardır. Bunlar kalıplaşmıştır ve değiştirilemez. Bu kalıpların dışına çıkılması toplum tarafından yanlış-kusur olarak kabul edilerek, düzeltilmesi talep edilmektedir. Toplum, bu kalıp yargıların dışına çıkan kişileri, eleştirme hakkını kendinde görmektedir.

Önce kadın ve erkek olarak kategorize edilmiş olan bireyler, daha sonra cinsiyet rolleri kalıplarına sokularak toplumun arzuladığı şekli alması beklenmekte, son olarak kalıbın şeklini ne kadar alabildikleri yine toplum tarafından değerlendirilerek yargılanmaktadır. Damgalanan bir gruba ait bireyler, başkalarının kalıp yargı içeren bir yaklaşımla kendilerini yargılayabileceklerini ve buna göre davranabileceklerini öngörürler (Kalafatoğlu, 2020). Toplum bu noktada bireylerin, cins olarak olabilecekleri kişiler konusunda karar mercii rolünde bulunmaktadır. Yetki bireyden alınır ve topluma verilir.

Cinsiyet kalıp yargıları insan yaşamının her alanında yerini almıştır. Kadın ve erkeğin, ellerinde olan ve olmayan görünüşlerinden başlar, bu görünüşlerini hangi kıyafetlerle tamamlamaları gerektiğiyle devam eder. Bu görüntü ve kıyafet kalıp yargıları o kadar keskindir ki daha bebek doğmadan kız çocuk için pembe, erkek çocuk için mavi kıyafetler alınmaya, odası bu renklere göre boyanmaya ve dekore edilmeye başlanır. Toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına göre mavi renk erilliği ve pembe renk dişiliği temsil etmektedir (Kasap, Dolunay ve Solman, 2018). Cinsiyet kalıp yargılarına göre pembe rengi kadın, mavi rengi ise erkek rengidir. Genel anlamda bir kadının mavi rengi kullanması yadırganmazken, erkeğin pembe rengini kullanması alay konusu olmasına sebebiyet verir. Çünkü pembe rengi kadınsıdır ve pembe rengini giyiminde kullanan erkek, erkeksiliği bir kenara bırakıp kadınsı bir görünümü tercih ediyor olarak yorumlanır. Bu noktada mavi renginin erkeksiliği temsil edişi, pembe renginin kadınsılığı temsil edişinden daha zayıftır. Kız çocukları için tasarlanan kıyafetlerin çoğunluğu ya pembedir ya da bir kısmında pembe rengi mevcuttur. Cinsiyetlerine göre kızların pembe erkeklerin mavi renk giydirilmesi gibi pratiklerle toplumsal cinsiyetin ilk çentikleri çocukların son derece yalın dimağlarına işlenmeye başlanır (Saygılıgil, 2015). Bu renk ayrımı yalnızca kıyafette değil, çocuğun kullandığı kırtasiye ürünlerinden, oynadığı oyuncaklara kadar kendini gösterir.

Çocuğun oynadığı oyuncaklar hakkında da kalıp yargılar mevcuttur. Çocuklar oyun oynarken gözlemlendiğinde, genellikle hem cinsleri ile toplumsal cinsiyetlerine özgü oyuncaklar kullanarak oynadıkları hemen fark edilir (Yağan Güder ve Alabay, 2016). Kız çocuklarının oyuncaklarında daha çok bebekler, ev işlerinin yapıldığı araç gereç gibi oyuncaklar tercih edilirken, erkek çocuklarına daha çok silahlar, arabalar, mesleklere yönelik oyuncakların alındığı görülmektedir (Sucu ve Çolak, 2022). Aslında burada çocukların,

yetişkinliklerinde almaları istenen rollerin oluşumu oyuncaklarla desteklenmektedir. Geleneksel olarak oyuncaklar, çocukları gelecekteki yetişkin rolleri için yetiştirmek ve ebeveynlerin değerlerini ve beklentilerini belirlemek için tasarlanmıştır (Orienstein, 2011'den aktaran Güvenç ve Demircili, 2018). Zira kız çocukları, oyuncak bebek ile oynayarak cinsiyetlerinden dolayı sahip oldukları kabul gören annelik içgüdüsünü, evcilik oyunları içerisinde bulunarak ileride yetişkin bir kadın olarak evinde alacağı görevleri benimseyişini görmek istenir. Bir erkek çocuğun, oyuncak bebekle oynaması veya evcilik oyununa dâhil olması çocuğa bakışın eleştirel bir hal almasına sebep olur. Cinsiyet kalıp yargılarına göre, erkek çocuk için bu oyunlar uygun değildir. Erkek çocuğun da ileride yetişkin bir erkek olduğunda kullanacağı araba ile güç göstergesi olarak yanında taşınması, en azından kullanmasını bilmesi gerektiği, askere gittiğinde eğitimini alacağı silahlar ile oyunlarını düzenlemesi beklenir. Oyuncakların vermek istediği gizli ileti bilinçaltına kaydedilerek çocuğun yaşam algısının oluşmasında önemli bir rol üstlenir (Göktaş, 2020). Bu anlamda kalıp yargıların çocukların oyunlarına ve oyuncaklarına yansıyan etkileri de büyük önem taşımaktadır.

Cinsiyet kalıp yargılarına göre erkek çocukları daha hareketli, daha yaramaz iken kız çocukları daha uysal daha itaatkâr bir yapıya sahiptir. Kız çocuklarının, hareketli oluşu, söz dinlememesi genel olarak toplumda “erkek çocuğu gibi” yorumlarının yapılmasına sebep olur. Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları bedenleri, kadınlık ve erkekliklerine göre iki homojen parçaya ayırır (Dişçi, 2021). Cinsiyet kalıp yargıları görünüş rolleri olarak kadını daha ince, zarif, kısa, zayıf, görsel açıdan cezbedici, hatları belirgin, bakımlı, uzun saçlı, güzel olarak nitelendirirken, erkeği daha heybetli, uzun boylu, gelişmiş vücutlu, güçlü olarak nitelendirir. Kadının, iri veya güçlü olması “erkeksi” ve erkeğin, zayıf, güçsüz veya bakımlı olması “kadınsı” olarak değerlendirilerek eleştirilir. Geleneksel erkek söyleminde kadının cinselliğinden kaynaklandığı öne sürülen ve kadının doğal zayıflığını yansıttığı varsayılan özellikler, (duyarlılık, sezgi gücü, şefkat, sevgi, annelik) gibi kadına özgü olduğu ileri sürülen erdemler, aslında toplum tarafından belirlenen ve çeşitli vasıtalarla kuşaktan kuşağa aktarılmakta olan toplumsal cinsiyet kalıplarıdır (Arıkan, 2021). Kadınların ve erkeklerin, giyinişlerinin de kalıp yargıları vardır. Kadınlar kalıp yargılarda genel anlamda etek, bluz, elbise, çeşitli aksesuar ve takılar, çanta, topuklu ayakkabı ile yer alırken erkek, pantolon, gömlek, takım elbise, tişört, aksesuar olarak saat ile yer alır. Pantolon henüz yakın zaman kadar erkek kıyafeti olarak kabul edilmekte ve birçok kişi tarafından, kadınların pantolon giymesi ayıplanmaktaydı. Kalıp yargılara göre kadınlar giyim konusuna erkeklerden daha

meraklıdır. Daha çok alışveriş yapar, ne giydiğine ve nasıl görüldüğüne daha fazla kafa yorar. Alışveriş olarak kadın için mağaza ve ürün çeşitliliği, erkekten daha fazladır.

Kalıplaşmış yargılar kişilerde cinsiyetlerine göre iş bölümü oluşturur (Beşparmak, 2021). Kadın, kalıp yargılara göre daha çok kişisel bakımı ile evinin işi ile ilgilenen, günlük ve evsel konularla muhatap olan, duygusal, hassas varlıklardır. Erkekler ise daha çok ev dışında meşguliyetleri olan, güçlü, aklını kullanan, yaşama dair birçok konuda düşünen, araştıran ve fikir sahibi olan varlıklar olarak nitelendirilmektedir. Bunun yanında, erkeğin ev dışı sorumluluklarda aktif olması beklenirken kadının ev içi ile ilgilenen ana figür olması doğru bulunmaktadır (Kıran, 2017). Kadınlardan beklenen daha çok çocukları, eşleri ve ev işleriyle ilgilenmeleri, erkeğe bağlı olmaları, duygusal olarak sessiz, sakın, fedakâr, sabırlı, anlayışlı, duyarlı olmaları, iken, erkeklerden beklenen ise ailelerinin geçimini sağlamaları, dışarıyla olan bağı kurmaları, evdeki güç gerektiren (tamirat gibi) işleri yapıp, eş ve çocuklarını koruyup, kollamaları, duygusal olarak daha güçlü, cesur, sert, mantıkla hareket eden olmalarıdır (Saraç, 2013). Kalıp yargılara göre ev işleri kadına aittir, kocası ev işlerine dâhil oluyorsa “karısına yardım etmek” ile değerlendirilir. Ortak kullanılan bir alanda sorumluluğun tamamı kadına yıkılmaktadır. Çünkü kalıp yargılara göre kadın öncelikle bir kadın olarak eve daha uygun, erkek ise dışarıya daha yatkın canlı olarak değerlendirilmektedir. Aile yaşamına bakıldığında; kadınlardan eşlerinden şiddet görüyorlarsa bu durumu saklamaları, ev içinde çocuk bakımı, temizlik gibi işlerle ilgilenmeleri beklenmektedir (Vefikulucay, Zeyneloğlu, Eroğlu ve Taşkın, 2007). Kadının, annelik görevini yerine getirmesi çalışmak yerine tam zamanlı olarak çocuğunun bakımını, ev işlerinin sorumluluğunu alması ve eşinin hizmetini yapması beklenir. Erkek ise evin direği metaforuyla, evde karar verme mekanizması olarak ev dışında bir işte çalışarak evine ekmek getirmeli, eşinin ve çocuklarının maddi olarak ihtiyaçlarını karşılamalıdır. Erkeğin önceliği bu maddi sorumluluğu yerine getirmek olarak değerlendirilir. Yani toplumsal cinsiyete göre, kadının en önemli rolü, çocuklarına bakmak ve ev işlerini yapmak iken, erkeğinki evin geçimini sağlamak, tehlikeli işlere koşmak, tamir, bahçe bakımı gibi zor işleri yapmaktır (Saraç, 2013). Ev işinin bütün ağırlığı kadına yıkılırken, maddi yükün bütün ağırlığı da erkeğe yıkılır.

Cinsiyet kalıp yargılarında erkeğin hobileri; araba sürmek, gazete okumak, kiraathaneye gitmek, dışarıda vakit geçirmek, futbol gibi sıralanabilirken kadın için bu örgü örmek, komşuya gitmek, televizyon seyretmek şeklindedir. Erkekler, ev dışında daha çok vakit geçirirken kadınlar kalıp yargılara göre eve daha bağlı, ev dışında daha az mekâna giden

cinstir. Masallarda prenseslerin çoğunlukla şatolarında kurtarılmayı beklemeleri de bu yargıyı destekleyen bir alt mesaj olarak değerlendirilebilir. Kadın ev ve çocuk ile daha bütünleşiktir. Kadının aksine erkeğin dışarıda olması benimsenmekte, kadının ev işleriyle meşgul olurken, erkek ise dışarıdaki işlerle meşgul olmakta, kadın eve bağımlı bir hayat sürerken erkek ise dışarıda özgür bir yaşam sürmektedir (Şenol, Erdem, Uzun ve Erdem, 2016). Kadının geç saatlerde dışarıda olması veya dışarıda çok fazla vakit geçirmesi hoş karşılanmaz ve bir kadının en büyük göre annelik olarak nitelendirilir.

Kadınlara ve erkeklere atfedilen meslek rollerinde kalıp yargılar mevcuttur. Kadınlara daha ziyade öğretmen, hemşire, masa başı işler uygun görülürken, erkeklere asker, mühendis, doktor, devlet insanı gibi meslekler yakıştırılır. Toplumsal cinsiyet rollerinin çalışma yaşamına ilişkin yansımaları incelendiğinde; kadınlara statüsü ve ücreti daha düşük işlerde çalışma, çalışmak için eşlerinden izin almaları gibi roller uygun görülmektedir (Güldü ve Kart, 2009). Kadın düşünsel boyutunu geliştirmeyen daha çok duygusal anlamda gelişmiş ve olayların bilgi değil magazinsel kısmıyla ilgilenen kişiler olarak değerlendirilirken, erkekler daha çok beynini kullanan daha çok konu hakkında fikir sahibi olan ve yönetme, liderlik konusunda kadınlardan daha üstün görülür. Kadın için genellikle ailesel rollerinin devamı yönündeki görece kapalı mekânlarda yer alan, öğretmenlik, sekreterlik, aşçılık, terzilik vb. meslekler uygun görülürken, erkekler için; avukat, doktor, mimar, pilot, berber, şoför, boyacı vb. meslekler uygun görülmektedir (Göl, 2018). Kalıp yargılarda erkekler duygusuz varlıklar olarak kabul edilir ve erkeklerin duygusal davranışları, ağlamaları “kadınsı” olarak değerlendirilir. Üzüntülerini dışa vurmaları, ağlamaları yadırganır. Erkek çocuğa ağlamadan acıya dayanıklı olması telkin edilir ve “erkekler ağlamaz” söylemiyle travmatik bir şekilde duygularını saklaması öğretilir (Avşar, 2017). Erkekler kalıp yargılar dâhilinde öfke, kin gibi sert duygular ile gösterilebilir.

Kadınların ve erkeklerin konuşma biçimleri de kalıp yargılara tabii tutulur. Kadın daha sakın, kibar, nazik, kesinlik belirtmeyen ifadelerle yer vererek konuşurken; erkek ise daha tok, kaba ve net konuşmalar gerçekleştirir. Kalıp yargılara göre kadın cesur olmayan, kaba saba konuşmayan ve davranmayandır; erkek de duygulu olmayandır, narin ve nazik davranmayandır (Dökmen, 2012). Bu yönden toplumsal cinsiyet kalıp yargıları bakımından argo ve küfür kullanımının kadın ile erkek açısından farklı değerleri mevcuttur. Argo ve küfür kullanımı erkeklerde bir noktaya kadar kabul gören bir konuşma şekliyen, bu konuşma şekli kadınlarda hoş karşılanmaz ve eleştirilmeye sebep olur (Kocaer, 2006).

Toplumsal cinsiyet kalıp yargılarında kadın yönetim becerisi, bilgi düzeyi ve düşünme kapasitesinin daha düşük olarak kabul görmesinin yanı sıra karar alma ve uygulama hakkı da erkekten daha azdır. Erkek birçok konuda söz hakkına sahipken, kadın ev içerisinde erkeğin izin verdiği sınırlar içerisinde söz hakkına sahiptir (Yılmaz, 2018). Kalıp yargılara göre kadın tüm sorumluluğuyla görevlendirildiği ev içerisinde veya sosyal yaşamında daha az söz hakkına sahiptir. Toplumun bireyler için belirlediği cinsiyet rolleri, kadın ve erkek ilişkisinin en yoğun görüldüğü evlilik ilişkisinde belirgin olarak karşımıza çıkmaktadır (Kaplan, 2016). Evlilik öncesinde babasının, evlilik sonrasında ise eşinin himayesinde olan, onlardan izin alarak hareket eden, kendi karar verme ve uygulama mekanizması yok sayılan kişidir. Geleneksel kalıp yargılara göre evlilik aşamasında dahi kız istenen ve verilen bir eşya gibi yer olmaktadır. Erkek tarafı kızı ister ve baba verip vermeyeceğine karar verir, burada kadının konuşmasına ve fikir belirtmesine hak tanınmaz. Kadın, erkeğin himayesinde ve gölgesinde yer almalı algısı vardır.

Geleneksel kalıp yargılarında kız çocuğunun eğitim hakkı yok sayılır, okuması gereksiz kabul edilir. Ondan beklenen görev yetişmesi bir anne ve evinin kadını olmasıdır. İş hayatında yeri olmadığı için çalışmaya ve okumaya da ihtiyacı yoktur. Kadına yönelik ayrımcılık, daha çocukluk döneminde, toplumsal ve kültürel kalıp yargılar nedeniyle aile ve toplumun, kız çocuğa erkek çocuktan daha az olanaklar tanınmasıyla başlamaktadır (Özaydınlık, 2014). Erkek ise evinin geçimini sağlamak için çalışmalı, bundan dolayı da daha kaliteli işte çalışabilmek için okula gitme hakkına sahip olmalıdır. Cinsiyet kalıp yargıları, cinsiyet eşitsizliğini açıkça ortaya koyar.

Cinsiyet kalıp yargıları bireylerin hayatlarındaki her alanda karşılımlarına çıkmaktadır. Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları bireyin yaşamını etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır (Esen, Soylu, Siyez ve Demirgürz, 2017). Bireyler bazen ötekileştirme ve ayıplanma çekincesiyle bu kalıp yargılara kendini mecbur hissederek ayak uydurur. Bu durum bireyin, bireyselliğini darbeler. Kalıp yargılar kişinin kendisi olmasına izin vermez, kişiyi toplumun istediği kişi olmaya zorlar. Bireyler bu tür geleneksel cinsiyet kalıp yargılarına kulak asmadan hayatlarını devam ettirerek, istedikleri gibi yaşayabilirler. Bu durum bu bireylerin, toplumdaki kalıp yargıları özümsemiş kişiler tarafından “farklı, değişik, sıra dışı” tip olarak değerlendirmesine sebep olur. Adeta toplum kadınlara ve erkeklere bir senaryo yazmakta bireyler de cinsiyetlerine göre bu rolleri oynamaktadır (Yıldırım ve Gül, 2021). Bu geleneksel kalıp yargıların bir kısmı, cinsiyet rollerinin dinamiklik özelliğine ve toplumdaki gelişimlerle değişimlerin artmasına bağlı olarak

günümüzde değişmiş veya değişmektedir. Bazı geleneksel cinsiyet kalıp yargıları artık modern toplum tarafından kabul görmezken, bazı kalıp yargılar hala geçerliliğini kuvvetli bir şekilde sürdürmektedir.

Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, toplumlar tarafından yine kendileri için oluşturdukları gözle görülmeyen ama yaşamın her yerinde hissedilen sosyal hapishanelerdir. Bireyleri, belirledikleri kalıplar içerisine tutsak etmeyi hedefler. Birey doğduğu andan itibaren, önceden belirlenmiş kurallar ve değerlerle çevrelenip yönlendirilmektedir (Ünlü, 2017). Toplum, yaşamını kolaylaştırmak için farklılıkları mümkün olduğunca en aza indirgeyerek, değişkenlerin çeşitliliklerini azaltmak ister. Çeşitlilik ne kadar çok olursa düzenin sağlanabilmesinin o kadar zorlaşacağı düşünülür. Çünkü sistem, var olanları kategorilere ayırmak ve daha sonra bu kategoriler arasında dengeyi kurmakla mümkün olabilmektedir. Bundan dolayı bireyleri cinsiyetlerine göre ayırdırdıktan sonra, toplumsal cinsiyet rollerine göre tek tipleştirmek bu geleneksel toplum zihniyetinde sistemin düzenli işleyişini sağlayacaktır. Aynı zamanda otoriteyi elinde tutan cinsiyet için üstünlüğünü kabul ettirme ve sürdürme süreci devam edecektir. Topluma katılan her yeni birey kendisinden beklenen cinsiyet rollerini yerine getirdiği müddetçe, kalıp yargılar varlığını koruyacaktır; kalıp yargılar varlığını devam ettirdikçe topluma katılan her yeni bireyden, toplum tarafından içselleştirilmiş olan cinsiyet kalıp yargılarına uygun davranış biçimleri geliştirmesi beklenecektir (Bür, 2019). Bu bağlamda toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının değişimi, bireyin bu kalıp yargılara dair bakış ve tutum şekliyle mümkün olacaktır.

2.5. Gelişim ve öğrenme kuramları temelinde toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılması

Toplumsal cinsiyet rolleri, cinsiyet gibi doğuştan gelmemekte sonradan öğrenilmektedir. Doğuştan başlayarak yaşam boyu süren bu öğrenmede bireyin etkileşim içinde bulunduğu birçok kaynak etkin rol oynamaktadır. Toplumsal cinsiyet rollerinin edinilmesi çeşitli gelişim ve öğrenme kuramlarından yararlanılarak açıklanmaya çalışılmıştır.

2.5.1. Bilişsel gelişim kuramına göre toplumsal cinsiyetin rollerinin kazanılması

Bilişsel gelişim kuramcıları için en önemli unsur zihindir. Zihin, insanın bilgiyi işleyebilmesini, anlamlandırabilmesini sağlayarak onu diğer canlılardan ayırır. İnsan, gelen uyarıcıları alır, işler ve anlamlandırır. Buna bağlı olarak tepkisini düzenler. Piaget'e göre çocukların dünyayı algılayış biçimlerinin, çocuğun gözünden dünyanın farklı olduğunu savunmuştur. Piaget'e göre çocuk var olan hazır öğrenimi emmemekte, öğrenimin içerisinde aktif rol alıp bilgi inşa etmektedir. Piaget'in geliştirdiği bilişsel gelişim kuramına göre

çocukların bilişsel gelişimi ve yaşları doğru orantılı şekilde aşamalar halinde meydana gelmekte ve cinsiyet farkındalığı da bu süreçte oluşmaya başlamaktadır (Değirmenci, 2020). Bilişsel gelişim kuramına göre çocuğun gelişime 4 evreden geçmektedir. Bu dönemler aşağıdaki gibidir:

- Duyusal- motor dönem (0-2 Yaş), bu evre çocukların duyularıyla çevresini keşfettiği evredir. Çocuk, bu dönemde sürekli bir yerlere dokunur, emer duysal faaliyette bulunur. Duyularıyla edindiği bu bilgileri zihninde biriktirir. Sürekli aktif bir haldedir. Duyularını kullanmayı öğrendikçe vücutlarını da hareket ettirmeyi öğrenirler. Bu dönemde çocuklar bilgi birikimini duysal yol ile sürekli aktif bir halde edinirler.
- İşlem öncesi dönem (2-7 yaş), bu dönemde çocuklar işlem becerisinden mahrumdurlar. Burada Piaget'e göre işlem: daha önce fiziksel olarak yapılanları zihinsel olarak da yapmaya imkân veren içselleştirilmiş eylemlerdir (Yüksel, 2015). Çocuklar bir şeyleri ifade etmek için simgeleri kullanmaya, çevresini taklit etmeye ve konuşmaya bu evrede başlar.
- Somut işlemler dönemi (7-11 yaş), bu dönem çocuğun işlem becerilerine sahip olmaya başladığı dönemdir. Çocuk artık zihinsel olarak işlem becerisine sahip olmaya başlar. Matematik becerisi de bu dönemde gelişmektedir.
- Soyut işlemler dönemi (12 + yaş), Çocuklar bu dönemde soyut kavramlar ve eylemlerin sonuçları hakkında mantık yürütebilmeye başlar. Bu dönemde çocuk olması gereken hakkında da soyut düşüncelere sahip olmaya başlar. Çok karmaşık olan ahlaki muhakemelerin başladığı evredir. Bu yaştaki çocuk artık bir nevi yetişkin gibi düşünmeye başlar.

Kohlberg, Piaget'nin bu gelişim kuramından yola çıkarak bilişsel gelişim kuramını öne sürer. Bu teoriye göre çocukların cinsiyet kavramlarını anlamaları davranışlarını etkiler, çocuk küçük yaşta cinsiyetinin farkına varıp değişmez olduğunu bilerek buna uygun davranışlarda bulunmaya başlar ve yaş ilerledikçe kesinleşen bir cinsiyet anlayışına ulaşmasıyla etki daha belirgin hâle gelir ve cinsiyetine uygun rolleri sergilemesinin sıklığı artar (Martin ve Ruble, 2004). Kohlberg'in teorisi, çocuğun cinsiyet gelişimindeki aktif rolünü vurgular. Bu aktiflik çocuğun çevresini ve kendini inceleyerek yorumlayabilmesi, değerlendirmeler yaparak cinsiyet rollerine dair kalıp yargıları sağlaması şeklinde bilgiyi ve düşüncüyü öğrenen, dönüştüren ve davranışa döken olması olarak ifade edilebilir. Bu teoriye göre çocuk, etrafında olup bitenleri öncelikle zihninde biriktirir daha sonra bu birikimleri

zihinsel işlem süreçlerinden geçirerek anlamlı hale getirir ve son olarak davranışa dönüştürür.

2.5.2. Sosyal öğrenme kuramına göre toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılması

Bandura tarafından geliştirilmiş olan sosyal öğrenme kuramı da toplumsal cinsiyet rollerinin edinilmesine ilişkin bir diğer kuramdır. Bandura, cinsiyet rollerinin doğuştan gelmediğini, sosyalizasyon sürecinde edinildiğini savunur (Erzeybek ve Çiftçi, 2019). Kurama göre bireyin, içine doğup büyüdüğü kültürün normlarını, değerlerini benimsemesiyle biyolojik cinsiyete sahip olan kişinin toplumsal cinsiyeti meydana gelmeye başlar (Takkin, 2020). Sosyal öğrenme kuramında öğrenme; edimsel koşullanma, model alma ve taklit süreçleriyle gerçekleşmektedir. Kurama göre, bireyin kendi cinsiyetine uygun rolleri öğrenmesinde çevre zengin bir kaynaktır (Güldü ve Kart, 2009). Toplumsal cinsiyet rollerinin öğrenilmesi bağlamında edimsel koşullanma; çevresi tarafından çocuğun davranış ve tutumlarının cinsiyet rolüne uygunluğunun değerlendirilmesi, onaylanması veya aksine hoş karşılanmayıp eleştirilmesi durumunda çocuğun bu davranış ve tutumdan kaçınması veya pekiştirmesinin sağlanması olarak ifade edilebilir (Alpan, 2017). Sosyal öğrenme kuramcılarına göre; gözlem yoluyla öğrenme, pekiştirilen bir davranışın taklit edilmesi kadar basit bir olgu olmadığını, gözlemin bireyi bilgilendirme işlevinin de var olduğunu ve insanların çevresindeki kişilerin davranışlarını gözlediklerini, bu gözlemlerden bazı sonuçlar çıkararak kendileri için yararlı olan durumlarda davranışı gösterdiklerini öne sürmüşlerdir (Bayrakçı, 2007). Model alma ve taklit etme ise çocuğun anne, baba, akraba, akran, öğretmen gibi sosyal çevresindeki bireyleri ve film, kitap, medya gibi alanlarda gördükleri karakterleri kendilerine model alarak taklit etmesiyle cinsiyet rollerini edinmelerini, özümsemelerini içermektedir. Kısacası birey, dâhil olduğu ve karşı cinsiyete özgü rollere dair algılarını çocukluğundan başlayan bir süreç boyunca çevrenin etkisi altında edinmekte ve şekillendirmektedir. Aile, okul, medya, oyun, kitap, film gibi çocuğun deneyimlediği, tükettiği, şahit olduğu, öğrendiği birçok faktör çocuğun zihnindeki cinsiyet rollerine dair tutumlarının oluşmasında ve yerleşmesinde etkilidir.

2.5.3. Psikanalitik kurama göre toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılması

Psikanalitik kuram, Sigmund Freud tarafından ortaya koyulmuştur. Freud, davranışların nedenlerinin sadece yüzeysel bir bilinç anlayışı ile açıklanamayacağını ileri sürerek bilinçdışı (bilinçaltı) ile ilgilenmiştir (Arslan, 2015). Freud, zihnin bölümlerini bilinç ile bilinçdışı olarak ikiye ve zihni oluşturan yapıları id, ego, süper ego olarak üçe ayırmaktadır.

İd, bilinçdışı yer alır, doğumdan hemen sonra oluşur ve zevk temelli yapıdır. Süper ego, 4 yaş civarı gelişir, bireyin ahlaki pusulası olan vicdanını temsil eder. Ego, bilinç ve bilinçdışı zihnin parçasıdır, id ve süper ego arasında dengeyi kurar. Freud'a göre çocukluk döneminde bilinç dışı arzular ve çocukluk deneyimleri insan davranışlarını etkilemektedir. Bu kuram, libidonun kavramsallaştırmasına dayanır (Akkoç, 2018). Libido, zihinsel becerilerin çalışmasını sağlayan bir kaynaktır. Freud'a göre psikoseksüel gelişim evrelerinde birinde libido ile ilgili bir çatışma veya yetersizlik ortaya çıkarsa, bu durumun sonuçları ömür boyu insanda silinmeyecek izlere sebep olabilir. Freud'a göre yeni doğan bir bireyin kişiliği değişik aşamalardan geçerek gelişmektedir (Özdemir, Özdemir, Kadak ve Nasıroğlu, 2012). Freud'un geliştirdiği psikoseksüel gelişim evreleri aşağıdaki gibidir:

- Oral dönem (0- 1.5 yaş), psikoseksüel gelişimin ilk aşamadır. Bu dönemde hâkimiyet id'dedir. Çocuğun haz ve doyum merkezi ağızdır. Bu dönemde çocuk her şeyi ağzına götürmeye ve emmeye çalışır. Bu dönemde yeterli doyum alamayan bireyler oral dönemde saplanır ve ileriki yaşlarında çok konuşma, parmağını emme, sürekli sakız çiğneme gibi oral aktivitelerin sürekliliğine neden olur.
- Anal dönem (1.5 -3 yaş), oral dönemi takip eder, süper egonun geliştiği dönemdir. Oral dönemde haz ve doyum noktası ağız iken bu dönemde anüstür. Çocuk bu dönemde tuvaletini tutma veya bırakma olarak haz alır. Bu evrede yaşanan sorunlar ileride çocuğun cimri, tuvalette çok vakit geçiren, kararsız, inatçı biri olmasına neden olabilir.
- Fallik dönem (3-6 yaş), anal dönemi takip eder, bu dönemde çocuk kendini tanımaya ve cinsel kimliğinin farkına varmaya başlar. Bu dönemde libidonun odak noktası genital bölgedir. Sevgisini kedisinin dışında karşı cinse yansıtır. Kız çocuk için bu baba, erkek çocuk için ise annedir. Bu dönemi sorunsuz atlatan kişi hayatı boyunca çok mutlu, sevgi dolu olur. Bu dönemde ortaya çıkan sorunlar ise ileride aşırı çekingenlik, girişim kısırlığı, cinsel kimlikte güvensizlik gibi durumlara neden olur.
- Latent dönemde (7-11 yaş), libidonun odak noktası yoktur. Bu dönem libidoyu keşif aşamasıdır. Bu dönemde çocuk vücudunun bir yerine odaklanmak yerine sosyal aktivitelere yönelirler. Bu dönem çocukların okula başladıkları sürece denk gelmekte ve arkadaş ilişkilerine önem vermeye başlarlar. Aynı cinsten kişiler ile oyun oynamaya başlarlar. Bu dönemde oluşan herhangi bir saplantının yetişkinliğe pek etkisi yoktur.
- Genital dönemde (12-18 yaş), karşı cinse karşı ömür boyu sürececek bir ilgi gerçekleşir. Cinsel olgunluğun geliştiği evredir. Bu dönemde libidonun odağı cinsel organlardır. Aileden bağımsızlaşarak, farklı kişilerle ve karşı cinsle olumlu ilişkiler kurmaya yönelir.

Freud’a göre birey geçtiği bu 5 aşamanın sonucunda cinsel kimliğinin farkına varır. Freud’a göre çocuğun cinsel kimlik kazanımı kendi cinsiyetinden olan ebeveyni ile özdeşim süreciyle kadınlığı ve erkekliği öğrenmesi yoluyla gerçekleşir (Çıtak, 2008).

2.5.4. Toplumsal cinsiyet şema kurama göre toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılması

Sandra Lipsitz Bem tarafından geliştirilen bu kuram, sosyal öğrenme ile bilişsel öğrenme kuramlarını birleştirir. Toplumsal cinsiyet şema kuramı, çocuğun toplumsal cinsiyet ediniminde bilişsel kuramdaki gibi aktif rol üstlendiğini ve sosyal kuramdaki gibi gözlem-taklit yoluyla gerçekleştirdiğini ifade eder. Toplumsal cinsiyet şema kuramı, sosyal öğrenme kuramının savunduğu gibi çocukların gelişim süreci içinde anne-babasını ve çevresindeki diğer kişileri gözlemleyerek taklit ettiğini, sonuçta ‘kadına ve erkeğe özgü’ davranışların ne olduğunu öğrenerek bu şekilde davrandığını ifade eder (Gök, 2013). Fakat bu davranışları öğrenirken ve toplumsal cinsiyetini edinirken bilişsel kuramdaki gibi çocuğun zihinsel işlem etkinliği aktiftir. Çocuk, içinde bulunduğu çevrede kadın ve erkek için cinsiyet ile toplumsal cinsiyete dair birçok ayrıma, tanımlamalara maruz kalır. Kurama göre, çocuklar maruz kaldıkları bu çevresel öğrenmelerle, eril ya da kadınsı olma (toplumsal cinsiyet şemaları) anlamı hakkında fikirler ve teoriler geliştirirler (Aydoğdu, 2017). Edindikleri bu bilgileri zihinlerinde işleyerek kadınsı ve erkeksi olmaya dair şemalar ve kodlar oluştururlar. Şema tahmini bir yapı olarak işlev görür, şema ile ilgili açılardan gelen bilgiyi aramaya ve uyarlamaya olan hazır halde işlev görür (Erdoğan, 2012). Çocuk her yeni öğrenmesini kodlayarak, zihnindeki uygun şemalara yerleştirir. Çocuk, bu süreçte kendi cinsiyetinin farkındadır ve edindiği bu şemalarla, toplumun onun cinsiyeti için belirlediği rollere bürünmeye başlar.

Kısacası toplumsal cinsiyet şema kuramına göre; çocuk, içinde bulunduğu toplumunun kadınsılık, erkeksilik, kadın ve erkeğin neler yapıp neler yapamayacağı, ne şekilde kabul görüp göremeyeceği konularındaki ayrıştırmalarıyla muhatap olur. Çocuk, muhatap olduğu bu bilgileri zihninde işleyerek kodlar, örgütler şemaları oluşturur. Oluşturulan bu şemalar, çocuğun zihnindeki toplumsal cinsiyet şemalarıdır. Çocuk, yaşadığı toplumla birlikte bu şemalardan kendi cinsiyeti için oluşturulmuş şemanın içeriğine göre davranışlar sergilemeye başlar. Bu şekilde çocuğun, toplumsal cinsiyet öğrenimi gerçekleşir.

2.6. Çocuk kitapları ve toplumsal cinsiyet rolleri

Çocuk kitapları; okuyucu hedef kitlesi çocuk olan ve içeriği bu hedefe göre düzenlenen veya içeriğine göre çocukların okuyabilecekleri, okumaları gerektikleri düşünülerek çocuk

kategorisine alınan eserlerdir. Bu kategori yaş aralığı olarak erken çocukluk döneminden başlayıp, ergenlik dönemine kadar olan süreci kapsar. Çocuk kitapları, çocukları farklı dünyalara taşıyan, onları farklı farklı karakterlerle tanıştıran, farklı olaylara şahit eden, birçok konu hakkında açık ve örtük mesajlarla zihinlerini şekillendiren kaynaklardır.

Çocuk kitapları dil, konu, içerik ve tasarım olarak çocuğun ilgi, zevk, anlama ve anlamlandırma düzeyine hitap etmelidir. Çocuk kitapları, kaliteli zaman geçirme araçları olarak kullanılmakla birlikte güçlü eğitim araçlarıdır. Çocuğun gelişiminde etkisi çok büyük ve kuvvetlidir. Çocuk kitapları, çocukların bilişsel, duygusal, psiko-motor gelişimlerini destekleyen, dil, sosyal ve ahlaki gelişimlerine de doğrudan etki eden önemli araçlardır (Tanju, 2010). Çocuğun becerilerini desteklemekle birlikte birçok konu ve kavramın öğretilmesinde bağlam oluşturmaktadır (Ulusoy ve Altun, 2018). Kitaplar, dünyayı keşfetmekte olan çocuklara rehberlik eden kaynaklardır. Çocuğun karşısına yalnızca harflerle oluşturulmuş cümleleri, çizgilerle oluşturulmuş resimleri koymaz. Bu cümlelerin ve resimlerin içinde yaşama dair bilgileri, bakış açılarını gösterir. Kitaplar çocukların davranışlarını etkiler (Tsao, 2008). Çocuk, kitapla iletişim kurar ve son sayfasına kadar birlikte bir yolculuğa çıkar. Kitabın kapağını kapattıktan sonra çocuk kendi yoluna kurduğu bu iletişim, bitirdiği o yolculuğun kendisine kattıklarıyla devam eder. Çocuk kitabı, çocuğun kendi yolunda yürürken çocuğun yolda oluşunu şekillendiren minik yolculuklardan, etkileşim araçlarından biridir. Çocuk kitabı bundan dolayı çocuğun duygu, düşünce durumuna hitap edebilmeli, onu heyecanlandırıp, meraklandırıp bazen hüzne bazen kahkahalara boğabilmelidir. Yol arkadaşı ve rehber olan kitaplar, çocuğun ihtiyaçlarına göre düzenlenmelidir. Çocuğun kişiliğine, zevk anlayışına uymayan kitaplar çocuğun okumaya devam etmemesine neden olabilir.

Çocuk kitapları; bilim, matematik, müzik gibi sanat ve akademik alanlarda bilgi verdiği gibi sosyal alana da bakış açısı sağlar. Çocuk kendi sosyal hayatını, kitap içerisinde yer alan sosyal yaşama göre yorumlayabilir. Kitaplar bir bakıma toplumun yansımasıdır ve çoğu kültürde değerlerin ve tutumların aktarımının en önemli ve etkili yolu hikâye anlatıcılığı ve çocuk kitapları olarak kabul edilir (Kortenhaus ve Demarest, 1993). Toplumsal cinsiyet hakkında çıkarımlar yaparak bir çocuğun kimliğini etkileme gücüne sahiptirler ve belki de toplumsal cinsiyet bağlamında, çocukların dünyayı ve kendilerini görüp deneyimledikleri en temel perspektiftirler (Taylor, 2003). Cinsiyet rollerine dair kalıplaşmış yargılar çocuk edebiyatı aracılığıyla hem yazılı metin hem de beraberindeki resimlerle aktarılır (Poarch ve Monk-Turner, 2001). Henüz okuma yazmayı öğrenmeden bile resimli kitaplar çocuklar için

öğretici rol üstlenirler. Okula girişle birlikte çocuklar üzerinde daha büyük bir etkiye sahip olan kitaplar, resimler ve dil kullanımı aracılığıyla kadın ve erkeğin sosyal çerçevedeki özelliklerinin öğretiminde büyük rol üstlenirler (Narahara, 1998). Çocuklar, küçük yaşlarında tanıştıkları ve maceralarına ortak oldukları kitaplardaki olaylardan ve karakterlerinin özelliklerinden büyük ölçüde etkilenmektedir. Kendini, sevdiği ve beğendiği karakterlerle özdeşleştirerek onların davranışlarını sergileyebilir, onların konuşma üsluplarıyla kendini ifade etmeye başlayabilir, karakterin düşünce ve davranışlarını, olması gereken, doğru olarak kabul edebilir yani bir nevi sevdiği karakterin biçimine bürünebilir. Henüz yenisi olduğu dünyayı keşfetmekte olan çocuk; yazarın, yazılarında dünyayı ve olayları yorumlamasını ve değerlendirmesini özümseyebilir.

2.7. Yapılan çalışmalar

Bal (2021), Âşık Şevki Halıcı'dan derlenen halk hikâyelerini toplumsal cinsiyet rollerine göre incelemiş ve erkeğin, kadından üstün olduğu düşüncesinin desteklendiği, kadının itaat özelliğinin kutsanıp itaat etmeyen kadının kötü kadın olarak ilan edildiği, erkek egemenliğinin devamlılığının sağlanmaya çalışıldığının, erkeğin eş seçiminde kadının güzelliği peşinde olduğu, kadının evliliğinde söz hakkı olmayıp himayesinde olduğu, erkekler tarafından evlendirildiği, erkek evladın önemli olduğu düşüncelerinin yer aldığı sonucu elde edilmiştir.

Görücü Öner (2021), yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında feminist yazarlar arasında yer alan Hatice Meryem adlı yazarın roman ve hikâyelerini toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında incelemiştir. Çalışmada yazar, kadının toplumdaki yerini ve kadına atfedilen değerleri eserlerinin temel meselesi olarak seçmiş ve eserlerinde özellikle kadın rollerine yoğunlaştığı belirtilmiştir. Çalışma sonucunda yazarın eserlerinde kadına hem geleneksel hem de modern kadın rolleriyle yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Geleneksel kadın, tamamen ev işleriyle, çocuğuyla ve eşiyle ilgilenen, onların işlerini halleden bir nevi hizmetkâr rolünde olan, sosyal hayattan soyutlanmış, eve hapsolmuş iken modern kadın kamusal alana da açılmış, birinci vazifesi sayılan ev-eş-çocuk işlerinin yanı sıra “çalışan kadın” unvanını da almış, fakat bunun yanı sıra yine de birinci vazifesi olarak atfedilen sorumlulukları da göğüsleyen, iş yükü artmış olarak yer almaktadır. Çalışmada incelenen eserlerde erkeğin baba rolü; güç ve otoriteyi temsil eden, “evin reisi” statüsüne sahip, katı, hoşgörüsüz olarak yer aldığı gibi merhametli, sevgi dolu olarak da yer almakta fakat çoğunluğu eril zihniyeti içselleştiren ve davranışlarına yansıtan kişiler olarak gösterilmektedir. Çalışma, yazarın kitaplarında kadınların ev içinde de sürekli yaptıkları

işleri -temizlik, yemek, çocuk bakımı -kendilerine meslek olarak seçtiğini belirtir. Çalışmada kadınların süs ve süslenme ile özdeşleştirildiklerini ve eserlerde kadının takı, çanta, ayakkabı, toka, borcam, nevresim takımı gibi nesnelerle yer aldığını ifade eder. Çalışmada kadının mekân olarak en çok evde gösterildiği, evden sonra en çok pazarda gösterildiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada, eserlerdeki erkeklerin kadınlar üzerinde hâkimiyet kurdukları, erkek karakterlerin eril gücü elinde bulunduran ve bu gücü kadınlar üzerinde kullanan kişiler olarak yer aldıkları belirlenmiştir. Çalışma sonucunda yazarın kadınların, toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında yaşadıkları durumların ve hayatlarına etkilerinin ortaya koyulduğu ifade edilmiştir.

Yücel Çetin ve Mangır (2021), 100 temel eser içerisinde yer alan 33 kitabı toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında inlemişlerdir. Çalışmada 77 defa kadını aşağılayan söyleme yer verildiği, eksik etek, kahpe, oynak, yolsuz, aşüfte gibi kelimelerle bu söylemlerin desteklendiği belirtilmiştir. Bu kelimelerden hiçbirinin erkekler için kullanılmadığı da elde edilen sonuçlardan biridir. Çalışmada 41 sefer erkeğin ve erkekliğin yüceltildiği, evin reisi olmanın erkeğe atfedildiği, kadının cesur olması durumunda “erkek gibi” benzetmesi yapıldığı ifade edilmiştir. Çalışmada erkeğin bilgili, uygar, zeki, girişken; kadınların ise çaresiz, sulu göz, korkak gibi kişilik rolleriyle gösterildiği ve erkek cinsinin, kadın cinsinden daha üstün tutulduğu sonucu elde edilmiştir. Araştırmanın bir diğer sonucu da ev işi ve çocuk bakımının baskın olarak kadın karaktere atfedildiği, erkeklerin bu rollerde yok denecek kadar azınlıkta olduğudur. Çalışma sonucunda incelenen çocuk kitaplarında genel anlamda kadın için çirkin söylemlerin yer aldığı, kadının metalaştıran ifadelerle yer verildiği ve toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının yoğun bir şekilde bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır

Dynes (2021), çocukların toplumsal cinsiyet rolleri ve algılarını Disney karakterleri üzerinden incelemiştir. Çalışmada çocukların çizimleri ve çocuklarla çizimler üzerinden gerçekleştirdiği görüşmeler değerlendirilmiştir. Çalışmada çocuklar tarafından uzun kirpiklerin kadınsı olarak kabul edildiği, kadının uzun saçlı erkeğin ise kısa saçlı olması gerektiği düşüncelerine sahip oldukları sonucu elde edilmiştir. Kadınların güzel elbiseler giyinmesi gerektiği algısı çalışmanın bir diğer sonucudur ve kız çocukları daha çok mor, pembe renklerdeki elbiseleri güzel olarak kabul etmişlerdir. Çalışmaya katılan çocukların elbiseyi yalnızca kadınların giyebileceği algısına sahip oldukları, ruju ve topuklu ayakkabıyı kadına ait eşyalar olarak değerlendirirken, pantolonu erkek kıyafeti olarak değerlendirdikleri sonucu elde edilmiştir. Çalışmada çocukların, erkekleri “agresif, hızlı, komik, cesur” kişilik rolleriyle ifade ederken prensesler üzerinden kadınları “beceriksiz, sıkıcı, itaatkar, sersem,

zayıf” kişilik rolleriyle ifade ettikleri belirtilmiştir. Çocukların arabaları erkeklerle bağdaştırdığı ve erkeklerin oyuncak arabaları seveceği gibi bir düşünceye sahip oldukları ifade edilen bulgulardan biridir. Çalışmada Disney karakterlerinin genel anlamda geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini barındırdığı, kadınların prenses karakterleriyle kurtarılmayı bekleyen, güzellikleriyle var olan aciz ve zayıf kişiliklerle yer edinirken, erkeklerin prens karakterleriyle savaşı, cesur, güçlü, yapılı kişiliklerle yer edindiği belirtilmiştir. Bunun yanı sıra eklenen yeni karakterlerde kadına da güçlü ve cesur gibi kalıp yargıların aksine kişilik özelliklerinin atfedildiği ve bu durumun çocuklar tarafından da fark edilip, prensesler arasında en çok diğer prenseslerden farklı olan bu cesur karakteri sevdikleri belirtilmiştir. Çalışmada genel olarak Disney karakterlerin toplumsal cinsiyet rollerini barındırdığı ve çocukların cinsiyet algılarına etki ettiği sonucu elde edilmiştir.

Heintz (2021), 1971-1984 tarihleri arasında yayımlanmış olan 14 çocuk kitabında erkek ve kadın karakterlerin yer alma şekillerini incelemiştir. Çalışmada erkek karaktere, kadın karakterden çok daha fazla yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Meslek rollerinin gösteriminde ise cinsiyet eşitsizliğine örnek olarak gösterilecek biçimde erkeğe, kadından yaklaşık 3 kat daha fazla meslek çeşitliliğinin atfedildiği çalışmanın sonuçlarındandır.

Yener (2020), öğretmenlerin de görüşleri alınarak belirlenen, ödüllü dokuz adet okul öncesi hikâye kitabındaki metin ve görsel içerikleri, toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelemiş ve cinsiyet rollerine dair kalıp yargılara yer verilmediği, eşitlik açısından olumlu bir tutum sergilendiği sonucuna varmıştır.

Değirmenci (2020), bilinirliği en yaygın olan dünya klasikleri masallarından beş adet masalı toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında incelemiş ve sonucunda cinsiyetçi öğelerin bulunduğu, kadının kalıp yargılarla birlikte yer aldığını ortaya koymuştur.

Turhan, Turhan ve Baş (2020), doksan Türk çocuk romanını, meslek bazlı olarak incelemiş ve çocuk romanlarında mesleklerin toplumsal cinsiyet rollerinin kalıpları doğrultusunda işlendiği ancak kadınların bu yargılardan sıyrılmaya başladığı sonucunu elde etmişlerdir.

İshakoğlu (2020), masal kitaplarındaki görsel içeriğin çocukların toplumsal cinsiyet algısını nasıl etkilediğini araştırmak için önce masal kitaplarını analiz etmiş, daha sonra çocuklarla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda kitaplardan; cinsiyetlerin birbirinden çok net olarak ayrıştırıldığı, kadınlara makyaj ve süslü olmanın kötü kadın – doğal olmanın ise iyi kadın imajı çizdiğini, erkekler için soyluluk algısı, hatalı

erkeklerin edilgen ve hatalı kadınların kötü resmedildikleri, ev işlerinin kadına ve kahramanlık ile yol göstericiliğin erkeklere atfedildiği sonucuna ulaşmıştır.

Karaboğa (2020), ortaokullarda okutulan sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan kitaplarında yer alan görsel öğelerde yetişkin kadın ve erkekler ile kız ve erkek çocukların “kimlerle birlikte gösterildiği, hangi eylemler, mekânlar, meslekler ve objelerle birlikte gösterildiklerini” incelemiştir. Çalışma sonucunda kız çocuk ve erkek çocuk figürlerin temsil oranlarının neredeyse eşit olduğu, kız çocukların daha çok çocuklarla gösterilirken erkek çocukların daha çok yalnız gösterildiği, kadın figür gösterim oranının erkek figür gösterim oranından çok daha düşük olduğu ve yine kadın figürün yalnız gösterim oranının erkek figürün yalnız gösterim oranından çok daha düşük olduğu, erkek figürün en çok yalnız ve diğer erkeklerle gösterilirken kadın figürün en çok çocuk ve diğer kadınlarla gösterildiği sonuçları elde edilmiştir. Çalışmada kadın figürlerin eve yönelik eylemlerde ve çocukla ilgili eylemlerde erkeklerden daha çok yer alırken; erkekler ise boş zamana yönelik eylemler, kültürel/sanatsal eylemler, işe yönelik eylemler, sosyal eylemler açısından kadınlardan daha çok yer buldukları belirlenmiştir. Çalışmada elde edilen bir diğer sonuçta kadın figürler ile erkek figürlerin kamusal alanlarda yer aldıkları, kadın figürünün erkek figürden daha çok okul ve okul çevresinde yer alırken, erkek figürün kadın figürden daha fazla iş mekânlarında gösterildikleridir. Çalışmada erkeklere, kadınlardan çok daha fazla meslek rolünün atfedildiği ve kız çocuğun da erkek çocuğun da en çok iş ile ilgili objelerle birlikte yer aldığı bulgularına ulaşılmıştır.

Güran Yiğitbaşı ve Sarıçam (2020), çalışmalarında TRT Çocuk Dergisi’nde toplumsal cinsiyet rollerinin nasıl kurulduğu ve yansıtıldığını incelemişlerdir. Çalışmada dergide bulunan bölümler incelendiğinde erkek görseli ve ismi kullanılan bölümlerin, kız görseli veya ismi bulunan görselleri bulunan bölümlerden 2 katından daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada çocuk dergisinin kadına ev içi, çocuk ile ilgili, annelik, beslenmenin sağlanması, hizmet etme gibi geleneksel rollerin atfedilerek yer verildiği belirtilmiştir. Çalışmada erkeğin uzay, teknoloji, bilim, mucitlik vb. teknik bilgi beceri, araştırma gerektiren konular, sosyal hayatın içinde aktif olan roller ile kadının ise tasarım, sağlık (beslenme, vitamin) vb. konular ve domestik roller ile çocuk dergisinin bölümlerinde bulunduğu ifade edilmiştir. Çalışmada çocuk kitabında yer alan rol modeller bölümünde erkek rol modellere kadın rol modellerin 10 katından daha fazla yer verildiği, kadınların neredeyse okur, tarih, sanat, spor vb. alanlarda bulunmadığı algısına sebep olabilecek şekilde düzenlendiği sonucu elde edilmiştir. Çalışmada elde edilen bir diğer sonuç ise dergi

içerisinde genel olarak kadın/anne temsillerinin ev içi ve ev işleri ile gösterildiği, çalışan kadın figürüne çok az yer verildiği, kadının genellikle mutfak önlüklü, örgü ören ve ev işi yapan karakterler olarak gösterilirken erkeğin baba rolünün yanı sıra çalışan erkek rolüyle aktif bir şekilde yer edindiği kitap, gazete okumak ve satranç oynamak gibi entelektüel aktivitelerle birlikte gösterildiğidir. Derginin tamamı değerlendirildiğinde kız çocuklar ev işi kabul edilen eylemler ile birlikte gösterilirken, erkek çocukların ev işi eylemleriyle gösterimine örnek bulunmamıştır. Çalışmada derginin meslekleri tanıtan bölümü incelendiğinde; kaptanlık, veterinerlik, aşçılık, saat tamirciliği, bahçıvanlık, Marmaray makinistliği, jeofizik mühendisliği, sahaflık gibi meslekleri erkekler ve çevirmenlik, illüstratörlük, hemşirelik, tur rehberliği gibi meslekleri ise kadınlar ile röportaj yapılarak tanıtıldığı, geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin kalıp yargılarına bağlı kalınarak meslek çeşitliliğinin her iki cinse de eşit olarak pay edilmediği, mesleklerde erkek işi/kadın işi ayrımı algısını destekleyecek biçimde kalıp yargıların bulunduğu sonucu elde edilmiştir. Araştırmacılar, çalışma sonucunda çocuk dergisinin geleneksel cinsiyet rolleri algısının yeniden düzenlenmeden sunulduğunu ve kalıp yargıların süregeldiğini ifade etmişler ve derginin toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında cinsiyet eşitliğinin sağlanması konusunda gözden geçirilerek düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Erden (2019), okul öncesi dönemindeki çocuklar için hazırlanmış olan ve en çok satanlar listesinde ilk ellide yer alan yüz elli adet resimli çocuk kitabında toplumsal cinsiyet olgusunu incelemiş ve kadın ile erkeğin gösteriminde fark olmadığı fakat kılık, kıyafet, meslek gibi alanlarda kalıp yargıların yer aldığı sonucuna ulaşmıştır.

Kapkıner (2019), çocuk edebiyatı yazarlarından biri olan Sevim AK tarafından yazılmış otuz beş adet çocuk kitabında toplumsal cinsiyet rollerine bakış açısını ve bu rollere eserlerinde yer verip vermediğini araştırmış ve araştırma sonucunda kitapta yer alan karakterlerin büyük ölçüde geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri algısını belirlediğini ortaya koymuştur.

Özdemir (2019), ortaokul Türkçe ders kitaplarını toplumsal cinsiyet rollerini göndermeleri açısından incelemiş ve araştırmada; kitaplarda erkeğe, kadından daha çok yer verildiği, kadının ev içi rollerde ve erkeğin kamusal alanda daha çok yer aldığı, kadının daha çok aile, çocuk ile gösterilirken erkeğin kalabalık ortamlarda ve yalnız gösteriminin daha çok olduğu, erkekler daha çok kamusal nesnelerle gösterilir iken kadınlar daha çok ev ve ev çevresi ile alakalı nesnelerle gösterildiği sonucuna ulaşmıştır.

Gayberi (2019), yerli ve çeviri çocuk kitaplarında dil dışı öğelerin toplumsal cinsiyet rollerini sunuş biçimine göre incelemiş ve yerli kitaplarda kız çocuk gösterimi çoğunlukta iken çeviri kitaplarda erkek çocuk gösteriminin fazla olduğu, hem çeviri kitaplarda kadınlar en çok ev hanımı olarak yer alırken erkek aşçı, doktor ve kral olarak yer aldığı, kadınların giysi olarak en çok elbise ve erkeklerin giysi olarak en çok pantolon ile yer aldığı, kadın kıyafetlerinde kırmızı ve erkek kıyafetlerinde mavi rengin baskın olduğu, kadın uzun saçlı iken erkeğin kısa saçla yer aldığı, kız çocuklarının en çok pelüş, bebek gibi oyuncaklarla oynarken erkeğin top ile oynadığı, eylem olarak kadının en çok yemek yaparken ve erkeğin yemek yerken görüldüğü sonuçlarına ulaşılmıştır.

Dikme ve Toker Gökçe (2019), lise öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarını metafor yöntemi ile ortaya çıkarmayı amaçlamışlar ve toplam 76 gönüllü kadın-erkek öğrencinin formları doldurmalarıyla çalışmalarını yürütmüşlerdir. Çalışmada, katılımcılar okulda kadın öğrenci ve kadın olmayı; duygusal, ev işlerini yapan, bakıcılık yapan, hassas, kırılgan, fedakâr, aile bir arada tutan gibi değerlerle ifade ederken katılımcıların erkek öğrenci ve erkek olmayı; haylaz, rahatsızlık verici, kırıcı, kaba, güçlü, dayanıklı, öfkeli özelliklerle ifade etmiştir. Araştırmada öğrencilerin, erkek öğrenci olmanın bir avantaj olduğunu ifade etmiştir. Araştırmacıların çalışmalarında dikkat çeken sonuçlardan biri de okulda kız öğrenci olmanın estetik olma, güzel, bakımlı, göz kamaştırıcı olma, ilgi ve özen istemelerine vurgu yapılmış olmasıdır. Çalışmada öğrencilerin toplumsal cinsiyet kalıp yargılarıyla paralellik gösteren ifadelerde bulunduklarına, kendisini ve karşı cinsi tanımlarken cinsiyet eşitsizliğini destekleyen anlamları öne çıkardıkları belirlenmiştir.

Bağçeli Kahraman ve Özdemir (2019), 100 adet resimli çocuk kitabını toplumsal cinsiyet açısından incelemeyi amaçlamışlar ve Resimli İnceleme Formundan yararlanılarak oluşturulan bir form kullanmışlardır. Çalışmada resimli çocuk yazarlarının cinsiyetlerinde kadın yazar oranının, erkek yazar oranından daha fazla olduğu kadın ve incelenen resimli çocuk kitaplarında erkek karakterlerin gösterimi oranlarının ise kadın gösterimi oranlarıyla birbirine yakın olduğu belirlenmiştir. Çalışmada, kadın karakterlerin sanatsal ve kültürel çalışmalara ilgili, alışverişini seven, alışverişten sorumlu olan kişi olarak gösterilirken arabamakin kategorisinde yer almadığı sonucu elde edilmiştir. Çalışmada kadın karakterlerine erkeklerden daha çok saç rengi ve biçimiye yer aldığını belirlemiştir. Kadının sarı, kahverengi, siyah, kırmızı rengi saç rengi ve uzun, orta saç boyuyla erkeğin ise en çok siyah, kahverengi, çok düşük oranda kırmızı, turuncu saç rengi ve kısa saç boyuyla yer aldığı belirlenmiştir. Araştırmada, erkeğin uzun saçlı olarak da yer aldığı fakat bu karakterlerin

korkutucu dev, müzisyen gibi uç görülen erkek karakterler olduğu ifade edilmiştir. Kadının şapka, örtü nesneleriyle gösterimi erkekten ve erkeğin kel olarak gösterimi kadından daha fazla olduğu ifade edilmiştir. Çalışmada, çocuk kitaplarında olumlu kişilik rolleri olarak kadınların anlayışlı, sevecen, yardımsever, cömert, sorumluluk sahibi ve erkek karakterlerin ise çalışkan, kibar, komik kişilik rolleriyle bulunurken erkeklerin çalışkan, kibar ve komik kişilik rolleriyle gösterildiği belirtilmiştir. Olumsuz kişilik rollerinden kıskançlığın erkekten çok kadınla bağdaştırıldığı ve erkeğin sinirli, önyargılı, kibirli, şımarık, yaramaz, dağınık, güvensiz gibi olumsuz kişilik rolleriyle kadından daha çok birlikte gösterildiği çalışmanın sonuçlarındandır. Çalışmada elde edilen bir diğer sonuç da kadınların, erkeklerden daha çok aksesuarlarla birlikte gösterildiğidir. Kadın için toka vazgeçilmez bir aksesuar olarak yerini almış, kadın takı ve çanta aksesuarları ile birlikte gösterilmişken saat ve kravat yalnızca erkek karakterlerle birlikte gösterilmiştir. Çalışmada mutfak önlüğünün çok düşük bir oranda da olsa erkek karakterler üzerinde de gösterilmesi toplumsal cinsiyet eşitliği açısından olumlu bir durum kabul edilirken, çalışma genelinde mutfak önlüğünün yine de daha çok kadına ait bir eşya, üniforma gibi gösterildiği ifade edilmiştir. Çalışmada kıyafet kategorisinde kadının en çok kadınla bütünleşmiş cinsiyet belirteci olarak kabul edilen etek ve elbise ile az oranda da pantolon ve şort ile görüldüğü ifade edilmiştir. Erkeğin ise kıyafet olarak tişört, kazak, pantolon, ceket, takım ve şort giydiği belirtilmiştir. Çalışmada genel anlamda kıyafet rolünde kadına etek ve erkeğe pantolonun atfedildiği sonucu elde edilmiştir. Çalışmada kadının en çok ev ve ev çevresinde gösterilirken erkek en çok dış mekânlarda gösterilerek çalışma hayatında daha aktif bir rol üstlenmiştir. Çalışmada cinsiyetlere atfedilen meslek rolleri arasında da farklılıklar olduğu sonucu elde edilmiştir. Erkeğe atfedilen mesleklerin çeşitliliğinin daha çok olduğu ve incelenen kitaplarda meslek rolü atfedilen erkeklerin oranının çok daha fazla olduğu belirtilmiştir. Meslek rolü atfedilen kadınların yarısından fazlasının öğretmen rolüyle ve erkeklerin en çok yönetici rolüyle yer aldığı tespit edilmiştir. Çalışmada kadın ve erkek karakterler iş rolleriyle de değerlendirilmiştir. Kadın en çok ev işi, temizlik, yemek-servis, çocuk bakımı gibi rollerle gösterilirken erkeğin bu rollerle neredeyse hiç gösterilmediği ve tamir, bakım, inşa ve güç, kuvvet, taşıma gibi işlerde en çok erkeğin gösterilip, sportif faaliyetler ile ulaşım aracı kullanmanın erkeğe atfedildiği sonucu elde edilmiştir. Çalışmada toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda az da olsa olumlu kabul edilecek gösterimlerin bulunmasının yanı sıra genel anlamda toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını içerdiği sonucu bulunmuştur.

Şen ve Deniz (2019), okul öncesi çağındaki çocukların izledikleri Rafadan Tayfa adlı çizgi filmi toplumsal cinsiyet açısından incelemişlerdir. Çalışma sonucunda çizgi filmin incelenen bölümlerinde erkek karakterlerin çoğunlukta olduğu ve 8 erkek ile 2 kadın karaktere yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada kadın karakterlerin şort, kazak, pantolon ve gömlek giydikleri, aksesuar olarak toka kullandıkları ve erkek karakterlerin pantolon, kazak, gömlek, çorap, hırka giydikleri, aksesuar olarak kemer kullandıkları yaşı büyüklerde ise baston ve bıyık bulunduğu elde edilmiştir. Çalışmada, incelenen çizgi filmde kadına hiçbir rol atfedilmezken erkeğe 7 çeşit meslek rolünün atfedildiği, en çok esnaf meslek rolünün bulunduğu bunun yanı sıra avukat, yönetmen, illüzyonist, müzisyen, vokalist ve mucitlik gibi mesleklere de yer verildiği belirtilmiştir. Çalışmada ev içi eylem rollerinde kadının yemek hazırlama, erkeğin eşya tamiri ve hem erkek hem kadının eşya taşıma ile masa hazırlama rollerini üstlendiği ifade edilmiştir. Ev dışı faaliyetlerde ise kadına yemek getirme, dikiş dikme, çamaşır katlama rolleri atfedilirken erkeğe boya yapma, trafik sorumlusu, yaya geçidi boyama, yemek getirme, eşya taşıma, aşure dağıtma, çamaşır asma, çamaşır katlama, eşya tamiri, ekmek alma, kulübe yapma gibi roller atfedilmiştir. Çalışmada erkek karakterlerin yardımsever, hevesli, akıllı ve meraklı oldukları; kadın karakterlerin ise yardımsever ve tedirgin kişilik özelliklerine sahip oldukları belirlenmiştir. Çalışmada elde edilen bir diğer sonuç ise e kız çocuklarının yalnızca tiyatro oynarken erkek karakterlerin 10 farklı oyun oynadıkları ve erkek çocukların top, mendil, rozet gibi 5 farklı oyuncak oynadıkları gözlenirken; kız çocukların hiçbir oyuncakla oynamadığıdır.

Nunes (2019), 2010-2017 arasında yayımlanan ödüllü çocuk kitaplarını toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında inlemiştir. Çalışmada kadın temsilinin yetersiz olduğu, erkeğin temsilinin kadından çok daha fazla odluğu ve ana karakterlerin neredeyse tamamının erkek karakterlerden oluştuğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmada, kadın süslenme eylemi ile ilişkili gösterilirken erkeğin sportif faaliyetlerle ilişkili gösterildiğini ifade edilmiştir. Çocuk kitaplarında erkeğin “kendine güvenen, cesur” gibi kişilik rolleriyle, kadının ise “adanmış, hassas, sevgi dolu” gibi kişilik rolleriyle bulunduğu belirtilmiştir. Ev işi, yemek yapma gibi eylemlerde cinsiyet kalıp yargılarına paralelliğin bulunduğu ve bu rollerin kadına atfedildiği, erkeğe dinlenme alanı tanındığı, mühendislik-bilim gibi konularla ilgili gösterilmesi de araştırma sonuçlarındandır. Çalışmada erkeğe daha fazla meslek rolünün atfedildiği ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda çocuk kitaplarında toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının ifadelerinin bulunduğu, cinsiyet eşitsizliğini besleyen anlatımların içerildiği belirlenmiştir.

Metin (2018), Tarık Dursun K'nın romanlarını toplumsal cinsiyet rollerine incelemiş ve araştırmada ev içi işlerin kadına yüklendiği, evin işlerini kadın giderirken son söz hakkının erkekte olduğu, kadının fedakâr olunması beklenildiği ve ihtiyaçları gidermekle sorumlu olduğu, en geniş rolünün anne olduğu, erkeğin evin reisi ve güçlü olduğu, erkek çocuğun arzulanır olduğu, erkek cinsinin ailede karar verme, saygı ve otorite figür olduğu kalıp yargıların ağırlıkla ve güçlü olarak yer aldığı sonucuna varmıştır.

Sarıtaş ve Şahin (2018), Hayat Bilgisi ders kitaplarındaki toplumsal cinsiyet rollerinin işlenişini inceleyerek cinsiyet rollerine bağlı olarak meslek gruplarında farklılaşmanın olup olmadığını belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma sonucunda ders kitabında; kadının daha çok ev işi rollerle ve çocukla ilgilendiği, erkeğin ise daha çok ev dışı rollerle ve otorite, güç ile yer aldığını belirlemişlerdir. Meslekler konusunda ise kadına ev ve çocuk bakımı ile yakın kabul edilen mesleklerin, erkeğe ise güç ve otorite ile bağdaştırılan mesleklerin atfedildiği sonucuna ulaşmışlardır. Çalışmada, kadına en çok öğretmen, haber spikeri, hemşire, terzi gibi meslek rolleri ve erkeğe en çok okul kantini işletenlerin, oyuncakçı, polis, aşçı, futbol hakemi gibi mesleklerin atfedildiği, araçlarla alakalı mesleklerin de yalnızca erkeğe atfedildiği ve doktor, polis, asker, öğretmen mesleklerinin her iki cinsiyete de atfedildiği sonucunu elde etmişlerdir. Hayat bilgisi ders kitabında kadına erkekten daha az meslek rolü atfedildiği sonucuna ulaşılmış ve cinsiyetlere atfedilen mesleklerin toplumsal cinsiyet kalıp yargılarıyla paralellik gösterdiği elde edilmiştir. Aynı zamanda ders kitabındaki görsellerde farklı yer ve konumda erkeklerin gazete, kitap okuduğu, kadınların ise sohbet ettiği, temizlik yaptığı, çocukla ilgilendiği sonucu gözlemlenmiştir.

Karabekmez, Yıldırım, Özyılmaz Akamca, Ellez ve Bulut Üner (2018), okul öncesi dönem çocuklarının mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarını mesleklere yönelik cinsiyet algısı belirleme formu ile belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışmada, genel anlamda kız çocuklarının erkeklere en çok şoförlük ve tesisatçılığı, erkek çocuklarının ise erkeklere en çok pilotluğu meslek olarak uygun gördüğü ve hem kız hem de erkek çocukların kadınlar için en uygun gördükleri mesleğin terzilik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulguların yanı sıra çalışmada kız ve erkek öğrenciler tarafından öğretmenliğin hem kadın hem de erkek için uygun bir meslek olarak ifade edildiği sonucu elde edilmiştir. Çalışmada çocukların bilim insanı mesleğini daha çok laboratuvar ve kimya deneyleri ile ilişkilendirdikleri, bu çalışmaların büyük bir dikkat ve beceri gerektirdiğini düşündükleri ve kadınları bu konuda zayıf gördükleri bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırmacılar, çalışmada çocukların genel anlamda

toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında geleneksel cinsiyetçi meslek algısındaki kalıp yargılara sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Kaynak (2017), elli adet okul öncesi hikâye ve masal kitabını toplumsal cinsiyet rollerinin dilsel ve dil dışı göstergeler aracılığıyla nasıl aktarıldığını incelemiş ve cinsiyet rollerinin hem kalıp yargılarla hem de geleneksel olmayan şekilde yer aldığı sonucuna ulaşmıştır.

Hosseinpour ve Afghari (2016), İran halk masallarındaki toplumsal cinsiyet rollerini belirlemek için 50 adet çocuk kitabını incelemişlerdir. Araştırmada çocuk kitaplarında erkek karakterlere, kadın karakterlerden daha çok yer verildiği bulmuşlardır. Çalışmada elde edilen dikkat çekici bulgulardan biri incelenen diğer çalışmalara oranla kadının da erkeksi kişilik rolleriyle yer aldığıdır. Çalışmada kadının en çok; bağımlı, itaatkâr, pasif, duygusal, fiziksel olarak çekici, seks objesi, zeki olmayan, zayıf, duyarlı özellikleriyle ve erkeğin en çok; bağımsız, mantıklı, güçlü, cinsel açıdan saldırgan ve başarılarından dolayı çekici özellikleriyle yer verildiği sonucu elde etmişlerdir. Çalışmada genel anlamda İran halk masallarında toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının bulunduğunu, az oranda da olsa kalıp yargıların aksine ifadelerle de yer verildiği sonucuna varmışlardır.

Ulah (2014), Batı dünyasındaki çocuk edebiyatında cinsiyet temsilini araştırmış ve hâlâ kalıp yargıların bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Luyt, Seng ve Yong (2012), Singapur'daki 1970 – 2008 tarihleri arasında yayınlanmış 80 çocuk kitabını toplumsal cinsiyet rolleri bakımından incelemişlerdir. Çalışmada 2000'lerde kaba bir cinsiyet eşitliği görüntüsünün oluştuğu, zaman ilerledikçe çocuk kitaplarındaki cinsiyet eşitsizliğinin azaldığı ifade edilmiştir.

Mathuvi, Ileri, Mukuni, Njagi ve Kurugu (2012), 2005-2010 yılları arasında Kenya'da İngilizce metinler olarak kullanılan resimli çocuk kitaplarını toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelemişlerdir. Çalışmada erkeklerin, kadınlardan daha üstün varlıklar olarak gösterildiği, kadının alçaltılmış şekilde yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Zaman aralığı göz önüne alındığında başlangıçta resimlerde erkeğin, kadından daha uzun olarak gösterilmezken son tarihlerde erkeğin, kadından daha uzun boylu olarak resmedildiği sonucu elde edilmiştir. Çalışmada kadın karakterlerin daha bağımlı, çekinik olarak yer alması sonuçlardan biridir.

McCabe (2011), toplumsal cinsiyet rollerinin çocuk edebiyatında nasıl yer aldığını belirlemek için, yirminci yüzyıl boyunca Amerika Birleşik Devletleri'nde yayımlanan 5.618 çocuk kitabının başlıklarında ve ana karakterlerinde erkek ile kadın temsilini analiz etmiş ve

sonucunda kadın karakterlere, erkek karakterlerin yarısı kadar yer verildiği, bu doğrultuda gösterimdeki kadın karakterin azlığına paralel olarak kitaplardaki ana karakterlerin neredeyse tamamının erkek olduğu sonucunu elde etmişlerdir.

Patel (2009), masallardaki toplumsal cinsiyet rollerini incelemiştir. Çalışmada masallarda kadın karakterlerin güzellikleriyle ön plana çıktıkları, kendi başına karar veremeyen, ev işleriyle ilgilenen, iyi kalpli, çalışkan, şikâyet etmeyen kişiler olarak verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlardan biri de masallardaki kadın karakterlerden güzel olanının her zaman en iyi, en kibar ve çirkin olanının da kötü olmakla eşleştirilmesidir. Bu durum kadının iyi özelliklere sahip olmasının göstergesinin güzellik algısına hitap etmekten geçerken, çirkin olarak değerlendirilişinin olumsuz kişilik özelliklerini de beraberinde getirdiği düşüncesini beslemektedir. Masallarda kadınlar eziyet çeken, fedakâr ve kurtarılmayı bekleyen karakterler olarak yer almaktadır ve kadınları kurtaran kişiler de prens gibi rollerle gösterilen erkek karakterlerin olması da çalışmanın bulguları arasındadır. Araştırmacı, bu sonucun masallarda sürekli olarak kadının “kurban” ve erkeğin ise “kahraman” olarak gösteriminin örneklerinden olduğunu ifade etmiştir.

Owens (2009), çocuk edebiyatında bilim insanları üzerine en çok yazı yazılan Marie Curie ve Albert Einstein'ın çocuk biyografilerini inceleyerek, bilim ve bilim eğitiminde cinsiyet gösterimini değerlendirmiş. Değerlendirmenin sonucunda, bu alanda ilerleme kaydedilmiş olsa da hâlâ bilim insanının cinsiyetinin ifade edilişine dair kalıp yargıların bulunduğu ve kadınlık ile bilimin konusunda hâlâ tamamen erkeklik ve bilim kadar kaynaştırılmadığı kanısına ulaşmıştır.

Yorgancı (2008), ilköğretim ders kitaplarını toplumsal cinsiyet rollerinin inşası bağlamında incelemiş ve araştırma sonucunda incelenen kitaplarda erkek figürün kız figürden daha çok gösterildiği, kız çocuğun evde ve erkek çocuğun kamusal alanlarda daha çok rol aldığı, ev işleri ile çocuk bakımının daha çok kadına yüklendiği, ev reisi anlayışının ve ev hâkimiyetinin babada olduğunu gösteren ifadelerin yer aldığı, kadına daha çok ev hanımı, öğretmen, hemşire gibi meslekler tanımlanırken erkeğe daha çok mekanik ile ilgili mesleklerin tanımlandığı sonucu elde edilmiştir.

Hamilton, Anderson, Broaddus ve Niehaus (2006), 200 adet çocuk kitabında kadın karakterlerin gösterimlerini toplumsal cinsiyet rolleri ve kalıp yargıları açısından incelemişlerdir. Çalışma sonucunda kitaplarda erkek karakter gösteriminin, kadın karakter gösteriminin neredeyse iki katı olduğu elde edilmiştir. Çalışmada erkek karakterlerin daha

çok ev dışı mekânlarda gösterilirken, kadınların daha çok ev ve çevresinde gösterildiği ifade edilmiştir. Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç da erkeklerin, kadınlardan daha çok meslek rolleriyle yer aldığı, erkeğe daha çok meslek çeşitliliği atfedildiğidir. Kadına atfedilen baskın meslek rolleri; öğretmen, hostes, kütüphaneci, hizmetçi, dadı, hemşire, terzi şeklinde olduğudur. Çalışmada toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının çocuk kitaplarındaki yerini korudukları yargısına varılmıştır.

Narahara (1998), çocuk edebiyatında cinsiyet klişelerinin ve cinsiyetçiliğin nasıl yer aldığını incelemiş ve bu konuda kadın ile erkeğe atfedilen rollerde eşitliği sağlayan iyileşmeler söz konusu olsa da hâlâ büyük ölçüde cinsiyetçi kalıp yargıların yer aldığı, geliştirilecek kısımların çok olduğu sonucuna varmıştır.

Creany (1995), ödüllü çocuk kitaplarını 1970-1980 ve 1980-1995 yılları arasında yazılanlar olarak iki gruba ayırarak incelemiştir. Araştırma sonucunda; her iki aralıkta da kitaplarda kadınların, erkeklerden daha çok yer aldığı, kalıp yargıların baskın olduğu ama zaman ilerledikçe kalıp yargıların az da olsa iyileşmeye başlandığı elde edilmiştir.

Kortenhaus ve Demarest (1993), resimli kitaplarda resimlerle tasvir edilen figürlerde cinsiyet ön yargısının olup olmadığını belirlemek için yirmi beş adet 170 kitabı incelemiş ve sonucunda kadın ile erkeğin gösteriminde eşit oranlara yaklaşılsa bile kadının daha çok pasif ve bağımlı rollerde gösterildiği sonucuna ulaşmışlardır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde farklı tarihte, farklı ülkede ve farklı çocuk kitaplarının toplumsal cinsiyet rollerine göre incelendiği görülmektedir. Bu araştırmalarda ulaşılan sonuçlar genel anlamda birbiriyle büyük oranda benzerlik göstermektedir. Araştırmalarda, çocuk kitaplarında kadın ile erkek karakterlerin gösteriminde baskın bir toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ve kalıp yargılara yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama süreci ve analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın yöntemi

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 39). Durum çalışması, araştırmanın sonucunda bireysel, grup, örgütsel, sosyal, politik ve olaylar ile ilgili konularda bilgilerin derinleştirilip artırılmasını, yeni bilgilerin kazandırılmasını sağlar (Aytaçlı, 2012). Durum çalışması modelinde araştırmacı, çeşitli veri toplama araçlarını kullanarak bir durumun detaylı analizini gerçekleştirmesidir. Creswell (2013), durum çalışmasını, araştırmacının bir veya birkaç durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-işitseller, dokümanlar, raporlar) ile derinlemesine incelediği, durumların ve duruma bağlı temaların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımı olarak tanımlamaktadır. Doküman analizi, özellikle nitel durum çalışmaları için geçerli olup, tek bir fenomen, olay, organizasyon veya programın zengin tanımlarını üreten yoğun çalışmalardır (Stake, 1995'ten aktaran Yin, 1994). Her türden belge, araştırmacının anlamı ortaya çıkarmasına, anlayışı geliştirmesine ve araştırma problemi ile ilgili iç görüleri keşfetmesine yardımcı olabilir (Merriam. 1988).

Bu araştırmada, çocuk kitaplarında toplumsal cinsiyet rollerinin ne şekilde yer aldığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle kitapların içerikleri detaylı olarak betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

3.2. Çalışma grubu

Araştırmanın, çalışma grubunun belirlenmesinde Sakarya İl Halk Kütüphanesi ve Sakarya ilinin ilçeleri olan; Geyve İlçe Halk Kütüphanesi, Akyazı İlçe Halk Kütüphanesi, Pamukova İlçe Halk Kütüphanesi olmak üzere 4 halk kütüphanesinin bünyesinde yer alan “Çocuk Kitapları” kategorisindeki kitaplar ile tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Tabakalı amaçsal örnekleme, örneklemin ilgilenilen belli alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla bu alt

gruplardan oluşturulmasıdır (Büyüköztürk, 2012). Çalışmanın tabakalarını ise bu dört kütüphanede ortak olan 25'i yerli ve 45'i yabancı olmak üzere 70 kitap oluşturmaktadır. Her iki alt grubun da listeleri kendi içlerinde yazarlarının soyadları başa alınarak alfabetik sırayla listelenmiştir. Daha sonra bu listelerden 1.sıradan sıradan başlayarak 1., 6., 11., 16. vs. şeklinde 5'er 5'er atlayarak ve listeyi tekrar etmek üzere 10'ar kitap seçilmiştir.

Çalışmada incelenen yerli kitaplar:

- Uçurtmam Bulut Şimdi (Sevim AK),
- Dede Korkut Hikâyeleri (Bilgin CİLASUN),
- Sevgi ve Merhamet Öyküleri (Saide Nur DİKMEN),
- Limon ile Zeytin- Yalan Yok (Salih MEMECAN),
- Her Çocuğun Bir Yıldızı Var (Mustafa Ruhi ŞİRİN),
- Keloğlan (İZ YAYINCILIK),
- Hoşça Kal Güzel Okulum (Melek ÇE),
- Deyim Hikâyeleri 1 (Pınar KURBAN),
- Elveda Ağustos Böceği (Özkan ÖZE),
- Şu Acayip Böcekler (Tarık USLU) şeklindedir.

Çalışmada incelenen yabancı kitaplar:

- Çocuk Kalbi (Edmondo de AMICIS),
- Sinbad (Anonim),
- Püsküllü Deve (Samed BEHRENGI),
- Don Kişot'un Serüvenleri (Miguel de CERVANTES),
- Monte Kristo Kontu (Alexandre DUMAS),
- Rapunzel (GRİMM Kardeşler),
- Alice Harikalar Diyarında (Caroll LEWIS),
- Heidi (Johanna SPYRI),
- Huckleberry Finn'in Maceraları (Mark TWAIN),

- Mutlu Prens (Oscar WILDE) şeklindedir.

3.3. Verilerin toplanması ve analizi

Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından çalışma grubunu oluşturan 20 kitabın içeriğinin kadın ile erkeğe atfedilen cinsiyet rolleri bakımından incelenmesi yoluyla toplanmıştır.

Araştırmaya konu olan ders kitabından elde edilen veriler nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Miles ve Huberman’a (1994) göre betimsel analiz, genellikle nitel veri seti üzerinde detaylı ayrıştırma gerektirmeyen verilerin işlenmesinde, farklı niteliklerinin tasvir edilmesinde, genel özelliklerin tanımlanması gibi durumlarda kullanılır. Betimsel analiz süreci Dawson (2009) tarafından belirtilen aşamalar çerçevesinde yürütülmüştür. Buna göre araştırma sorularından, araştırmanın kavramsal çerçevesinden, alan yazın taramalarından elde edilen boyutlardan bir çerçeve oluşturulmuş ve verilerin hangi kategoriler altında düzenleneceği belirlenmiştir. Verilerin anlamlı gruplar halinde bir araya getirilmiştir. Oluşturulmuş çerçeveye göre düzenlenmiş olan veriler sayısallaştırılmıştır.

Bu bağlamda veriler, 20 çocuk kitabının bütün görsel ve metinleri incelenerek, kadın ile kadın ve erkek figürünün ne sıklıkta kullanıldığı, kullanılan bu figürlere hangi roller atfedildiği dikkate alınmıştır. İlk olarak her çocuk kitabı kendi başına ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Ardından çocuk kitaplarından elde edilen kategorilere ait veriler kendi içlerinde değerlendirilmiş. Her kategori için çocuk kitaplarında “ortak olan” ve “ortak olmayan” unsurlar gösterilmiştir. Çalışma grubunu oluşturan çocuk kitaplarının incelenmesi sonucu elde edilen veriler, birbiriyle yakınlık derecelerine göre bir araya getirilerek; “cinsiyetlere atfedilen karakterler”, “cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri”, “cinsiyetlere atfedilen meslekler”, “cinsiyetlere atfedilen eylemler” “cinsiyete yönelik atfedilen nesneler”, “cinsiyete atfedilen fiziksel unsurlar” ve “cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar” olarak 7 kategori oluşturulmuştur.

Er’in (2006), “Duygu durum sıfat çiftleri listesi” başlıklı çalışmasından yola çıkılarak cinsiyete yönelik olarak atfedilen sıfatlar” “cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri” olarak kategorize edilmiştir.

Araştırmada, kategorilerin oluşturulmasında aşağıda izlenen yol örnek olarak verilmektedir. Buna göre;

“Suna gülen bir bebektir.

Doğduğu gün ablası mutluluktan uçtu.

Menekşe gözleri, kıvrırcık siyah saçları vardı.

Yedi aylıkken yürüdü.

Onuncu ayda konuştu.

İki yaşında şarkı söyledi, herkesi güldürdü.

Üç yaşında şakacıktan çorba pişirdi, evi süpürdü.

Kırk sekiz aylıkken iğneden ipliği geçirdi.

Beş yaşında okumayı öğrendi.” (Her Çocuğun Bir Yıldızı Var – 1. sayfa) ifadelerinde geçen; “kız çocuk”, “abla”, “güleç kız”, “kardeşi olduğu için sevinen kız”, “menekşe gözlü kız”, “kıvrırcık saçlı kız”, “siyah saçlı kız”, “yürüyen kız”, “konuşan kız”, “şarkı söyleyen kız”, “herkesi güldüren kız”, “yemek pişiren kız”, “evi süpüren kız” iğneden ipliği geçiren kız”, “okumayı öğrenen kız” ifadeleri kullanılmıştır.

Araştırma için seçilen 20 kitabın yazarlarının cinsiyetleri incelenmiştir. Halk kütüphanelerindeki çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyet oranları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Halk kütüphanelerinde çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyeti

Kitap	Kadın	Erkek	Anonim	Toplam
Uçurtmam Bulut Şimdi	+	-	-	
Dede Korkut Hikâyeleri	-	+	-	
Sevgi ve Merhamet Öyküleri	+	-	-	
Limon ile Zeytin-Yalan Yok	-	+	-	
Her Çocuğun Bir Yıldızı Var	-	+	-	
Keloğlan	-	-	+	
Hoşça Kal Güzel Okulum	+	-	-	
Deyim Hikâyeleri 1	+	-	-	

Elveda Ağustos Böceği	-	+	-	
Şu Acayip Böcekler	-	+	-	
Çocuk Kalbi	-	+	-	
Sinbad	-	-	+	
Rapunzel	-	+	-	
Alice Harikalar Diyarında	-	+	-	
Heidi	+	-	-	
Huckleberry Finn'in Maceraları	-	+	-	
Mutlu Prens	-	+	-	
Püsküllü Deve	-	+	-	
Don Kişot'un Serüvenleri	-	+	-	
Monte Kristo Kontu	-	+	-	
f	5	13	2	20
%	25	65	10	100

Tablo 1 incelendiğinde halk kütüphanelerindeki 20 çocuk kitabının yazarlarının; 5 çocuk kitabının yazarının kadın, 13 çocuk kitabının yazarının erkek ve 2 tanesinin yazarının anonim olduğu görülmektedir. Tablo 1'e göre halk kütüphanelerindeki çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyet oranları; %25 oran ile kadın, %65 oran ile erkek ve %10 oran ile anonim şeklindedir. Erkek yazar oranı, kadın yazar oranından %40 farkla yaklaşık 3 katı fazladır. Buradan incelenen çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyetleri arasında büyük bir oran farkı olduğu, yazarların çoğunluğunu erkek yazarların oluşturduğu açıkça ifade edilebilir.

Araştırma için seçilen 10 yerli çocuk kitabının yazarlarının cinsiyetleri incelenmiştir. Yerli çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyet oranları Tablo 2 'de gösterilmiştir.

Tablo 2

Yerli çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyeti

Kitap	Kadın	Erkek	Anonim	Toplam
Uçurtmam Bulut Şimdi	+	-	-	
Dede Korkut Hikâyeleri	-	+	-	
Sevgi ve Merhamet Öyküleri	+	-	-	
Limon ile Zeytin-Yalan Yok	-	+	-	
Her Çocuğun Bir Yıldızı Var	-	+	-	
Keloğlan	-	-	+	
Hoşça Kal Güzel Okulum	+	-	-	
Deyim Hikâyeleri 1	+	-	-	
Elveda Ağustos Böceği	-	+	-	
Şu Acayip Böcekler	-	+	-	
f	4	5	1	10
%	40	50	10	100

Tablo 2 incelendiğinde yerli 10 çocuk kitabının yazarlarının; 4 çocuk kitabının yazarının kadın, 5 çocuk kitabının yazarının erkek ve 1 tanesinin yazarının anonim olduğu bulunmuştur. Tablo 2'ye göre yerli çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyet oranları; %40 oran ile kadın, 50 oran ile erkek ve %10 oran ile anonim şeklindedir. Erkek yazar oranı, kadın yazar oranından %10 farkla fazla olduğu görülmektedir. Buradan incelenen yerli çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyetleri arasında büyük bir oran farkı olmadığı ifade edilebilir.

Araştırma için seçilen 10 yabancı çocuk kitabının yazarlarının cinsiyetleri incelenmiştir. Yabancı çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyet oranları Tablo 3 'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Yabancı çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyeti

Kitap	Kadın	Erkek	Anonim	Toplam
Çocuk Kalbi	-	+	-	
Sinbad	-	+	-	
Rapunzel	-	-	+	
Alice Harikalar Diyarında	-	+	-	
Heidi	+	-	-	
Huckleberry Finn'in Maceraları	-	+	-	
Mutlu Prens	-	+	-	
Püsküllü Deve	-	+	-	
Don Kişot'un Serüvenleri	-	+	-	
Monte Kristo Kontu	-	+	-	
f	1	8	1	10
%	10	80	10	100

Tablo 3 incelendiğinde yabancı 10 çocuk kitabının yazarlarının; 1 çocuk kitabının yazarının kadın, 8 çocuk kitabının yazarının erkek ve 1 tanesinin yazarının anonim olduğu bulunmuştur. Tablo 3'e göre yabancı çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyet oranları; %10 oran ile kadın, %80 oran ile erkek ve %10 oran ile anonim şeklindedir. Erkek yazar oranının, kadın yazar oranından %70 gibi büyük bir farkla 8 katı fazla olduğu görülmektedir. 10 kitabın yalnızca 1 tanesinin yazarı kadındır. Buradan incelenen yabancı çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyetleri arasında büyük bir oran farkı olduğu ve yazarların neredeyse tamamını erkek yazarların oluşturduğu söylenebilir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. “1. Çocuk kitaplarında, kadın ve erkeğin yer alma sıklığı oranları nasıldır?” Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmada incelenen eserlerin görsellerinde ve metinlerinde; karakterlerin gösterimleri kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak “cinsiyet” başlığı altında ele alınmıştır.

4.1.1. Çocuk kitaplarının başkahramanlarının cinsiyeti

Araştırmada incelenen eserler, başkahramanlarına atfedilen cinsiyet rolleri bağlamında incelenmiş ve başkahramanın, kadın veya erkek olarak gösterimine dair değerlendirilmiştir. Kitaplardan “Dede Korkut Hikâyeleri” kitabı 11 hikâyeden, “Deyim Hikâyeleri” 13 hikâyeden, “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” kitabı 15 hikâyeden, “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” kitabı 15 hikâyeden oluşmaktadır. Başkahramanın cinsiyet rolü her hikâye için ayrı ayrı değerlendirilmiştir, başkahramanına kadın veya erkek rolü atfedilmemiş olan hikâyelerin başkahramanları belirsiz olarak belirtilmiştir. Tablo 4’te çocuk kitaplarının başkahramanlarının, kadın ve erkek olarak gösterim sıklığı verilmiştir.

Tablo 4

Çocuk kitaplarında başkahramanların cinsiyetlerinin dağılımı

		f	%
Yerli eserler	Kadın	13	21,6
	Erkek	42	70
	Belirsiz	5	8,3
Yabancı eserler	Kadın	3	30
	Erkek	7	70
	Belirsiz	0	0

Tablo 4 incelendiğinde yerli çocuk kitaplarında 60 hikâyenin başkahramanının 13 tanesinin kadın, 42 tanesinin erkek ve 6 tanesinin belirsiz olduğu görülmektedir. Başkahramanı oranları kadın için %21,6, erkek için %70 ve belirsiz için %8,3 olarak bulunmuştur. Buradan %70 oranla yerli çocuk kitaplarında en çok erkek başkahramana yer verildiği görülmektedir. Erkek başkahraman oranının %48,4 oranı farkla kadın başkahraman oranından daha fazla olduğu elde edilmiştir. Tablo 4'e göre yabancı çocuk kitaplarında 19 hikâyenin başkahramanının 7 tanesinin erkek ve 3 tanesinin kadın olduğu görülmektedir. Başkahraman oranları kadın için %30 ve erkek için %70 olarak bulunmuştur. Buradan yabancı çocuk kitaplarında %70 oranla en çok erkek başkahramana yer verildiği bulunmuştur. Yabancı çocuk kitaplarında %40 oran farkla erkek başkahramana, kadın başkahramandan daha fazla yer verildiği elde edilmiştir.

4.1.2. Çocuk kitaplarının görsellerinde cinsiyet

Araştırmada incelenen eserlerin görsellerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı önce her kitap için ayrı ayrı ve sonrasında tüm kitaplar için toplu olarak incelenmiştir. Araştırmada incelenen 20 eserden; 17 tanesinin içeriğinde görsel bulunurken, 3 tanesinin içeriğinde görsellere yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Tablo 5' te çocuk kitaplarının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 5

Çocuk kitaplarının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

		f	%
Yerli eserler	Kadın	62	12,2
	Erkek	131	25,7
	Kız Çocuk	135	26,5
	Erkek Çocuk	180	35,4
Yabancı eserler	Kadın	15	10,7
	Erkek	77	55,3
	Kız Çocuk	19	13,6
	Erkek Çocuk	28	20,1

Tablo 5 incelendiğinde yerli çocuk kitaplarının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 62, erkek için 131, kız çocuk için 135 ve erkek çocuk için 180 olduğu görülmektedir. Tablo 5'e göre yerli çocuk kitaplarının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %12,2, erkek için %25,7, kız çocuk için %26,5 ve erkek çocuk %35,4 olarak bulunmuştur. Buradan yerli çocuk kitaplarının görsellerinde %35,4 oranla en çok erkek çocuk figürüne ve %12,2 oranla en az kadın figürüne yer verildiği, erkek çocuk gösteriminin %8,9 oranı farkla kız çocuk gösteriminden daha fazla ve erkek figür gösteriminin %13,5 oranı farkla kadın figürü gösteriminden daha fazla olduğu söylenebilir. Tablo 5'te yabancı çocuk kitaplarının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 15, erkek için 77, kız çocuk için 19 ve erkek çocuk için 28 olduğu görülmektedir. Tablo 5'e göre yabancı çocuk kitaplarının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %10,7, erkek için %55,3, kız çocuk için %13,6 ve erkek çocuk %20,1 olarak bulunmuştur. Buradan yabancı çocuk kitaplarının görsellerinde %55,3 oranla en çok erkek figürüne ve %10,7 oranla en az kadın figürüne yer verildiği, erkek gösteriminin %44,6 oranı farkla kadın gösteriminden daha fazla ve erkek çocuk gösteriminin %6,5 oranı farkla kız çocuk gösteriminden daha fazla olduğu söylenebilir. Tablo 5'teki oranlar göz önünde bulundurulduğunda hem yerli hem de yabancı çocuk kitaplarında kadın figürüne, erkek figüründen ve kız çocuk figürüne, erkek çocuk figüründen daha az yer verildiği görülmektedir.

4.1.2.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 6'da “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 6

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	1	3,7
Erkek	2	7,4
Kız Çocuk	17	62,9
Erkek Çocuk	7	25,9
Toplam	27	100

Tablo 6 incelendiğinde “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 1, erkek için 2, kız çocuk için 17 ve erkek çocuk 7 olarak görülmektedir. 6’ya göre çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %3,7, erkek için %7,4, kız çocuk için %62,9 ve erkek çocuk %25,9 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %62,9 oranla en çok kız çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın görsellerinde kız çocuk figürü gösterimi, erkek çocuk figürünün gösteriminden %37 oran farkla daha fazla olduğu görülmektedir. Kitabın görsellerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %3,7 oranı farkla iki katı fazla olduğu görülmektedir.

4.1.2.2. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 7’de “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 7

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	31	22,7
Erkek	37	27,2
Kız Çocuk	29	21,3
Erkek Çocuk	39	28,6
Toplam	136	100

Tablo 7 incelendiğinde “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 31, erkek için 37, kız çocuk için 29 ve erkek çocuk 39 olarak görülmektedir. Tablo 7’ye göre çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %22,7, erkek için %27,2, kız çocuk için %21,3 ve erkek çocuk %28,6 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %28,6 oranla en çok erkek çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın görsellerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %7,3 oran farkla daha fazla olduğu görülmektedir. Kitabın görsellerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %4,6 oran farkla daha fazla olduğu görülmektedir. Tablo 7’ye göre Sevgi ve Merhamet Öyküleri kitabının görsellerinde cinsiyet gösterimleri arasında büyük bir fark olmadığı söylenebilir.

4.1.2.3. “Limon ile Yabancı” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 8’de “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 8

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	11	17,4
Erkek	6	9,5
Kız Çocuk	21	33,3
Erkek Çocuk	25	39,6
Toplam	63	100

Tablo 8 incelendiğinde “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 11, erkek için 6, kız çocuk için 21 ve erkek çocuk 25 olarak görülmektedir. Tablo 8’e göre çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %17,4, erkek için %9,5, kız çocuk için %33,3 ve erkek çocuk %39,6 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %39,6 oranla en çok erkek çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın görsellerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %3,3 oran farkla daha fazla olduğu görülmektedir. Kitabın görsellerinde kadın figürün gösterimi, erkek figürü gösteriminden %7,9 oranı farkla iki katı fazla olduğu görülmektedir.

4.1.2.4. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 9’da “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 9

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	2	4,7
Erkek	5	11,9
Kız Çocuk	20	47,6
Erkek Çocuk	15	35,7
Toplam	42	100

Tablo 9 incelendiğinde “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 2, erkek için 5, kız çocuk için 20 ve erkek çocuk 15 olarak görülmektedir. Tablo 9’a göre çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %4,7, erkek için %11,9, kız çocuk için %47,6 ve erkek çocuk %35,7 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %47, oranla en çok kız çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın görsellerinde kız çocuk figürü gösterimi, erkek çocuk figürünün gösteriminden %11,9 oran farkla daha fazla olduğu görülmektedir. Kitabın görsellerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %7,2 oranı farkla iki katından fazla olduğu görülmektedir.

4.1.2.5. “Keloğlan” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Keloğlan” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 10’da “Keloğlan” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 10

“Keloğlan” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	7	28
Erkek	18	72
Kız çocuk	0	0
Erkek çocuk	0	0
Toplam	25	100

Tablo 10 incelendiğinde “Keloğlan” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın ve erkek figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 7, erkek için 18 olarak görülmektedir. Tablo 10’a bakıldığında “Keloğlan” kitabının görsellerinde kız çocuk ve erkek çocuk figürüne yer verilmediği görülmektedir. Tablo 10’a göre erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %44 oranı farkla yaklaşık üç katı fazla olduğu görülmektedir.

4.1.2.6. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 11’de “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 11

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	1	0,9

Erkek	13	11,9
Kız Çocuk	43	39,4
Erkek Çocuk	52	47,7
Toplam	109	100

Tablo 11 incelendiğinde “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 1, erkek için 13, kız çocuk için 43 ve erkek çocuk 52 olarak görülmektedir. Tablo 11’de göre çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %0,9, erkek için %11,9, kız çocuk için %39,4 ve erkek çocuk %47,7 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %47,7 oranla en çok erkek çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın görsellerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %8,3 oran farkla daha fazla olduğu görülmektedir. Kitabın görsellerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %11 oranı farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.2.7. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 12’de “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 12

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	F	%
Kadın	0	0
Erkek	12	75
Kız Çocuk	0	0
Erkek Çocuk	4	25

Toplam	16	100
--------	----	-----

Tablo 12 incelendiğinde “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 0, erkek için 12, kız çocuk için 0 ve erkek çocuk 4 olarak görülmektedir. Tablo 12’ye göre çocuk kitabının görsellerinde kadın ve kız çocuk figürüne yer verilmemiştir. Kitabın görsellerinde figürlerin gösterim oranları; erkek için %75 ve erkek çocuk için %25 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %75 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır.

4.1.2.8. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 13’te Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 13

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	2	4,6
Erkek	11	25,5
Kız Çocuk	2	4,6
Erkek Çocuk	28	65,1
Toplam	43	100

Tablo13 incelendiğinde “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 2, erkek için 11, kız çocuk için 2 ve erkek çocuk 28 olarak görülmektedir. Tablo 73’e göre kitabın görsellerinde figürlerin gösterim oranları; kadın için %4,6, erkek için %25,5, kız çocuk için %4,6 ve erkek çocuk için %65,1 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %65,1

oranla en çok erkek çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Tablo 13’e göre kitabın görsellerinde erkek gösterimi %20,9 farkla kadın gösteriminden ve erkek çocuk gösterimi %60,5 oranı farkla kız çocuk gösteriminden çok daha fazladır.

4.1.2.9. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 14’te Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 14

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	7	14,8
Erkek	27	57,4
Kız Çocuk	3	6,3
Erkek Çocuk	10	21,2
Toplam	47	100

Tablo 14 incelendiğinde “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 7, erkek için 2, kız çocuk için 3 ve erkek çocuk 10 olarak görülmektedir. Tablo 14’e göre kitabın görsellerinde figürlerin gösterim oranları; kadın için %14,8, erkek için %57,4, kız çocuk için %6,3 ve erkek çocuk için %21,2 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %57,4 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Tablo 14’e göre kitabın görsellerinde erkek gösterimi %42,6 farkla kadın gösteriminden ve erkek çocuk gösterimi %14,9 oranı farkla kız çocuk gösteriminden daha fazladır.

4.1.2.10. “Sinbad” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Sinbad” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin yalnızca erkek olarak yer aldığı

belirlenmiştir. Tablo 15’te “Sinbad” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 15

“Sinbad” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	0	0
Erkek	8	100
Kız Çocuk	0	0
Erkek Çocuk	0	0
Toplam	8	100

Tablo 15 incelendiğinde “Sinbad” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 0, erkek için 8, kız çocuk için 0 ve erkek çocuk 0 olarak görülmektedir. Tablo 15’e göre çocuk kitabının görsellerinde yalnızca erkek figüre yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.2.11. “Püsküllü Deve” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Püsküllü Deve” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo16’da “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet rolleri verilmiştir.

Tablo 16

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	4	10,5
Erkek	12	31,5
Kız Çocuk	1	2,6
Erkek Çocuk	21	55,2
Toplam	38	100

Tablo 16 incelendiğinde “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 4, erkek için 12, kız çocuk için 1 ve erkek çocuk 21 olarak görülmektedir. Tablo 16’ya göre çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %10,5, erkek için %31,5, kız çocuk için %2,6 ve erkek çocuk %55,2 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %55,2 oranla en çok erkek çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın görsellerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %52,6 oran farkla çok daha fazla olduğu görülmektedir. Kitabın görsellerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %21 oranı farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.2.12. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 17’e “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 17

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	3	12
Erkek	22	88
Kız Çocuk	0	0
Erkek Çocuk	0	0
Toplam	25	100

Tablo 17 incelendiğinde “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 3, erkek için 22, kız çocuk için 0 ve erkek çocuk 0 olarak görülmektedir. Tablo 17’ye göre çocuk kitabının görsellerinde kız çocuk ve erkek çocuk figürüne yer verilmediği görülürken kadın, erkek figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %12, erkek için %88 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %88 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın görsellerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %76 oranı farkla çok daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.2.13. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 18’de “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 18

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	0	0
Erkek	1	100
Kız Çocuk	0	0
Erkek Çocuk	0	0
Toplam	1	100

Tablo 18 incelendiğinde “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 0, erkek için 1, kız çocuk için 0 ve erkek çocuk 0 olarak görülmektedir. Tablo 18’e göre çocuk kitabının görsellerinde kadın, kız çocuk ve erkek çocuk figürüne yer verilmediği sonucu elde edilmektedir.

4.1.2.14. “Rapunzel” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Rapunzel” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 19’da “Rapunzel” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 19

“Rapunzel” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	11	52,3
Erkek	10	47,6
Kız Çocuk	0	0

Erkek Çocuk	0	0
Toplam	21	100

Tablo 19 incelendiğinde “Rapunzel” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 11, erkek için 1, kız çocuk için 0 ve erkek çocuk için 0 olarak görülmektedir. Tablo 19’a göre çocuk kitabının görsellerinde kız çocuk ve erkek çocuk figürüne yer verilmediği sonucu elde edilmektedir. Kitabın görsellerinde gösterim oranı kadın için %52,3 ve erkek için %47,6 olarak bulunmaktadır. Tablo 139’agöre kadın figürün gösterim oranı, erkek figürün gösterim oranından %4,7 oran ile daha fazladır.

4.1.2.15. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 20’de “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 20

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	3	15,7
Erkek	8	42,1
Kız Çocuk	8	42,1
Erkek Çocuk	0	0
Toplam	19	100

Tablo 20 incelendiğinde “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 3, erkek için 8, kız çocuk için 8 ve erkek çocuk 0 olarak görülmektedir. Tablo 20’ye göre çocuk kitabının görsellerinde erkek çocuk figürüne yer verilmediği elde edilmiştir. Tablo 139’a göre kadın, erkek, kız çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %15,7, erkek için %42,1 ve erkek çocuk %42,1 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %62,9 oranla en çok kız çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın görsellerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %26,4 oranı farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.2.16. “Mutlu Prens” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Mutlu Prens” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 21’e “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 21

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	0	0
Erkek	4	50
Kız Çocuk	0	0
Erkek Çocuk	4	50
Toplam	8	100

Tablo 21 incelendiğinde “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 0, erkek için 4, kız çocuk için 0 ve erkek çocuk 0 olarak görülmektedir. Tablo 21’e göre çocuk kitabının görsellerinde kadın ve kız çocuk figürüne yer verilmezken erkek ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının erkek için %50, erkek çocuk için %50 olarak bulunmuştur. Buradan

kitabın görsellerinde erkek ve erkek çocuk figürüne %50’şer oranla eşit yer verildiği, kitabın görsellerinin erkek ve erkek çocuk figürlerinden oluştuğu anlaşılmaktadır.

4.1.2.17. “Heidi” çocuk kitabının görsellerinde cinsiyet

“Heidi” çocuk kitabında yer alan görsellerde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki görsellerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 22’de “Heidi” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 22

“Heidi” adlı çocuk kitabının görsellerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	4	13,7
Erkek	12	41,3
Kız Çocuk	10	34,4
Erkek Çocuk	3	10,3
Toplam	29	100

Tablo 22 incelendiğinde “Heidi” adlı çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 4, erkek için 12, kız çocuk için 10 ve erkek çocuk 3 olarak görülmektedir. Tablo 22’ye göre çocuk kitabının görsellerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %13,7, erkek için %41,3, kız çocuk için %34,4 ve erkek çocuk %10,3 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın görsellerinde %41,3 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın görsellerinde kız çocuk figürü gösterimi, erkek çocuk figürünün gösteriminden %24,1 oran farkla daha fazla olduğu görülmektedir. Kitabın görsellerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %27,6 oranı farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3. Çocuk kitaplarının metinlerinde cinsiyet

Araştırmada incelenen eserlerin metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı önce her kitap için ayrı ayrı ve sonrasında tüm kitaplar için toplu olarak incelenmiştir. Tablo 23'te çocuk kitaplarının metinlerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 23

Çocuk kitaplarının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

		f	%
Yerli eserler	Kadın	263	17,1
	Erkek	582	37,8
	Kız Çocuk	322	20,9
	Erkek Çocuk	370	24
Yabancı eserler	Kadın	329	17,1
	Erkek	993	51,7
	Kız Çocuk	312	16,2
	Erkek Çocuk	337	17,5

Tablo 23 incelendiğinde yerli çocuk kitaplarının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 263, erkek için 582, kız çocuk için 322 ve erkek çocuk için 370 olduğu görülmektedir. Tablo 23'e göre yerli çocuk kitaplarının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %17,1, erkek için %37,8, kız çocuk için %20,9 ve erkek çocuk %24 olarak bulunmuştur. Buradan yerli çocuk kitaplarının metinlerinde %37,8 oranla en çok erkek figürüne ve %17,1 oranla en az kadın figürüne yer verildiği, erkek çocuk gösteriminin %3,5 oranı farkla kız çocuk gösteriminden daha fazla ve erkek figür gösteriminin %20,7 oranı farkla kadın figürü gösteriminden daha fazla olduğu söylenebilir. Tablo 23'e göre yabancı çocuk kitaplarının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 329, erkek için 993, kız çocuk için 312 ve erkek çocuk için

337 olduğu görülmektedir. Tablo 23'e göre yabancı çocuk kitaplarının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %17,1, erkek için %51,7, kız çocuk için %16,2 ve erkek çocuk %17,5 olarak bulunmuştur. Buradan yabancı çocuk kitaplarının metinlerinde %51,7 oranla en çok erkek figürüne ve %17,1 oranla en az kadın figürüne yer verildiği, erkek gösteriminin %34,6 oranı farkla kadın gösteriminden daha fazla ve erkek çocuk gösteriminin %1,3 oranı farkla kız çocuk gösteriminden daha fazla olduğu söylenebilir. Tablo oranlar göz önünde bulundurulduğunda hem yerli hem de yabancı çocuk kitaplarının metinlerinde kadın figürüne, erkek figüründen ve kız çocuk figürüne, erkek çocuk figüründen daha az yer verildiği görülmektedir.

4.1.3.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 24'te “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 24

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	64	42,3
Erkek	35	23,1
Kız Çocuk	23	15,2
Erkek Çocuk	29	19,2
Toplam	151	100

Tablo 24 incelendiğinde “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 64, erkek için 35, kız çocuk için 23 ve erkek çocuk 29 olarak görülmektedir. Tablo 24'e göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %42,3, erkek için %23,1, kız çocuk için %15,2 ve erkek çocuk %19,2

olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %42,3 oranla en çok kadın figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde kız çocuk figürü gösterimi, erkek çocuk figürünün gösteriminden %4 oran farkla daha fazladır, buradan kız çocuk ve erkek çocuk figürünün gösterimleri arasında büyük bir fark olmadığı söylenebilir. Kitabın metinlerinde kadın figürün gösterimi, erkek figürü gösteriminden %19,2 oranı farkla yaklaşık iki katı fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 25’te “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 25

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	56	16,3
Erkek	268	78,3
Kız Çocuk	5	1,4
Erkek Çocuk	13	3,8
Toplam	342	100

Tablo 25 incelendiğinde “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 56, erkek için 268, kız çocuk için 5 ve erkek çocuk 13 olarak görülmektedir. Tablo 25’e göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %16,3, erkek için %78,3, kız çocuk için %1,4 ve erkek çocuk %3,8 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %78,3 gibi çok büyük bir oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %1,6 oran farkla daha fazladır, buradan kız

çocuk ve erkek çocuk figürünün gösterimleri arasında büyük bir fark olmadığı söylenebilir. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %62 oranı farkla yaklaşık 5 katı fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 26’da “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 26

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	56	28,4
Erkek	59	29,9
Kız Çocuk	36	18,2
Erkek Çocuk	46	23,3
Toplam	197	100

Tablo 26 incelendiğinde “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 56, erkek için 59, kız çocuk için 36 ve erkek çocuk 46 olarak görülmektedir. Tablo 26’ya göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %28,4, erkek için %29,9, kız çocuk için %18,2 ve erkek çocuk %23,3 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %29,9 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %4,1 oran farkla daha fazladır, buradan kız çocuk ve erkek çocuk figürünün gösterimleri arasında büyük bir fark olmadığı söylenebilir. Kitabın metinlerinde

kadın figürün gösterimi, erkek figürü gösteriminden %1,5 oranı farkla daha azdır. Kadın ve erkek figürlerinin gösterimi arasın büyük bir fark olmadığı söylenebilir.

4.1.3.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 27’de “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 27

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	20	16,8
Erkek	12	10
Kız Çocuk	28	23,5
Erkek Çocuk	59	49,5
Toplam	119	100

Tablo 27 incelendiğinde “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 20, erkek için 12, kız çocuk için 28 ve erkek çocuk 59 olarak görülmektedir. Tablo 27’de göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %16,8, erkek için %10, kız çocuk için %23,5 ve erkek çocuk %49,5 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %49,5 oranla en çok erkek çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %26 oran gibi büyük bir farkla iki katından daha fazladır, buradan kız çocuk ve erkek çocuk figürünün gösterimleri arasında büyük bir fark olduğu söylenebilir. Kitabın metinlerinde kadın figürün gösterimi, erkek figürü gösteriminden %6,8 oranı farkla yaklaşık iki katı fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 28’de “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 28

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	29	20,1
Erkek	40	27,7
Kız Çocuk	42	29,1
Erkek Çocuk	33	22,9
Toplam	144	100

Tablo 28 incelendiğinde “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 29, erkek için 40, kız çocuk için 42 ve erkek çocuk 33 olarak görülmektedir. Tablo 28’egöre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %20,1, erkek için %27,7, kız çocuk için %29,1 ve erkek çocuk %22,9 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %29,1 oranla en çok kız çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde kız çocuk figürü gösterimi, erkek çocuk figürünün gösteriminden %6,2 oran farkla daha fazladır, buradan kız çocuk ve erkek çocuk figürünün gösterimleri arasında büyük bir fark olmadığı söylenebilir. Kitabın metinlerinde kadın figürün gösteriminin, erkek figürü gösteriminden %7,6 oranı farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.6. “Keloğlan” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Keloğlan” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 29’da “Keloğlan” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 29

“Keloğlan” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	14	38,8
Erkek	22	61,1
Kız çocuk	0	0
Erkek çocuk	0	0
Toplam	36	100

Tablo 29 incelendiğinde “Keloğlan” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın ve erkek figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 14, erkek için 22 olarak görülmektedir. Tablo 49’a bakıldığında “Keloğlan” çocuk kitabının metinlerinde kız çocuk ve erkek çocuk figürüne yer verilmediği görülmektedir. Tablo 29’a göre çocuk kitabının metinlerinde kadın ve erkek figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %38,8, erkek için %61,1 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %61,1 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %22,3 oranı farkla fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 30’da “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 30

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet rolleri

	f	%
Kadın	6	1,4
Erkek	41	5,2
Kız Çocuk	183	45,4
Erkek Çocuk	173	42,9
Toplam	403	100

Tablo 30 incelendiğinde “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 6, erkek için 41, kız çocuk için 183 ve erkek çocuk 173 olarak görülmektedir. Tablo 30’ya göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %1,4 erkek için %5,2, kız çocuk için %45,4 ve erkek çocuk %42,9 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %45,4 oranla en çok kız çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde kız çocuk figürü gösterimi, erkek çocuk figürünün gösteriminden %3,5 oran farkla daha fazladır, buradan kız çocuk ve erkek çocuk figürünün gösterimleri arasında büyük bir fark olmadığı söylenebilir. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %3,8 oranı farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 31’de “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 31

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	7	7,1
Erkek	91	92,8
Kız Çocuk	0	0
Erkek Çocuk	0	0
Toplam	98	100

Tablo 31 incelendiğinde “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 7, erkek için 91, kız çocuk için 0 ve erkek çocuk 0 olarak görülmektedir. Tablo 31’e göre çocuk kitabının metinlerinde kız çocuk ve erkek çocuk figürlerine yer verilmemiştir. Kadın ve erkek figürleri gösterim sıklığının oranlarının kadın için %7,1 erkek için %92,8 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %92,8 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği, neredeyse karakterlerin tamamını erkek figürlerin oluşturduğu anlaşılmaktadır.

4.1.3.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 32’de “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 32

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	11	23,4
Erkek	14	29,8
Kız Çocuk	5	10,6
Erkek Çocuk	17	36,1
Toplam	47	100

Tablo 32 incelendiğinde “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 11, erkek için 14, kız çocuk için 5 ve erkek çocuk 17 olarak görülmektedir. Tablo 32’ye göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürleri gösterim sıklığının oranlarının kadın için %23,4 erkek için %29,8, kız çocuk için %10,6 ve erkek çocuk için %36,1 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %36,8 oranla en çok erkek çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır.

4.1.3.10. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Çocuk Kalbi” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 33’de “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 33

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	46	15,8

Erkek	85	29,3
Kız Çocuk	13	4,4
Erkek Çocuk	146	50,3
Toplam	290	100

Tablo 33 incelendiğinde “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 46, erkek için 85, kız çocuk için 13 ve erkek çocuk 146 olarak görülmektedir. Tablo 33’e göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %15,8, erkek için %29,4, kız çocuk için %4,4 ve erkek çocuk %50,3 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %50,3 oranla en çok erkek çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %45,9 oran farkla çok daha fazladır, buradan kız çocuk ve erkek çocuk figürünün gösterimleri arasında büyük bir fark olduğu söylenebilir. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %13,8 oranı farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.11. “Sinbad” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Sinbad” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 34’te “Sinbad” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 34

“Sinbad” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	2	5,7
Erkek	33	94,2
Kız Çocuk	0	0

Erkek Çocuk	0	0
Toplam	35	100

Tablo 34 incelendiğinde “Sinbad” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 2, erkek için 33, kız çocuk için 0 ve erkek çocuk 0 olarak görülmektedir. Tablo 34’e göre çocuk kitabının metinlerinde yalnızca kadın ve erkek figürler yer almaktadır. Tablo 34’e göre kadın figürünün gösterim oranı %5,7 ve erkek figürünün gösterim oranı 94,2 şeklindedir.

4.1.3.12. “Püsküllü Deve” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Püsküllü Deve” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 35’te “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 35

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	12	18,1
Erkek	30	45,4
Kız Çocuk	3	4,5
Erkek Çocuk	21	31,8
Toplam	66	100

Tablo 35 incelendiğinde “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 12, erkek için 30, kız çocuk için 3 ve erkek çocuk 21 olarak görülmektedir. Tablo 35’te göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için

%18,1, erkek için %45,4, kız çocuk için %4,5 ve erkek çocuk %31,8 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %45,4 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %27,3 oran farkla daha fazla olduğu ifade edilebilir. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %27,3 oranı farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.13. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 36’da “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 36

Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	46	18,3
Erkek	205	81,6
Kız Çocuk	0	0
Erkek Çocuk	0	0
Toplam	251	100

Tablo 36 incelendiğinde “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 46, erkek için 205, kız çocuk için 0 ve erkek çocuk 0 olarak görülmektedir. Tablo 36’ya göre çocuk kitabının metinlerinde kız çocuk ve erkek çocuk figürüne yer verilmediği görülürken kadın, erkek gösterim sıklığının oranlarının kadın için %18,3, erkek için %81,6 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %81,6 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği

anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %63,3 oranı farkla çok daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.14. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 37’de “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 37

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	15	15,7
Erkek	80	84,2
Kız Çocuk	0	0
Erkek Çocuk	0	0
Toplam	95	100

Tablo 37 incelendiğinde “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 15, erkek için 85, kız çocuk için 0 ve erkek çocuk 0 olarak görülmektedir. Tablo 37’ye göre çocuk kitabının metinlerinde kız çocuk ve erkek çocuk figürüne yer verilmediği görülürken kadın, erkek gösterim sıklığının oranlarının kadın için %15,7, erkek için %84,2 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %84,2 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %68,5 oranı farkla çok daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.15. “Rapunzel” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Rapunzel” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk

ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 38’de “Rapunzel” adlı çocuk kitabının metnindeki cinsiyetlerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 38

“Rapunzel” adlı çocuk kitabının metninde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	8	53,3
Erkek	6	40
Kız Çocuk	1	6,6
Erkek Çocuk	0	0
Toplam	15	100

Tablo 38 incelendiğinde “Rapunzel” adlı çocuk kitabının metninde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 8, erkek için 6, kız çocuk için 1 ve erkek çocuk için 0 olarak görülmektedir. Tablo 38’e göre çocuk kitabının metninde erkek çocuk figürüne yer verilmediği görülürken kadın, erkek, kız çocuk gösterim sıklığının oranlarının kadın için %53,3, erkek için %40, kız çocuk için %6,6 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metninde %53,3 oranla en çok kadın figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metninde kadın figürün gösterimi, erkek figürü gösteriminden %13,3 oranı farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.16. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabının metninde cinsiyet

“Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında yer alan metninde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metninde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 39’da “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabının metnindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 39

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	44	20
Erkek	68	30,9
Kız Çocuk	105	47,7
Erkek Çocuk	3	1,3
Toplam	220	100

Tablo 39 incelendiğinde “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 44, erkek için 68, kız çocuk için 105 ve erkek çocuk 3 olarak görülmektedir. Tablo 39’da göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %20, erkek için %30,9, kız çocuk için %47,7 ve erkek çocuk %1,3 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %47,7 oranla en çok kız çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde kız çocuk figürü gösterimi, erkek çocuk figürünün gösteriminden %46,4 oran farkla daha fazladır, buradan kız çocuk ve erkek çocuk figürünün gösterimleri arasında çok büyük bir fark olduğu söylenebilir. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %10,9 oranı farkla yaklaşık daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.17. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 40’ta “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 40

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin gösterim sıklığı

	f	%
Kadın	54	12,2
Erkek	297	67,5
Kız Çocuk	3	0,6
Erkek Çocuk	86	19,5
Toplam	440	100

Tablo 40 incelendiğinde “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 54, erkek için 297, kız çocuk için 3 ve erkek çocuk 86 olarak görülmektedir. Tablo 40’a göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %12,2 erkek için %67,5, kız çocuk için %0,6 ve erkek çocuk %19,5 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %67,5 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %18,9 oran farkla daha fazladır, buradan kız çocuk ve erkek çocuk figürünün gösterimleri arasında büyük bir fark olduğu söylenebilir. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %55,3 oranı farkla çok daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.18. “Mutlu Prens” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Mutlu Prens” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 41’de “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 41

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyetlerin dağılımı

	f	%
Kadın	29	25,4
Erkek	78	68,4
Kız Çocuk	1	0,8
Erkek Çocuk	6	5,2
Toplam	114	100

Tablo 41 incelendiğinde “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 29, erkek için 78, kız çocuk için 1 ve erkek çocuk 6 olarak görülmektedir. Tablo 41’de göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %25,4, erkek için %68,4, kız çocuk için %0,8 ve erkek çocuk %5,2 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %68,4 oranla en çok erkek figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde erkek çocuk figürü gösterimi, kız çocuk figürünün gösteriminden %4,4 oran farkla daha fazladır olduğu söylenebilir. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %43 oranı farkla çok daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.3.19. “Heidi” çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet

“Heidi” çocuk kitabında yer alan metinlerinde kadın ve erkek karakterlerin gösterim sıklığı incelenmiştir. Kitabın içeriğindeki metinlerinde karakterlerin kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk olarak yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 42’ye “Heidi” adlı çocuk kitabının metinlerindeki cinsiyet dağılımı verilmiştir.

Tablo 42

“Heidi” adlı çocuk kitabının metinlerinde cinsiyet rolleri

	f	%
Kadın	73	21
Erkek	111	31,9
Kız Çocuk	186	53,6
Erkek Çocuk	77	22,1
Toplam	347	100

Tablo 42 incelendiğinde “Heidi” adlı çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının kadın için 73, erkek için 111, kız çocuk için 186 ve erkek çocuk 77 olarak görülmektedir. Tablo 42’ye göre çocuk kitabının metinlerinde kadın, erkek, kız çocuk ve erkek çocuk figürlerinin gösterim sıklığının oranlarının kadın için %21, erkek için %31,9, kız çocuk için %53,6 ve erkek çocuk %22,1 olarak bulunmuştur. Buradan kitabın metinlerinde %53,6 oranla en çok kız çocuk figürüne yer verildiği anlaşılmaktadır. Kitabın metinlerinde kız çocuk figürü gösterimi, erkek çocuk figürünün gösteriminden %31,5 oran farkla daha fazladır. Kitabın metinlerinde erkek figürün gösterimi, kadın figürü gösteriminden %10,9 oranı farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

4.2. “Kadın ve erkeğe atfedilen toplumsal cinsiyete dair unsurlar nelerdir?” alt problemine ilişkin bulgular

Araştırmaya dâhil edilen eserler, toplumsal cinsiyete dair unsurlar bağlamında incelenmiş ve elde edilen verilerden “cinsiyetlere atfedilen karakterler”, “cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri”, “cinsiyetlere atfedilen meslekler”, “cinsiyetlere atfedilen eylemler” “cinsiyete yönelik atfedilen nesneler”, “cinsiyete atfedilen fiziksel unsurlar” ve “cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar” olarak 7 kategori oluşturulmuştur.

4.2.1. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen karakterler

Araştırmada incelenen çocuk kitaplarında kadına ve erkeğe atfedilen karakter rollerine dair ifadeler bir araya getirilerek “cinsiyetlere atfedilen karakterler” kategorisi oluşturulmuştur.

Tablo 43'te araştırmada incelenen çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen karakterler verilmiştir.

Tablo 43

Çocuk kitaplarında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

		f	
		Kadın	Erkek
Ortak karakterler	Öğrenci	5	5
	Evlat	1	1
	Esir	1	1
	Eş	5	2
	Kardeş	1	1
	Asil/Soylu	1	2
	Köle	1	1
	Hasta	2	1
	Baba	-	15
	Anne	17	-
	Babanne	5	-
	Dede	-	5
	Komşu	4	-
	Anneanne	2	-
	Müşteri	2	-
	Gelin	3	-
	Şehit	-	1
	Bey (Han)	-	1

	Deli	-	2
Ortak olmayan karakterler	Eşinin namusu	1	-
	Helallik	1	-
	Yiğit	-	1
	Hamile	2	-
	Misafir	1	-
	Asistan	-	1
	Abla	2	-
	Prenses	3	-
	Haydut	-	3
	Prens	-	3
	Ağabey	-	1
	Hayali arkadaş	1	-
	Sınıf başkanı	1	-
	Peri kızı	1	-
	Sultan/Padişah/Kral	-	7
	Korsan	-	1
	Amca	-	1
	Silahşör	-	1
	Derviş	-	1
	Delikanlı	-	1
	Katil	-	1
	Halife	-	1
	Dev	-	1
	Köylü	1	-
	Düşes	3	-

	Dük	-	1
	Mahkûm	-	1
	Mareşal	-	1
	Paşa	-	1
	Cadı	1	-
	Papa	-	1
	Kont	-	1
	Dul	1	-
	Papaz	-	1
	Aile reisi	-	1
	Nedime	1	-
	Teyze	1	-
	Kraliçe	1	-
Toplam	58	72	70

Tablo 43’te çalışmada incelenen eserlerde yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları ve tekrarlanma sayıları görülmektedir. Buna göre kitaplarda kadın ve erkek olarak toplam 58 farklı karakter yer almakta bu karakterlerden kadının 72 kez, erkeğin ise 70 kez tekrarlandığı görülmektedir. Kadın ve erkeğe atfedilen ortak rollerin; öğrenci, evlat, esir, eş, kardeş, asil/soylu, köle, hasta olduğu, görülmektedir. Yalnızca kadına atfedilen roller; anne, babaanne, komşu, anneanne, müşteri, gelin, eşinin namusu, hamile, misafir, hasta, abla, prenses, hayali arkadaş, sınıf başkanı, peri kızı, köylü, düşes, cadı, dul, aile reisi, nedime, teyze, helallik şeklinde iken yalnızca erkeğe atfedilen karakter rolleri; baba, dede, şehit, bey (han), yiğit, asistan, haydut, prens, hasta, ağabey, sultan/padişah/kral, korsan, amca, silahşor, derviş, delikanlı, katil, halife, dev, dük, mahkûm, mareşal, paşa, papa, kont, papaz, aile reisi şeklindedir. Tablo 43’e göre çocuk kitaplarında kadına en sık atfedilen rollerin; 17 kitapta atfedilişiyle anne ve 5’er kitapta atfedilişiyle öğrenci, eş ve babaanne olduğu, erkeğe en sık atfedilen rollerin; 15 kitapta atfedilişiyle baba, 7 kitapta atfedilişiyle sultan/padişah/kral, 5’er kitapta atfedilişiyle öğrenci ve dede olduğu görülmektedir.

4.2.1.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında atfedilen karakterler

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 44’te verilmiştir.

Tablo 44

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Baba	-	+
Anne	+	-
Babaanne	+	-
Dede	-	+
Öğrenci	+	+
Komşu	+	-
Anneanne	+	-
Müşteri	+	-
Toplam	6	3

Tablo 44 incelendiğinde “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 8 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 44’e göre kadına 6 farklı ve erkeğe 3 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 44’e göre kadına atfedilen karakterler; anne, babaanne, anneanne, komşu, müşteri ve öğrenci iken erkeğe atfedilen karakterler; baba, dede ve öğrenci şeklindedir.

4.2.1.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 45’te verilmiştir.

Tablo 45

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Baba	-	+
Anne	+	-
Evlat	+	+
Gelin	+	-
Esir	+	+
Eş	+	+
Kardeş	+	+
Dadı	+	-
Şehit	-	+
Bey (Han)	-	+
Deli	-	+
Helallik	+	-
Eşinin namusu	+	-
Yiğit	-	+
Toplam	9	9

Tablo 45 incelendiğinde “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 15 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 45’te göre kadına 9 farklı ve erkeğe 9 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 45’e göre kadına atfedilen karakterler; anne, evlat, kardeş, gelin, esir, eş, dadı, helallik, eşinin namusu iken erkeğe atfedilen karakterler; baba, evlat, esir, eş, kardeş, şehit, bey, yiğit deli şeklindedir.

4.2.1.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 46’da verilmiştir.

Tablo 46

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Baba	-	+
Anne	+	-
Babaanne	+	-
Hamile	+	-
Misafir	+	-
Hasta	+	-
Öğrenci	+	+
Komşu	+	-
Amca	-	+
Dede	-	+
Anneanne	+	-
Okul aile birliği başkanı	+	-
Okul annesi	+	-
Toplam	10	4

Tablo 46 incelendiğinde “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 13 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 46’ya göre kadına 10 farklı

ve erkeğe 4 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 46'ya göre kadına atfedilen karakterler; anne, babaanne, hamile, misafir, hasta, öğrenci, komşu, anneanne, okul aile birliği başkanı, okul annesi iken erkeğe atfedilen karakterler; baba, dede, amca ve öğrenci şeklindedir.

4.2.1.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 47’de verilmiştir.

Tablo 47

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Baba	-	+
Anne	+	-
Öğrenci	+	+
Asistan	-	+
Toplam	2	3

Tablo 47 incelendiğinde “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 4 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 47’ye göre kadına 2 farklı ve erkeğe 3 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 47’ye göre kadına atfedilen karakterler; anne, öğrenci ve öğrenci iken erkeğe atfedilen karakterler; baba, öğrenci, asistan şeklindedir.

4.2.1.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 48’de verilmiştir.

Tablo 48

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Anne	+	-
Abla	+	-
Prenses	+	-
Babaanne	+	-
Öğrenci	+	-
Baba	-	+
Dede	-	+
Haydut	-	+
Prens	-	+
Hasta	-	+
Ağabey	-	+
Hayali arkadaş	+	-
Toplam	6	6

Tablo 48 incelendiğinde “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 12 farklı karakterin atfedildiği görülmektedir. Tablo 48’e göre kadına 6 farklı ve erkeğe 6 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 48’e göre kadına atfedilen karakterler; Anne, Abla, Prenses, Babaanne, Öğrenci, Hayali arkadaş iken erkeğe atfedilen karakterler; Baba, Dede, Haydut, Prens, Hasta, Ağabey şeklindedir.

4.2.1.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 49’da verilmiştir.

Tablo 49

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Baba	-	+
Anne	+	-
Gelin	+	-
Toplam	2	1

Tablo 49 incelendiğinde “Keloğlan” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 3 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 49’a göre kadına 2 farklı ve erkeğe 1 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 49’a kadına atfedilen karakterler; anne, gelin iken erkeğe atfedilen karakterler; baba şeklindedir.

4.2.1.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 50’de verilmiştir.

Tablo 50

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Sınıf başkanı	+	-
Anne	+	-
Peri kızı	+	-
Öğrenci	+	+

Baba	-	+
Sultan	-	+
Korsan	-	+
Amca	-	+
Silahşor	-	+
Toplam	4	6

Tablo 50 incelendiğinde “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 9 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 50’ye göre kadına 4 farklı ve erkeğe 6 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 50’ye göre kadına atfedilen karakterler; sınıf başkanı, anne, peri kızı, öğrenci iken erkeğe atfedilen karakterler; öğrenci, baba, sultan, korsan, amca, silahşor şeklindedir.

4.2.1.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 51’de verilmiştir.

Tablo 51

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Anne	+	-
Müşteri	+	-
Komşu	+	-
Derviş	-	+
Delikanlı	-	+
Padişah	-	+
Toplam	3	3

Tablo 51 incelendiğinde “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 6 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 51’e göre kadına 3 farklı ve erkeğe 3 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo51’e göre kadına atfedilen karakterler; anne, müşteri ve komşu iken erkeğe atfedilen karakterler; derviş, delikanlı ve padişah şeklindedir.

4.2.1.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 52’de verilmiştir.

Tablo 52

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Anne	+	-
Babaanne	+	-
Komşu	+	-
Baba	-	+
Dede	-	+
Sultan	-	+
Toplam	3	3

Tablo 52 incelendiğinde “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 6 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 52’ye göre kadına 3 farklı ve erkeğe 3 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 52’ye göre kadına atfedilen karakterler; anne, babaanne ve komşu iken erkeğe atfedilen karakterler; sultan, dede, baba şeklindedir.

4.2.1.10. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 53’te verilmiştir.

Tablo 53

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Eş	+	-
Anne	+	-
Baba	-	+
Katil	-	+
Toplam	2	2

Tablo 53 incelendiğinde “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 5 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 53’e göre kadına 2 farklı ve erkeğe 2 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 53’e göre kadına atfedilen karakterler; anne ve eş iken erkeğe atfedilen karakterler; baba ve katil şeklindedir.

4.2.1.11. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 54’te verilmiştir.

Tablo 54

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Baba	-	+
Hasta	+	-
Anne	+	-
Öğrenci	-	+

Toplam	2	2
--------	---	---

Tablo 54 incelendiğinde “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 4 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 54’e göre kadına 2 farklı ve erkeğe 2 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 54’e göre kadına atfedilen karakterler; anne ve hasta şeklinde iken erkeğe atfedilen karakterler; baba ve öğrenci şeklindedir.

4.2.1.12. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Sinbad” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 55’te verilmiştir.

Tablo 55

“Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Halife	-	+
Kral	-	+
Dev	-	+
Eş	+	+
Toplam	1	4

Tablo 55 incelendiğinde “Sinbad” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 4 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 55’e göre kadına 1 farklı ve erkeğe 4 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 55’e göre kadına atfedilen karakterler; eş iken erkeğe atfedilen karakterler; halife, dev, eş ve kral şeklindedir.

4.2.1.13. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 56’da verilmiştir.

Tablo 56

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Anne	+	-
Eş	+	-
Nine	+	-
Baba	-	+
Toplam	3	1

Tablo 56 incelendiğinde “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 4 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 56’ya göre kadına 3 farklı ve erkeğe 1 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 56’ya göre kadına atfedilen karakterler; anne, nine, eş iken erkeğe atfedilen karakterler; baba şeklindedir.

4.2.1.14. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 57’de verilmiştir.

Tablo 57

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında kar geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Köylü	+	-
Asil	+	+
Prenses	+	-
Düşes	+	-

Deli	-	+
Haydut	-	+
Dük	-	+
Toplam	4	4

Tablo 57 incelendiğinde “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 7 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 57’ye göre kadına 4 farklı ve erkeğe 4 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 57’ye göre kadına atfedilen karakterler; köylü, asil, prenses ve düşes iken erkeğe atfedilen karakterler; deli, haydut, dük şeklindedir.

4.2.1.15. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 58’de verilmiştir.

Tablo 58

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Mahkûm	-	+
Mareşal	-	+
Baba	-	+
Paşa	-	+
Anne	+	-
Eş	+	-
Toplam	2	4

Tablo 58 incelendiğinde “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 6 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 58’de göre kadına 2 farklı ve erkeğe 4 farklı

karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 58’de göre kadına atfedilen karakterler; anne ve eş iken erkeğe atfedilen karakterler; mahkûm, mareşal, baba ve paşa şeklindedir.

4.2.1.16. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 59’da verilmiştir.

Tablo 59

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Cadı	+	-
Hamile	+	-
Anne	+	-
Baba	-	+
Prens	-	+
Toplam	3	2

Tablo 59mincelendiğinde “Rapunzel” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 5 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 59’a göre kadına 3 farklı ve erkeğe 2 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 59’a göre kadına atfedilen karakterler; cadı, eş ve anne iken erkeğe atfedilen karakterler; baba ve prens şeklindedir.

4.2.1.17. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 60’da verilmiştir.

Tablo 60

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Abla	+	-
Kraliçe	+	-
Düşes	+	-
Kont	-	+
Papa	-	+
Baba	-	+
Kral	-	+
Toplam	3	4

Tablo 60 incelendiğinde “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 7 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 60’a göre kadına 3 farklı ve erkeğe 4 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 60’a göre kadına atfedilen karakterler; Anne, Kraliçe ve Düşes iken erkeğe atfedilen karakterler; Kont, Papa, Baba ve Kral şeklindedir.

4.2.1.18. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 61’de verilmiştir.

Tablo 61

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Dul	+	-
Anne	+	-
Köle	+	+
Baba	-	+
Kral	-	+
Haydut	-	+
Aile reisi	-	+
Soylu	-	+
Papaz	-	+
Toplam	3	7

Tablo 61 incelendiğinde “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 9 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 61’e göre kadına 3 farklı ve erkeğe 7 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 61’e göre kadına atfedilen karakterin; anne, dul ve köle iken erkeğe atfedilen karakterler; baba, haydut, köle, kral, aile reisi, soylu ve papaz şeklindedir.

4.2.1.19. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 62’de verilmiştir.

Tablo 62

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Anne	+	-
Nedime	+	-
Gelin	+	-
Prenses	+	-
Prens	-	+
Kral	-	+
Toplam	4	2

Tablo 62 incelendiğinde “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 6 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 62’ye göre kadına 4 farklı ve erkeğe 2 farklı karakter atfedildiği bulunmuştur. Tablo 62’ye göre kadına atfedilen karakterler; anne, nedime, gelin ve prenses iken erkeğe atfedilen karakterler; prens ve kral şeklindedir.

4.2.1.20. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen karakterler

“Heidi” adlı çocuk kitabında yer alan karakterlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 63’te verilmiştir.

Tablo 63

“Heidi” adlı çocuk kitabında geçen karakterlerin cinsiyete göre dağılımı

Karakterler	Kadın	Erkek
Anne	+	-
Babaanne	+	-
Teyze	+	-

Dede	-	+
Baba	-	+
Toplam	3	2

Tablo 63 incelendiğinde “Heidi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 5 farklı karakter atfedildiği görülmektedir. Tablo 63’e göre kadına 3 farklı ve erkeğe 2 farklı karakterin atfedildiği bulunmuştur. Tablo 63’e göre kadına atfedilen karakterler; anne, babaanne ve teyze iken erkeğe atfedilen karakterler; dede ve baba şeklindedir.

4.2.2. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

Araştırmada incelenen çocuk kitaplarında kadına ve erkeğe atfedilen kişilik özelliklerine dair ifadeler bir araya getirilerek cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri kategorisi oluşturulmuştur. Tablo 64’te çocuk kitaplarında cinsiyetlere kişilik özellikleri verilmiştir.

Tablo 64

Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı

		f	
		Kadın	Erkek
Ortak sıfatlar	Cezbedici	1	1
	İyi	1	1
	Hünerli	1	3
	Üzgün/Mutsuz	5	4
	Nazik	1	3
	Yorgun	3	1
	Alaycı	1	2
	Sinirli	4	6

Korkak	3	1
Yalancı	2	2
Konuşkan	1	2
Mutlu	2	2
Meraklı	1	2
Yoksul	2	5
Yardımsever	4	3
Asık suratlı	1	2
Utangaç	1	2
Hayalperest	3	1
Şaşkın	2	2
Cesur	1	4
Zeki/Akıllı	1	4
Bilgili	1	3
Dürüst	1	2
İyi kalpli	1	2
Emredici	1	3
Yalnız	2	2
Zavallı	1	1
Endişeli	1	1
Söz dinleyen	1	1
Dedikoducu	2	-
Israrcı	1	-
Anlayışsız	1	-
Sakar	1	-

	Ahlaksız	1	-
	Yaramaz	1	-
	Temiz kalpli	1	-
	Mızıkçı	1	-
	Özgüvenli	1	-
	Keyifçi	-	2
	Hevesli	-	1
	Ayıplı	1	-
	İtaatkâr	1	-
	Utanmaz	1	-
	Sadık	1	-
	Fedakâr	1	-
	Alınıp-verilen	1	-
	Bedeli olan	1	-
	Övünme yakışmayan	1	-
	Güçlü	-	2
	Kuvvetli	-	1
Ortak olmayan sıfatlar	Gezgin	-	1
	Deli dolu	-	1
	Savaşçı	-	1
	Güvenilir	-	1
	Çalımlı	-	1
	İtibar meraklısı	-	1
	Varlıklı	-	3
	Hain	-	1
	Namert	-	1

Kudretli	-	1
Kötü	-	1
Kıskanç	-	5
Erdemli	-	1
Yoğun	1	-
Vicdanlı	1	-
Nefret dolu	1	-
Ciddi	-	1
Dalgın	-	1
Başarılı	-	2
Memnun	1	-
Hassas/Narin	2	-
Patavatsız	-	1
Fikri değerli	-	1
Beğenilmeyi arzulayan	1	-
Alıngan	1	-
Kırılgan	1	-
Neşeli	3	-
Duygusal	2	-
Çiçek gibi	1	-
Gül gibi	1	-
Güleç	-	2
Şakacı	-	2
Candan	-	1
Yiğit	-	1
Garip	1	-

Ayrımcı	1	-
Çalışkan	1	-
Pembe renk seven	1	-
Pembe renk sevmeyen	-	1
Kavgacı	-	2
Çılgın	-	1
Düşünceli	-	3
Miskin	-	1
Hadsiz	-	1
Kurnaz	-	1
Adaletli/adil	-	2
Saf	-	2
Cömert	-	5
Sert	-	3
Sessiz	-	1
Kibirli	-	2
Ağırbaşlı	-	1
Çevik	-	1
Korkunç	-	2
Gaddar	-	1
Küfürbaz	-	1
Adi	1	-
Paragöz	2	-
Hileci	1	-
Maceracı	-	1
Kararlı	-	2

Sabırsız	-	1
Küstah	-	1
Araştırmacı	-	1
Kötü kalpli	1	-
Muhtaç	1	-
İnatçı	1	-
Aptal	1	-
Salak	1	-
Saygıdeğer	-	1
Gururlu	-	1
Sahtekâr	-	1
Açgözlü	-	1
Nankör	1	-
Umutsuz	-	1
İyi niyetli	-	1
İkiyüzlü	-	1
Özverili	1	-
Sevgi dolu	1	-
Emanet edilen	1	-
Duyarlı	1	-
Titiz	1	-
Disiplinli	1	-
Tatlı dilli	1	-
Görgüsüz	1	-
Aksi	-	1
Söz dinlemeyen	-	1

Toplam	137	81	124
--------	-----	----	-----

Tablo 64’te çalışmada incelenen eserlerde yer alan kadın ve erkek karakterlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımları ve tekrarlanma sayıları görülmektedir. Buna göre kitaplarda kadın ve erkek olarak toplam 137 farklı kişilik özelliği yer almakta, bu karakterlerden kadının 81 kez, erkeğin ise 124 kez tekrarlandığı görülmektedir. Kadın ve erkeğe atfedilen ortak kişilik özelliklerinin; cezbedici, iyi, hünerli, üzgün/mutsuz, nazık, yorgun, alaycı, sinirli, korkak, yalancı, konuşkan, mutlu, meraklı, yoksul, yardımsever, asık suratlı, utangaç, hayalperest, şaşkın, cesur, zeki/akıllı, bilgili, dürüst, iyi kalpli, emredici, zavallı, endişeli, söz dinleyen olduğu görülmektedir. Yalnızca kadına atfedilen kişilik özellikleri; dedikoducu, ısrarcı, anlayışsız, sakar, ahlaksız, yaramaz, temiz kalpli, mızıkçı, özgüvenli, ayıplı, itaatkâr, utanmaz, sadık, fedakâr, alınıp-verilen, bedeli olan, övünme yakışmayan, yoğun, vicdanlı, nefret dolu, memnun, hassas/narin, beğenilmeyi arzulayan, alıngan, kırılğan, neşeli, duygusal, çiçek gibi, gül gibi, garip, ayrımcı, çalışkan, pembe renk seven, adi, paragöz, hileci, kötü kalpli, yalancı, muhtaç, inatçı, aptal, salak, nankör, özverili, sevgi dolu, emanet edilen, duyarlı, titiz, disiplinli, tatlı dilli, görgüsüz şeklinde iken yalnızca erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; keyifçi, hevesli, şaşkın, güçlü, kuvvetli, gezgin, deli dolu, savaşçı, güvenilir, çalımli, itibar meraklısı, varlıklı, hain, namert, kudretli, kötü, kıskanç, erdemli, ciddi, dalgın, başarılı, patavatsız, fikri değerli, güleç, şakacı, candan, yiğit, pembe renk sevmeyen, kavgacı, çılgın, düşünceli, miskin, hadsiz, kurnaz, adaletli/adil, saf, cömert, sert, sessiz, kibirli, ağırbaşlı, çevik, korkunç, gaddar, küfürbaz, maceracı, kararlı, sabırsız, küstah, araştırmacı, kibirli, saygıdeğer, gururlu, sahtekâr, açgözlü, umutsuz, iyi niyetli, iki yüzlü, aksi, söz dinlemeyen şeklindedir. Tablo 64’e göre çocuk kitaplarında kadına en sık atfedilen kişilik özelliklerin; 5 kitapta gösterimiyle üzgün/mutsuz, 4 kitapta gösterimiyle Sinirli, Yardımsever ve 3’er kitapta gösterimiyle neşeli, güzel, hayalperest, yorgun korkak şeklindedir. Tablo 64’e göre çocuk kitaplarında erkeğe en sık atfedilen kişilik özellikleri; 6 kitapta gösterimiyle sinirli, 5’er kitapta gösterimiyle yoksul, kıskanç, cömert ve 4’er kitapta gösterimiyle üzgün/mutsuz, cesur, zeki/akıllı şeklindedir.

4.2.2.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlere kişilik özellikleri

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 65’te verilmiştir.

Tablo 65

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Dedikoducu	+	-
Israrcı	+	-
Anlayışsız	+	-
Sinirli	+	-
Üzgün	+	-
Sakar	+	-
Ahlaksız	+	-
Yaramaz	+	-
Temiz kalpli	+	-
Mızıkçı	+	-
Yardımsever	+	-
Hayalperest	+	-
Özgüvenli	+	-
Alaycı	-	+
Keyifçi	-	+
Hevesli	-	+
Mutlu	-	+
Şaşkın	-	+
Toplam	13	5

Tablo 65 incelendiğinde “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 17 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 65’e göre kadına 13 farklı

ve erkeğe 5 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 65’e göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; dedikoducu, ısrarcı, anlayışsız, sinirli, üzgün, sakar, ahlaksız, yaramaz, temiz kalpli, mızıkçı, yardımsever, hayalperest, özgüvenli iken erkeğe kişilik özellikleri; alaycı, keyifçi, hevesli, mutlu, şaşkın şeklindedir.

4.2.2.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 66’da verilmiştir.

Tablo 66

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Ayıplı	+	-
İtaatkâr	+	-
Utanmaz	+	-
Sadık	+	-
Fedakâr	+	-
Cezbedici	+	+
İyi	+	+
Alınıp-verilen	+	-
Bedeli olan	+	-
Güçlü	-	+
Kuvvetli	-	+
Gezgin	-	+
Deli dolu	-	+
Savaşçı	-	+

Korkak	-	+
Güvenilir	-	+
Hünerli	+	+
Çalımlı	-	+
Yalancı	-	+
İtibar meraklısı	-	+
Varlıklı	-	+
Hain	-	+
Namert	-	+
Kudretli	-	+
Kötü	-	+
Kıskanç	-	+
Erdemli	-	+
Cesur	-	+
Emredici	-	+
Övünme yakışmayan	+	-
Toplam	11	22

Tablo 66 incelendiğinde “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 29 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 66’ya göre kadına 11 farklı ve erkeğe 22 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 66’ya göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; ayıplı, itaatkâr, utanmaz, sadık, fedakâr, cezbedici, güzel, alınıp-verilen, bedeli olan, hünerli, övünme yakışmayan iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; cezbedici, iyi, güçlü, kuvvetli, gezgin, deli dolu, savaşçı, korkak, güvenilir, hünerli, çalımlı, yalancı, itibar meraklısı, varlıklı, hain, namert, kudretli, kötü, kıskanç, erdemli, cesur, emredici şeklindedir.

4.2.2.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 67’de verilmiştir.

Tablo 67

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Yorgun	+	+
Alaycı	+	-
Üzgün	+	+
Yoğun	+	-
Nazik	+	+
Dedikoducu	+	-
Yardımsever	+	-
Asık suratlı	+	-
Vicdanlı	+	-
Nefret dolu	+	-
Sinirli	-	+
Söz dinleyen	-	+
Ciddi	-	+
Dalgın	-	+
Fakir	-	+
Bilgili	-	+
Meraklı	-	+

Konuşkan	-	+
Zeki	-	+
Başarılı	-	+
Toplam	10	13

Tablo 67 incelendiğinde “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 20 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 67’ye göre kadına 10 farklı ve erkeğe 13 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 67’ye göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; yorgun, alaycı, üzgün, yoğun, nazik, dedikoducu, yardımsever, asık suratlı, vicdanlı, nefret dolu iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; sinirli, söz dinleyen, ciddi, dalgın, fakir, bilgili, meraklı, konuşkan, zeki, başarılı şeklindedir.

4.2.2.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 68’de verilmiştir.

Tablo 68

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Korkak	+	-
Memnun	+	-
Yalancı	+	-
Kızgın	+	-
Hassas	+	-
Öfkeli	-	+
Dürüst	-	+

Patavatsız	-	+
Fikri değerli	-	+
Beğenilmeyi arzulayan	+	-
Cesur	-	+
Toplam	6	5

Tablo 68 incelendiğinde “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 11 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 68’e göre kadına 6 farklı ve erkeğe 5 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 68’e göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; korkak, memnun, yalancı, kızgın, hassas, beğenilmeyi arzulayan iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; öfkeli, dürüst, patavatsız, fikri değerli, cesur şeklindedir.

4.2.2.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 69’da verilmiştir.

Tablo 69

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özelliklerinin dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Konuşkan	+	-
Hayalperest	+	-
Alıngan	+	-
Kırılgan	+	-
Utangaç	+	-
Neşeli	+	-

Mutlu	+	-
Meraklı	+	-
Duygulu	+	-
Üzgün	+	-
Yoksul	+	-
Çiçek gibi	+	-
Gül gibi	+	-
Cesur	-	+
Gözü pek	-	+
Güleç	-	+
Mutlu	-	+
Becerikli	-	+
Şakacı	-	+
Candan	-	+
Toplam	13	7

Tablo 69 incelendiğinde “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 20 farklı kişilik özellikleri görülmektedir. Tablo 69’a göre kadına 13 farklı ve erkeğe 7 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 69’a göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; konuşkan, hayalperest, alıngan, kırılgan, utangaç, neşeli, mutlu, meraklı, duygulu, üzgün, yoksul, çiçek gibi, gül gibi iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; cesur, gözü pek, güleç, mutlu, becerikli, şakacı, candan şeklindedir.

4.2.2.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 70’te verilmiştir.

Tablo 70

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Büyüleyici güzellikte	+	-
Garip	+	-
Yardımsever	-	+
Yiğit	-	+
Toplam	2	2

Tablo 70 incelendiğinde “Keloğlan” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 6 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 70’e göre kadına 4 farklı ve erkeğe 2 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 70’e göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; büyüleyici güzellikte, garip iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; yardımsever, yiğit şeklindedir.

4.2.2.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 71’de verilmiştir.

Tablo 71

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Ayrımcı	+	-
Çalışkan	+	-
Yardımsever	+	-

Pembe rengi sever	+	-
Korkak	+	-
Duygusal	+	-
Meraklı	+	-
Pembe rengini sevmeyen	-	+
Kavgacı	-	+
Çılgın	-	+
Toplam	7	3

Tablo 71 incelendiğinde “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 10 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 71’e göre kadına 7 farklı ve erkeğe 3 farklı kişilik özellikleri atfedildiği bulunmuştur. Tablo 71’e göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; ayrımcı, çalışkan, yardımsever, pembe rengi sever, korkak, duygusal, meraklı iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; pembe rengini sevmeyen, kavgacı, çılgın şeklindedir.

4.2.2.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 72’de verilmiştir.

Tablo 72

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Fakir	+	-
Sinirli	+	+
Güler yüzlü	-	+

Tatlı dilli	-	+
Saygı gösterilen	-	+
İyi kalpli	-	+
İnce düşünceli	-	+
Bilgili	-	+
Asık suratlı	-	+
Miskin	-	+
Başarılı	-	+
Hadsiz	-	+
Kurnaz	-	+
Adaletli	-	+
Saf	-	+
Varlıklı	-	+
Toplam	2	15

Tablo 72 incelendiğinde “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 16 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 72’ye göre kadına 2 farklı ve erkeğe 15 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 72’ye göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; fakir ve sinirli iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; sinirli, güler yüzlü, tatlı dilli, saygı gösterilen, iyi kalpli, ince düşünceli, bilgili, asık suratlı, miskin, başarılı, hadsiz, kurnaz, adaletli, saf, varlıklı şeklindedir.

4.2.2.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 73’te verilmiştir.

Tablo 73

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Keyifçi	-	+
Akıllı	-	+
Konuşkan	-	+
Cömert	-	+
Fakir	-	+
Yalnız	-	+
Üzgün	-	+
Toplam	0	7

Tablo 73 incelendiğinde “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 7 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 73’e göre kadına 0 farklı ve erkeğe 7 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 73’e göre kadına atfedilen kişilik özelliği bulunmazken, erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; keyifçi, akıllı, konuşkan, cömert, fakir, yalnız, üzgün şeklindedir.

4.2.2.10. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 74’te verilmiştir.

Tablo 74

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Neşeli	+	-

Kederli	+	-
Sert	-	+
Sessiz	-	+
Kibar	-	+
Akıllı	-	+
Utangaç	-	+
İyi kalpli	-	+
Öfkeli	-	+
Cömert	-	+
Kibirli	-	+
Ağırbaşlı	-	+
Çevik	-	+
Yetenekli	-	+
Kıskanç	-	+
Düşünceli	-	+
Korkunç	-	+
Yoksul	-	+
Toplam	2	6

Tablo 74 incelendiğinde “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 18 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 74’e göre kadına 2 farklı ve erkeğe 16 farklı kişilik özellikleri atfedildiği bulunmuştur. Tablo 74’e göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; neşeli ve kederli iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; sert, sessiz, kibar, akıllı, utangaç, iyi kalpli, öfkeli, cömert, kibirli, ağırbaşlı, çevik, yetenekli, kıskanç, düşünceli, korkunç, yoksul şeklindedir.

4.2.2.11. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Sinbad” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 75’te verilmiştir.

Tablo 75

“Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Zengin	-	+
Yardımsever	-	+
Cömert	-	+
Cesur	-	+
Çevik	-	+
Gaddar	-	+
Toplam	0	6

Tablo 75 incelendiğinde “Sinbad” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 6 farklı sıfat kişilik özellikleri görülmektedir. Tablo 75’e göre kadına 0 farklı ve erkeğe 6 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 100’e göre kadına atfedilen kişilik özelliği bulunmazken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; zengin, cömert, yardımsever, cesur, çevik, gaddar şeklindedir.

4.2.2.12. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 76’da verilmiştir.

Tablo 76

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Yoksul	-	+
Kavgacı	-	+
Alaycı	-	+
Küfürbaz	-	+
Kıskanç	-	+
TOPLAM	0	5

Tablo 76 incelendiğinde “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 5 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 76’ya göre kadına 0 ve erkeğe 5 farklı kişilik özellikleri atfedildiği bulunmuştur. Tablo 76’ya göre kadına atfedilen kişilik özellikleri bulunmazken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; yoksul, kavgacı, alaycı, küfürbaz ve kıskanç şeklindedir.

4.2.2.13. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 77’de verilmiştir.

Tablo 77

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Adi	+	-
Para hırslı	+	-

Hileci	+	-
Yalancı	+	-
Yardımsever	+	-
Hayalperest	-	+
Maceracı	-	+
Kararlı	-	+
Akıllı	-	+
Adil	-	+
Toplam	5	5

Tablo 77 incelendiğinde “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 10 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 77’ye göre kadına 5 farklı ve erkeğe 5 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 77’ye göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; adi, para hırslı, hileci, yalancı ve yardımsever iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; hayalperest, maceracı, kararlı, akıllı ve adil şeklindedir.

4.2.2.14. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 78’de verilmiştir.

Tablo 78

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Kararlı	-	+
Sabırsız	-	+

Emredici	-	+
Yağcı	-	+
Küstah	-	+
Dürüst	-	+
Kinci	-	+
Kibar	-	+
Kıskanç	-	+
Araştırmacı	-	+
Toplam	0	10

Tablo 78 incelendiğinde “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 10 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 78’e göre kadına 0 farklı ve erkeğe 10 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 78’e göre kadına atfedilen kişilik özellikleri bulunmazken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; kararlı, sabırsız, emredici, yağcı, küstah, dürüst, kinci, kibar, kıskanç, araştırmacı şeklindedir.

4.2.2.15. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 79’da verilmiştir.

Tablo 79

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Kötü kalpli	+	-
Şaşkın	+	-
Öfkeli	+	-
Yalancı	+	-

Hayalperest	+	-
Meraklı	-	+
Düşünceli	-	+
Toplam	5	2

Tablo 79 incelendiğinde “Rapunzel” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 7 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 79’a göre kadına 5 farklı ve erkeğe 2 farklı kişilik özellikleri atfedildiği bulunmuştur. Tablo 79’a göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; kötü kalpli, şaşkın, öfkeli, yalancı, hayalperest bulunmazken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; meraklı ve düşünceli şeklindedir.

4.2.2.16. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere kişilik özellikleri

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 80’de verilmiştir.

Tablo 80

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Cesur	+	-
Akıllı	+	-
Zavallı	+	-
Şaşkın	+	-
Yorgun	+	-
Yalnız	+	-
Bilgili	+	-
İnatçı	+	-

Cesaretsiz	+	-
Aptal	+	-
Mutsuz	+	-
Dürüst	+	-
Salak	+	-
Emredici	-	+
Endişeli	-	+
Sert	-	+
Bilge	-	+
Kederli	-	+
Saygıdeğer	-	+
Toplam	13	6

Tablo 80 incelendiğinde “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 19 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 80’de göre kadına 13 farklı ve erkeğe 6 farklı kişilik özellikleri atfedildiği bulunmuştur. Tablo 80’de göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; cesur, akıllı, zavallı, şaşkın, yorgun, yalnız, bilgili, inatçı, cesaretsiz, aptal, mutsuz, dürüst, salak iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; emredici, endişeli, sert, bilge, kederli, saygıdeğer şeklindedir.

4.2.2.17. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 81’de verilmiştir.

Tablo 81

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
İyi yürekli	+	-
Emredici	+	-
Şakacı	-	+
Sinirli	-	+
Yalancı	-	+
Gururlu	-	+
Sahtekâr	-	+
Aç gözlü	-	+
Toplam	2	6

Tablo 81 incelendiğinde “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 8 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 81’e göre kadına 2 farklı ve erkeğe 6 farklı kişilik özellikleri atfedildiği bulunmuştur. Tablo 81’e göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; iyi yürekli ve emredici iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; şakacı, sinirli, yalancı, gururlu, sahtekâr ve aç gözlü şeklindedir.

4.2.2.18. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 82’de verilmiştir.

Tablo 82

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
------------------	-------	-------

Yorgun	+	-
Üzgün	+	-
Muhtaç	+	-
Narin	+	-
Paragöz	+	-
Nankör	+	-
Umutsuz	-	+
Yoksul	-	+
Aç	-	+
Yardımsever	-	+
Cömert	-	+
Yalnız	-	+
Zavallı	-	+
Kıskanç	-	+
Saf	-	+
İkiyüzlü	-	+
İyi niyetli	-	+
Paylaşımıcı	-	+
Güçlü	-	+
Toplam	6	13

Tablo 82 incelendiğinde “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 19 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 82’ye göre kadına 6 farklı ve erkeğe 13 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 82’ye göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; yorgun, üzgün, muhtaç, narin, paragöz, nankör iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; umutsuz, yoksul, aç, yardımsever, cömert, yalnız, zavallı, kıskanç, saf, ikiyüzlü, iyi niyetli, paylaşımıcı, güçlü şeklindedir.

4.2.2.19. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen kişilik özellikleri

“Heidi” adlı çocuk kitabında yer alan kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 83’te verilmiştir.

Tablo 83

“Heidi” adlı çocuk kitabında geçen kişilik özelliklerinin cinsiyete göre dağılımı

Kişilik özelliği	Kadın	Erkek
Özverili	+	-
Sevgi dolu	+	-
Fakir	+	-
Kaygılı	+	-
Söz dinleyen	+	-
Neşeli	+	-
Coşkulu	+	-
Emanet edilen	+	-
Duyarlı	+	-
Yalnız	+	+
Titiz	+	-
Disiplinli	+	-
Tatlı dilli	+	-
Görgüsüz	+	-
Aksi	-	+
Suratsız	-	+
Şaşkın	-	+
Çekingen	-	+

Kaba	-	+
Söz dinlemeyen	-	+
Toplam	14	7

Tablo 83 incelendiğinde “Heidi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 20 farklı kişilik özellikleri atfedildiği görülmektedir. Tablo 83’e göre kadına 14 farklı ve erkeğe 7 farklı kişilik özelliği atfedildiği bulunmuştur. Tablo 83’e göre kadına atfedilen kişilik özellikleri; özverili, sevgi dolu, fakir, kaygılı, söz dinleyen, neşeli, coşkulu, emanet edilen, duyarlı, yalnız, titiz, disiplinli, tatlı dilli, görgüsüz iken erkeğe atfedilen kişilik özellikleri; yalnız, aksi, suratsız, şaşkın, çekingen, kaba, söz dinlemeyen şeklindedir.

4.2.3. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen meslekler

Araştırmada incelenen çocuk kitaplarında kadına ve erkeğe atfedilen mesleklere dair ifadeler bir araya getirilerek cinsiyetlere atfedilen meslekler kategorisi oluşturulmuştur. Tablo 84’te çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen meslekler verilmiştir.

Tablo 84

Çocuk kitaplarında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

		f	
		Kadın	Erkek
Ortak meslekler	Müdür	1	3
	Öğretmen	1	5
	Hizmetçi	3	2
	Piyangocu	1	1
	Sirk çalışanı	1	1
	Terzi	1	1

Ortak olmayan meslekler	Bankacı	-	2
	Satıcı/Tüccar	-	5
	Balıkçı	-	3
	Çoban	-	1
	Asker	-	5
	Avukat	1	-
	Hemşire	2	-
	Doktor	-	5
	Garson	-	1
	Şoför	-	2
	İmam	-	1
	Basketbol koçu	-	1
	Pazarcı	-	1
	Hamal	-	2
	Kaptan	-	4
	Mucit	-	3
	Kâşif	-	1
	Futbolcu	-	1
	Seyyah	-	1
	Mimar	-	1
	Çöpçü	-	1
	Polis	-	2
	Gazeteci	-	2
	Ressam	-	1
	Komutan	-	1

Ayakkabıcı	-	1
Berber	-	2
Usta	-	1
Hattat	-	1
Bilim insanı	-	1
Çiftçi	-	4
Uzman	-	1
Yazar	-	4
Kömürcü	-	1
Kapıcı	-	1
Duvarcı	-	1
Memur	-	1
Demirci	-	1
Müfettiş	-	1
Manav	1	-
Rahibe	1	-
Uşak	-	2
Lokantacı	-	1
Dilenci	1	-
Hancı	-	1
Seyis	-	1
Aslan bakıcısı	-	1
Muhafız	-	1
Vali	-	1
Çoban	-	2
Denizci	-	1

	Muhasebeci	-	1
	Rahip	-	3
	Bahçıvan	-	1
	Hâkim	-	1
	Kibritçi	-	1
	Profesör	-	1
	Saray nazırı	-	1
	Çiçekçi	-	1
	Değirmenci	-	1
	Dadı	2	-
Toplam	67	16	103

Tablo 84’te çalışmada incelenen eserlerde yer alan kadın ve erkek karakterlere atfedilen mesleklerin dağılımları ve tekrarlanma sayıları görülmektedir. Buna göre kitaplarda kadın ve erkek olarak toplam 67 farklı meslekle yer almakta, bu mesleklerle kadının 16 kez, erkeğin ise 103 kez tekrarlandığı görülmektedir. Kadın ve erkeğe atfedilen ortak mesleklerin; müdür, öğretmen, hizmetçi, piyangosu, sirk çalışanı, terzi olduğu görülmektedir. Yalnızca kadına atfedilen meslekler; avukat, hemşire, rahibe, dadı, şeklinde iken yalnızca erkeğe atfedilen meslekler; bankacı, satıcı/tüccar, balıkçı, çoban, asker, doktor, garson, şoför, imam, basketbol koçu, pazarcı, hamal, kaptan, mucit, kâşif, futbolcu, seyyah, mimar, çöpçü, polis, gazeteci, ressam, komutan, ayakkabıcı, berber, usta, hattat, bilim insanı, çiftçi, uzman, yazar, kömürcü, kapıcı, duvarcı, memur, demirci, müfettiş, uşak, lokantacı, hancı, seyis, aslan bakıcısı, muhafız, vali, çoban, denizci, muhasebeci, rahip, bahçıvan, hâkim, kibritçi, profesör, saray nazırı, çiçekçi, değirmenci, dadı şeklindedir. Tablo 84’egöre çocuk kitaplarında kadına en sık atfedilen meslekler; 4 kitapta gösterimiyle hizmetçi, 2’şer kitapta gösterimiyle hemşire ve dadı şeklindedir. Tablo 84’e göre çocuk kitaplarında erkeğe en sık atfedilen meslekler; 5’er kitapta gösterimiyle öğretmen, doktor, asker, 4’er kitapta gösterimiyle yazar, kaptan, çiftçi şeklindedir.

4.2.3.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 85’te verilmiştir.

Tablo 85

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyetlere göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Bankacı	-	+
Satıcı	-	+
Balıkçı	-	+
Toplam	0	3

Tablo 85 incelendiğinde “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 3 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 85’e göre kadına 0 ve erkeğe 3 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 85’e göre kadına atfedilen meslek bulunmazken, erkeğe atfedilen meslekler; bankacı, balıkçı ve satıcı şeklindedir.

4.2.3.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 86’da verilmiştir.

Tablo 86

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyetlere göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Çoban	-	+

Asker	-	+
Toplam	0	2

Tablo 86 incelendiğinde “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 3 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 86’ya göre kadına 0 ve erkeğe 2 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 86’ya göre kadına atfedilen meslek bulunmazken, erkeğe atfedilen meslekler; çoban, asker şeklindedir.

4.2.3.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 87’de verilmiştir.

Tablo 87

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyetlere göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Avukat	+	-
Hemşire	+	-
Doktor	-	+
Garson	-	+
Öğretmen	-	+
Şoför	-	+
İmam	-	+
Toplam	2	5

Tablo 87 incelendiğinde “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 7 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 87’ye göre kadına 2 ve erkeğe 5 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 87’ye göre kadına atfedilen meslekler; avukat ve hemşire iken erkeğe atfedilen meslekler; doktor, garson, öğretmen, şoför ve imam şeklindedir.

4.2.3.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 88’de verilmiştir.

Tablo 88

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Hemşire	+	-
Basketbol koçu	-	+
Toplam		

Tablo 88 incelendiğinde “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 2 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 88’e göre kadına 1 ve erkeğe 1 meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 88’e göre kadına atfedilen meslek; hemşire iken erkeğe atfedilen meslek; basketbol koçu şeklindedir.

4.2.3.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 89’da verilmiştir.

Tablo 89

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Balıkçı	-	+
Pazarcı	-	+
Hamal	-	+
Doktor	-	+
Asker	-	+
Toplam	0	5

Tablo 89 incelendiğinde “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 6 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 89’a göre kadına 0 ve erkeğe 5 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 89’a göre kadına atfedilen meslek bulunmazken, erkeğe atfedilen meslekler; balıkçı, pazarcı, hamal, doktor, asker şeklindedir.

4.2.3.6. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 90’da verilmiştir.

Tablo 90

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Kaptan	-	+
Mucit	-	+
Kâşif	-	+

Futbolcu	-	+
Okul müdürü	-	+
Servis şoförü	-	+
Seyyah	-	+
Öğretmen	-	+
Mimar	-	+
Çöpçü	-	+
Polis	-	+
Gazeteci	-	+
Toplam	0	12

Tablo 90 incelendiğinde “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 14 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 90’a göre kadına 0 ve erkeğe 12 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 90’a göre kadına atfedilen meslek bulunmazken, erkeğe atfedilen meslekler; kaptan, mucit, kâşif, okul müdürü, servis şoförü, seyyah, öğretmen, mimar, çöpçü, polis, futbolcu, gazeteci şeklindedir.

4.2.3.7. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 91’de verilmiştir.

Tablo 91

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Satıcı	-	+
Dükkân sahibi	-	+
Ressam	-	+

Ayakkabıcı	-	+
Öğretmen	-	+
Komutan	-	+
Toplam	0	6

Tablo 91 incelendiğinde “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 6 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 91’de göre kadına 0 ve erkeğe 6 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 91’de göre kadına atfedilen meslek bulunmazken, erkeğe atfedilen meslekler; satıcı, dükkân sahibi, ressam, ayakkabı, komutan ve öğretmen şeklindedir.

4.2.3.8. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 92’de verilmiştir.

Tablo 92

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Okul müdürü	-	+
Berber	-	+
Terzi	-	+
Hattat	-	+
Usta	-	+
Toplam	0	5

Tablo 92 incelendiğinde “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 5 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 92’ye göre kadına 0 ve erkeğe 5

farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 92'ye göre kadına atfedilen meslek bulunmazken, erkeğe atfedilen meslekler; okul müdürü, berber, usta, terzi ve hattat şeklindedir.

4.2.3.9. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında mesleğe göre toplumsal cinsiyet rolleri

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 93'te verilmiştir.

Tablo 93

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Bilim insanı	-	+
Doktor	-	+
Mucit	-	+
Çiftçi	-	+
Uzman	-	+
Yazar	-	+
Hizmetçi	+	-
Toplam	1	6

Tablo 93 incelendiğinde “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 6 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 93'e göre kadına 1 ve erkeğe 6 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 93'e göre kadına atfedilen meslek; hizmetçi iken, erkeğe atfedilen meslekler; bilim insanı, doktor, mucit, çiftçi, yazar ve uzman şeklindedir.

4.2.3.10. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 94'te verilmiştir.

Tablo 94

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Müdür	+	+
Öğretmen	+	+
Kaptan	-	+
Kömürcü	-	+
Kapıcı	-	+
Asker	-	+
Duvarcı	-	+
Demirci	-	+
Memur	-	+
Müfettiş	-	+
Çiftçi	-	+
Hamal	-	+
Manav	+	-
Rahibe	+	-
Hizmetçi	+	-
Toplam	5	12

Tablo 94 incelendiğinde “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 15 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 94’e göre kadına 5 ve erkeğe 12 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 94’e göre kadına atfedilen meslekler; manav, rahibe, hizmetçi, öğretmen ve müdür iken, erkeğe atfedilen meslekler; müdür, öğretmen, kaptan, kömürcü, kapıcı, asker, duvarcı, demirci, memur, müfettiş, çiftçi hamal şeklindedir.

4.2.3.11. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Sinbad” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 95’te verilmiştir.

Tablo 95

“Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Hizmetçi	-	+
Uşak	-	+
Kaptan	-	+
Tüccar	-	+
Toplam	0	4

Tablo 95 incelendiğinde “Sinbad” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 4 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 95’e göre kadına 0 ve erkeğe 4 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 95’e göre kadına atfedilen meslek bulunmazken, erkeğe atfedilen meslekler; hizmetçi, uşak, kaptan ve tüccar şeklindedir.

4.2.3.12. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 96’da verilmiştir.

Tablo 96

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Satıcı	-	+
Polis	-	+

Hizmetçi	+	+
Piyangocu	+	+
Dükkân sahibi	-	+
Lokantacı	-	+
Dilenci	+	-
Toplam	3	6

Tablo 96 incelendiğinde “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 7 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 96’ya göre kadına 3 ve erkeğe 6 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 96’ya göre kadına atfedilen meslekler; hizmetçi, piyangocu ve dilenci iken erkeğe atfedilen meslekler; satıcı, polis, hizmetçi, piyangocu, dükkân sahibi, lokantacı, dilenci şeklindedir.

4.2.3.13. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 97’de verilmiştir.

Tablo 97

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Berber	-	+
Hancı	-	+
Seyis	-	+
Tüccar	-	+
Muhafız	-	+
Aslan bakıcısı	-	+

Çoban	-	+
Vali	-	+
Çiftçi	+	-
Toplam	1	8

Tablo 97 incelendiğinde “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 9 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 97’ye göre kadına 1 ve erkeğe 8 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 97’ye göre kadına atfedilen meslek; çiftçi iken erkeğe atfedilen meslekler; berber, hancı, seyis, tüccar, muhafız, aslan bakıcısı, çoban, vali şeklindedir.

4.2.3.14. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 98’de verilmiştir.

Tablo 98

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Kaptan	-	+
Denizci	-	+
Muhasebeci	-	+
Balıkçı	-	+
Rahip	-	+
Yazar	-	+
Bankacı	-	+
Gazeteci	-	+
Toplam	0	8

Tablo 98 incelendiğinde “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 8 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 98’de göre kadına 0 ve erkeğe 8 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 98’de göre kadına atfedilen meslek bulunmazken erkeğe atfedilen meslekler; kaptan, denizci, muhasebeci, balıkçı, rahip, yazar, bankacı ve gazeteci şeklindedir.

4.2.3.15. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 99’da verilmiştir.

Tablo 99

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Hâkim	-	+
Asker	-	+
Bahçıvan	-	+
Toplam	0	3

Tablo 99 incelendiğinde “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 3 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 99’a göre kadına 0 ve erkeğe 3 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 99’a göre kadına atfedilen meslek bulunmazken, erkeğe atfedilen meslekler; hâkim, asker ve bahçıvan şeklindedir.

4.2.3.16. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 100’de verilmiştir.

Tablo 100

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Asker	-	+
Çiftçi	-	+
Sirk çalışanı	+	+
Doktor	-	+
Yazar	-	+
Toplam	1	5

Tablo 100 incelendiğinde “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 5 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 100’e göre kadına 1 ve erkeğe 5 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 100’e göre kadına atfedilen meslek; sirk çalışanı iken, erkeğe atfedilen meslekler; asker, çiftçi, sirk çalışanı, yazar ve doktor şeklindedir.

4.2.3.17. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 101’de verilmiştir.

Tablo 101

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Terzi	+	-
Kibritçi	+	-
Yazar	-	+

Profesör	-	+
Saray nazırı	-	+
Rahip	-	+
Çiçekçi	-	+
Değirmenci	-	+
Toplam	2	6

Tablo 101 incelendiğinde “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 8 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 160’a göre kadına 2 ve erkeğe 6 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 101’de göre kadına atfedilen meslekler; terzi ve kibritçi iken erkeğe atfedilen meslekler; yazar, profesör, saray nazırı, rahip, değirmenci ve çiçekçi şeklindedir.

4.2.3.18. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen meslekler

“Heidi” adlı çocuk kitabında yer alan mesleklerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 102’de verilmiştir.

Tablo 102

“Heidi” adlı çocuk kitabında geçen mesleklerin cinsiyete göre dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek
Dadı	+	-
Çiftçi	-	+
Çoban	-	+
Rahip	-	+
Doktor	-	+
Öğretmen	-	+
Uşak	-	+

Toplam	1	6
--------	---	---

Tablo 102 incelendiğinde “Heidi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 7 farklı meslek atfedildiği görülmektedir. Tablo 102’ye göre kadına 1 ve erkeğe 6 farklı meslek atfedildiği bulunmuştur. Tablo 102’ye göre kadına atfedilen meslek; dadı iken erkeğe atfedilen meslekler; çiftçi, çoban, rahip, doktor, öğretmen ve uşak şeklindedir.

4.2.4. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

Araştırmada incelenen çocuk kitaplarında kadına ve erkeğin birlikte yer verildiği nesnelere dair ifadeler bir araya getirilerek “cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler” kategorisi oluşturulmuştur. Tablo 103’te çocuk kitaplarında geçen nesneler verilmiştir.

Tablo 103

Çocuk kitaplarında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

		f	
		Kadın	Erkek
Ortak nesneler	Bisiklet	1	1
	Yüzük	1	1
	Bilgisayar	1	1
	Top	2	2
	Kitap	5	4
	Alışveriş poşeti	1	2
	Fotoğraf makinesi	1	1
	İğne	1	1
	Düdük	1	1

Ortak olmayan nesneler	Gazete	-	3
	Ok	-	1
	Kopuz	-	1
	Taht	-	1
	Kılıç	-	4
	Bavul	1	-
	Örgü	1	-
	Kova	-	2
	Kürek	-	1
	Oyuncak bebek	1	-
	Mızıka	1	-
	Kaval	-	1
	Semer	-	1
	Ayna	-	1
	Pembe koltuk	1	-
	Pembe silgi	1	-
	Pembe mum	1	-
	Pembe kurdeleli toka	1	-
	Pembe tüylü kalem	1	-
	Mavi kurdeleli toka	1	-
	Telefon	-	1
	Araba	-	2
	Paten	-	1
	Uçurtma	-	1
	Fidan	-	1
	Defter	-	1

	Kalem	-	1
	Zırh	-	1
	Miğfer	-	1
	Şemsiye	-	1
	Mızrak	-	1
	Yelpaze	1	-
	Nargile	-	1
	Silah	-	1
	Kano	-	1
	Kızak	-	1
Toplam	45	25	46

Tablo 103'te çalışmada incelenen eserlerde yer alan kadın ve erkek karakterlere atfedilen nesnelerin dağılımları ve tekrarlanma sayıları görülmektedir. Buna göre kitaplarda kadın ve erkek olarak toplam 45 farklı meslekle yer almakta, bu nesnelerle kadının 25 kez, erkeğin ise 46 kez tekrarlandığı görülmektedir. Kadın ve erkeğe atfedilen ortak nesnelerin; bisiklet, yüzük, bilgisayar, top, kitap, alışveriş poşeti, fotoğraf makinesi, iğne, düdük olduğu görülmektedir. Yalnızca kadına atfedilen nesneler; bavul, örgü, oyuncak bebek, mızıka, pembe koltuk, pembe silgi, pembe mum, pembe kurdeleli toka, pembe tüylü kalem, mavi kurdeleli toka, yelpaze şeklinde iken yalnızca erkeğe atfedilen nesneler; gazete, ok, kopuz, taht, kılıç, kova, kürek, kaval, semer, ayna, telefon, araba, paten, uçurtma, fidan, defter, kalem, zırh, miğfer, şemsiye, mızrak, nargile, silah, kano, kızak şeklindedir. Tablo 103'e göre çocuk kitaplarında kadına en sık atfedilen nesneler; 5 kitapta gösterimiyle kitap, 2 kitapta gösterimiyle top şeklindedir. Tablo 103'e göre çocuk kitaplarında erkeğe en sık atfedilen nesneler; 4'er kitapta kitap, kılıç 3 kitapta gösterimiyle gazete ve 2'şer kitapta gösterimiyle araba, alışveriş poşete, top, kova şeklindedir.

4.2.4.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 104’te verilmiştir.

Tablo 104

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Bisiklet	+	+
Alışveriş poşeti	-	+
Gazete	-	+
Kitap	-	+
Toplam	1	4

Tablo 104 incelendiğinde “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 4 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 104’e göre kadına 1 ve erkeğe 4 farklı nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 104’e göre kadına yönelik atfedilen nesne; bisiklet iken erkeğe yönelik atfedilen nesneler; bisiklet, alışveriş poşeti, gazete ve kitap şeklindedir.

4.2.4.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 105’te verilmiştir.

Tablo 105

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyetlere göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
----------	-------	-------

Ok	-	+
Kopuz	-	+
Taht	-	+
Yüzük	+	+
Kılıç	-	+
Toplam	1	5

Tablo 105 incelendiğinde “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 5 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 105’e göre kadına 1 ve erkeğe 5 farklı nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 105’e göre kadına yönelik atfedilen nesne; yüzük iken erkeğe yönelik atfedilen nesne; ok, taht, yüzük, kılıç, kopuz şeklindedir.

4.2.4.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 106’da verilmiştir.

Tablo 106

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyetlere göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Kürek	+	-
Kova	+	-
Örgü	+	-
Bilgisayar	+	+
Kitap	+	+
Bavul	+	-

Top	+	+
Toplam	7	3

Tablo 106 incelendiğinde “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 7 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 106’ya göre kadına 7 ve erkeğe 3 farklı nesnenin atfedildiği bulunmuştur. Tablo 106’ya göre kadına yönelik atfedilen nesne; kürek, kova, örgü, bilgisayar, kitap, bavul, top iken erkeğe yönelik atfedilen nesneler; bilgisayar, top ve kitap şeklindedir

4.2.4.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 107’de verilmiştir.

Tablo 107

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Gazete	-	+
Kitap	+	-
Toplam	1	1

Tablo 107 incelendiğinde “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 4 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 107’ye göre kadına 1 ve erkeğe 1 farklı nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 107’ye göre kadına yönelik atfedilen nesne; kitap iken erkeğe yönelik atfedilen nesne; gazete şeklindedir.

4.2.4.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 108’de verilmiştir.

Tablo 108

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Alışveriş poşeti	+	+
Kitap	+	-
Oyuncak bebek	+	-
Mızıka	+	-
Kaval	-	+
Fotoğraf makinesi	+	+
Toplam	5	3

Tablo 108 incelendiğinde “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 6 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 108’e göre kadına 5 ve erkeğe 3 farklı nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 108’e göre kadına yönelik atfedilen nesne; alışveriş poşeti, kitap, oyuncak bebek, mızıka, fotoğraf makinesi iken erkeğe yönelik atfedilen nesne; alışveriş poşeti, kaval, fotoğraf makinesi şeklindedir.

4.2.4.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 109’da verilmiştir.

Tablo 109

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Semer	-	+
Ayna	-	+
İğne	+	+
Toplam	1	3

Tablo 109 incelendiğinde “Keloğlan” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 3 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 109’a göre kadına 1 ve erkeğe 3 farklı nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 109’a göre kadına yönelik atfedilen nesne; iğne iken erkeğe yönelik atfedilen nesneler; ayna, semer ve iğne şeklindedir.

4.2.4.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 110’da verilmiştir.

Tablo 110

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Kitap	+	+
Pembe koltuk	+	-
Pembe silgi	+	-
Pembe mum	+	-
Pembe kurdeleli toka	+	-

Pembe tüylü kalem	+	-
Mavi kurdeleli toka	+	-
Kılıç	-	+
Telefon	-	+
Araba	-	+
Düdük	+	+
Paten	-	+
Top	+	+
Toplam	1	4

Tablo 110 incelendiğinde “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 13 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 110’a göre kadına 9 ve erkeğe 7 farklı nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 110’a göre kadına yönelik atfedilen nesneler; kitap, pembe koltuk, pembe silgi, pembe mum, pembe kurdeleli toka, pembe tüylü kalem, mavi kurdeleli toka, düdük, top iken erkeğe yönelik atfedilen nesneler; kitap, kılıç, telefon, araba, düdük, paten, top şeklindedir.

4.2.4.8. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 111’de verilmiştir.

Tablo 111

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Uçurtma	-	+
Fidan	-	+

Toplam	0	2
--------	---	---

Tablo 111 incelendiğinde “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında kadın ve erkeğe 2 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Kadına atfedilen nesne bulunmazken, erkeğe atfedilen nesneler; uçurtma ve fidan şeklindedir.

4.2.4.9. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 112’de verilmiştir.

Tablo 112

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Oyuncak kova	-	+
Kitap	-	+
Defter	-	+
Kalem	-	+
Toplam	0	4

Tablo 112 incelendiğinde “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında kadın ve erkeğe 4 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Kadına yönelik atfedilen nesne; bulunmazken, erkeğe yönelik atfedilen nesne; oyuncak kova, kitap, defter ve kalem şeklindedir.

4.2.4.10. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 103’te verilmiştir.

Tablo 113

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Kitap	+	-
Araba	-	+
Toplam	1	1

Tablo 113 incelendiğinde “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 2 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 11’e göre kadına 1 ve erkeğe 1 farklı nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 113’e göre kadına yönelik atfedilen nesne; kitap iken erkeğe yönelik atfedilen nesne; araba şeklindedir.

4.2.4.11. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 114’te verilmiştir.

Tablo 114

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Kılıç	-	+
Miğfer	-	+
Zırh	-	+
Toplam	0	3

Tablo 114 incelendiğinde “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 3 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 114’e göre kadına 0 ve erkeğe 3 farklı

nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 114'e göre kadına yönelik atfedilen nesne bulunmazken erkeğe yönelik atfedilen nesneler; zırh, kılıç ve miğfer şeklindedir.

4.2.4.12. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 115'te verilmiştir.

Tablo 115

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Gazete	-	+
Toplam	0	1

Tablo 115 incelendiğinde “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 1 nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 115'e göre kadına 0 ve erkeğe 1 nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 115'e göre kadına yönelik atfedilen nesne bulunmazken erkeğe yönelik atfedilen nesne; gazete şeklindedir.

4.2.4.13. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 116'da verilmiştir.

Tablo 116

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Şemsiye	+	-
Mızrak	-	+

Toplam	1	1
--------	---	---

Tablo 116 incelendiğinde “Rapunzel” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 2 nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 116’da göre kadına 1 ve erkeğe 1 nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 116’da göre kadına yönelik atfedilen nesne; şemsiye iken erkeğe yönelik atfedilen nesne; mızrak şeklindedir.

4.2.4.14. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 117’de verilmiştir.

Tablo 117

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Yelpaze	+	-
Nargile	-	+
Toplam	1	1

Tablo 117 incelendiğinde “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 2 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 117’de göre kadına 1 ve erkeğe 1 farklı nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 117’ye göre kadına yönelik atfedilen nesne; yelpaze iken erkeğe yönelik atfedilen nesne; nargile şeklindedir.

4.2.4.15. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 118’de verilmiştir.

Tablo 118

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Silah	-	+
Kano	-	+
Toplam	0	2

Tablo 118 incelendiğinde “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe yönelik toplam 2 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 118’e göre kadına 0 ve erkeğe 2 farklı nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 118’e göre kadına yönelik atfedilen nesne atfedilmezken, erkeğe yönelik atfedilen nesneler; silah ve kano şeklindedir.

4.2.4.16. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 119’da verilmiştir.

Tablo 119

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Kılıç	-	+
Toplam	0	1

Tablo 119 incelendiğinde “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 1 farklı nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 119’a göre kadına 0 ve erkeğe 1 nesne atfedildiği bulunmuştur. Tablo 119’a göre erkeğe yönelik atfedilen nesne; kılıç şeklindedir.

4.2.4.17. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere yönelik atfedilen nesneler

“Heidi” adlı çocuk kitabında yer alan nesnelerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 120’de verilmiştir.

Tablo 120

“Heidi” adlı çocuk kitabında geçen nesnelerin cinsiyete göre dağılımı

Nesneler	Kadın	Erkek
Kızak	+	+
Toplam	1	1

Tablo 120 incelendiğinde “Heidi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe yönelik toplam 1 nesne atfedildiği görülmektedir. Tablo 120’ye göre hem kadın hem erkeğe yönelik atfedilen bu nesne; kızak şeklindedir.

4.2.5. Çocuk kitaplarında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

Araştırmada incelenen çocuk kitaplarında kadının ve erkeğin gösterildiği mekânlara dair ifadeler bir araya getirilerek “cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar” kategorisi oluşturulmuştur. Tablo 121’de çocuk kitaplarında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar verilmiştir.

Tablo 121

Çocuk kitaplarında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

f		
	Kadın	Erkek
Okul	6	7
Ev	18	18
Sokak	7	12

Ortak mekânlar	Park	1	1
	Lokanta	1	1
	Pazar	3	3
	Sinema	1	1
	Piknik alanı	1	1
	Müze	1	1
	Trafik	1	1
	Han	1	1
	Kula	1	1
	Çöl	1	1
	Orman	1	5
	Sirk	1	1
	Dağ	1	3
	Mahkeme	1	1
Ortak olmayan mekânlar	İş yeri	-	1
	Cemiyet	-	1
	Savaş	-	1
	Hastane	1	-
	Hamam	-	1
	Bahçe	-	2
	Kumsal	-	1
	Deniz	-	2
	Ada	-	2
	Köy	1	-
	Banka	-	1

	Hapis	-	1
Toplam	29	49	82

Tablo 121’de çalışmada incelenen eserlerde yer alan kadın ve erkek karakterlerin bulunduğu mekanların dağılımları ve tekrarlanma sayıları görülmektedir. Buna göre kitaplarda kadın ve erkek olarak toplam 29 mekânda yer almakta, bu mekânlarla kadının 49 kez, erkeğin ise 82 kez tekrarlandığı görülmektedir. Kadın ve erkeğin bulunduğu ortak mekânlar; okul, ev, sokak, park, lokanta, pazar, sinema, piknik alanı, müze, trafik, han, kula, çöl, orman, sirk, dağ, mahkeme olduğu görülmektedir. Yalnızca kadının bulunduğu mekânlar; hastane ve köy şeklinde iken yalnızca erkeğin bulunduğu mekânlar; iş yeri, cemiyet, savaş, hamam, bahçe, kumsal, deniz, ada, banka, hapis şeklindedir. Tablo 120’e göre çocuk kitaplarında kadına en sık gösterildiği mekânlar; 18 kitapta gösterimiyle ev, 7 kitapta gösterimiyle sokak ve 6 kitapta gösterimiyle okul şeklindedir. Tablo 121’e göre çocuk kitaplarında erkeğe en sık gösterildiği mekânlar; 18 kitapta gösterimiyle ev, 12 kitapta gösterimiyle sokak, 7 kitapta gösterimiyle okul ve 5 kitapta gösterimiyle orman şeklindedir.

4.2.5.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 122’de verilmiştir.

Tablo 122

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Okul	+	+
Ev	+	+
İş yeri	-	+
Sokak	+	+
Pazar	+	-

Toplam	4	4
--------	---	---

Tablo 122 incelendiğinde “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 5 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 122’ye göre kadına 4 ve erkeğe 4 farklı mekân atfedildiği bulunmuştur. Tablo 122’ye göre kadının bulunduğu mekânlar; okul, ev, sokak ve pazar iken erkeğin bulunduğu mekânlar; okul, ev, iş yeri ve sokak şeklindedir.

4.2.5.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 123’te verilmiştir.

Tablo 123

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Cemiyet	-	+
Savaş alanı	-	+
Orman	-	+
Dağ	-	+
Ev	+	+
Toplam	1	5

Tablo 123 incelendiğinde “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 5 farklı mekânda gösterildiği görülmektedir. Tablo 123’e göre kadına 1 ve erkeğe 5 farklı mekânda bulunduğu bulunmuştur. Tablo 123’e göre kadının bulunduğu mekân; ev iken erkeğin bulunduğu mekânlar; cemiyet, savaş alanı, orman, dağ ve ev şeklindedir.

4.2.5.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 124’te verilmiştir.

Tablo 124

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Lokanta	+	+
Ev	+	+
Park	+	+
Sokak	-	+
Okul	+	+
Hastane	+	-
Toplam	5	5

Tablo 124 incelendiğinde “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 6 farklı mekânda gösterildiği görülmektedir. Tablo 124’e göre kadına 5 ve erkeğe 5 farklı mekân bulunduğu belirlenmiştir. Tablo 124’e göre kadının bulunduğu mekânlar; okul, ev, lokanta, hastane ve park iken erkeğin bulunduğu mekânlar; okul, ev, park, lokanta ve sokak şeklindedir.

4.2.5.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 125’te verilmiştir.

Tablo 125

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Okul	+	+
Ev	+	+
Sokak	+	+
Toplam	3	3

Tablo 125 incelendiğinde “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 3 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 125 incelendiğinde hem kadın hem de erkek karakterlerin kitapta cinsiyetlere atfedilen mekânların tamamında bulunduğu görülmektedir. Bu mekânlar; okul, ev ve sokak şeklindedir.

4.2.5.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 126’da verilmiştir.

Tablo 126

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
----------	-------	-------

Okul	+	+
Ev	+	+
Pazar	+	+
Toplam	3	3

Tablo 126 incelendiğinde “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 3 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 126’ya göre kadına 3 ve erkeğe 3 farklı mekânda bulunduğu belirlenmiştir. Tablo 126’ya göre hem kadın hem de erkekler 3 mekânda da birlikte gösterilmiştir. Bu mekânlar; ev, okul, pazar şeklindedir.

4.2.5.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 127’de verilmiştir.

Tablo 127

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Ev	+	+
Dağ	-	+
Orman	-	+
Toplam	1	3

Tablo 127 incelendiğinde “Keloğlan” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 3 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 127’ye göre kadına 1 ve erkeğe 3 farklı mekânda bulunduğu atfedildiği bulunmuştur. Tablo 127’ye göre kadının bulunduğu mekân; ev iken erkeğin bulunduğu mekânlar; ev, dağ, orman şeklindedir.

4.2.5.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 128’de verilmiştir.

Tablo 128

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Okul	+	+
Ev	+	+
Sinema	+	+
Piknik alanı	+	+
Müze	+	+
Trafik	+	+
Toplam	6	6

Tablo 128 incelendiğinde “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 6 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 128’e göre hem kadının hem de erkeğin bütün mekânlarda gösterildikleri bulunmuştur. Bu mekânlar; okul, ev, müze, piknik alanı, sinema, trafik şeklindedir.

4.2.5.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 129’da verilmiştir.

Tablo 129

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Ev	+	+
Pazar	+	+
Sokak	-	+
Hamam	-	+
Toplam	2	4

Tablo 129 incelendiğinde “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 4 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 129’a gösterildiği mekânlar kadın için 2 ve erkek için 4 farklı şekildedir. Tablo 129’a göre kadının bulunduğu mekânlar; ev ve pazar iken erkeğin bulunduğu mekânlar; ev, pazar ve sokak şeklindedir.

4.2.5.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 130’da verilmiştir.

Tablo 130

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Ev	+	+
Okul	-	+
Sokak	-	+
Toplam	1	3

Tablo 130 incelendiğinde “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 3 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 130’da gösterildiği mekânlar kadın için 1 ve erkek için 3 farklı şekildedir. Tablo 130’a göre kadının bulunduğu mekân; ev iken erkeğin yer bulunduğu mekânlar; ev, okul ve sokak şeklindedir.

4.2.5.10. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 131’de verilmiştir.

Tablo 131

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadı	Erkek
Ev	+	+
Bahçe	-	+
Kumsal	-	+
Toplam	1	3

Tablo 131 incelendiğinde “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 3 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 131’e gösterildiği mekânlar kadın için 1 ve erkek için 3 farklı şekildedir. Tablo 131’e göre kadının bulunduğu mekânlar; ev iken erkeğin bulunduğu mekânlar; ev, kumsal ve bahçe şeklindedir.

4.2.5.11. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 132’de verilmiştir.

Tablo 132

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Okul	+	+
Ev	+	+
Toplam	2	2

Tablo 132 incelendiğinde “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 2 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 132’ye göre kadının 2 ve erkeğin 2 farklı mekân da gösterildiği bulunmuştur. Tablo 132’ye göre kadının ve erkeğin bulunduğu mekânlar; okul ve ev şeklindedir.

4.2.5.12. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Sinbad” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 133’te verilmiştir.

Tablo 133

“Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Ev	-	+
Ada	-	+
Deniz	-	+
Pazar	-	+
Sokak	-	+
Toplam	0	5

Tablo 133 incelendiğinde “Sinbad” adlı çocuk kitabında karakterlerin toplam 5 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 133’e göre kadın bulunduğu mekân mevcut değil iken erkeğin 5 farklı mekânda bulunduğu belirlenmiştir. Tablo 133’e göre erkeğin bulunduğu mekânlar; ev, ada, deniz, pazar, sokak şeklindedir.

4.2.5.13. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 134’te verilmiştir.

Tablo 134

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Sokak	+	+
Köy	+	-
Toplam	2	1

Tablo 134 incelendiğinde “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 2 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 134’e göre kadının 2 ve erkeğin 1 farklı mekânda bulunduğu belirlenmiştir. Tablo 134’e göre kadının bulunduğu mekânlar; sokak ve köy iken erkeğin bulunduğu mekânlar; sokak şeklindedir.

4.2.5.14. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 135’te verilmiştir.

Tablo 135

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Sokak	+	+
Han	+	+
Orman	-	+
Ev	+	+
Toplam	3	4

Tablo 135 incelendiğinde “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 4 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 135’e göre kadına 3 ve erkeğe 4 farklı mekânda gösterildiği bulunmuştur. Tablo 135’e göre kadının bulunduğu mekânlar; sokak, han ve ev iken erkeğin bulunduğu mekânlar; sokak, han, orman ve ev şeklindedir.

4.2.5.15. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 136’da verilmiştir.

Tablo 136

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Ev	+	+
Sokak	+	+
Deniz	-	+
Banka	-	+
Hapis	-	+

Toplam	2	5
--------	---	---

Tablo 136 incelendiğinde “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 5 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 136’ya göre kadına 2 ve erkeğe 5 farklı mekânda gösterildiği bulunmuştur. Tablo 136’ya göre kadının bulunduğu mekânlar; sokak ve ev iken erkeğin bulunduğu mekânlar; sokak, hapis, banka, deniz ev şeklindedir.

4.2.5.16. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 137’de verilmiştir.

Tablo 137

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında mekân rolleri

Mekânlar	Kadın	Erkek
Ev	+	+
Sokak	-	+
Bahçe	-	+
Kule	+	+
Çöl	+	+
Toplam	3	5

Tablo 137 incelendiğinde “Rapunzel” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 5 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 137’ye göre kadına 3 ve erkeğe 5 farklı mekânda gösterildiği bulunmuştur. Tablo 137’ye göre kadının bulunduğu mekânlar; ev, kule, çöl iken erkeğin bulunduğu mekânlar; ev, kule, çöl, sokak ve bahçe şeklindedir.

4.2.5.17. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 138’de verilmiştir.

Tablo 138

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Mahkeme	+	+
Ev	+	-
Orman	+	+
Toplam	3	2

Tablo 138 incelendiğinde “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 3 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 138’e göre kadına 3 ve erkeğe 2 farklı mekânda gösterildiği bulunmuştur. Tablo 138’e göre kadının bulunduğu mekânlar; mahkeme, ev ve orman iken erkeğin bulunduğu mekânlar; mahkeme ve orman şeklindedir.

4.2.5.18. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 139’da verilmiştir.

Tablo 139

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Sirk	+	+
Ev	+	+
Ada	-	+
Orman	-	+
Toplam	2	4

Tablo 139 incelendiğinde “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 4 farklı mekânda bulunduğu görülmektedir. Tablo 139’a göre kadına 2 ve erkeğe 4 farklı mekânda gösterildiği bulunmuştur. Tablo 139’a göre kadının bulunduğu mekânlar; ev ve sirk iken erkeğin bulunduğu mekânlar; ev, sirk, orman ve ada şeklindedir.

4.2.5.19. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 140’da verilmiştir.

Tablo 140

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Ev	+	+
Sokak	+	+
Toplam	2	2

Tablo 140 incelendiğinde “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 2 farklı mekânda bulundukları görülmektedir. Tablo 140’a göre kadına 2 ve erkeğe 2 olmak üzere aynı mekânda gösterildiği bulunmuştur. Tablo 140’a göre bu mekânlar; ev ve sokak şeklindedir.

4.2.5.20. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlerin bulunduğu mekânlar

“Heidi” adlı çocuk kitabında yer alan mekânların cinsiyete göre dağılımları Tablo 141’de verilmiştir.

Tablo 141

“Heidi” adlı çocuk kitabında geçen mekânların cinsiyete göre dağılımı

Mekânlar	Kadın	Erkek
Ev	+	+
Dağ	+	+
Sokak	+	+
Toplam	3	3

Tablo 141 incelendiğinde “Heidi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğin toplam 3 farklı mekânda bulundukları görülmektedir. Tablo 141’e göre kadına ve erkeğe 3 farklı mekânda gösterildiği bulunmuştur. Tablo 141’e göre kadına ve erkeğin bulunduğu mekânlar; ev, dağ ve sokak şeklindedir.

4.2.6. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

Araştırmada incelenen çocuk kitaplarında kadının ve erkeğin görünüşüne dair ifadeler bir araya getirilerek “cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar” kategorisi oluşturulmuştur. Tablo 142’de çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar verilmiştir.

Tablo 142

Çocuk kitaplarında geçen fiziksel unsurların cinsiyetlere göre dağılımı

		f	
		Kadın	Erkek
Ortak fiziksel unsurlar	Spor ayakkabılı	1	1
	Şortlu	1	2
	Şapkalı	4	7
	Göbeği açık	1	1
	Tişörtlü	4	3
	Genç	1	1
	Yaşlı	1	2
	Güzel	10	2
	Süslü	1	1
	Pantolonlu	2	5
	Atkılı	1	1
	Bereli	1	1
	Okul önlüklü	1	1
	Kısa saçlı	1	6
	Dağınık saçlı	1	2
	Uzun saçlı	8	1
	Güzel giyinişle	1	1
	Özensiz giyimli	1	1
	Çantalı	1	1
	Şişman	1	2
	Kısa boylu	1	1

	Zayıf	3	1
	Uzun boylu	1	1
	Çirkin	2	1
	Pelerinli	1	1
	Taçlı	2	1
	Gözlüklü	1	4
	Topuklu ayakkabılı	3	-
	Tokalı	4	-
	Sarı saçlı	1	-
	Kıvrıkcık saçlı	2	-
	Tulum pantolonlu	1	-
	Elbiseli	9	-
	Etekli	5	-
	Mutfak önlüklü	3	-
Ortak olmayan fiziksel unsurlar	Klasik ayakkabılı	-	1
	Kel	-	2
	Takım elbiseli	-	5
	Kravatlı	-	4
	Saatli	-	2
	Gömlekli	-	3
	Fermuarı açık	-	1
	Âşık olunası	1	-
	Selvi boylu	1	-
	Küçük ağızlı	1	-
	Ak yüzlü	1	-

Ela gözlü	1	-
İnce belli	1	-
Siyah saçlı	2	-
İri/Heybetli	-	4
Küpeli	-	1
Aksakallı	-	1
At ağızlı	-	1
Güneş gözlüklü	1	-
Kızarmış yüzlü	-	1
Bandanalı	2	-
Pembe kurdeleli	1	-
Kırmızı kurdeleli	1	-
Kulaklıklılı	-	1
Kolyeli	2	-
Cüzdanlı	1	-
Papyonlu	-	2
Bıyıklı	-	5
Başörtülü	3	-
Üzeri tamamen örtülü	1	-
Yamalı kıyafetli	-	1
Saçı kurdeleli	2	-
Uzun hırkalı	-	1
Çıngıraklı etekli	-	1
Yelekli	-	3
Kambur	1	-
Eli olmayan	-	1

Tekerlekli sandalyede	-	1
Sakallı	-	3
Laboratuvar	-	1
Kırmızı tüylü şapkalı	1	-
İğrenç yüzlü	-	1
Kumral	-	1
Solgun yüzlü	-	1
Kaslı	-	1
Üstsüz	-	1
Sandaletli	-	1
Ayakkabısız	-	1
Beyaz çoraplı	-	1
Terlikli	-	1
Üniformalı	-	4
Tespihli	-	1
Atletli	1	-
Takılı	2	-
Temiz	1	-
Kara gözlü	2	-
Suratsız	1	-
Ceketli	-	1
Eldivenli	1	-
Külotlu çoraplı	1	-
Yakışıklı	-	1
Kaba kırmızı elli	1	-
Şallı	1	-

	Esmer tenli	1	-
	Sağlıklı	1	-
Toplam	100	116	115

Tablo 142’de çalışmada incelenen eserlerde yer alan kadın ve erkek karakterlere atfedilen fiziksel unsurların dağılımları ve tekrarlanma sayıları görülmektedir. Buna göre kitaplarda kadın ve erkeğe toplam 100 fiziksel unsurun atfedildiği, bu fiziksel unsurlarla kadının 116 kez, erkeğin ise 115 kez tekrarlandığı görülmektedir. Kadın ve erkeğe atfedilen fiziksel unsurların; spor ayakkabılı, şortlu, şapkalı, göbeği açık, tişörtlü, genç, yaşlı, güzel, süslü, pantolonlu, atkılı, bereli, okul önlüklü, kısa saçlı, dağınık saçlı, uzun saçlı, güzel giyinişle, özensiz giyimli, çantalı, şişman, kısa boylu, zayıf, uzun boylu, çirkin, pelerinli, taçlı, gözlüklü olduğu görülmektedir. Yalnızca kadına atfedilen fiziksel unsurlar; topuklu ayakkabılı, tokalı, sarı saçlı, kıvrıkcık saçlı, tulum pantolonlu, elbiseli, etekli, mutfak önlüklü, âşık olunası, selvi boylu, küçük ağızlı, ak yüzlü, ela gözlü, ince belli, siyah saçlı, güneş gözlüklü, bandanalı, pembe kurdeleli, kırmızı kurdeleli, kolyeli, cüzdanlı, başörtülü üzeri tamamen örtülü, saç kurdeleli, kambur, kırmızı tüylü şapkalı, atletli, takılı, temiz, kara gözlü, suratsız, ceketli, eldivenli, külotlu çoraplı, kaba kırmızı elli, şallı, esmer tenli, sağlıklı şeklindedir. Yalnızca erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; klasik ayakkabılı, kel, takım elbiseli, kravatlı, saatli, gömlekli, fermuarı açık, iri/heybetli, küpeli, aksakallı, at ağızlı, kızarmış yüzlü, kulaklıklılı, papyonlu, bıyıklı, yamalı kıyafetli, uzun hırkalı, çingiraklı etekli, yelekli, eli olmayan, tekerlekli sandalyede, sakallı, laboratuvar, iğrenç yüzlü, kumral, solgun yüzlü, kaslı, üstsüz, sandaletli, ayakkabısız, beyaz çoraplı, terlikli, üniformalı, tespihli, ceketli, yakışıklı şeklindedir. Tablo 142’ye göre çocuk kitaplarında kadına en sık atfedilen fiziksel unsurlar; 10 kitapta gösterimiyle güzel, 9 kitapta gösterimiyle elbiseli, 8 kitapta gösterimiyle uzun saçlı, 5 kitapta gösterimiyle etekli ve 4’er kitapta gösterimiyle şapkalı, tişörtlü, tokalı şeklindedir. Tablo 142’ye göre çocuk kitaplarında erkeğe en sık atfedilen fiziksel unsurlar; 7 kitapta gösterimiyle şapkalı, 6 kitapta gösterimiyle kısa saçlı, 5’er kitapta gösterimiyle bıyıklı, pantolonlu, takım elbiseli ve 4’er kitapta gösterimiyle gözlüklü, kravatlı, iri/heybetli, üniformalı şeklindedir.

4.2.6.1. “Uçurtmam Bulut Şimdi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 143’te verilmiştir.

Tablo 143

“Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Yaşlı	+	-
Spor ayakkabılı	+	+
Topuklu ayakkabılı	+	-
Şortlu	+	+
Tokalı	+	-
Sarı saçlı	+	-
Kıvrıkcık saçlı	+	-
Tulum pantolonlu	+	-
Elbiseli	+	-
Etekli	+	-
Mutfak önlüklü	+	-
Şapkalı	+	+
Göbeği açık	+	+
Tişörtlü	+	+
Uzun saçlı	+	-
Klasik ayakkabılı	-	+
Pantolonlu	-	+

Kel	-	+
Gözlüklü	-	+
Takım elbiseli	-	+
Kravatlı	-	+
Kısa saçlı	-	+
Saatli	-	+
Gömlekli	-	+
Saçı başı dağınık	-	+
Fermuarı açık	-	+
Toplam	4	4

Tablo 143 incelendiğinde “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 26 farklı fiziksel unsurun atfedildiği görülmektedir. Tablo 143’e göre kadına 15 ve erkeğe 16 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 143’e göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; yaşlı, spor ayakkabılı, topuklu ayakkabılı, şortlu, tokalı, sarı saçlı, kıvrıkcık saçlı, tulum pantolonlu, elbiseli, etekli, mutfak önlüklü, şapkalı, göbeği açık, tişörtlü, uzun saçlı iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; spor ayakkabılı, şortlu, şapkalı, göbeği açık, tişörtlü, klasik ayakkabılı, pantolonlu, kel, gözlüklü, takım elbiseli, kravatlı, kısa saçlı, saatli, gömlekli, saçı başı dağınık, fermuarı açık şeklindedir.

4.2.6.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 144’te verilmiştir.

Tablo 144

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Âşık olunası	+	-
Selvi boylu	+	-
Küçük ağızlı	+	-
Ak yüzlü	+	-
Ela gözlü	+	-
İnce belli	+	-
Siyah saçlı	+	-
Yaşlı	+	+
Genç	+	+
Güzel	+	+
Büyüleyici	+	-
İri	-	+
Süslü	-	+
Küpeli	-	+
Aksakallı	-	+
At ağızlı	-	+
Toplam	11	8

Tablo 144 incelendiğinde “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 16 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 144’e göre kadına 11 ve erkeğe 8 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 144’e göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; âşık olunası, selvi boylu, küçük ağızlı, ak yüzlü, ela gözlü, ince belli, siyah

saçlı, yaşlı, genç, güzel, büyüleyici iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; yaşlı, genç, güzel, iri, süslü, küpeli, aksakallı, at ağızlı şeklindedir.

4.2.6.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 145’te verilmiştir.

Tablo 145

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Güneş gözlüklü	+	-
Takım elbiseli	-	+
Kızarmış yüzlü	-	+
Tokalı	+	-
Toplam	2	2

Tablo 145 incelendiğinde “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 4 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 145’e göre kadına 2 ve erkeğe 2 farklı fiziksel unsur atfedildiği bulunmuştur. Tablo 145’e göre kadına atfedilen fiziksel unsur; güneş gözlüklü, tokalı iken erkeğe atfedilen fiziksel unsur; takım elbiseli, kızarmış yüzlü şeklindedir.

4.2.6.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 146’da verilmiştir.

Tablo 146

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Bandanalı	+	-
Etekli	+	-
Tişıörtlü	+	-
Pembe kurdeleli	+	-
Kırmızı kurdeleli	+	-
Topuklu ayakkabılı	+	-
Şapkalı	-	+
Gözlüklü	-	+
Kulaklıklılı	-	+
Kolyeli	+	-
Toplam	7	3

Tablo 146 incelendiğinde “Limon ile Zeytin- Yalan Yok” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 10 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 146’ya göre kadına 6ve erkeğe 3 farklı fiziksel unsur atfedildiği bulunmuştur. Tablo 146’ya göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; bandanalı, etekli, tişıörtlü, pembe kurdeleli, kırmızı kurdeleli, topuklu ayakkabılı iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; şapkalı ve gözlüklü şeklindedir.

4.2.6.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 147’de verilmiştir.

Tablo 147

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Süslü	+	+
Kıvırcık saçlı	+	-
Elbiseli	+	-
Pantolonlu	+	+
Etekli	+	-
Tişörtlü	+	+
Uzun saçlı	+	-
Cüzdanlı	+	-
Bıyıklı	-	+
Şapkalı	-	+
Papyonlu	-	+
Atkılı	+	+
Bereli	+	+
Gözlüklü	-	+
Kısa saçlı	-	+
Toplam	12	10

Tablo 147 incelendiğinde “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 15 farklı fiziksel unsurlar atfedildiği görülmektedir. Tablo 147’ye göre kadına 12 ve erkeğe 10 farklı fiziksel unsurlar atfedildiği bulunmuştur. Tablo 147’ye göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; süslü, kıvırcık saçlı, elbiseli, pantolonlu, etekli, tişörtlü, uzun saçlı, cüzdanlı, atkılı, bereli iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; süslü, pantolonlu, tişörtlü, bıyıklı, şapkalı, papyonlu, atkılı, bereli, gözlüklü, kısa saçlı şeklindedir.

4.2.6.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 148’de verilmiştir.

Tablo 148

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Güzel giyinişli	+	-
Büyüleyici güzel	+	-
Kel	-	+
Yaşlı	-	+
Başörtülü	+	-
Elbiseli	+	-
Yamalı kıyafetli	-	+
Üzeri tamamen örtülü	+	-
Toplam	5	4

Tablo 148 incelendiğinde “Keloğlan” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 8 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 148’e göre kadına 5 ve erkeğe 4 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 148’e göre kadına atfedilen fiziksel unsur; güzel giyinişli ve büyüleyici güzel, elbiseli, başörtülü, üzeri tamamen örtülü iken erkeğe atfedilen fiziksel unsur; kel, yamalı kıyafetli ve yaşlı şeklindedir.

4.2.6.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 149’da verilmiştir.

Tablo 149

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Bıyıklı	-	+
Takım elbiseli	-	+
Tokalı	+	-
Kravatlı	-	+
Elbiseli	+	-
Çantalı	+	-
Saçı kurdeleli	+	-
Şapkalı	-	+
Pantolonlu	+	+
Uzun saçlı	+	-
Kısa saçlı	+	+
Önlüklü	+	+
Toplam	8	7

Tablo 149 incelendiğinde “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 12 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 149’a göre kadına 8 ve erkeğe 7 farklı fiziksel unsur atfedildiği bulunmuştur. Tablo 149’a göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; tokalı, elbiseli, çantalı, saçı kurdeleli, pantolonlu, uzun saçlı, kısa saçlı, önlüklü iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; bıyıklı, takım elbiseli, kravatlı, şapkalı, pantolonlu, kısa saçlı, önlüklü şeklindedir.

4.2.6.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 150’de verilmiştir.

Tablo 150

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Uzun hırkalı	-	+
Çıngıraklı etekli	-	+
Pantolonlu	-	+
Yelekli	-	+
Kavuklu	-	+
Toplam	0	5

Tablo 150 incelendiğinde “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 5 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 150’ye göre kadına 0 ve erkeğe 5 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 150’ye göre kadına atfedilen fiziksel unsur bulunmazken, erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; uzun hırkalı, çıngıraklı etekli, pantolonlu, yelekli ve kavuklu şeklindedir.

4.2.6.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 151’de verilmiştir.

Tablo 151

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Tokalı	+	-
Başörtülü	+	-

Gözlüklü	+	-
Şişman	+	-
Kısa boylu	+	-
Kambur	+	-
Çirkin	-	+
Eli olmayan	-	+
Tekerlekli sandalyede	-	+
Toplam	6	3

Tablo 151 incelendiğinde “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 9 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 151’e göre kadına 6 ve erkeğe 3 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 151’e göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; tokalı, başörtülü, gözlüklü, şişman, kısa boylu, kambur iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; çirkin, eli olmayan ve tekerlekli sandalyede şeklindedir.

4.2.6.10. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 152’de verilmiştir.

Tablo 152

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Elbiseli	+	-
Uzun saçlı	+	-
Kısa saçlı	-	+
Pantolonlu	-	+

Tişörtlü	+	+
Mutfak önlüklü	+	-
Laboratuvar önlüklü	-	+
Papyonlu	-	+
Gömlekli	-	+
Gözlüklü	-	+
Bıyıklı	-	+
Sakallı	-	+
Bandanalı	+	-
Toplam	5	9

Tablo 152 incelendiğinde “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 13 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 152’ye göre kadına 5 ve erkeğe 9 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 152’ye göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; elbiseli, bandanalı, mutfak önlüklü, tişörtlü ve uzun saçlı iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; sakallı, bıyıklı, gözlüklü, gömlekli, laboratuvar önlüklü, papyonlu, kısa saçlı, pantolonlu, tişörtlü şeklindedir.

4.2.6.11. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 153’te verilmiştir.

Tablo 153

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
İri yarı	-	+
Zayıf	-	+

İğrenç yüzlü	-	+
Güzel	-	+
Uzun boylu	-	+
Kumral	-	+
Solgun yüzlü	-	+
Dağınık saçlı	+	+
Özensiz giyimli	+	-
Kurdeleli	+	-
Kırmızı tüylü şapkalı	+	-
Toplam	4	4

Tablo 153 incelendiğinde “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 11 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 153’e göre kadına 4 ve erkeğe 8 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 153 göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; dağınık saçlı, özensiz giyimli, kurdeleli, kırmızı tüylü şapkalı iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; iri yarı, zayıf, iğrenç yüzlü, güzel, uzun boylu, kumral, solgun yüzlü, dağınık saçlı şeklindedir.

4.2.6.12. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Sinbad” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 154’te verilmiştir.

Tablo 154

“Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Kaslı	-	+
Üstsüz	-	+

Şapkalı	-	+
Yelekli	-	+
Uzun saçlı	-	+
Kısa saçlı	-	+
Toplam	0	6

Tablo 154 incelendiğinde “Sinbad” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 24 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 154’e göre kadına 0 ve erkeğe 6 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 154’e göre kadına atfedilen fiziksel unsur bulunmazken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; kaslı, üstsüz, şapkalı, yelekli, uzun saçlı, kısa saçlı şeklindedir.

4.2.6.13. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 155’te verilmiştir.

Tablo 155

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Ayakkabısız	-	+
Şortlu	-	+
Beyaz çoraplı	-	+
Sandaletli	-	+
Takım elbiseli	-	+
Kravatlı	-	+
Şık giyimli	-	+
Yoksul giyimli	-	+

Üniformalı	-	+
Terlikli	-	+
Şapkalı	-	+
Çantalı	+	+
Tesbihli	-	+
Fesli	-	+
Yelekli	-	+
Gömlekli	-	+
Saatli	-	+
Topuklu ayakkabılı	+	-
Atletli	+	-
Takılı	+	-
Renkli elbiseli	+	-
Temiz	+	-
Toplam	4	4

Tablo 155 incelendiğinde “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 22 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 155’e göre kadına 6 ve erkeğe 17 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 155’e göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; çantalı, topuklu ayakkabılı, atletli, takılı, renkli elbiseli, temiz iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; ayakkabısız, şortlu, beyaz çoraplı, sandaletli, takım elbiseli, kravatlı, şık giyimli, yoksul giyimli, üniformalı, terlikli, şapkalı, çantalı, tesbihli, fesli, yelekli, gömlekli, saatli şeklindedir.

4.2.6.14. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 156’da verilmiştir.

Tablo 156

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Güzel	+	-
Şapkalı	+	-
Elbiseli	+	-
Mücevher takılı	+	-
Sırma saçlı	+	-
Sakallı	-	+
Üniformalı	-	+
Şişman	-	+
Bodur	-	+
Heybetli	-	+
Toplam	5	5

Tablo 156 incelendiğinde “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 10 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 156’ya göre kadına 5 ve erkeğe 5 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 156’ya göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; güzel, şapkalı, elbiseli, mücevher takılı, sırma saçlı iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; sakallı, üniformalı, şişman, bodur, heybetli şeklindedir.

4.2.6.15. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 157’de verilmiştir.

Tablo 157

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Kara gözlü	-	+
Güzel	+	+
Simsiyah saçlı	-	+
Uzun	-	+
Zayıf	-	+
Toplam	1	5

Tablo 157 incelendiğinde “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 5 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 157’ye göre kadına 1 ve erkeğe 5 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 157’ye göre kadına atfedilen fiziksel unsur; güzel iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; kara gözlü, simsiyah saçlı, uzun ve zayıf şeklindedir.

4.2.6.16. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 158’de verilmiştir.

Tablo 158

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Mutfak önlüklü	+	-
Uzun saçlı	+	-
Şapkalı	+	+
Çirkin	+	-
Güzel	+	-
Suratsız	+	-
Bıyıklı	-	+
Pantolonlu	-	+
Ceketli	-	+
Kısa saçlı	-	+
Etekli	+	-
Takım elbiseli	-	+
Kravatlı	-	+
Kolyeli	+	-
Taçlı	+	-
Pelerinli	-	+
Çizmeli	-	+
Üniformalı	-	+
Toplam	9	10

Tablo 158 incelendiğinde “Rapunzel” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 18 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 158’e göre kadına 9 ve erkeğe 10 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 158’e göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar;

mutfak önlüklü, uzun saçlı, şapkalı, çirkin, güzel, suratsız, etekli, taçlı, kolyeli iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; şapkalı, bıyıklı, pantolonlu, ceketli, kısa saçlı, takım elbiseli, kravatlı, pelerinli, çizmeli, üniformalı şeklindedir.

4.2.6.17. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 159’da verilmiştir.

Tablo 159

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Külotlu çoraplı	+	-
Elbiseli	+	-
Eldivenli	+	-
Çirkin	+	-
Taçlı	+	-
Uzun saçlı	+	-
Şişman	-	+
Üniformalı	-	+
Toplam	6	2

Tablo 159 incelendiğinde “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 8 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 159’a göre kadına 6 ve erkeğe 2 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 159’a göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; külotlu çoraplı, elbiseli, eldivenli, çirkin, taçlı, uzun saçlı iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; şişman ve üniformalı şeklindedir.

4.2.6.18. “Huckleberry Finn’in Maceraları” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 160’da verilmiştir.

Tablo 160

“Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Güzel	+	-
Yakışıklı	-	+
Toplam	1	1

Tablo 160 incelendiğinde “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 2 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 160’a göre kadına 1 ve erkeğe 1 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 160’a göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; Güzel iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; Yakışıklı şeklindedir.

4.2.6.19. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 161’de verilmiştir.

Tablo 161

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Zayıf	+	-

Kaba kırmızı elli	+	-
Güzel	+	-
Pelerinli	-	+
Taçlı	-	+
Toplam	3	2

Tablo 161 incelendiğinde “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 5 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 161’e göre kadına 3 ve erkeğe 2 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 161’e göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; zayıf, kaba kırmızılı elli ve güzel iken erkeğe atfedilen fiziksel unsurlar; pelerinli ve taçlı şeklindedir.

4.2.6.20. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen fiziksel unsurlar

“Heidi” adlı çocuk kitabında yer alan fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımları Tablo 162’de verilmiştir.

Tablo 162

“Heidi” adlı çocuk kitabında geçen fiziksel unsurların cinsiyete göre dağılımı

Fiziksel unsurlar	Kadın	Erkek
Şallı	+	-
Şapkalı	+	-
Uzun saçlı	+	-
Etekli	+	-
Elbiseli	+	-
Zayıf	+	-
Sağlıklı	+	-
Kara gözlü	+	-

Esmer tenli	+	-
Güzel	+	-
Başörtülü	+	-
Sakallı	-	+
Bıyıklı	-	+
İri yarı	-	+
Kısa saçlı	-	+
Toplam	12	4

Tablo 162 incelendiğinde “Heidi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 15 farklı fiziksel unsur atfedildiği görülmektedir. Tablo 162’ye göre kadına 11 ve erkeğe 4 farklı fiziksel unsurun atfedildiği bulunmuştur. Tablo 162’ye göre kadına atfedilen fiziksel unsurlar; şallı, şapkalı, uzun saçlı, etekli, elbiseli, zayıf, sağlıklı, kara gözlü, esmer tenli, güzel, başörtülü iken erkeğe atfedilen görünüş fiziksel unsurlar; sakallı, bıyıklı, iri yarı, kısa saçlı şeklindedir.

4.2.7. Çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen eylemler

Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında kadının ve erkeğin gerçekleştirdiği eylemlere dair ifadeler bir araya getirilerek “cinsiyetlere atfedilen eylemler” kategorisi oluşturulmuştur. Tablo 163’te çocuk kitaplarında cinsiyetlere atfedilen eylemler verilmiştir.

Tablo 163

Çocuk kitaplarında geçen fiziksel unsurların cinsiyetlere göre dağılımı

	f	
	Kadın	Erkek
Eşiyle tartışmak	1	1
Çocuğuyla ilgilenmek	4	3

	Ödev yapmak	3	1
	Çocuğuna vurmak	1	1
Ortak eylemler	Alışveriş yapmak	3	2
	Eşine akıl vermek	1	2
	Ağlamak	9	8
	Eşine hesap sormak	1	1
	Çocuğuna öğüt vermek	1	1
	Esir edilmek	1	1
	Feryat ettirilmek	1	1
	Kertme edilmek	1	1
	At binmek	1	3
	Ot atmak	1	1
	Evlenmek istemek	1	1
	Yardım etmek	6	7
	Eşine soru sormak	1	1
	Top oynamak	3	2
	Lokantada oturmak	1	1
	Hatasını anlamak	1	2
	Hayvan bakmak	2	1
	Oyun oynamak	2	3
	Hastalanmak	1	1
	Mektup okumak	1	1
	Gezmek	2	2
	Kitap okumak	7	6
	Bilgisayar kullanmak	1	1
	Mektup yazmak	2	2

Aşı olmak	1	1
Yalan söylemek	3	2
Arkadaşını teselli etmek	1	1
Gerçeği gizlemek	1	1
İyi davranmak	1	1
Kızmak	4	3
Doğruyu söyleme kararı almak	1	1
Eleştirilmek	1	1
Pişman olmak	1	1
Misafirliğe gitmek	1	1
Resim yapmak	1	1
Horoz dövüşü seyretmek	1	1
Fotoğraf çekmek	2	2
Hediye almak	1	1
Torunuyla ilgilenmek	1	2
Çocuğuna sarılmak	1	2
Hediye vermek	2	1
Film izlemek	1	1
Gezintiye çıkmak	1	1
Asker rolünde oynamak	1	1
Bankada işlem yapmak	1	2
Çılgılık atmak	1	1
Güneşlenmek	1	1
Düşmek	1	2
Masal anlatmak	1	1
Alay edilmek	1	2

Dilenmek	1	1
Uçurtma uçurmak	1	1
Koşmak	1	2
Hayvanları izlemek	1	1
Hasta ziyaret etmek	1	1
Yara sarmak	1	1
Evlenmek	2	1
Seyahat etmek	3	6
Tiyatroya gitmek	1	1
Yurt dışına çıkmak	1	1
Pencereden bakmak	1	1
Hayallere kapılmak	1	1
Hayat kurtarmak	1	2
Kahkahalar atmak	1	1
Gazete okumak	1	2
Rüya görmek	1	1
Bağırarak	1	1
Kaçırılmak	1	1
Şaka yapmak	1	1
İdam edilmek	1	1
Utanmak	2	1
Yemek yapmak	4	1
Söz dinlemek	1	1
Islık çalmak	1	1

	Zor işleri halletmek	1	-
	Çiçek satın almak	1	-
	Pazarlık yapmak	1	-
	Kitaba değer vermek	2	-
	Çiçek sulamak	2	-
	Temizlik yapmak	1	-
	Çamaşır yıkamak	1	-
	Eşine söylenmek	1	-
Ortak olmayan eylemler	Beklemek	2	-
	Çamaşır toplamak	1	-
	Sobayı yakmak	1	-
	İcat yapmaya çalışmak	1	-
	Dedikodu yapmak	1	-
	Annesinden tokat yemek	1	-
	Saçlarını taramak	2	-
	Başına iş açmak	1	-
	Azarlanmak	2	-
	Çay doldurmak	1	-
	Astım krizi tutmak	1	-
	Ağaca zarar vermek	1	-
	Dikiş dikmek	1	-
	Erkek arkadaşını etkilemeye çalışmak	1	-
	Anneden sonra yardımı istenmek	-	1
	Televizyon seyretmek	-	2
	Toz almak	-	1

Annesinin gönlünü almaya çalışmak	-	1
Çocuğuyla ilgilenmek istememek	-	1
İşe gitmek	-	1
İcat yapmak	-	1
Koşu takımına girmek	-	1
Ayakkabı boyamak	-	1
Ağaç dikmek	-	2
Köpek bakmak	-	1
Doğum yapmak	1	-
Yüzük verilmek	1	-
Sevdiğini/eşini beklemek	3	-
Erkeğe kendisini alması için yardım etmek	1	-
Dans etmek	2	-
Ganimet olarak alınmak	1	-
Eşi için canından vazgeçmek	1	-
Beğenilmek	1	-
Âşık olunmak	1	-
Baş eğmek	1	-
İlişkiye girmeyi istemek	1	-
Utanmamak	1	-
Kendine kız seçmek	-	1
Çocuğuna düğün yapmak	-	1
Kızı için şart koşmak	-	2
Kılıç kullanmak	-	1
Savaşa gitmek	-	1
İlişkiye girmek istememek	-	3

İntikam almak	-	1
Yurdunu kurtarmak	-	2
Emir vermek	-	2
Dua etmek	-	1
Namaz kılmak	-	1
Çocuğu olmadığı için üzölmek	-	1
Kertme edilmek	-	1
Yay hediye edilmek	-	1
Beygir hediye alınmak	-	1
Adını hak etmek	-	1
Yüzük vermek	-	1
Kız istemek	-	1
Kız için bedel ödemek	-	1
Kız almak	-	1
Kız vermek	-	1
Kopuz çalmak	-	1
Ün istemek	-	1
Ziyafet vermek	-	1
Hizmet edilmek	-	1
Çocuğu olmuyor diye dışlanmak/küçümsenmek	-	1
Boğa ile güreşmek	-	1
Beylik verilmek	-	1
Tahta çıkmak	-	2
Kıskanmak	-	1
Kötü plan yapmak	-	1
Babasını kurtarmak	-	1

Oğlunu öldürmek	-	1
Topluluğa seslenmek	-	1
Şehit olmak	-	1
Esir almak	-	1
Saldırmak	-	1
Eşinden çare beklemek	1	-
Ailesini izlemek	2	-
Çocuk kalbi kırmak	1	-
Annesine sitem etmek	1	-
Çocuğunu merak etmek	1	-
Çocuğunu okula götürmek	1	-
Annesine sarılmak	2	-
Yemek servisi yapmak	2	-
Bulaşık yıkamak	2	-
Çocuklarıyla oynamak	1	-
Misafir ağırlamak	3	-
Mutluluk vermek	1	-
Arkadaşına küsmek	1	-
Küslükleriyle çocuklarını kötü etkilemek	1	-
Yemek tarifi paylaşmak	1	-
Dertleşmek	2	-
Düşmanlık beslemek	1	-
Tebrik edilmek	1	-
Bavul hazırlamak	1	-
Çiçek toplamak	3	-
Başkasının eşyasına izinsiz dokunmak	1	-

Özür dilemek	2	-
Çocuğun ödevlerine yardım etmek	1	-
Çiçek yetiştirmek	2	-
Örgü örmek	3	-
Araba kullanmak	-	2
Hayvana yardım etmek	-	1
Yüzü kızarmak	-	1
Çöpleri çıkarmak	-	1
Markete gitmek	-	1
Odasını toplamak	-	1
Tenis oynamak	-	1
Çim kesmek	-	1
Kardeşine bakmak	-	1
Futbol oynamak	-	1
Kavga etmek	-	4
Hayvanları rahatsız etmek	-	2
Davranışlarını düzeltmek	-	1
Çare aramak	-	1
Ev işlerine yardım etmek	-	1
Trafik kazası geçirmek	-	1
Öğrencisinin ağzını bantlamak	-	1
Ailesini yemeğe götürmek	-	1
Öğrencisiyle ilgilenmek	-	1
Telefonla ilgilenmek	-	1
Aşı yapmak	1	-
Saçını değiştirmek	1	-

Görüntüsü hakkın fikir almak	1	-
Kapıyı açmak	1	-
Teşekkür etmek	1	-
Kaykay kayan arkadaşını izlemek	1	-
Dikkatsiz olmak	1	-
Kıyafeti hakkında fikir almak	1	-
Patavatsızlıktan rahatsız olmak	1	-
Basket oynamak	-	1
Eleştirilmekten rahatsız olmak	-	1
Kaykay kaymak	-	1
Sersemlemek	-	1
Canı yanmak	-	1
İncelemek	-	1
Yorum yapmak	-	2
Başkasının eşyasına zarar vermek	-	1
Ün kazanmak	-	1
Bilmiş gibi davranmak	-	1
Sert eleştiriler yapmak	-	1
Etkilenmek	-	1
İş teklif etmek	-	1
Görev teklif edilmek	-	1
Sevinmek	-	1
Havaya girmek	-	1
İnsanları umursamamak	-	1
Ev işleri yapmak	1	-
Mızıkça çalmak	1	-

Çocuğuna kıyafet hazırlamak	1	-
Resim yapmak	1	-
Çocuğuna refakat etmek	1	-
Şarkı söylemek	2	-
Balık tutmak	-	1
Dışarıda vakit geçirmek	-	1
Denize açılmak	-	1
Horoz dövüştürmek	-	1
Bahçeden meyve çalmak	-	1
Kaval çalan	-	1
Müzik dinlemek	-	1
Tiyatro oynamak	-	2
Yama yamamak	1	-
Oğlunu evlendirmek istemek	1	-
İş yapılması beklenmek	1	-
İş yapamadığı için eleştirilen	1	-
Hediye olarak verilmek	1	-
Güzel giyinmek	1	-
Gelinini alnından öpmek	1	-
Semer onarmak	-	1
Komut vermek	-	1
Kızını vermek	-	1
Kadın hayali kurmak	-	1
Dağcılık ile ilgilenmek	1	-
Sorulara doğru cevap vermek	1	-
İp atlamak	1	-

Çok çalışmak	1	-
Araştırma yapmak	1	-
Arkadaşına çelme takmak	1	-
Arkadaşının saçını çekmek	1	-
Çiçeklerle ilgilenmek	1	-
Trafik cezası yemek	1	-
Düdük çalmak	1	-
Şifreyi çözmek	1	-
Paten kaymak	-	1
Padişah rolünde oynamak	-	1
Ayıcık ile oynamak istememek	-	1
Ders anlatmak	-	1
Oyun dışı kalmak	-	1
Sponsor olmak	-	1
Yarış kazanmak	-	1
Alay etmek	-	4
Eşine yolluk hazırlamak	1	-
Evde oturmak	1	-
Öğüt vermek	-	1
Ağırlanmak	-	1
Arkadaşını uyarmak	-	1
Muhabbet etmek	-	1
Maymunla yaşamak	-	1
Soyulmak	-	1
Eleştirileri dinlemek	-	1
Hatasını düzeltmek	-	1

Sergi gezmek	-	1
Savaşmak	-	1
Liderlik etmek	-	1
Deveye binmek	-	2
Hayal kırıklığına uğramak	-	1
Sebze-meyve yetiştirmek	-	1
Eşeğe binmek	-	2
Para kazanmak	-	1
Dükkân açmak	-	1
Kurnazlık yapmak	-	1
Kalitesiz iş yapmak	-	1
Adaleti sağlamak	-	1
Çatı tamir etmek	-	2
Çocuğundan utanmak	-	1
Hamama gitmek	-	1
Ütü yapmak	1	-
Yanaklarından öpülmek	2	-
Kuran öğretmek	1	-
Balkonda oturmak	1	-
Ellerinden öpülmek	-	1
Berbere gitmek	-	1
Fidan dikmek	-	1
Ağaca tırmanmak	-	1
Yazı yazmak	-	4
Keyif yapmak	-	1
Kuran öğrenmek	-	1

Kandırmak	-	2
Eve yiyecek getirmek	-	1
Babasına sarılmak	-	1
Yiyeceğini paylaşmak	-	1
İnsanları yargılamak	-	1
Arkadaşına teselli vermek	-	1
Göç etmek	-	1
Mutfakta iş yapmak	1	-
Öldürülmek	1	-
Hayvanlarla oynamak	-	1
Öldürmek	-	3
Çocuğunu izlemek	-	1
Çocuğunu okula yazdırmak	1	-
Yardıma muhtaç olmak	1	-
Eşiyle ilgilenmek	1	-
Kardeşine annelik yapmak	1	-
Çocuğunu doktora götürmek	1	-
Ninni söylemek	1	-
Yangında kurtarılmayı beklemek	1	-
Düşünmek	-	1
İşsiz kalmak	-	1
Ailesine yiyecek göndermek	-	1
Babasına yardım etmek	-	1
Hırsızlıkla suçlanmak	-	1
Lakap takılmak	-	1
Babasının elini tutmak	-	1

Çocuğa tokat atmak	-	1
Kadınları koluna takmak	-	2
Arkadaşını azarlamak	-	1
Polisten kaçmak	-	1
Araba çarpmak	-	1
Kadının yüzüne tükürmek	-	1
Küfretmek	-	1
Aç kalmak	-	1
Polise yakalanmak	-	1
Sokakta yatmak	-	1
İsyân etmek	-	1
Sinemaya gitmek	-	1
Arkadaşlarıyla vakit geçirmek	-	1
Başkasını koklamak	-	1
Gıpta etmek	-	1
Heves etmek	-	1
Dükkân camı kırmak	-	1
Eşini hastaneye götürmek	-	1
Annesini özlemek	-	1
Çocuğuna oyuncak almak	-	1
Başkasını rahatsız etmek	-	1
Uğruna savaşılmak	1	-
Güzelliğiyle şaşkına çevirmek	1	-
Diz çökmek	1	-
Eşine boyun eğmek	1	-
Tahtta taşınmak	1	-

Hizmet etmek	1	-
Kendine isim takmak	-	1
Birine aşık olması gerektiğini düşünmek	-	1
Kadın uğruna savaşmak	-	1
Nöbet tutmak	-	1
Delirmek	-	1
Maceraya atılmak	-	2
Yaralanmak	-	1
Havaya fırlatılmak	-	1
Dayak yemek	-	1
Mahkûm olmak	-	2
Firar etmek	-	1
Plan yapmak	-	1
Tuzağa düşürülmek	-	1
Meydan okumak	-	1
Can almak	-	1
Can bağışlamak	-	1
Numara yapmak	-	1
Ava çıkmak	-	1
Düello yapmak	-	1
Mirasını kaybetmek	-	1
Dul kalmak	1	-
Eşinin soyadını almak	1	-
Uğruna mücadele edilmek	1	-
Adına karar verilmek	1	-
Kola takılmak	1	-

Erkeği bırakmak istememek	1	-
Vücudunu örtmek	1	-
Erkeğinde himayesinde olmak	1	-
Köle olarak satılmak	1	-
Sevgisini ilan etmek	1	-
Gemiye tırmanmak	-	1
Babasını ziyaret etmek	-	1
İçki içmek	-	1
Tuzak kurmak	-	1
Tuzak kurulmak	-	1
İftira atmak	-	1
İftira atılmak	-	1
Kaçmaya çalışmak	-	1
Araştırmak	-	1
Servetini bağışlamak	-	1
Eşinin hediyesini beğenmemek	-	1
Hayatı kurtulmak	-	1
Para ile uğraşmak	-	1
Kadını özgür bırakmak	-	1
Gazetede haber olmak	-	1
Şerefi beş paralık edilmek	-	1
Eşinden yiyecek istemek	1	-
Hapsedilmek	2	-
Çocuğu ailesinden ayırmak	1	-
Saçlarına tırmanılmak	1	-
Prens ile birlikte olma hayali kurmak	1	-

Saç kesmek	1	-
Saçı kesilmek	1	-
Yalnız kalmak	1	-
Kurtarılmayı beklemek	1	-
Eşi için yiyecek bulmak	-	1
Sebze –meyve toplamak	-	2
Çocuğundan vazgeçmek	-	1
Eşini düşünmek	-	1
Kadının saçlarına tırmanmak	-	1
Âşık olmak	-	1
Sevdiğini aramak	-	1
Çiçekten taç yapmak	1	-
Sıkılmak	1	-
Düşünmeden hareket etmek	1	-
Bilmediği içeceği içmek	1	-
Kafasını çarpmak	1	-
Kendinden utanmak	1	-
Yelpaze kullanmak	1	-
Korkmak	1	-
Ceza çekmek	1	-
Yüzmek	1	-
Ödül vermek	1	-
Ödül almak	1	-
Yalvarıp yakarmak	1	-
Öğüt verilmek	1	-
Kapı çalmadan eve girmek	1	-

Büyümek	1	-
Küçülmek	1	-
Evini özlemek	1	-
Köpekten korkmak	1	-
Rahatsız olmak	1	-
Kendine çekidüzen vermek	1	-
Yılan olmakla suçlanmak	1	-
Bebek tutmak	1	-
Bebeğe kızmak	1	-
Bebek fırlatmak	1	-
Kroket oynamak	1	-
Bebeği kurtarmak	1	-
Yabancılarla konuşmak	1	-
Hakaret etmek	1	-
Hakaret edilmek	1	-
Kibar olmaya çalışmak	1	-
Aklı karışmak	1	-
Erkeğin kolunda yürümek	1	-
Ölüm emri vermek	1	-
Kraliçeye vurmak	1	-
Yenilgiyi hazmedememek	1	-
Sevilmemek	1	-
Ders çıkarmak	1	-
Soru sormak	3	-
Tanıklık yapmak	1	-
Karşı gelmek	1	-

Kardeşiyle ilgilenmek	1	-
Endişe duymak	-	1
Yük yüklenmek	-	1
Nargile içmek	-	1
Bilmece sormak	-	1
Uyarmak	-	1
Boya yapmak	-	1
Sakinleştirmek	-	1
Affetmek	-	1
Sorgulamak	-	1
Kendini savunmak	-	1
Saygı beklemek	-	1
Öğretmek	1	-
Kendini erkeklerin koynuna atmak	1	-
Kandırılmak	1	-
Silah doğrultmak	-	1
Sorguya çekilmek	-	1
Avlanmak	-	1
Ateş etmek	-	1
Kan davalı olmak	-	1
Kan davasına karşı çıkmak	-	1
Kız kaçırmak	-	1
Arkadaşını kaybetmek	-	1
Vaaz vermek	-	1
Dolandırıcılık yapmak	-	1
Miras almak	-	1

Kadınların güzelliğini yorumlamak	-	1
Köle satmak	-	1
Yabancı bir kadını öpmek	-	1
Kitap yazmak	-	1
Hazine bulmak	-	1
Haydutluk yapmak	-	1
Kadınları elde etmeye çalışmak	-	1
Sarhoş olmak	-	1
Çocuğunu dövmek	-	1
Tekme atmak	-	1
Kano kullanmak	-	1
Kız kılığına girmek	-	1
İhanet etmek	-	1
Giysi dikmek	1	-
Çocuğuna verecek yemek bulamamak	1	-
Sevgilisi olmak	1	-
Gül karşılığında dans etmek	1	-
Kapı önünde oturmak	1	-
Paraya, mücevhere tamah etmek	1	-
Eşini övmek	1	-
Başkalarını düşünmek	-	1
Yük taşımak	-	1
Başkasını kullanmak	-	1
Flüt çalmak	-	1
Kızını dövmek	-	1
Balo düzenlemek	-	1

Sevgilisine gül almak	-	1
Sevgilisine iltifat etmek	-	1
Dans etmek istemek	-	1
Kadını aşığılamak	-	1
Ağaca tırmanmak	-	1
Hak yemek	-	1
Çalışmak zorunda kalmak	1	-
Sofra kurmak	1	-
Sofra toplamak	1	-
Emanet edilmek	1	-
Yeni şeyler öğrenmek	1	-
Yün eğirmek	1	-
Söylentilere kulak asmak	1	-
Yeğenini sahiplenmek	1	-
Eşya toplamak	1	-
Yolculuk yapmak	1	-
Gönül almak	1	-
Özgürlüğü kısıtlanmak	1	-
Bakıcılık yapmak	1	-
Gezdirilmek	1	-
Karar vermek	1	-
Okumayı öğrenmek	1	-
Telgraf çekmek	1	-
İflas etmek	-	1
Ateş yakmak	-	1
Ağıl yapmak	-	1

	Süt sağmak	-	1
	Hayvana vurmak	-	1
	Karları küreklemek	-	1
	Okula gitmek	-	1
	Ev onarmak	-	1
	Kızak kullanmak	-	1
	Söz dinlememek	-	1
	çocukları gezdirmek	-	1
Toplam	553	349	433

Tablo 163'te çalışmada incelenen eserlerde yer alan kadın ve erkek karakterlerin gerçekleştirdiği eylemlerin dağılımları ve tekrarlanma sayıları görülmektedir. Buna göre kitaplarda kadın ve erkeğe toplam 553 eylem atfedilmekte, bu eylemlerle kadının 349 kez, erkeğin ise 433 kez tekrarlandığı görülmektedir. Kadın ve erkeğe ortak atfedilen eylemlerin; eşiyle tartışmak, çocuğuyla ilgilenmek,  dev yapmak,  ocuğuına vurmak, alışveriş yapmak, eşiine akıl vermek, ağlamak, eşiine hesap sormak,  ocuğuına öğüt vermek, esir edilmek, feryat ettirilmek, kertme edilmek, at binmek, ot atmak, evlenmek istemek, yardım etmek, eşiine soru sormak, top oynamak, lokantada oturmak, hatasını anlamak, hayvan bakmak, oyun oynamak, hastalanmak, mektup okumak, gezmek, kitap okumak, bilgisayar kullanmak, mektup yazmak, aşı olmak, yalan söylemek, arkadaşını teselli etmek, gerçeği gizlemek, iyi davranmak, kızmak, doğruyu söyleme kararı almak, eleştirilmek, pişman olmak, misafirliğe gitmek, resim yapmak, horoz dövüşü seyretmek, fotoğraf çekmek, hediye almak, torunuyla ilgilenmek,  ocuğuına sarılmak, hediye vermek, film izlemek, gezintiye çıkmak, asker rolünde oynamak, bankada işlem yapmak, çığlık atmak, güneşlenmek, düşmek, masal anlatmak, alay edilmek, dilenmek, uçurtma uçurmak, koşmak, hayvanları izlemek, hasta ziyaret etmek, yara sarmak, evlenmek, seyahat etmek, tiyatroya gitmek, yurt dışına çıkmak, pencereden bakmak, hayallere kapılmak, hayat kurtarmak, kakhahalar atmak, gazete okumak, rüya görmek, bağırmak, kaçırılmak, şaka yapmak, idam edilmek, utanmak, yemek yapmak, söz dinlemek, ıslık çalmak olduğu görülmektedir.

Yalnızca kadına atfedilen eylemler; zor işleri halletmek, çiçek satın almak pazarlık yapmak, kitaba değer vermek, çiçek sulamak, temizlik yapmak, çamaşır yıkamak, eşine söylenmek, beklemek, çamaşır toplamak, sobayı yakmak, icat yapmaya çalışmak, dedikodu yapmak, annesinden tokat yemek, saçlarını taramak, başına iş açmak, azarlanmak, çay doldurmak, astım krizi tutmak, ağaca zarar vermek, dikiş dikmek, erkek arkadaşını etkilemeye çalışmak, doğum yapmak, yüzük verilmek, sevdiğini/eşini beklemek, erkeğe kendisini alması için yardım etmek, dans etmek, ganimet olarak alınmak, eşi için canından vazgeçmek, beğenilmek, âşık olunmak, baş eğmek, ilişkiye girmeyi istemek, utanmamak, eşinden çare beklemek, ailesini izlemek, çocuk kalbi kırmak, annesine sitem etmek, çocuğunu merak etmek, çocuğunu okula götürmek, annesine sarılmak, yemek servisi yapmak, bulaşık yıkamak, çocuklarıyla oynamak, misafir ağırlamak, mutluluk vermek, arkadaşına küsmek, küslükleriyle çocuklarını kötü etkilemek, yemek tarifi paylaşmak, dertleşmek, düşmanlık beslemek, tebrik edilmek, bavul hazırlamak, çiçek toplamak, başkasının eşyasına izinsiz dokunmak, özür dilemek, çocuğun ödevlerine yardım etmek, çiçek yetiştirmek, örgü örmek, aşı yapmak, saçını değiştirmek, görüntüsü hakkın fikir almak, kapıyı açmak, teşekkür etmek, kaykay kayan arkadaşını izlemek, dikkatsiz olmak, kıyafeti hakkında fikir almak, patavatsızlıktan rahatsız olmak, ev işleri yapmak, mızıka çalmak, çocuğuna kıyafet hazırlamak, resim yapmak, çocuğuna refakat etmek, şarkı söylemek, yama yamamak, oğlunu evlendirmek istemek, iş yapılması beklenmek, iş yapamadığı için eleştirilen, hediye olarak verilmek, güzel giyinmek, gelinini alnından öpmek, dağcılık ile ilgilenmek, sorulara doğru cevap vermek, ip atlamak, çok çalışmak, araştırma yapmak, arkadaşına çelme takmak, arkadaşının saçını çekmek, çiçeklerle ilgilenmek, trafik cezası yemek, düdük çalmak, şifreyi çözmek, eşine yolluk hazırlamak, evde oturmak, ütü yapmak, yanaklarından öpülmek, kuran öğretmek, balkonda oturmak, mutfakta iş yapmak, öldürülmek, çocuğunu okula yazdırmak, yardıma muhtaç olmak, eşiyle ilgilenmek, kardeşine annelik yapmak, çocuğunu doktora götürmek, ninni söylemek, yangında kurtarılmayı beklemek, uğruna savaşılmak, güzelliğiyle şaşkına çevirmek, diz çökmek, eşine boyun eğmek, tahtta taşınmak, hizmet etmek, dul kalmak, eşinin soyadını almak, uğruna mücadele edilmek, adına karar verilmek, kola takılmak, erkeği bırakmak istememek, vücudunu örtmek, erkeğinde himayesinde olmak, köle olarak satılmak, sevgisini ilan etmek, eşinden yiyecek istemek, hapsedilmek, çocuğu ailesinden ayırmak, saçlarına tırmanılmak, prens ile birlikte olma hayali kurmak, saç kesmek, saç kesilmek, yalnız kalmak, kurtarılmayı beklemek, çiçekten taç yapmak, sıkılmak, düşünmeden hareket etmek, bilmediği içeceği içmek, kafasını çarpmak, kendinden utanmak, yelpaze kullanmak, korkmak, ceza çekmek, yüzmek, ödül vermek, ödül almak,

yalvarıp yakarmak, öğüt verilmek, kapı çalmadan eve girmek, büyümek, küçülme, evini özlemek, köpekten korkmak, rahatsız olmak, kendine çekidüzen vermek, yılan olmakla suçlanmak, bebek tutmak, bebeğe kızmak, bebek fırlatmak, kroket oynamak, bebeği kurtarmak, yabancılarla konuşmak, hakaret etmek, hakaret edilmek, kibar olmaya çalışmak, akli karışmak, erkeğin kolunda yürümek, ölüm emri vermek, kraliçeye vurmak, yenilgiyi hazmedememek, sevilmemek, ders çıkarmak, soru sormak, tanıklık yapmak, karşı gelmek, kardeşiyle ilgilenme, öğretmek, kendini erkeklerin koynuna atmak, kandırılmak, giysi dikmek, çocuğuna verecek yemek bulamamak, sevgilisi olmak, gül karşılığında dans etmek, kapı önünde oturmak, paraya, mücevhere tamah etmek, eşini övmek, çalışmak zorunda kalmak, sofrakurmak, sofrak toplamak, emanet edilmek, yeni şeyler öğrenmek, yün eğirmek, söylentilere kulak asmak, yeğenini sahiplenmek, eşya toplamak, yolculuk yapmak, gönül almak, özgürlüğü kısıtlanmak, bakıcılık yapmak, gezdirilmek, karar vermek, okumayı öğrenmek, telgraf çekmek şeklindedir.

Yalnızca erkeğe atfedilen eylemler; anneden sonra yardımı istenmek, televizyon seyretmek, toz almak, annesinin gönlünü almaya çalışmak, çocuğuyla ilgilenmek istememek, işe gitmek, icat yapmak, koşu takımına girmek, ayakkabı boyamak, ağaç dikmek, köpek bakmak, kendine kız seçmek, çocuğuna düğün yapmak, kız için şart koşmak, kılıç kullanmak, savaşa gitmek, ilişkiye girmek istememek, intikam almak, yurdunu kurtarmak, emir vermek, dua etmek, namaz kılmak, çocuğu olmadığı için üzölmek, kertme edilmek, yay hediye edilmek, beygir hediye alınmak, adını hak etmek, yüzük vermek, kız istemek, kız için bedel ödemek, kız almak, kız vermek, kopuz çalmak, ün istemek, ziyafet vermek, hizmet edilmek, çocuğu olmuyor diye dışlanmak/küçömsenmek, boğa ile güreşmek, beylik verilmek, tahta çıkmak, kıskanmak, kötü plan yapmak, babasını kurtarmak, oğlunu öldürmek, topluluğa seslenmek, şehit olmak, esir almak, saldırmak, araba kullanmak, hayvana yardım etmek, yüzü kızarmak, çöpleri çıkarmak, markete gitmek, odasını toplamak, tenis oynamak, çim kesmek, kardeşine bakmak, futbol oynamak, kavga etmek, hayvanları rahatsız etmek, davranışlarını düzeltmek, çare aramak, ev işlerine yardım etmek, trafik kazası geçirmek, öğrencisinin ağzını bantlamak, ailesini yemeğe götürmek, öğrencisiyle ilgilenmek, telefonla ilgilenmek, basket oynamak, eleştirilmekten rahatsız olmak, kaykay kaymak, sersemlemek, canı yanmak, incelemek, yorum yapmak, başkasının eşyasına zarar vermek, ün kazanmak, bilmiş gibi davranmak, sert eleştiriler yapmak, etkilenmek, iş teklif etmek, görev teklif edilmek, sevinmek, havaya girmek, insanları umursamamak, balık tutmak, dışarıda vakit geçirmek, denize açılmak, horoz dövüştürmek, bahçeden meyve

çalmak, kaval çalan, müzik dinlemek, tiyatro oynamak, semer onarmak, komut vermek, kızını vermek, kadın hayali kurmak, paten kaymak, padişah rolünde oynamak, ayıcık ile oynamak istememek, ders anlatmak, oyun dışı kalmak, sponsor olmak, yarış kazanmak, alay etmek, öğüt vermek, ağırlanmak, arkadaşını uyarmak, muhabbet etmek, maymunla yaşamak, soyulmak, eleştirileri dinlemek, hatasını düzeltmek, sergi gezmek, savaşmak, liderlik etmek, deveye binmek, hayal kırıklığına uğramak, sebze-meyve yetiştirmek, eşeğe binmek, para kazanmak, dükkân açmak, kurnazlık yapmak, kalitesiz iş yapmak, adaleti sağlamak, çatı tamir etmek, çocuğundan utanmak, hamama gitmek, ellerinden öpülmek, berbere gitmek, fidan dikmek, ağaca tırmanmak, yazı yazmak, keyif yapmak, kuran öğrenmek, kandırmak, eve yiyecek getirmek, babasına sarılmak, yiyeceğini paylaşmak, insanları yargılamak, arkadaşına teselli vermek, göç etmek, hayvanlarla oynamak, öldürmek, çocuğunu izlemek, düşünmek, işsiz kalmak, ailesine yiyecek göndermek, babasına yardım etmek, hırsızlıkla suçlanmak, lakap takılmak, babasının elini tutmak, çocuğa tokat atmak, kadınları koluna takmak, arkadaşını azarlamak, polisten kaçmak, araba çarpmak, kadının yüzüne tükürmek, küfretmek, aç kalmak, polise yakalanmak, sokakta yatmak, isyan etmek, sinemaya gitmek, arkadaşlarıyla vakit geçirmek, başkasını koklamak, gıpta etmek, heves etmek, dükkân camı kırmak, eşini hastaneye götürmek, annesini özlemek, çocuğuna oyuncak almak, başkasını rahatsız etmek, kendine isim takmak, birine aşık olması gerektiğini düşünmek, kadın uğruna savaşmak, nöbet tutmak, delirmek, maceraya atılmak, yaralanmak, havaya fırlatılmak, dayak yemek, mahkûm olmak, firar etmek, plan yapmak, tuzığa düşürülmek, meydan okumak, can almak, can bağışlamak, numara yapmak, ava çıkmak, düello yapmak, mirasını kaybetmek, gemiye tırmanmak, babasını ziyaret etmek, içki içmek, tuzak kurmak, tuzak kurulmak, iftira atmak, iftira atılmak, kaçmaya çalışmak, araştırmak, servetini bağışlamak, eşinin hediyesini beğenmemek, hayatı kurtulmak, para ile uğraşmak, kadını özgür bırakmak, gazetede haber olmak, şerefi beş paralık edilmek, eşi için yiyecek bulmak, sebze –meyve toplamak, çocuğundan vazgeçmek eşini düşünmek, kadının saçlarına tırmanmak, aşık olmak, sevdiğini aramak, endişe duymak, yük yüklenmek, nargile içmek, bilmece sormak, uyarmak, boya yapmak, sakinleştirmek, affetmek, sorgulamak, kendini savunmak, saygı beklemek, silah doğrultmak, sorguya çekilmek, avlanmak, ateş etmek, kan davalı olmak, kan davasına karşı çıkmak, kız kaçırmak,, arkadaşını kaybetmek, vaaz vermek, dolandırıcılık yapmak, miras almak, kadınların güzelliğini yorumlamak, köle satmak, yabancı bir kadını öpmek, kitap yazmak, hazine bulmak, haydutluk yapmak, kadınları elde etmeye çalışmak, sarhoş olmak, çocuğunu dövmek, tekme atmak, kano kullanmak, kız kılığına girmek, ihanet etmek, eşini övmek, başkalarını düşünmek, yük

taşımak, başkasını kullanmak, flüt çalmak, kızını dövmek, balo düzenlemek, sevgilisine gül almak, sevgilisine iltifat etmek, dans etmek istemek, kadını aşağılamak, ağaca tırmanmak, hak yemek, iflas etmek, ateş yakmak, ağıl yapmak, süt sağmak, hayvana vurmak, karları kürekleme, okula gitmek, ev onarmak, kızak kullanmak, söz dinlememek, çocukları gezdirmek şeklindedir.

Tablo 163'e göre çocuk kitaplarında kadına en sık atfedilen eylemler 9 kitapta gösterimiyle ağlamak, 7 kitapta gösterimiyle kitap okumak, 6 kitapta gösterimiyle yardım etmek ve 4'er kitapta gösterimiyle çocuğuyla ilgilenmek, kızmak, yemek yapmak şeklindedir. Tablo 163'e göre çocuk kitaplarında erkeğe en sık atfedilen eylemler; 8 kitapta gösterimiyle ağlamak, 7 kitapta gösterimiyle yardım etmek, 6'şar kitapta gösterimiyle kitap okumak, seyahat etmek ve 4'er kitapta gösterimiyle yazı yazmak, alay etmek, kavga etmek şeklindedir.

4.2.7.1. "Uçurtmam Bulut Şimdi" çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

"Uçurtmam Bulut Şimdi" adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 164'te verilmiştir.

Tablo 164

"Uçurtmam Bulut Şimdi" adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Zor işleri halletmek	+	-
Çiçek satın almak	+	-
Pazarlık yapmak	+	-
Kitaba değer vermek	+	-
Çiçek sulamak	+	-
Temizlik yapmak	+	-
Çamaşır yıkamak	+	-
Eşine söylenmek	+	-
Eşiyle tartışmak	+	+

Torunuyla ilgilenmek	+	-
Bisiklet sürmek	+	+
Resim yapmak	+	-
Yemek yapmak	+	-
Çocuğuyla ilgilenmek	+	+
Ödev yapmak	+	+
Beklemek	+	-
Çamaşır toplamak	+	-
Sobayı yakmak	+	-
İcat yapmaya çalışmak	+	-
Dedikodu yapmak	+	-
Çocuğuna vurmak	+	+
Annesinden tokat yemek	+	-
Alışveriş yapmak	+	+
Saçlarını taramak	+	-
Hediye almak	+	-
Başına iş açmak	+	-
Azarlanmak	+	-
Utanmak	+	-
Çay doldurmak	+	-
Astım krizi tutmak	+	-
Ağaca zarar vermek	+	-
Dikiş dikmek	+	-
Erkek arkadaşını etkilemeye çalışmak	+	-
Yardım etmek	+	-
Anneden sonra yardımı istenmek	-	+

Televizyon seyretmek	-	+
Kitap okumak	-	+
Toz almak	-	+
Annesinin gönlünü almaya çalışmak	-	+
Gazete okumak	-	+
Çocuğuyla ilgilenmek istememek	-	+
İşe gitmek	-	+
İcat yapmak	-	+
Koşu takımına girmek	-	+
Ayakkabı boyamak	-	+
Ağaç dikmek	-	+
Köpek bakmak	-	+
Toplam	34	19

Tablo 164 incelendiğinde “Uçurtmam Bulut Şimdi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 47 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 164’e göre kadına 34 ve erkeğe 19 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 164’te göre kadına atfedilen eylemler; annesinden tokat yemek, alışveriş yapmak, saçlarını taramak, hediye almak, başına iş açmak, azarlanmak, utanmak, çay doldurmak, astım krizi tutmak, ağaca zarar vermek, dikiş dikmek, erkek arkadaşını etkilemeye çalışmak, yardım etmek zor işleri halletmek, çiçek satın almak, pazarlık yapmak, kitaba değer vermek, çiçek sulamak, temizlik yapmak, çamaşır yıkamak, eşine söylenmek, eşiyle tartışmak, torunuyla ilgilenmek, bisiklet sürmek, resim yapmak, yemek yapmak, çocuğuyla ilgilenmek, ödev yapmak, beklemek, çamaşır toplamak, sobayı yakmak, icat yapmaya çalışmak, dedikodu yapmak, çocuğuna vurmak şeklindedir. Tablo 164’e göre erkeğe atfedilen eylemler; anneden sonra yardımı istenmek, televizyon seyretmek, kitap okumak, toz almak, annesinin gönlünü almaya çalışmak, gazete okumak, çocuğuyla ilgilenmek istememek, işe gitmek, icat yapmak, koşu takımına girmek, ayakkabı boyamak, ağaç dikmek, köpek bakmak, alışveriş yapmak, çocuğuyla ilgilenmek, ödev yapmak, çocuğuna vurmak, eşiyle tartışmak, bisiklet sürmek şeklindedir.

Kitabın 17. ve 18. sayfalarında bir kitap standının önünde toplanan bütün müşterilerin kadın olduğu ve kadınların aslında kitap almak için değil dekor olarak kullanılan çiçekleri almak için orada bulundukları ifade edilmektedir. Kadınlar çiçekleri almak konusunda ısrar edince kadınlar için “*laftan anlamayan ve yola gelmeyecek kişiler*” olarak bahsedilmektedir.

Aynı zamanda kitabın 39. sayfasında ana karakter olan kız çocuğu bir icat yapmaya çalışırken erkek arkadaşı ona inanmadığını söylemekte ve icat yapan, bilgili insanlardan bahsederken “koskoca adamlar” şeklinde bahsetmektedir. Erkek çocuğun konuşması; “*Sana inanmıyorum. Neden koskoca adamlar şimdiye kadar icat etmemişler bunu? Onların bilgisi senden daha mı az?*” (s.39) şeklindedir.

4.2.7.2. “Dede Korkut Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 165’te verilmiştir.

Tablo 165

“Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Eşine akıl vermek	+	+
Ağlamak	+	+
Eşine hesap sormak	+	+
Çocuğuna öğüt vermek	+	+
Esir edilmek	+	+
Feryat ettirilmek	+	+
İdam edilmek	+	-
Doğum yapmak	+	-
Dilenmek	+	-
Kertme edilmek	+	+
At binmek	+	+

Ot atmak	+	+
Yüzük verilmek	+	-
Sevdiğini beklemek	+	-
Evlenmek istemek	+	+
Nişanlısı için ağlamak	+	-
Çocuğu için ağlamak	+	-
Erkeğe kendisini alması için yardım etmek	+	-
Yardım etmek	+	+
Dans etmek	+	-
Ganimet olarak alınmak	+	-
Eşi için canından vazgeçmek	+	-
Beğenilmek	+	-
Âşık olunmak	+	-
Baş eğmek	+	-
Emzirmek	+	-
Eşine soru sormak	+	+
İlişkiye girmeyi istemek	+	-
Utanmamak	+	-
Kendine kız seçmek	-	+
Çocuğuna düğün yapmak	-	+
Kızı için şart koşmak	-	+
Kılıç kullanmak	-	+
Savaşa gitmek	-	+
İlişkiye girmek istememek	-	+
İntikam almak	-	+
Yurdunu kurtarmak	-	+

Emir vermek	-	+
Dua etmek	-	+
Namaz kılmak	-	+
Çocuğu olmadığı için üzölmek	-	+
Kertme edilmek	-	+
Yay hediye edilmek	-	+
Beygir hediye alınmak	-	+
Adını hak etmek	-	+
İnsan öldürmek	-	+
Yüzük vermek	-	+
Kız istemek	-	+
Kız için bedel ödemek	-	+
Kız almak	-	+
Kız vermek	-	+
Yalan söylemek	-	+
Kopuz çalmak	-	+
Ün istemek	-	+
Ziyafet vermek	-	+
Hizmet edilmek	-	+
Çocuğu olmuyor diye dışlanmak/küçümsenmek	-	+
Boğa ile güreşmek	-	+
Beylik verilme	-	+
Tahta çıkmak	-	+
Kıskanmak	-	+
Kötü plan yapmak	-	+
Babasını kurtarmak	-	+

Oğlunu öldürmek	-	+
Topluluğa seslenmek	-	+
Şehit olmak	-	+
Esir almak	-	+
Saldırmak	-	+
Toplam	29	50

Tablo 165 incelendiğinde “Dede Korkut Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 68 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 164’e göre kadına 29 ve erkeğe 50 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 165’e göre kadına atfedilen eylemler; eşine akıl vermek, ağlamak, eşine hesap sormak, çocuğuna öğüt vermek, esir edilmek, feryat ettirilmek, idam edilmek, doğum yapmak, dilenmek, kertme edilmek, at binmek, ot atmak, yüzük verilmek, sevdiğini beklemek, evlenmek istemek, nişanlısı için ağlamak, çocuğu için ağlamak, erkeğe kendisini alması için yardım etmek, yardım etmek, dans etmek, ganimet olarak alınmak, eşi için canından vazgeçmek, beğenilmek, âşık olunmak, baş eğmek, emzirmek, eşine soru sormak, ilişkiye girmeyi istemek, utanmamak şeklindedir. Tablo 165’e göre erkeğe atfedilen eylemler; eşine akıl vermek, ağlamak, eşine hesap sormak, çocuğuna öğüt vermek, esir edilmek, feryat ettirilmek, kertme edilmek, at binmek, ot atmak, evlenmek istemek, yardım etmek, eşine soru sormak, utanmamak, kendine kız seçmek, çocuğuna düğün yapmak, kızı için şart koşmak, kılıç kullanmak, savaşa gitmek, ilişkiye girmek istememek, intikam almak, yurdunu kurtarmak, emir vermek, dua etmek, namaz kılmak, çocuğu olmadığı için üzülme, kertme edilmek, yay hediye edilmek, beygir hediye alınmak, adını hak etmek, insan öldürmek, yüzük vermek, kız istemek, kız için bedel ödemek, kız almak, kız vermek, yalan söylemek, kopuz çalmak, ün istemek, ziyafet vermek, hizmet edilmek, çocuğu olmuyor diye dışlanmak/küçümsenmek, boğa ile güreşmek, beylik verilmek, tahta çıkmak, kıskanmak, kötü plan yapmak, babasını kurtarmak, oğlunu öldürmek, topluluğa seslenmek, şehit olmak, esir almak, saldırmak şeklindedir.

4.2.7.3. “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 166’da verilmiştir.

Tablo 166

“Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Çocuğuyla ilgilenmek	+	+
Eşinden çare beklemek	+	-
Ailesini izlemek	+	-
Top oynamak	+	+
Çocuk kalbi kırmak	+	-
Lokantada oturmak	+	+
Hatasını anlamak	+	+
Annesine sitem etmek	+	-
Çocuğunu merak etmek	+	-
Çocuğunu okula götürmek	+	-
Çocuğuna sarılmak	+	-
Annesine sarılmak	+	-
Hayvan bakmak	+	+
Yemek servisi yapmak	+	-
Bulaşık yıkamak	+	-
Çocuklarıyla oynamak	+	-
Misafir ağırlamak	+	-

Misafirliğe gitmek	+	-
Oyun oynamak	+	+
Yardım etmek	+	+
Mutluluk vermek	+	-
Yemek hazırlamak	+	-
Arkadaşına küsmek	+	-
Küslükleriyle çocuklarını kötü etkilemek	+	-
Yemek tarifi paylaşmak	+	-
Dertleşmek	+	-
Düşmanlık beslemek	+	-
Ağlamak	+	+
Tebrik edilmek	+	-
Hastalanmak	+	+
Mektup okumak	+	+
Gezmek	+	+
Kitap okumak	+	+
Bavul hazırlamak	+	-
Çiçek toplamak	+	-
Başkasının eşyasına izinsiz dokunmak	+	-
Pişman olmak	+	-
Özür dilemek	+	-
Hediye vermek	+	-
Çocuğun ödevlerine yardım etmek	+	-
Çiçek yetiştirmek	+	-
Araba kullanmak	-	+
Hayvana yardım etmek	-	+

Yüzü kızarmak	-	+
Çöpleri çıkarmak	-	+
Markete gitmek	-	+
Odasını toplamak	-	+
Tenis oynamak	-	+
Çim kesmek	-	+
Kardeşine bakmak	-	+
Futbol oynamak	-	+
Kavga etmek	-	+
Hayvanları rahatsız etmek	-	+
Çocuğuna öğüt vermek	-	+
Söz dinlemek	-	+
Davranışlarını düzeltmek	-	+
Çare aramak	-	+
Ev işlerine yardım etmek	-	+
Televizyon izlemek	-	+
Bilgisayar kullanmak	+	+
Trafik kazası geçirmek	-	+
Öğrencisinin ağzını bantlamak	-	+
Mektup yazmak	+	+
Ailesini yemeğe götürmek	-	+
Öğrencisiyle ilgilenmek	-	+
Telefonla ilgilenmek	-	+
Örgü örmek	+	-
Toplam	44	37

Tablo 166 incelendiğinde “Sevgi ve Merhamet Öyküleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 67 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 166’ya göre kadına 43 ve erkeğe 37 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 166’ya göre kadına atfedilen eylemler; çocuğuyla ilgilenmek, eşinden çare beklemek, ailesini izlemek, top oynamak, çocuk kalbi kırmak, lokantada oturmak, hatasını anlamak, annesine sitem etmek, çocuğunu merak etmek, çocuğunu okula götürmek, çocuğuna sarılmak, annesine sarılmak, hayvan bakmak, yemek servisi yapmak, bulaşık yıkamak, çocuklarıyla oynamak, misafir ağırlamak, misafirliğe gitmek, oyun oynamak, yardım etmek, mutluluk vermek, yemek hazırlamak, arkadaşına küsmek, küslükleriyle çocuklarını kötü etkilemek, yemek tarifi paylaşmak, dertleşmek, düşmanlık beslemek, ağlamak, tebrik edilmek, hastalanmak, mektup okumak, gezmek, kitap okumak, bavul hazırlamak, çiçek toplamak, başkasının eşyasına izinsiz dokunmak, pişman olmak, özür dilemek, hediye vermek, çocuğun ödevlerine yardım etmek, çiçek yetiştirmek, mektup yazmak, örgü örmek, bilgisayar kullanmak şeklindedir.

Tablo 166’ya göre erkeğe atfedilen eylemler; araba kullanmak, hayvana yardım etmek, yüzü kızarmak, çöpleri çıkarmak, markete gitmek, odasını toplamak, tenis oynamak, çim kesmek, kardeşine bakmak, futbol oynamak, kavga etmek, hayvanları rahatsız etmek, çocuğuna öğüt vermek, söz dinlemek, davranışlarını düzeltmek, çare aramak, ev işlerine yardım etmek, televizyon izlemek, bilgisayar oynamak, trafik kazası geçirmek, öğrencisinin ağzını bantlamak, mektup yazmak, ailesini yemeğe götürmek, öğrencisiyle ilgilenmek, telefonla ilgilenmek, hastalanmak, mektup okumak, gezmek, kitap okumak, çocuğuyla ilgilenmek, lokantada oturmak, hatasını anlamak, hayvan bakmak, oyun oynamak, yardım etmek, ağlamak, hastalanmak, mektup okumak, gezmek, kitap okumak şeklindedir.

4.2.7.4. “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 167’de verilmiştir.

Tablo 167

“Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Aşı olmak	+	+
Aşı yapmak	+	-
Yalan söylemek	+	+
Arkadaşını teselli etmek	+	+
Kitap okumak	+	-
Saçını değiştirmek	+	-
Görüntüsü hakkın fikir almak	+	-
Gerçeği gizlemek	+	+
İyi davranmak	+	+
Kapıyı açmak	+	-
Teşekkür etmek	+	-
Kızmak	+	+
Misafir ağırlamak	+	-
Doğruyu söyleme kararı almak	+	+
Kaykay kayan arkadaşını izlemek	+	-
Özür dilemek	+	-
Dikkatsiz olmak	+	-
Kıyafeti hakkında fikir almak	+	-
Eleştirilmek	+	+
Patavatsızlıktan rahatsız olmak	+	-
Basket oynamak	-	+
Pişman olmak	-	+

Eleştirilmekten rahatsız olmak	-	+
Çılgılık atmak	-	+
Gazete okumak	-	+
Misafirliğe gitmek	-	+
Kaykay kaymak	-	+
Düşmek	-	+
Sersemlemek	-	+
Canı yanmak	-	+
Resim çizmek	-	+
İncelemek	-	+
Yorum yapmak	-	+
Başkasının eşyasına zarar vermek	-	+
Ün kazanmak	-	+
Bilmiş gibi davranmak	-	+
Sert eleştiriler yapmak	-	+
Etkilenmek	-	+
İş teklif etmek	-	+
Görev teklif edilmek	-	+
Sevinmek	-	+
Havaya girmek	-	+
İnsanları umursamamak	-	+
Toplam	0	3

Tablo 167 incelendiğinde “Limon ile Zeytin – Yalan Yok” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 43 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 167’ye göre kadına 20 ve erkeğe 31 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 167’ye göre kadına atfedilen eylemler;

aşı olmak, aşu yapmak, yalan söylemek, arkadaşını teselli etmek, kitap okumak, saçını değıştirmek, görüntüsü hakkın fikir almak, gerçeği gizlemek, iyi davranmak, kapıyı açmak, teşekkür etmek, kızmak, misafir ağırlamak, doğruyu söyleme kararı almak, kaykay kayan arkadaşını izlemek, özür dilemek, dikkatsiz olmak, kıyafeti hakkında fikir almak, eleştirilmek, patavatsızlıktan rahatsız olmak şeklindedir. Tablo 167’ye göre erkeğe atfedilen eylemler; aşu olmak, yalan söylemek, arkadaşını teselli etmek, gerçeği gizlemek, iyi davranmak, kızmak, doğruyu söyleme kararı almak, eleştirilmek, basket oynamak, pişman olmak, eleştirilmekten rahatsız olmak, çığlık atmak, gazete okumak, misafirliğe gitmek, kaykay kaymak, düşmek, sersemlemek, canı yanmak, resim çizmek, incelemek, yorum yapmak, başkasının eşyasına zarar vermek, ün kazanmak, bilmiş gibi davranmak, sert eleştiriler yapmak, etkilenmek, iş teklif etmek, görev teklif edilmek, sevinmek, havaya girmek, insanları umursamamak şeklindedir.

4.2.7.5. “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 168’de verilmiştir.

Tablo 168

“Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Ev işleri yapmak	+	-
Kitap okumak	+	-
Alışveriş yapmak	+	+
Çocuğuyla ilgilenmek	+	+
Mızıka çalmak	+	-
Annesine sarılmak	+	-
Evcil hayvanıyla ilgilenmek	+	-

Horoz dövüşü seyretmek	+	+
Masal anlatmak	+	-
Çocuğuna kıyafet hazırlamak	+	-
Resim yapmak	+	-
Çocuğuna refakat etmek	+	-
Ağlamak	+	+
Şarkı söylemek	+	-
Uçurtma uçurmak	+	-
Yolculuk yapmak	+	-
Eşini beklemek	+	-
Çocuğuna hediye almak	-	+
Balık tutmak	-	+
Yardım etmek	-	+
Şaka yapmak	-	+
Ağaç dikmek	-	+
Torunlarıyla ilgilenmek	-	+
Dışarıda vakit geçirmek	-	+
Denize açılmak	-	+
Fotoğraf çekmek	+	+
Horoz dövüştürmek	-	+
Çocuğunu kucaklamak	-	+
Bahçeden meyve çalmak	-	+
Kaval çalan	-	+
Müzik dinleyen	-	+
Tiyatro oynamak	-	+

Toplam	18	19
--------	----	----

Tablo 168 incelendiğinde “Her Çocuğun Bir Yıldızı Var” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 32 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 168’de göre kadına 18 ve erkeğe 19 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 168’de göre kadına atfedilen eylemler; ev işleri yapmak, kitap okumak, alışveriş yapmak, çocuğuyla ilgilenmek, mızıka çalmak, annesine sarılmak, evcil hayvanıyla ilgilenmek, horoz dövüşü seyretmek, masal anlatmak, çocuğuna kıyafet hazırlamak, resim yapmak, çocuğuna refakat etmek, ağlamak, şarkı söylemek, uçurtma uçurmak, yolculuk yapmak, eşini beklemek, fotoğraf çekmek şeklindedir. Tablo 168’e göre erkeğe atfedilen eylemler; alışveriş yapmak, çocuğuyla ilgilenmek, horoz dövüşü seyretmek, ağlamak, çocuğuna hediye almak, balık tutmak, yardım etmek, şaka yapmak, ağaç dikmek, torunlarıyla ilgilenmek, dışarıda vakit geçirmek, denize açılmak, fotoğraf çekmek, horoz dövüştürmek, çocuğunu kucaklamak, bahçeden meyve çalmak, kaval çalan, müzik dinleyen, tiyatro oynamak şeklindedir.

4.2.7.6. “Keloğlan” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 169’da verilmiştir.

Tablo 169

“Keloğlan” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Yama yamamak	+	-
Oğlunu evlendirmek istemek	+	-
Ağlamak	+	-
Yardım etmek	+	-
İş yapılması beklenmek	+	-
İş yapamadığı için eleştirilen	+	-

Hediye olarak verilmek	+	-
Güzel giyinmek	+	-
Gelinini alnından öpmek	+	-
Semer onarmak	-	+
Hediye vermek	-	+
Güneşlenmek	-	+
Koşmak	-	+
Komut vermek	-	+
Kızını vermek	-	+
Kadın hayali kurmak	-	+
Toplam	9	7

Tablo 169 incelendiğinde “Keloğlan” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 16 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 169’da göre kadına 34 ve erkeğe 19 farklı eylemin atfedildiği bulunmuştur. Tablo 169’da göre kadına atfedilen eylemler; yama yamamak, oğlunu evlendirmek istemek, ağlamak, yardım etmek, iş yapılması beklenmek, iş yapamadığı için eleştirilen, hediye olarak verilmek, güzel giyinmek, gelinini alnından öpmek şeklindedir. Tablo 169’a göre erkeğe atfedilen eylemler; semer onarmak, hediye vermek, güneşlenmek, koşmak, komut vermek, kızını vermek, kadın hayali kurmak şeklindedir.

4.2.7.7. “Hoşça Kal Güzel Okulum” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 170’te verilmiştir.

Tablo 170

“Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Dağcılık ile ilgilenmek	+	-
Sorulara doğru cevap vermek	+	-
Saçlarını taramak	+	-
Çığlık atmak	+	-
Film izlemek	+	+
Alay edilmek	+	-
İp atlamak	+	-
Güneşlenmek	+	-
Çocuklarla top oynamak	+	+
Gezintiye çıkmak	+	+
Çok çalışmak	+	-
Yardım etmek	+	+
Araştırma yapmak	+	-
Ödev yapmak	+	-
Asker rolünde oynamak	+	+
Hediye almak	+	+
Arkadaşına çelme takmak	+	-
Arkadaşının saçını çekmek	+	-
Bankada işlem yapmak	+	+
Fotoğraf çekmek	+	-
Dert dinlemek	+	-
Yemek dağıtmak	+	-

Ağlamak	+	-
Kitap okumak	+	-
Çiçeklerle ilgilenmek	+	-
Trafik cezası yemek	+	-
Düşmek	+	-
Düdük çalmak	+	-
Şifreyi çözmek	+	-
Paten kaymak	-	+
Padişah rolünde oynamak	-	+
Ayıcık ile oynamak istememek	-	+
Ders anlatmak	-	+
Bankada işlem yaptırmak	-	+
Kavga etmek	-	+
Oyun dışı kalmak	-	+
Sponsor olmak	-	+
Yarış kazanmak	-	+
Alay etmek	-	+
Toplam	29	17

Tablo 170 incelendiğinde “Hoşça Kal Güzel Okulum” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 39 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 170’e göre kadına 29 ve erkeğe 17 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 170’e göre kadına atfedilen eylemler; dağcılık ile ilgilenmek, sorulara doğru cevap vermek, saçlarını taramak, çılgılık atmak, film izlemek, alay edilmek, ip atlamak, güneşlenmek, çocuklarla top oynamak, gezintiye çıkmak, çok çalışmak, yardım etmek, araştırma yapmak, ödev yapmak, asker rolünde oynamak, hediye almak, arkadaşına çelme takmak, arkadaşının saçını çekmek, bankada işlem yapmak, fotoğraf çekmek, dert dinlemek, yemek dağıtmak, ağlamak, kitap okumak, çiçeklerle

ilgilenmek, trafik cezası yemek, düşmek, düdük çalmak, şifreyi çözmek şeklindedir. Tablo 170'e göre erkeğe atfedilen eylemler; film izlemek, çocuklarla top oynamak, gezintiye çıkmak, asker rolünde oynamak, hediye almak, bankada işlem yapmak, paten kaymak, padişah rolünde oynamak, ayıcık ile oynamak istememek, ders anlatmak, bankada işlem yaptırmak, kavga etmek, oyun dışı kalmak, sponsor olmak, yarış kazanmak, alay etmek şeklindedir.

4.2.7.8. “Deyim Hikâyeleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 171’de verilmiştir.

Tablo 171

“Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Seyahat etmek	-	+
Öğüt vermek	-	+
Masal anlatmak	-	+
Ağırlanmak	-	+
Arkadaşını uyarmak	-	+
Muhabbet etmek	-	+
Maymunla yaşamak	-	+
Soyulmak	-	+
Eleştirileri dinlemek	-	+
Hatasını düzeltmek	-	+
Yorum yapmak	-	+
Sergi gezmek	-	+
At sürmek	-	+
Savaşmak	-	+

Liderlik etmek	-	+
Deveye binmek	-	+
Hayal kırıklığına uğramak	-	+
Sebze-meyve yetiştirmek	-	+
Eşeğe binmek	-	+
Para kazanmak	-	+
Dükkân açmak	-	+
Kurnazlık yapmak	-	+
Kalitesiz iş yapmak	-	+
Adaleti sağlamak	-	+
Çatı tamir etmek	-	+
Çocuğundan utanmak	-	+
Alay etmek	-	+
Alay edilmek	-	+
Utanmak	-	+
Çocuğuna yemek hazırlamak	+	-
Eşine yolluk hazırlamak	+	-
Alışveriş yapmak	+	-
Evde oturmak	+	-
Dilenmek	-	+
Hamama gitmek	-	+
Toplam	4	31

Tablo 171 incelendiğinde “Deyim Hikâyeleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 35 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 171’e göre kadına 4 ve erkeğe 31 farklı eylemin atfedildiği bulunmuştur. Tablo 171’e göre kadına atfedilen eylemler; çocuğuna

yemek hazırlamak, eşine yolluk hazırlamak, alışveriş yapmak, evde oturmak şeklindedir. Tablo 171’e göre erkeğe atfedilen eylemler; seyahat etmek, öğüt vermek, masal anlatmak, ağırılanmak, arkadaşını uyarmak, muhabbet etmek, maymunla yaşamak, soyulmak, eleştirileri dinlemek, hatasını düzeltmek, yorum yapmak, sergi gezmek, at sürmek, savaşmak, liderlik etmek, deveye binmek, hayal kırıklığına uğramak, sebze-meyve yetiştirmek, eşeğe binmek, para kazanmak, dükkân açmak, kurnazlık yapmak, kalitesiz iş yapmak, adaleti sağlamak, çatı tamir etmek, çocuğundan utanmak, alay etmek, alay edilmek, utanmak, dilenmek, hamam gitmek şeklindedir.

4.2.7.9. “Elveda Ağustos Böceği” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 172’de verilmiştir.

Tablo 172

“Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Pencereden bakmak	-	+
Ellerinden öpülmek	-	+
Berbere gitmek	-	+
Fidan dikmek	-	+
Kitap okumak	-	+
Ağaca tırmanmak	-	+
Yazı yazmak	-	+
Keyif yapmak	-	+
Kura öğrenmek	-	+
Kandırmak	-	+
Hatasını anlamak	-	+
Eve yiyecek getirmek	-	+

Ağlamak	-	+
Babasına sarılmak	-	+
Çocuğuna sarılmak	-	+
Yiyeceğini paylaşmak	-	+
İnsanları yargılamak	-	+
Arkadaşına teselli vermek	-	+
Uçurtma uçurmak	-	+
Göç etmek	-	+
Ütü yapmak	+	-
Yanaklarından öpülmek	+	-
Kuran öğretmek	+	-
Balkonda oturmak	+	-
Ailesini izlemek	+	-
Toplam	5	20

Tablo 172 incelendiğinde “Elveda Ağustos Böceği” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 25 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 172’ye göre kadına 5 ve erkeğe 25 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. 172’ye göre kadına atfedilen eylemler; ütü yapmak, yanaklarından öpülmek, kuran öğretmek, balkonda oturmak, ailesini izlemek şeklindedir. Tablo 172’ye göre erkeğe atfedilen eylemler; pencereden bakmak, ellerinden öpülmek, berbere gitmek, fidan dikmek, kitap okumak, ağaca tırmanmak, yazı yazmak, keyif yapmak, kura öğrenmek, kandırmak, hatasını anlamak, eve yiyecek getirmek, ağlamak, babasına sarılmak, çocuğuna sarılmak, yiyeceğini paylaşmak, insanları yargılamak, arkadaşına teselli vermek, uçurtma uçurmak, göç etmek şeklindedir.

4.2.7.10. “Şu Acayip Böcekler” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 173’te verilmiştir.

Tablo 173

“Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Mutfakta iş yapmak	+	-
Öldürülmek	+	-
Koşmak	+	+
Hayvanları izlemek	+	+
Hayvanlarla oynamak	-	+
Öldürmek	-	+
Kitap okumak	-	+
Yazı yazmak	-	+
Çocuğunu izlemek	-	+
Toplam	5	20

Tablo 173 incelendiğinde “Şu Acayip Böcekler” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 9 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 173’e göre kadına 4 ve erkeğe 7 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 173’e göre kadına atfedilen eylemler; mutfakta iş yapmak, öldürülmek, koşmak şeklindedir. Tablo 13’ye göre erkeğe atfedilen eylemler; koşmak, hayvanları izlemek, hayvanlarla oynamak, öldürmek, kitap okumak, yazı yazmak, çocuğunu izlemek şeklindedir.

4.2.7.11. “Çocuk Kalbi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 174’te verilmiştir.

Tablo 174

“Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Öğrencisini öpmek	-	+
Trafik kazası geçirmek	-	+
Yurtdışına çıkmak	-	+
Rahatsız etmek	-	+
Öğüt vermek	-	+
Kötülüklere karşı koymak	-	+
Kalp kırmak	-	+
Kalbi kırılmak	-	+
Oğlunun hatasını düzeltmek	-	+
Gezmek	-	+
Odun taşımak	-	+
Sipariş vermek	-	+
Ödev yapmak	-	+
Annesine yardım etmek	-	+
Gazete okumak	-	+
Karla oynamak	-	+
Oyun oynamak	-	+
Yaralanmak	-	+
Yeğenine bakmak	-	+
Pişman olmak	-	+
Düzen sağlamak	-	+
Kıskanmak	-	+

Çocuk sevmek	-	+
Dayak yemek	-	+
Çocuğundan şikâyet etmek	-	+
Madalya kazanmak	-	+
Kendinden memnun olmak	-	+
Misafir ağırlamak	-	+
Saçını kestirmek	-	+
Hasta sedyesi taşımak	-	+
Düşmek	-	+
Hasta ziyaret etmek	+	+
Çocuğunu okula götürmek	-	+
Yolculuk yapmak	-	+
Ailesini düşünmek	-	+
Mektup yazmak	+	+
Çocuğunu okula yazdırmak	+	-
Yardım etmek	+	-
Yardıma muhtaç olmak	+	-
Kitap okumak	+	-
Eşiyle ilgilenmek	+	-
Kardeşine annelik yapmak	+	-
Çocuğunu doktora götürmek	+	-
Ninni söylemek	+	-
Yangında kurtarılmayı beklemek	+	-
Toplam	0	3

Tablo 174 incelendiğinde “Çocuk Kalbi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 45 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 174’e göre kadına 11 ve erkeğe 36 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 174’e göre kadına atfedilen eylemler; hasta ziyaret etmek, mektup yazmak, çocuğunu okula yazdırmak, yardım etmek, yardıma muhtaç olmak, kitap okumak, eşiyle ilgilenmek, kardeşine annelik yapmak, çocuğunu doktora götürmek, ninni söylemek, yangında kurtarılmayı beklemek şeklindedir. Tablo 174’e göre erkeğe atfedilen eylemler; öğrencisini öpmek, trafik kazası geçirmek, yurtdışına çıkmak, rahatsız etmek, öğüt vermek, kötülöklere karşı koymak, kalp kırmak, kalbi kırılmak, oğlunun hatasını düzeltmek, gezmek, odun taşımak, sipariş vermek, ödev yapmak, annesine yardım etmek, gazete okumak, karla oynamak oyun oynamak, yaralanmak, yeğenine bakmak, pişman olmak, düzen sağlamak, kıskanmak, çocuk sevmek, dayak yemek, çocuğundan şikâyet etmek, madalya kazanmak, kendinden memnun olmak, misafir ağırlamak, saçını kestirmek, hasta sedyesi taşımak, düşmek, hasta ziyaret etmek, çocuğunu okula götürmek, yolculuk yapmak, ailesini düşünmek, mektup yazmak şeklindedir.

4.2.7.12. “Sinbad” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Sinbad” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 175’te verilmiştir.

Tablo 175

“Sinbad” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Seyahat etmek	-	+
Felaketlerle boğuşmak	-	+
Yardım etmek	-	+
Hediye vermek	-	+
Hediye almak	-	+
Ev almak	-	+
Maceralar yaşamak	-	+

Yemin etmek	-	+
Yeminden dönmek	-	+
Dev tarafından yenilmek	-	+
Demir kızdırmak	-	+
Kayık yapmak	-	+
Denize açılmak	-	+
Eyer yapmak	-	+
Beladan kurtulmak	-	+
Eşini kaybetmek	-	+
Yeni insanlarla tanışmak	-	+
Öldürmeye çalışmak	-	+
Esir olarak satılmak	-	+
Hayvanları kurtarmak	-	+
Yardım etmek	-	+
Toplam	0	21

Tablo 175 incelendiğinde “Sinbad” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 21 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 175’e göre kadına 0 ve erkeğe 21 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 175’e göre kadına atfedilen eylem bulunmazken erkeğe atfedilen eylemler; seyahat etmek, felaketlerle boğuşmak, yardım etmek, hediye vermek, hediye almak, ev almak, maceralar yaşamak, yemin etmek, yeminden dönmek, dev tarafından yenilmek, demir kızdırmak, kayık yapmak, denize açılmak, eyer yapmak, beladan kurtulmak, eşini kaybetmek, yeni insanlarla tanışmak, öldürmeye çalışmak, esir olarak satılmak, hayvanları kurtarmak, yardım etmek şeklindedir.

4.2.7.13. “Püsküllü Deve” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 176’da verilmiştir.

Tablo 176

“Püsküllü Deve” adlı çocuk geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Düşünmek	-	+
İşsiz kalmak	-	+
Ailesine yiyecek göndermek	-	+
Babasına yardım etmek	-	+
Yoksulla alay etmek	-	+
Hırsızlıkla suçlanmak	-	+
Lakap takılmak	-	+
Kahkahalar atmak	-	+
Babasının elini tutmak	-	+
Kandırmak	-	+
Çocuğa tokat atmak	-	+
Kadınları koluna takmak	-	+
Arkadaşını azarlamak	-	+
Polisten kaçmak	-	+
Araba çarpmak	-	+
Kadının yüzüne tükürmek	-	+
Küfretmek	-	+
Aç kalmak	-	+
Polise yakalanmak	-	+
Deveye binmek	-	+
Rüya görmek	-	+

Çocuğuyla ilgilenmek	-	+
Sokakta yatmak	-	+
İsyân etmek	-	+
Eşıyle kavga etmek	-	+
Kavga etmek	-	+
Oyun oynamak	-	+
Sinemaya gitmek	-	+
Arkadaşlarıyla vakit geçirmek	-	+
Başkasını koklamak	-	+
Gıpta etmek	-	+
Heves etmek	-	+
Kıskanmak	-	+
Dükkân camı kırmak	-	+
Öfkelenmek	-	+
İntikâm almak	-	+
Eşini hastaneye götürmek	-	+
Annesini özlemek	-	+
Seyahat etmek	-	+
Çocuğuna oyuncak almak	-	+
Başkasını rahatsız etmek	-	+
Erkeğin kolunda gezmek	+	-
Dilenci çocuğa para vermek	+	-
Arabayla çocuğa çarpmak	+	-
Yüzüne tükürölmek	+	-
Dilencilik yapmak	+	-

Toplam	5	41
--------	---	----

Tablo 17 incelendiğinde “Püsküllü Deve” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 46 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 176’ya göre kadına 5 ve erkeğe 41 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 176’ya göre kadına atfedilen eylemler; erkeğin kolunda gezmek, dilenci çocuğa para vermek, arabayla çocuğa çarpmak, yüzüne tükürülmek, dilencilik yapmak şeklindedir. Tablo 176’ya göre erkeğe atfedilen eylemler; düşünmek, işsiz kalmak, ailesine yiyecek göndermek, babasına yardım etmek, yoksulla alay etmek, hırsızlıkla suçlanmak, lakap takılmak, kahkahalar atmak, babasının elini tutmak, kandırmak, çocuğa tokat atmak, kadınları koluna takmak, arkadaşını azarlamak, polisten kaçmak, araba çarpmak, kadının yüzüne tükürmek, küfretmek, aç kalmak, polise yakalanmak, deveye binmek, rüya görmek, çocuğuyla ilgilenmek, sokakta yatmak, isyan etmek, eşiyle kavga etmek, kavga etmek, oyun oynamak, sinemaya gitmek, arkadaşlarıyla vakit geçirmek, başkasını koklamak, gıpta etmek, heves etmek, kıskanmak, dükkân camı kırmak, öfkelenmek, intikam almak, eşini hastaneye götürmek, annesini özlemek, seyahat etmek, çocuğuna oyuncak almak, başkasını rahatsız etmek şeklindedir.

4.2.7.14. “Don Kişot’un Serüvenleri” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 177’de verilmiştir.

Tablo 177

“Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Kitap okumak	-	+
Hayallere kapılmak	-	+
Kendine isim takmak	-	+
Birine âşık olması gerektiğini düşünmek	-	+
Kadın uğruna savaşmak	-	+

Yolculuk yapmak	-	+
At binmek	-	+
Nöbet tutmak	-	+
Düşmek	-	+
Delirmek	-	+
Eşek binmek	-	+
Maceraya atılmak	-	+
Yaralanmak	-	+
Yara sarmak	+	+
Alay edilmek	-	+
Alay etmek	-	+
Havaya fırlatılmak	-	+
Dayak yemek	-	+
Mahkûm olmak	-	+
Firar etmek	-	+
Ağlamak	-	+
Plan yapmak	-	+
Tuzağa düşürülmek	-	+
Meydan okumak	-	+
Can almak	-	+
Can bağışlamak	-	+
Kılıç kullanmak	-	+
Evlenmek	+	+
Numara yapmak	-	+
Ava çıkmak	-	+
Düello yapmak	-	+

Mirasını kaybetmek	-	+
Dövüşmek	-	+
Uğruna savaşılmak	+	+
Güzelliğiyle şaşkına çevirmek	+	-
Diz çökmek	+	-
Eşine boyun eğmek	+	-
Azarlanmak	+	-
Yalan söylemek	+	-
Tahtta taşınmak	+	-
Hizmet etmek	+	-
Toplam	9	33

Tablo 177 incelendiğinde “Don Kişot’un Serüvenleri” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 41 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 177’ye göre kadına 9 ve erkeğe 33 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 177’ye göre kadına atfedilen eylemler; evlenmek, uğruna savaşılmak, güzelliğiyle şaşkına çevirmek, diz çökmek, eşine boyun eğmek, azarlanmak, yalan söylemek, tahtta taşınmak, hizmet etmek şeklindedir. Tablo 177’ye göre erkeğe atfedilen eylemler; kitap okumak, hayallere kapılmak, kendine isim takmak, birine aşık olması gerektiğini düşünmek, kadın uğruna savaşmak, yolculuk yapmak, at binmek, nöbet tutmak, düşmek, delirmek, eşek binmek, maceraya atılmak, yaralanmak, yara sarmak, alay edilmek, alay etmek, havaya fırlatılmak, dayak yemek, mahkum olmak, firar etmek, ağlamak, plan yapmak, tuzağa düşürülmek, meydan okumak, can almak, can bağışlamak, kılıç kullanmak, evlenmek, numara yapmak, ava çıkmak, düello yapmak, mirasını kaybetmek, dövüşmek şeklindedir.

4.2.7.15. “Monte Kristo Kontu” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 178’de verilmiştir.

Tablo 178

“Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Emir vermek	-	+
Gemiye tırmanmak	-	+
Babasını ziyaret etmek	-	+
Ağlamak	-	+
İçki içmek	-	+
Gezmek	+	+
Tuzak kurmak	-	+
Tuzak kurulmak	-	+
İftira atmak	-	+
İftira atılmak	-	+
Hapse atılmak	-	+
Kaçmaya çalışmak	-	+
Araştırmak	-	+
Servetini bağışlamak	-	+
İntikam almak	-	+
Eşinin hediyesini beğenmemek	-	+
Hayat kurtarmak	-	+
Hayatı kurtulmak	-	+
Para ile uğraşmak	-	+
Kadını koluna takmak	-	+
Tiyatroya gitmek	+	+
Kadını özgür bırakmak	-	+

Gazetede haber olmak	-	+
Yurt dışına çıkmak	+	+
Kaçırılmak	-	+
Şerefi beş paralık edilmek	-	+
Dul kalmak	+	-
Sevgilisini beklemek	+	-
Eşinin soyadını almak	+	-
Uğruna mücadele edilmek	+	-
Adına karar verilmek	+	-
Eşine hediye vermek	+	-
Kola takılmak	+	-
Erkeği bırakmak istememek	+	-
Vücudunu örtmek	+	-
Erkeğinde himayesinde olmak	+	-
Köle olarak satılmak	+	-
Sevgisini ilan etmek	+	-
Toplam	15	26

Tablo 178 incelendiğinde “Monte Kristo Kontu” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 38 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 178’e göre kadına 9 ve erkeğe 26 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 178’e göre kadına atfedilen eylemler; gezmek, tiyatroya gitmek, yurt dışına çıkmak, dul kalmak, sevgilisini beklemek, eşinin soyadını almak, uğruna mücadele edilmek, adına karar verilmek, eşine hediye vermek, kola takılmak, erkeği bırakmak istememek, vücudunu örtmek, erkeğinde himayesinde olmak, köle olarak satılmak, sevgisini ilan etmek şeklindedir. Tablo 178’e göre erkeğe atfedilen eylemler; emir vermek, gemiye tırmanmak, babasını ziyaret etmek, ağlamak, içki içmek, gezmek, tuzak kurmak, tuzak kurulmak, iftira atmak, iftira atılmak, hapse atılmak, kaçmaya çalışmak, araştırmak, servetini bağışlamak, intikam almak, eşinin hediyesini beğenmemek, hayat

kurtarmak, hayatı kurtulmak, para ile uğraşmak, kadını koluna takmak, tiyatroya gitmek, kadını özgür bırakmak, gazetede haber olmak, yurt dışına çıkmak, kaçırılmak, şerefi beş paralık edilmek şeklindedir.

4.2.7.16. “Rapunzel” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 179’da verilmiştir.

Tablo 179

“Rapunzel” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Eşi için yiyecek bulmak	-	+
Sebze toplamak	-	+
Çocuğundan vazgeçmek	-	+
Eşini düşünmek	-	+
Sokakta gezmek	-	+
Kadının saçlarına tırmanmak	-	+
Âşık olmak	-	+
Sevdiğini aramak	-	+
Ağlamak	-	+
Eşinden yiyecek istemek	+	-
Pencereden bakmak	+	-
Hapsedilmek	+	-
Çocuğu ailesinden ayırmak	+	-
Şarkı söylemek	+	-
Hayallere dalmak	+	-
Saçlarına tırmanılmak	+	-

Prens ile birlikte olma hayali kurmak	+	-
Örgü örmek	+	-
Saç kesmek	+	-
Saçı kesilmek	+	-
Yalnız kalmak	+	-
Yalan söylemek	+	-
Kurtarılmayı beklemek	+	-
Toplam	14	9

Tablo 179 incelendiğinde “Rapunzel” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 23 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 179’a göre kadına 14 ve erkeğe 9 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 179’a göre kadına atfedilen eylemler; eşinden yiyecek istemek, pencereden bakmak, hapsedilmek, çocuğu ailesinden ayırmak, şarkı söylemek, hayallere dalmak, saçlarına tırmanılmak, prens ile birlikte olma hayali kurmak, örgü örmek, saç kesmek, saçı kesilmek, yalnız kalmak, yalan söylemek, kurtarılmayı beklemek şeklindedir. Tablo 179’a göre erkeğe atfedilen eylemler; eşi için yiyecek bulmak, sebze toplamak, çocuğundan vazgeçmek, eşini düşünmek, sokakta gezmek, kadının saçlarına tırmanmak, âşık olmak, sevdiğini aramak, ağlamak şeklindedir.

4.2.7.17. “Alice Harikalar Diyarında” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 180’de verilmiştir.

Tablo 180

“Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Kitap okumak	+	-

Çiçekten taç yapmak	+	-
Sıkılmak	+	-
Düşünmeden hareket etmek	+	-
Kendine kızmak	+	-
Ağlamak	+	-
Bilmediği içeceği içmek	+	-
Bağırmak	+	-
Kafasını çarpmak	+	-
Kendinden utanmak	+	-
Yelpaze kullanmak	+	-
Ders çalışmak	+	-
Korkmak	+	-
Ceza çekmek	+	-
Yüzmek	+	-
Ödül vermek	+	-
Ödül almak	+	-
Yalvarıp yakarmak	+	-
Öğüt verilen	+	-
Hizmetçi sanılmak	+	-
Kapı çalmadan eve girmek	+	-
Büyümek	+	-
Küçülmek	+	-
Evini özlemek	+	-
Islık çalmak	+	-
Köpekten korkmak	+	-
Rahatsız olmak	+	-

Kendine çekidüzen vermek	+	-
Yılan olmakla suçlanmak	+	-
Bebek tutmak	+	-
Bebeğe kızmak	+	-
Bebek fırlatmak	+	-
Kroket oynamak	+	-
Bebeği kurtarmak	+	-
Yabancılarla konuşmak	+	-
Hakaret etmek	+	-
Hakaret edilmek	+	-
Kibar olmaya çalışmak	+	-
Aklı karışmak	+	-
Erkeğin kolunda yürümek	+	-
Sinirlenmek	+	-
Ölüm emri vermek	+	-
Hayat kurtarmak	+	-
Kraliçeye vurmak	+	-
Kahkaha atmak	+	-
Yenilgiyi hazmedememek	+	-
Sevilmemek	+	-
Hapse atılmak	+	-
Ders çıkarmak	+	-
Sabırla beklemek	+	-
Soru sormak	+	-
Dans etmek	+	-
Gazete okumak	+	-

Tanıklık yapmak	+	-
Rüya görmek	+	-
Karşı gelmek	+	-
Kardeşiyle ilgilenmek	+	-
Bağırarak	-	+
Endişe duymak	-	+
Yük yüklenmek	-	+
Nargile içmek	-	+
Bilmece sormak	-	+
Uyarmak	-	+
Boya yapmak	-	+
Kavga etmek	-	+
Sakinleştirmek	-	+
Öldürmek	-	+
Affetmek	-	+
Sorgulamak	-	+
Kendini savunmak	-	+
Saygı beklemek	-	+
Toplam	57	14

Tablo 1780 incelendiğinde “Alice Harikalar Diyarında” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 71 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 180’e göre kadına 57 ve erkeğe 14 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 180’e göre kadına atfedilen eylemler; kitap okumak, çiçekten taç yapmak, sıkılmak, düşünmeden hareket etmek, kendine kızmak, ağlamak, bilmediği içeceği içmek, bağırarak, kafasını çarpmak, kendinden utanmak, yelpaze kullanmak, ders çalışmak, korkmak, ceza çekmek, yüzmek, ödül vermek, ödül almak, yalvarıp yakarmak, öğüt verilen, hizmetçi sanılmak, kapı çalmadan eve girmek, büyümek,

küçülmek, evini özlemek, ısıklık çalmak, köpekten korkmak, rahatsız olmak, kendine çekidüzen vermek, yılan olmakla suçlanmak, bebek tutmak, bebeğe kızmak, bebek fırlatmak, kroket oynamak, bebeği kurtarmak, yabancılarla konuşmak, hakaret etmek, hakaret edilmek, kibar olmaya çalışmak, akıllı karışmak, erkeğin kolunda yürümek, sinirlenmek, ölüm emri vermek, hayat kurtarmak, kraliçeye vurmak, kahkaha atmak, yenilgiyi hazmedememek, sevilmemek, hapse atılmak, ders çıkarmak, sabırla beklemek, soru sormak, dans etmek, gazete okumak, tanıklık yapmak, rüya görmek, karşı gelmek, kardeşiyle ilgilenmek şeklindedir. Tablo 180'e göre erkeğe atfedilen eylemler; bağırarak, endişe duymak, yük yüklenmek, nargile içmek, bilmece sormak, uyarmak, boya yapmak, kavga etmek, sakinleştirmek, öldürmek, affetmek, sorgulamak, kendini savunmak, saygı beklemek şeklindedir.

4.2.7.18. "Huckleberry Finn'in Maceraları" çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

"Huckleberry Finn'in Maceraları" adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 181'de verilmiştir.

Tablo 181

"Huckleberry Finn'in Maceraları" adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Yardım etmek	+	+
Öğretmek	+	-
Kaçırılmak	+	-
Örgü örmek	+	-
Kendini erkeklerin koynuna atmak	+	-
Kandırılmak	+	-
Soru sormak	+	-
Ağlamak	+	-

Şaka yapmak	+	-
Yanağı öpülmek	+	-
Silah doğrultmak	-	+
Sorguya çekilmek	-	+
Yazı yazmak	-	+
Avlanmak	-	+
Ateş etmek	-	+
Kan davalı olmak	-	+
Kan davasına karşı çıkmak	-	+
Kız kaçırmak	-	+
Arkadaşını kaybetmek	-	+
Vaaz vermek	-	+
Tiyatro oynamak	-	+
Dolandırıcılık yapmak	-	+
Miras almak	-	+
Kadınların güzelliğini yorumlamak	-	+
Köle satmak	-	+
Arkadaşını kurtarmak	-	+
Yabancı bir kadını öpmek	-	+
Kitap yazmak	-	+
Hazine bulmak	-	+
Haydutluk yapmak	-	+
Kadınları elde etmeye çalışmak	-	+
Sarhoş olmak	-	+
Çocuğunu dövme	-	+
Tekme atmak	-	+

Kano kullanmak	-	+
Kız kılığına girmek	-	+
Kitap okumak	-	+
İdam edilmek	-	+
Macera yaşamak	-	+
Tüfek kullanmak	-	+
Yolculuk yapmak	-	+
İhanet etmek	-	+
Toplam	10	33

Tablo 181 incelendiğinde “Huckleberry Finn’in Maceraları” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 42 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 181’e göre kadına 10 ve erkeğe 33 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 181’e göre kadına atfedilen eylemler; yardım etmek, öğretmek, kaçırılmak, örgü örmek, kendini erkeklerin koynuna atmak, kandırılmak, soru sormak, ağlamak, şaka yapmak, yanağı öpülmek şeklindedir. Tablo 181’e göre erkeğe atfedilen eylemler; yardım etmek, silah doğrultmak, sorguya çekilmek, yazı yazmak, avlanmak, ateş etmek, kan davalı olmak, kan davasına karşı çıkmak, kız kaçırmak, arkadaşını kaybetmek, vaaz vermek, tiyatro oynamak, dolandırıcılık yapmak, miras almak, kadınların güzelliğini yorumlamak, köle satmak, arkadaşını kurtarmak, yabancı bir kadını öpmek, kitap yazmak, hazine bulmak, haydutluk yapmak, kadınları elde etmeye çalışmak, sarhoş olmak, çocuğunu dövmek, tekme atmak, kano kullanmak, kız kılığına girmek, kitap okumak, idam edilmek, macera yaşamak, tüfek kullanmak, yolculuk yapmak, ihanet etmek şeklindedir.

4.2.7.19. “Mutlu Prens” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 182’de verilmiştir.

Tablo 182

“Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Çocuğuna kızmak	+	-
Giysi dikmek	+	-
Çocuğuna verecek yemek bulamamak	+	-
Sevgilisi olmak	+	-
Gül karşılığında dans etmek	+	-
Kapı önünde oturmak	+	-
Paraya, mücevhere tamah etmek	+	-
Evlenmek	+	-
Eşini övmek	+	-
Soru sormak	+	-
Ağlamak	-	+
Utanmak	-	+
Başkalarını düşünmek	-	+
Yük taşımak	-	+
Yolculuk etmek	-	+
Çiçek toplamak	-	+
Çiçek satmak	-	+
Çiçek sulamak	-	+
Çatı onarmak	-	+
Başkasını kullanmak	-	+
Yazı yazmak	-	+
Flüt çalmak	-	+

Oynamak	-	+
Yardım etmek	-	+
Kızını dövmek	-	+
Balo düzenlemek	-	+
Sevgilisine gül almak	-	+
Sevgilisine iltifat etmek	-	+
Dans etmek istemek	-	+
Kadını aşağılamak	-	+
Ağaca tırmanmak	-	+
Meyve toplamak	-	+
Hak yemek	-	+
Toplam	10	23

Tablo 182 incelendiğinde “Mutlu Prens” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 33 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 182’ye göre kadına 10 ve erkeğe 23 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 182’ye göre kadına atfedilen eylemler; çocuğuna kızmak, giysi dikmek, çocuğuna verecek yemek bulamamak, sevgilisi olmak, gül karşılığında dans etmek, kapı önünde oturmak, paraya, mücevhere tamah etmek, evlenmek, eşini övmek, soru sormak şeklindedir. Tablo 182’ye göre erkeğe atfedilen eylemler; ağlamak, utanmak, başkalarını düşünmek, yük taşımak, yolculuk etmek, çiçek toplamak, çiçek satmak, çiçek sulamak, çatı onarmak, başkasını kullanmak, yazı yazmak, flüt çalmak, oynamak, yardım etmek, kızını dövmek, balo düzenlemek, sevgilisine gül almak, sevgilisine iltifat etmek, dans etmek istemek, kadını aşağılamak, ağaca tırmanmak, meyve toplamak, hak yemek şeklindedir.

4.2.7.20. “Heidi” çocuk kitabında cinsiyetlere atfedilen eylemler

“Heidi” adlı çocuk kitabında yer alan eylemlerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 183’te verilmiştir.

Tablo 183

“Heidi” adlı çocuk kitabında geçen eylemlerin cinsiyete göre dağılımı

Eylemler	Kadın	Erkek
Gezmek	+	+
Çalışmak zorunda kalmak	+	-
Yemek hazırlamak	+	+
Sofra kurmak	+	-
Sofra toplamak	+	-
Bulaşık yıkamak	+	-
Söz dinlemek	+	-
Çiçek toplamak	+	-
Emanet edilmek	+	-
Yeni şeyler öğrenmek	+	-
Çiçek ekmek	+	-
Oynamak	+	-
Yün eğirmek	+	-
Misafir ağırlamak	+	-
Söylentilere kulak asmak	+	-
Yeğenini sahiplenmek	+	-
Eşya toplamak	+	-
Yolculuk yapmak	+	-
Gönül almak	+	-
Özgürlüğü kısıtlanmak	+	-
Bakıcılık yapmak	+	-
Gezdirilmek	+	-

Karar vermek	+	-
Kitapları sevmek	+	-
Okumayı öğrenmek	+	-
Telgraf çekmek	+	-
İflas etmek	-	+
Yardım etmek	-	+
Ateş yakmak	-	+
Ağıl yapmak	-	+
Torunuyla ilgilenmek	-	+
Süt sağmak	-	+
Islık çalmak	-	+
Hayvana vurmak	-	+
Karları küreklemek	-	+
Okula gitmek	-	+
Ev onarmak	-	+
Kızak kullanmak	-	+
Söz dinlememek	-	+
Araba kullanmak	-	+
Çocukları gezdirmek	-	+
Toplam	0	3

Tablo 183 incelendiğinde “Heidi” adlı çocuk kitabında kadın ve erkeğe toplam 47 farklı eylem atfedildiği görülmektedir. Tablo 183’e göre kadına 34 ve erkeğe 19 farklı eylem atfedildiği bulunmuştur. Tablo 183’e göre kadına atfedilen eylemler; gezmek, çalışmak zorunda kalmak, yemek hazırlamak, sofrayı kurmak, sofrayı toplamak, bulaşık yıkamak, söz dinlemek, çiçek toplamak, emanet edilmek, yeni şeyler öğrenmek, çiçek ekmek, oynamak, yün eğirmek, misafir ağırlamak, söylentilere kulak asmak, yeğenini sahiplenmek, eşya

toplamak, yolculuk yapmak, gönül almak, özgürlüğü kısıtlanmak, bakıcılık yapmak, gezdirilmek, karar vermek, kitapları sevmek, okumayı öğrenmek, telgraf çekmek şeklindedir. Tablo 183'e göre erkeğe atfedilen eylemler; gezmek, yemek hazırlamak, iflas etmek, yardım etmek, ateş yakmak, ağıl yapmak, torunuyla ilgilenmek, süt sağmak, ısıklık çalmak, hayvana vurmak, karları küreklemek, okula gitmek, ev onarmak, kızak kullanmak, söz dinlememek, araba kullanmak, çocukları gezdirmek şeklindedir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.2. Sonuç ve tartışma

Bireyin yaşamının iyileşmesinin yolu içinde bulunduğu toplumun iyileşmesinden geçmektedir. Toplumun gelişmesi ise kadın ve erkek eşitliğinin sağlanması ile mümkün olabilecektir. Bu bağlamda toplumsal cinsiyet rollerinin ve kalıp yargılarının getirdiği eşitsizlikleri ortadan kaldırabilmek büyük önem taşımaktadır. Bu araştırma toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılmasında büyük rol oynayan çocuk kitaplarını toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında incelemeyi, mevcut durumu ortaya koymayı amaçlamıştır.

Araştırma kapsamına alınan çocuk kitaplarının yazarlarının 5 tanesinin kadın, 13 tanesinin erkek, 2 tanesinin anonim olduğu görülmüştür. Çocuk kitabı yazarları arasında da cinsiyete yönelik fark olduğu belirlenmiştir. Bu fark yerli kitaplarda; 4 kadın yazar, 5 erkek yazar ve 1 anonim şeklinde iken yabancı kitaplarda 1 kadın yazar, 8 erkek yazar ve 1 anonim şeklindedir. Bu durum Bağçeli Kahraman ve Özdemir'in (2019), 100 adet resimli çocuk kitabını toplumsal cinsiyet rollerine göre incelediği çalışmalarında elde ettiği; kadın yazar oranının, erkek yazar oranından daha fazla olmasıyla çelişmektedir. Bu çelişki araştırma kapsamına dâhil edilen kitaplardan kaynaklanıyor olabilmektedir. Yerli çocuk kitaplarında yazarların cinsiyet oranları neredeyse aynı iken yabancı çocuk kitaplarının yazarlarının cinsiyetleri arasında çok büyük bir fark bulunmaktadır. İncelenen kitaplar dâhilinde hem yerli hem de yabancı kitaplarda erkek yazarın daha çok olduğu, yerli kadın yazar sayısının yabancı kadın yazar sayısından daha fazla olduğu açıkça ifade edilebilir. Bu durum kitaplarda kadın ve erkek yazarların toplumsal cinsiyet rollerini de değerlendirmek için önemlidir. Oranlar arasında büyük fark olsa da iki cinsiyetten de toplumsal cinsiyet rollerini görebilmek adına kıymetlidir.

Araştırmada incelenen yerli çocuk kitaplarının görsellerinde kadına 62 defa, erkeğe 131 defa, kız çocuğa 135 defa ve erkek çocuğa 180 defa yer verilirken yabancı çocuk kitaplarının görsellerinde kadına 15 defa, erkeğe 77 defa, kız çocuğa 19 defa ve erkek çocuğa 28 defa yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada cinsiyetlerin gösterim sıklığına dair bir diğer bulgu da; yerli çocuk kitapların metinlerinde kadına 263 defa, erkeğe 582 defa, kız çocuğa 322 defa ve erkek çocuğa 370 defa yer verilirken yabancı çocuk kitaplarının metinlerinde kadına 329 defa, erkeğe 993 defa, kız çocuğa 312 defa ve erkek çocuğa 337

defa yer verilmesidir. Bu bulgulara göre araştırmada incelenen hem yerli hem de çocuk kitaplarının hem görsel hem de metinlerinde erkeğe kadından ve erkek çocuğa kız çocuktan daha fazla yer verildiğini göstermektedir. Bu bulgu Yorgancı (2008), Özdemir (2019), Güran Yiğitbaşı (2020), Şen (2019), McCabe (2011), Hamilton (2006), Hosseinpour (2016), Nunes (2019), Heintz (2021) çalışmalarında elde ettiği erkek karakterin gösteriminin kadın karakter gösteriminden daha fazla olmasıyla aynı sonucu vermektedir. Buna karşın araştırmamızın bu sonucu Creany'nin (1995), çalışmasında elde ettiği kadın gösteriminin daha çok olmasıyla, Bağçeli Kahraman ve Özdemir (2019) ile Karaboğa (2020) ile Kortenhau (1993), çalışmalarında iki cinsiyetin gösteriminin birbirine yaklaşık olduğu sonucuyla, Gayberi'nin (2019), çalışmasında yerli kitaplarda kız çocuk gösteriminin daha fazla olmasıyla zıtlık göstermektedir. Araştırmamızın bu sonucu ve diğer araştırmaların sonuçları çocuk kitaplarında kadın ile erkek gösteriminde farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırmaların çoğunluğunda erkek gösterimi kadın gösteriminden fazla iken, araştırmaların bir kısmında birbirine yakın oranlarda seyretmektedir. Yalnızca bir araştırma kadın gösterimi oranı, erkek gösterimi oranından fazladır. Buradan çocuk kitaplarında genel anlamda erkek karakterlere yer verildiği sonucuna ulaşılabilir.

Çocuk kitaplarının başkahraman sayıları belirlenirken, hikâyelerden oluşan kitaplarda her hikâye için bir başkahraman seçilmiştir. Yerli çocuk kitaplarında başkahramanın cinsiyete göre dağılımı 15 kadın, 42 erkek ve 5 hikâye için belirsiz iken yabancı çocuk kitaplarında 3 kadın ve 7 erkek şeklindedir. Buradan başkahramanların sayıları arasında da çok büyük bir fark olduğu söylenebilir. Bu sonuç Nunes'in (2019), ödüllü çocuk kitaplarını incelediği çalışmasında elde ettiği sonuçla paralellik göstermektedir. Başkahramanın, kitap içerisinde ayrı bir önemi bulunmaktadır. Çünkü; çocuk, kitap boyunca en çok onunla iletişim kurmakta ve onun etkileşim içerisinde olmaktadır. Bundan dolayı kitap karakterinin kim olduğu, ne olduğu, nasıl biri olduğu büyük önem arz etmektedir. Erkek başkahraman gösteriminin bu denli baskın olması çocukların sürekli erkek karakterlerle bağ kurmasına ve ana karakterin erkek olması gerektiği gibi yanlış bir algının oluşmasına sebep olabilir. Creany (1995), ödüllü çocuk kitaplarında cinsiyetin görünüşünü incelediği çalışmasında, ana karakterlerde erkeğe daha fazla yer verildiği sonucuna ulaşmış ve bu durumun çocuğun cinsiyet rolleri algısının gelişiminde etkisi olacağını belirtmiştir. Aynı zamanda bu durum kadının ikinci plana atılmasına da bir örnek olarak verilebilir. Çocuk kitaplarında gerçekten önemli karaktere sahip olup, kitabın etrafında döndüğü başkahramanların genelde erkek olması, kadınların başkahraman olabilecek kadar önemli veya anlatılacak hikâyesinin, kadını

merkeze koyacak hikâyelerinin olmadığı düşüncesini oluşturabilir. Bundan dolayı çocuğun hem erkek hem de kadın başkahramanlara sahip kitapları okuyabilmesi algılarında bu tür yanlış bir düşünceye sebep olmaması açısından önem taşır.

Çocuk kitaplarında kadına en sık atfedilen rollerin; 17 kitapta atfedilişiyle anne ve 5'er kitapta atfedilişiyle öğrenci, eş ve babaanne olduğu, erkeğe en sık atfedilen rollerin; 15 kitapta atfedilişiyle baba, 7 kitapta atfedilişiyle sultan/padişah/kral, 5'er kitapta atfedilişiyle öğrenci ve dede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadın hem yerli hem de yabancı çocuk kitaplarında en çok anne rolüyle karşımıza çıkmaktadır. Görücü Öner (2021) ile Sarıtaş (2018) yaptıkları çalışmalarında da kadının en çok anne rolüyle gösterildiğini belirtmektedir. Araştırmada erkek ise yerli çocuk kitaplarında en çok baba rolüyle karşımıza çıkarken yabancı çocuk kitaplarında daha çok prens, kral, asil rolleriyle yer edinmektedir. Kadın, sürekli anne rolüyle yer almış ve kadına atfedilecek en geniş tanımlamanın evle ve aileyle bağdaşık anne rolü olduğu düşüncesi desteklenmiştir. Erkeğe atfedilen prens, kral, asil gibi roller ise erkeği daha bağımsız ve güçlü bir karakter olarak göstermiştir. Bu durum çocukların kadına ve erkeğe atfedecekleri karakter rollerini şekillendirmede etkili olabilir. Çocuk sürekli anne rolünde gördüğü kadına farklı roller atfetmekte zorluk çekebilir ve bir kadının olabileceği en önemli rolün anne olduğu kalıp düşüncesinin zihninde oluşup yer edinmesine neden olabilir. Hâlbuki hem erkekler hem de kadınlar istedikleri karakter rollerine bürünebilir, kendilerini inşa edebilirler. Bir kadın anne olmak zorunda değil iken bir erkek de evinden/ailesinden uzakta vakit geçirmeyi ve iktidar gücünü tercih etmeyebilir. Yerli kaynaklarda erkeğin baba ve kadının anne olarak gösterimi cinsiyetler arası bir eşitlik sağlıyor olsa da cinsiyetlere tanımlanan karakter rolleri açısından çeşitlik sağlamamakta, kısıtlayan bir görüntü çizmektedir

Araştırmada incelenen çocuk kitaplarında kadına en sık atfedilen sıfatların; 5 kitapta üzgün/mutsuz, 4 kitapta sinirli, yardımsever ve 3'er kitapta gösterimiyle neşeli, güzel, hayalperest, yorgun korkak iken erkeğe en sık atfedilen sıfatlar; 6 kitapta sinirli, 5'er kitapta yoksul, kıskanç, cömert ve 4'er kitapta gösterimiyle üzgün/mutsuz, cesur, zeki/akıllı şeklinde olduğu sonucu elde edilmiştir. Toker Gökçe (2019), Bağçeli Kahraman ve Özdemir (2019), Yücel Çetin (2021), Dynes (2021), Patel (2009), Hosseinpour (2016) ile Nunes'in (2019) araştırmalarında elde ettiği kişilik özellikleriyle benzerlik göstermektedir. Araştırmada kişilik özelliklerine dair bir diğer dikkat çekici buldu da kadının muhtaç, erkeğin ise güçlü özellikleriyle birlikte verilmesidir. Muhtaç olma rolü burada çok kritik bir anlam taşımaktadır. Zira kadın erkeğe muhtaç olan zavallı, yetersiz cinsiyet olarak

gösterilmektedir. Kadını, kendi başına işini halledebilecek hayatını idame ettirecek bir varlık olmadığı, yaşamına kaliteli bir şekilde devam etmek istiyor ise bir erkeğe ihtiyaç duyduğu mesajını vermektedir. Erkek ise, güçlü, emredici rolleriyle egemenliği elinde tutmaktadır. Erkek güçlüdür çünkü egemendir, erkek egemendir çünkü güçlüdür algısı oluşturulmaktadır. Kişilik rollerindeki bu durum bir kız çocuk için kendini yetersiz ve hayatında bir erkek olması gerektiği düşüncesine; erkek çocuğu ise sürekli güçlü durması gerektiği, emirler verebileceği düşüncesine sevk edebilir. Kadının itaatkâr, söz dinleyen erkeğin ise emredici rolle anılması toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının ne kadar bariz bir şekilde kitapta yer aldığına göstergesidir. Kadın; düşünmez, karar vermez bunun aksine dinler ve uygular, çünkü karar verebilecek kadar bilişsel becerisi yoktur. Kararları erkek almalıdır, çünkü erkek kadından daha akıllı ve düşünme becerisi daha yüksektir düşünceleri verilmektedir. Kadının iradesi hiçe sayılmaktadır. Kalıp yargılara göre kadın, erkeğe göre daha çok kalbini ve erkek, kadına göre daha çok aklını kullanır. Hâlbuki bu insandan insanda değişebilecek bir durumdur. Kimi insanın algı ve düşünme becerisi yüksek iken kimi insanın hassasiyeti daha yüksek ve duygusaldır. Fakat bu cinsiyetle değil insan olmakla alakalıdır. Yapılan bu genellemeler toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına yol açmaktadır. Bu kalıp yargılar o kadar tehlikelidir ki bir erkeğin ağlamasını, erkeğe hak görmeyecek kadar sorunludur. Erkek de kadın da tüm etiketlerin ötesinde öncelikle insandır ve duygulara sahiptir. Bu duyguların ne şiddette olduğu da cinsten cinse değil kişiden kişiye değişmektedir. Bir erkeğin duygusal olması onu kadınsı veya bir kadının daha sert bir yapıya olması onu erkeksi yapmaz. Çocuk, okuduğu ve karşılaştığı bu kişilik rolleriyle kalıp yargılarının kısıtlayıcı ağına düşebilir.

Araştırmada çocuk kitaplarında kadına en sık atfedilen mesleklerin; 4 kitapta hizmetçi, 2’şer kitapta hemşire ve dadı şeklinde iken erkeğe en sık atfedilen meslekler; 5’er kitapta öğretmen, doktor, asker, 4’er kitapta gösterimiyle yazar, kaptan, çiftçi şeklinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Meslek rollerinde de toplumsal cinsiyet kalıp yargıları olduğu görülmektedir. Öğretmenlik, hemşirelik, dadılık kadına uygun meslekler olarak kabul görmüş mesleklerdir. Erkek ise daha fazla meslek seçeneğine sahiptir. Kadın, erkeğe oranla çok daha az meslek rolleriyle verilirken daha çok evden duran ev hanımı görüntüsüyle yer almaktadır. Çalışmada, ev hanımlığına, cinsiyete atfedilen meslekler kategorisinde yer verilmemiştir. Çünkü ev hanımlığı tabiri bir mesleği tanımlamamaktadır. Kadının iş sahibi olmadığını ve çalışmadığını göstermektedir. Çalışmanın bu sonucu Nunes (2019) ile Heintz (2021) de çalışmalarında erkeklere daha çok meslek rolü atfedildiğini belirttikleri ifadeleriyle uyusmaktadır. Aynı zamanda Hamilton (2006), çalışmalarında kadına en çok

öğretmen, hostes, kütüphaneci, hizmetçi, dadı, hemşire, terzi rollerinin atfedildiğini belirtmiştir. Bu yönden araştırmanın bu sonucu Hamilton (2006)'nın çalışmalarıyla da büyük bir benzerlik göstermektedir. Kız ve erkek öğrencilerin okuyacağı bu kitaplar kendilerini hayal edecekleri mesleklerin neler olduğu konusunda yönlendirebilir. Yapılan araştırmalar ve çalışmanın sonucu göz önüne alındığında hemşirelik ile öğretmenlik mesleği neredeyse kadın ile bütünleşmiş olarak gözükmektedir. Erkek için ise güç, dikkat gerektiren ve daha fazla insanla etkileşim içerisinde olacağı askerlik, doktorluk, esnafılık gibi meslekler yoğunluktayken meslek konusunda çok daha fazla çeşitlilik hakkı tanınmaktadır. Meslek, bireyin hayatının kaliteli geçirmesindeki ve mutluluğundaki en önemli etkenlerden biridir. Meslek yalnızca para kazanma, geçimini sağlama değil bunların da ötesinde bir anlam taşıyan kendini gerçekleştirme sürecinin önemli bir aracıdır (Eryetiş, 2016). Meslekler gerçekleştirilme şekillerine göre bazı kişilik özellikleri, yetenekler ve beceriler gerektirir. Bu çerçevede de kişinin öncelikle öz farkındalığını oluşturabilmesi, ilgi alanlarının farkında olabilmesi, mesleklerin gerekliliğini bilmesi meslek seçiminde önemlidir. Bireyin meslek seçiminde üzerinde durması gerekenler faktörler de bunlardır. Çocukların, mesleklere karşı algılarının gelişiminde “mesleklerin cinsiyeti vardır” algısının oluşması, çocuğun tercihlerinde bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurmak yerine, düşünce biçiminde cinsiyetçi kısıtlamalara gitmesine neden olabilir. Çocukların kendini her meslekte hayal etmeye hakkı, istediği mesleği seçme hürriyeti vardır. Bundan dolayı çocuk kitaplarında her cinsiyete olabildiğince eşit meslek rolleri atfedilmeli, çocuğun meslekleri yalnızca bir cinsiyet ile bütünleştirmesine olanak tanınmamalıdır. “Kadın isen bu mesleği seçebilirsin, erkek isen bu mesleği asla yapamazsın” düşüncesinin oluşumuna ve bu kalıp yargıların desteklenmesine izin verilmemelidir.

Araştırmada eylem rollerinde kadın en çok; ev ve çocuk ile alakalı eylemlerde bulunurken, erkekler en çok; ev dışında ve bağımsız rollerde bulunmaktadır. Kadının evle bütünleştiği algısı incelenen çocuk kitaplarında verilmekte ve devam ettirilmektedir. Erkek bağımsız ve ev dışı rollerde daha aktif olarak özgürlüğü daha geniş tanımlanırken, kadının varlığı sanki ev ve çocuk ile sınırlandırılmıştır. Araştırmanın bu sonucu Yorgancı (2008), Özdemir (2019), Gayberi (2019), Metin (2018), Sarıtaş (2018), Görücü Öner (2021), Dikme (2019), Yücel Çetin (2021), Şen (2019), Hamilton (2006)'in yapmış olduğu çalışmaların sonuçlarıyla aynıdır. Yapılan araştırmaların incelenmesinde bu bulgunun aksinde bir bulguyla karşılaşılmamıştır. Sosyal yaşamda ev işi “kadın işi” olarak tanımlanmaktadır (Bora, 2005). Araştırmada elde edilen bu sonuç da göz önünde bulundurulduğunda incelenen

çocuk kitaplarının “ev işi kadının görevidir” algısının oluşturulmasını, beslenmesini ve desteklenmesini sağlayabileceği ifade edilebilir. Kadının ev-ev işleri ile bütünleşik kabul edilmesinin temelinde ilkel çağlardan başlayan bir süreç içerisinde toplumsal yaşamdaki fizyolojik farklılıkların getirdiği durumlar ve değerlendirmeler bulunmaktadır. İlkel dönemlerde kadınlar ömrünün uzun bir bölümünü hamilelikle ve çocuk bakımıyla geçirip; hamileliğin getirdiği hareket kısıtlılığı ile çocuğa yakın olma gereksiniminden dolayı evde bulunarak hafif kabul edilen işlerle ilgileniyorken, erkekler ev dışında güç ve dayanıklılık gerektiren işlerle ilgilenmekteydiler (Vatandaş, 2007). Dolayısıyla kadının, ev ve çocuğa bağlı bulunduğu dair bir algının oluşumunda temel etkenlerden biri olmuştur. Kadın ve erkeğin, ilkel çağlardan başlayan fizyolojik farklılıklarından dolayı oluşmuş toplumsal yaşamdaki sorumluluklarının değişkenlikleri günümüzde de kabul görmektedir. Çalışmanın eylem rolleri kategorisindeki sonuçları da bunu desteklemektedir. Zamanın ve şartların değişmesine-gelişmesine rağmen hala bu ilkel dönem algılarının değişmemiş olması da toplumsal kalıpların değişmesinin güçlüğüne örnek gösterilebilir. Ev, içinde yaşayan kişiler için ortak bir yaşam alanıdır ve dolayısıyla işleri, sorumlulukları da “evin insanlarını” oluşturan kişiler için ortaktır. Ortak yaşam alanlarının sorumluluklarını, kişiler paylaşabilmelidir. Bu sorumlulukların yalnızca kadına atfedilmesi bireyler-cinsiyetler arası ayrımcılığı ve adaletsizliği doğurmaktadır. Ev işleri gibi çocuk bakımı da ortaklaşa gerçekleştirilmesi gereken bir eylemdir. Çocuğun bakımı, anne ve baba için eşit olarak paylaşılması gereken bir sorumluluktur. Fakat toplumsal cinsiyet rolleri kapsamında çocukla ilgilenme rolünün, anne rolü ile birlikte yalnızca kadına atfedildiği görülmektedir. Babanın rolü ise; ihtiyaç duyulan yaşamsal malzemeleri (yiyecek, giyecek vs.) tedarik etmesi olarak kabul edilmektedir. Burada erkek; “baba” olarak “otoriter ve maddi” bir rol üstlenirken kadın ise “anne” olarak “hizmetkâr ve manevi” rolü üstlenmektedir. Çocuğun bakımı söz konusu olduğunda ebeveyn kavramı neredeyse yalnızca anneyi işaret etmekte, yıllardan beri çocuk bakımı alanında yapılan kitap-dergi-eğitim gibi çalışmaların anneye yönelik olarak hazırlandığı görülmektedir (Tezel Şahin, 2007). Çocuk bakımında ebeveynlerin eşit katılımı yalnızca kadın ve erkeğe paylaştırılması gereken bir sorumluluk olarak değildir, çocuğun gelişiminde büyük önem arz eden anne ve baba rolünün de dengeli olmasını sağlamaktadır. Yapılan çalışmalar, çocuğun gelişiminde babanın rolünün de anne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır (Anliak, 2004). Bu çerçevede çocuk bakımında sorumlulukların paylaştırılmasının yalnızca cinsiyet eşitliliğinin sağlanması açısından değil çocuğun gelişimi açısından da gerekli olduğu söylenebilir. Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, çocuk ve çocuk ile ilgili işlerin kadın tarafından gerçekleştirmesini beklerken zaman içerisinde toplumsal

yaşamda bu algıların yapısında değişimler olduğu gözlemlenmiştir. Özellikle çalışma hayatının değişmesi, kadının da çalışma hayatına dâhil edilmesiyle birlikte, babanın da çocuk bakımı ve ev işi rollerine katılımının gözlemlendiği ifade edilebilir (Yorulmaz, 2019). Bu gelişme toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması açısından kıymetlidir fakat kalıp yargıların yıkılması, düşünce yapılarının değişmesi uzun bir süreç ve çaba gerektirmektedir. Olumlu yöndeki bu gelişmeye rağmen çalışan kadınların çoğunluğunun ev işleri konusunda eşlerinden yeterli veya hiç destek almadığı görülmektedir (Özçatal, 2011). Toplumsal yargıların bir cinsiyet üzerinde kurduğu baskı ve yaşamını zorlaştırması gözükmemektedir. Zira çalışan kadının hem iş yerinde çalışıp hem de ev işlerini tamamlaması, bir nevi çift mesai yapması yükünü, yorgunluğunu arttırmaktadır. Bunun yanı sıra günümüzde erkeğin de baba rolüyle çocuk bakımında ve ev işlerinde sorumluluklarını üstlenmesi, çocukların cinsiyet rolleri algılarının olumlu yönde gelişiminde katkı sağlayacağı söylenebilir. Çocuk kitaplarının da bu konuda hassasiyet göstermeli, hem ev dışı hem de ev içi rollerinin kadın ve erkeğe eşit olarak dağılımını sağlamalıdır.

Araştırmada dikkat çeken sonuçlardan biri de kadının “kurtarılmayı beklemek” ve erkeğin “kadını kurtarmak” eylemleri birlikte yer almasıdır. Bu eylemler kadının zayıf, muhtaç ve erkeğin güçlü, kahraman olarak değerlendirilişiyle bağdaşmaktadır. Kadın, yaşamda kendi donanımıyla var olmakta zorluk çeken, tehlikelerden korunabilmek için erkeğe ihtiyaç duyan, edilgen bir karakter olarak gösterilmektedir. Erkeğe ise kadından daha üstün, hem kadını esir alıp onu özgürlüğünden mahrum eden hem de onu kurtaran bir görüntü çizilmektedir. Toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına göre; erkek, kadın üzerinde söz sahibi ve onun hayatını şekillendirici güce sahipken, kadın kendi yaşamıyla ilgili kararları almakta ve kendi güvenliğini sağlamakta yetersizdir. Kalıp yargılar kadının, erkeğe ihtiyaç duymasını bekler. Masallarda edilgen ve kurtarılmayı bekleyen kadınlar iyiyken, güçlü ve bağımsız kadınlar cadı karakterleriyle kötü olarak tanımlanır (İshakoğlu, 2020). Bu bağlamda kalıp yargılara göre kadının, iyi oluşu erkeğe muhtaçlığıyla doğru orantılıdır. Bu durum erkeğin, kadın üzerindeki hâkimiyetini de getirmektedir. Kadının özgürlüğü, erkeğin belirlediği sınırlar dâhilindedir. Kadının, özgürlüğü de esareti de erkeğin elindedir. Kadın adeta bir birey olarak kabul edilmemekte, üzerinden ataerkil egoların tatmin edileceği bir nesne haline getirilmektedir. Kadın üzerinde kısıtlayıcı rol oynadığı gibi erkek üzerinde de baskılayıcı bir rol oynamaktadır. Zira erkeğin de erkekliği fiziksel gücüyle ölçülürken, sürekli kendi hayatını riske sokarak tehlikelere atılması ve bu mücadelelerden başarıyla çıkması beklenmektedir. Çocukların, kitaplarda karşılaştıkları bu örnekler kız çocuklarının, mutlu

olabilmek ve hayatlarına devam edebilmek için bir erkeğe ihtiyaç duymalarına, kendilerini yetersiz ve eksik hissetmelerine neden olabilir. Erkek çocuklarının ise sürekli güçlü olmaları gerektiği, hayatlarına alacakları kişinin yaşamı üzerinde belirleyici rol oynayabileceği algılarına sahip olmalarını sağlayabilir. Çocuk kitapları, çocuklarda olumlu toplumsal cinsiyet rolleri algıları oluşturabilmek adına hiçbir cinsiyeti diğerinden üstün tutmamalıdır. Bir cinsiyeti diğerine muhtaç veya bir cinsiyeti yetersiz, eksik olarak atfetmemelidir.

Araştırmada kadına 10 kitapta güzel, 9 kitapta elbiseli, 8 kitapta gösterimiyle uzun saçlı, 5 kitapta etekli ve 4'er kitapta gösterimiyle şapkalı, tişörtlü, tokalı şeklinde iken çocuk kitaplarında erkeğe en sık atfedilen fiziksel unsurlar; 7 kitapta şapkalı, 6 kitapta gösterimiyle kısa saçlı, 5'er kitapta bıyıklı, pantolonlu, takım elbiseli ve 4'er kitapta gösterimiyle gözlüklü, kravatlı, iri/heybetli, üniformalı olarak bulunmuştur. Kadının güzelliği ön plandadır. Kalıp yargılara göre kadının varlığını anlamlı kılan bu güzelliştir. Kadınlar kitaplarda güzelliğiyle tasvir edilen, onu önemli kılan şeyin güzellik olduğu belirtilen varlıktır. Gözlerinin rengi, saçlarının dokusu tasvir edilir. Güzel olduğu için vardır kadın, güzel olmak için vardır, edalı işvelidir ve bunun için çabalamalıdır kitaplara göre. Erkek gördüğü hatta görmediği yalnızca güzelliğinin övgüsünü duyduğu kadını elde etmek ister, onun evlenmek ister. Kadın burada arzulan rolü üstlenir, kadının arzulanması gerektiği düşüncesine vurgu yapılır. Kalıp yargılar bir nevi ne kadar arzulanıyorsan o kadar kadınsın demektedir. Kadın, masallarda ve çocuk kitaplarında genellikle güzelliğiyle yer almakta hatta bu güzelliğinden dolayı erkekler uğrunda mücadele etmektedir. Erkekler ise heybetli, iri yarı olmaları gerektiği gibi bir kalıp yargıyla yer almaktadır. Zayıf olmak, kısa olmak erkeğe yakıştırılmaz. Hatta toplum cinsiyet kalıp yargılarına göre kadınsı kabul edilir. Kadınlar da erkeklerin bu güçlü, heybetli görüntülerinden etkilenir. Aslında burada bir denklem bulunmaktadır. Kadın, erkeğin güçlüsünü ve heybetlisini ister çünkü onu koruyup kollayabileceğine inancı büyük olur. Erkek, kadının güzelini ister çünkü onun kadından kendisine hizmet etmesi ve güzellik ihtiyacını karşılaması dışında bir beklentisi yoktur. Çocuk kitaplarında dayatılan bu görünüş rolleri, çocukların kendileri hakkında olumsuz duygular geliştirmelerine, kendilerini beğenmemelerine sebep olabileceği gibi ilerleyen yaşlarda hayatlarına alacakları kişilerde karakterden çok görünüşü önemsemelerine neden olabilir. Kadın görünüş olarak neredeyse bütün kitaplarda etek, elbise, topuklu ayakkabı, kurdele ile yer almaktayken erkek en çok; takım elbise, pantolon ve üniformayla yer almaktadır. Elbise ve etek kadına görsellerde yapıştırılmış bir kalıptır. Bir karakterin kadın olduğu belli edilmek istendiğinde direkt olarak uzun bir saç ve elbise yeterli olarak

görülmekte, hatta şart kabul edilmektedir. Elbise ve etek kadın kıyafetleri olarak kodlanmakta, pantolon ise erkek kıyafeti olarak yer almaktadır. Yakın bir tarihe kadar pantolon tamamen erkek kıyafeti olarak kabul edilmekte ve birçok ailede kadınların giymesine izin verilmeyerek, karşı çıkılmaktaydı. Aynı şekilde erkeklerin etek giydiği farklı kültürler de mevcuttur. Toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının aksine kıyafetin cinsiyeti yoktur. Topuklu ayakkabı, toplumsal olarak kadınsılığın bir sembolü olarak yer almaktadır ve çocuk kitaplarında kadının, kadınsılığını vurgulamak için ayağında genel anlamda topuklu ayakkabı gösterilmektedir.

Araştırmada kadın en çok; ev ve okul mekânlarında bulunurken erkeğe en çok; ev, sokak ve okul mekanları atfedilmiştir. Burada da yine kadının eve olan bağlılığı ön plana çıkmakta, erkek sokakta daha fazla tanımlanmaktadır. Araştırmanın bu sonucu Yorgancı (2008), Özdemir (2019), Gayberi (2019), Metin (2018), Sarıtaş (2018), Görücü Öner (2021), Dikme (2019), Yücel Çetin (2021), Şen (2019), Hamilton (2006)'ın yapmış olduğu çalışmaların sonuçlarıyla aynıdır. Yapılan araştırmaların incelenmesinde bu bulgunun aksi yönünde bir bulguyla karşılaşılmamıştır. Kadınların, ev ile bu denli bütünleştirilmiş olması sosyal yaşamda kadının karşısına sorunlar çıkaran bir algıdır. Bu kalıp yargının çevresinde toplanmış olan toplumlar kadına evinden uzaklaşma ve sosyal hayata karışmada hak tanımaz. Kadını, evi ve en fazla evinin çevresindeki komşu ilişkileriyle uzaklaşabileceği mesafede bulunmasını bekler. Bu düşünce kadını eve hapseden zihniyettir. Kadın, himaye altında olması gereken zayıf bir varlık olarak kabul edilerek, gözetilemeyecek herhangi bir faaliyet içerisinde olması istenmez. Kadının yaşamsal faaliyetleri, sosyal ilişkileri her zaman ev ve çevresiyle kısıtlanarak kontrol altında tutulmaya çalışılmıştır. Bunun aksine erkeklere daha genç yaşlarında evden uzaklaşma hakkı tanınmaktadır. Bu durum erkeklere çalışan rolünün atfedilmesiyle de ilişkilidir. Erkek çalıştığı için evden uzaklaşması gereken durumlar olabilmekte ve bu da erkeğin evden daha bağımsız bir yaşam sürmesine olanak tanımaktadır. Kadınların iş hayatına atılmasında yaşanan sorunlarda da aslında yine bu algıyla karşılaşılmaktadır. “Kadının yeri evidir, çalışmasına ne gerek var” tarzı söylemler bu düşüncenin ürünleridir. Kadınların yaşadıkları dünyaları keşfetmelerine müsaade edilmeden, yaşamaları istenen “ev”leri ezberlemeleri istenir.

Araştırmada cinsiyetlere atfedilen nesneler incelendiğinde erkeğin en çok; 4'er kitapta kitap, kılıç 3 kitapta gazete ve 2'şer kitapta araba, alışveriş poşeti, top, kova ile yer alırken kadının; 5 kitapta kitap, 2 kitapta gösterimiyle top ile yer almakta olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra kadının birlikte gösterildiği nesnelere “pembe” rengi vurgusunun da yapıldığı elde

edilen sonuçlardan biridir. Bu sonuç “kadının renginin pembe olduğu” kalıp yargısıyla örtüşmektedir. Renkler ile birlikte nesneler cinsiyetlere göre ayrıştırılmaya çalışılmaktadır. Kalıp yargılara göre pembe rengi kadının ve mavi rengi erkeğin rengi olarak kabul edilmektedir. Cinsiyetlere atfedilen nesneler kategorisinde dikkat çeken sonuçlardan biri de her iki cinsiyetin de “kitap” ile birlikte gösterilirken, yalnızca erkeğin “gazete” ile gösterilip kadının “gazete” ile hiç gösterilmemesidir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde de kadının ev içinde ev işleri ile ilgilenirken, erkeğin gazete okumakla meşgul olmasının sık bir örnek olduğu görülmektedir. Burada kitap ile gazete arasında yazılı materyaller olarak bir fark bulunmaktadır. Kitaplar birçok türe sahip olarak çeşitli konular hakkında bilgiler veriyor olmasının yanı sıra yazarların hayal güçleriyle kurguladıkları eserler de olabilmektedir. Buna karşın gazete, içinde yaşanan ülkenin ve dünyanın gündemini takip etmek için kullanılan kitle iletişim araçlarından biridir. Erkeğin, kadının aksine gazete ile gösteriliyor olması da kadınların gündem, politika gibi ciddi konular ile pek alakadar olmadığı kalıp yargısını desteklemektedir. Erkek, gazete ile haberleri takip edip, evindeyken bile bu kitle iletişim aracıyla dünya ile bağ kurarken, kadın bütün bunlara karşı alakasız olarak gösterilmektedir. Genel anlamda çocuk kitaplarında yerli – yabancı oluşu, kadın ve erkek yazar tarafından yazılmış olması fark etmeksizin toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının yer aldığı belirlenmiştir.

Çocukların eğitiminin daha sağlıklı bir hal alabilmesi için hayatlarına ve zihinlerine aldıkları bu kitapların da değişmesi gereklidir. Çocuklara yeni ufuklar açan, onların bilişsel ve düşünsel becerisini geliştiren kitapların içerikleri, çocuğun insan olarak gelişimini olumlu etkileyecek şekillerde düzenlenmelidir. Bir toplumda bir sorunla mücadele edebilmenin, o toplumu ileriye götürebilmenin en etkili en sağlam yolu çocuğun eğitimi ve yetiştirilmesidir. İnsanların, kendileri olmalarına ket vuran toplumsal cinsiyet yargılarının yıkılması, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması toplumumuz ve dünya için büyük önem taşımaktadır. Bunun da yolu yine从小, çocukluktan geçmektedir.

5.3. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçlarına dayalı ve gelecek araştırmacılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.3.2. Araştırma sonuçlarına dayalı öneriler

- Çocuk kütüphanelerinde var olan kitapların tekrar gözden geçirilmeli ve yeni eklenecek kitapların toplumsal cinsiyet rolleri öğretimi etkisi de göz önünde bulundurularak seçilmelidir.
- Çocuk kitabı yazarları, toplumsal cinsiyet rolleri konusundaki bilgi düzeyini ve duyarlılığını artırmalı, eserlerini oluştururken toplumsal cinsiyet eşitliğini temel kriterlerden biri olarak baz almalıdır.
- Özellikle toplumsal cinsiyet eşitliğinin öğretimini destekleyen eserler hazırlanmalı ve eğitimin içerisine dâhil edilmelidir.
- Öğretmenler ve ebeveynler, çocuğun okuduğu kitaplar hakkında detaylı incelemeler yapmalı ve toplumsal cinsiyet eşitliğini barındıran kitaplarla bağ kurmasını sağlamalıdır.

5.3.3. Gelecek araştırmalara yönelik öneriler

- Çocukların okudukları kitaplar ile toplumsal cinsiyet algılarının belirlenmesi yoluyla bu iki değişken arasındaki ilişkinin tespiti sağlanmaya çalışılabilir.
- Çocuklara yönelik toplumsal cinsiyet eğitimi sağlayacak kitapların içeriğine dâhil edilebilecek unsurlar belirlenebilir.
- Bireydeki toplumsal cinsiyet rolleri algısında değişikliklerin sağlanmasının yolu ve etkililiği incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Akgül Gök, F. (2013). *Evli kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rolleriyle ilgili algılarının aile işlevlerine yansımaları* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 344983).
- Akkaş, İ. (2019). Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları çerçevesinde ortaya çıkan toplumsal cinsiyet ayrımcılığı. *Ekev Akademi Dergisi*, Özel Sayı, 97-118.
- Akkoç, E. (2018). *Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı ve etkileyen faktörlerin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 538581).
- Altınova, H., ve Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24 (2), 9-22. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsh/issue/48480/614123>
- Anlıak, Ş. (2004). Okulöncesi dönemde çocuğun yaşamında baba ve erkek öğretmenin rolü ve önemi. *Ege Eğitim Dergisi*, 5 (1). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/egeefd/issue/4920/67310>
- Arıkan, H. (2021). Toplumsal cinsiyet bağlamında “eşcinsel kimlik imgesinin” çağdaş sanata yansımaları. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(1), 100-121. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/erzisobil/issue/63195/635677>
- Arslan, E. M. E. L. (2015). *Erken çocukluk döneminde gelişim*. Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Avşar, S. (2017). Toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında tarihsel rollerini yitiren erkekliğin çöküşü: küllerinden “yeni erkek” liğin doğuşu. *Kadem Kadın Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 224-241. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kademkad/issue/48233/610633>
- Aydoğdu, Ö. G. F. (2017). *Toplumsal cinsiyet rollerinin gelişimi ve cinsel eğitim*. Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Aytaçlı, B. (2012). Durum çalışmasına ayrıntılı bir bakış. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 1-9. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/399478>

- Bal, M.H. (2021). *Âşık Şevki Halıcı'dan derlenen halk hikâyelerinde toplumsal cinsiyet rolleri* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 695044).
- Başar, F. (2017). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği: kadın sağlığına etkisi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (3), 131-137. Erişim adresi: <http://journal.acibadem.edu.tr/en/download/article-file/1701621>
- Batmaz, Ö. Resimli çocuk kitaplarındaki toplumsal cinsiyet eşitliğine bir bakış. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 1-18.
- Bayrakçı, M. (2007). Sosyal öğrenme kuramı ve eğitimde uygulanması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (14), 198-210. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/115558>
- Beşparmak, Y. Ö. (2021). *Kadınlarda meslek seçiminde toplumsal cinsiyet rolü ve yaşam becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 693498).
- Blackstone, AM (2003). Cinsiyet rolleri ve toplum. Çev. Tolga şahin. *Sosyal Bilimler*. Erişim adresi: <https://www.sosyalbilimler.org/wp-content/uploads/2021/04/Amy-M.-Blockstone-Cinsiyet-Roller-ve-Toplum.pdf>
- Bora, A. (2005). *Kadınların sınıfı*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bür, B. (2019). *100 Temel Eser listesinde yer alan Türk ve dünya masallarının toplumsal cinsiyet açısından karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 588254).
- Creany, A. D. (1995). The appearance of gender in award. winning children's books. Erişim adresi: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED391510.pdf>
- Çetin, D. Y., ve Mangır, M. (2021). Toplumsal cinsiyet rollerinin çocuk kitaplarına yansımaları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(1), 166-187. Erişim adresi: <http://www.anadiliegitimi.com/en/download/article-file/1308166>
- Çıtak, A. (2008). *Kadınların çalışmasına yönelik tutum: cinsiyet, cinsiyet rolü ve sosyoekonomik düzeye göre bir karşılaştırma* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 228255).

- Dawson, C. (2009). *Introduction to research methods*. Oxford: How To Books.
- Dedeoğlu, S. (2000). Toplumsal cinsiyet rolleri açısından Türkiye’de aile ve kadın emeği. *Toplum ve Bilim*, 86(3), 139-170.
- Değirmenci, B. (2020). *Masallarda toplumsal cinsiyet rollerinin sunumu üzerine bir analiz: dünya klasikleri* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:649440).
- Dikme, E., ve Gökçe, A. T. (2019). Lise öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının incelenmesi. *14. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi*. Ontur Otel, İzmir.
- Dişçi, Z. (2021). Toplumsal cinsiyetin gölgesinde siyaset: Benedictus De Spinoza’da beden, Hayal Gücü ve Kadın Tahayyülü. *Mülkiye Dergisi*, 45(1), 5-32. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/mulkiye/issue/61971/927452>
- Dökmen, Z. (2012). *Toplumsal cinsiyet sosyal psikolojik açıklamalar*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Dumanlı Kadızade, E. (2015). Kemalettin Tuğcu'nun çocuk romanlarında toplumsal cinsiyet rolleri üzerine bir inceleme. *International Journal Of Languages' Education And Teaching*. Volume 3/1 April 2015 P. 101-113. Erişim adresi: <https://docplayer.biz.tr/3198879-International-journal-of-languages-education-and-teaching.html>
- Dynes, R. (2021). Disney and children’s perception of gender roles and Expectations. *Early Childhood Studies Degress Network*. Erişim adresi: <https://www.ecsdn.org/wp-content/uploads/2021/12/Rhyannon-Dynes-University-of-Chester.pdf>
- Eagly, A. H., Wood, W., ve Diekmann, A. B. (2000). Social role theory of sex differences and similarities: a current appraisal. Eckers ve diğerleri (Yay. Haz.) *The Developmental Social Psychology Of Gender*, 12, 174.
- Ecevit, Y. (2011). Toplumsal cinsiyet. Ecevit ve diğerleri (Yay. Haz.) *Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisi*. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2307.
- Er, N. (2006). Duygu durum sıfat çiftleri listesi. *Psikoloji Çalışmaları* 26 (0). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iupcd/issue/9407/117807>

- Erden, Y.T.S. (2019). *Resimli çocuk kitaplarındaki toplumsal cinsiyet olgusunun incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 589287).
- Erdoğan, T. (2012). *Ailede cinsiyet sosyalizasyonunu etkileyen faktörlerin araştırılması: Denizli örneği*. 6. Ulusal Sosyoloji Kongresi. Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Ersoy, A., ve Yılmaz, B. (2009). Yaşam boyu öğrenme ve Türkiye’de halk kütüphaneleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(4), 803-834. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tk/issue/48914/623718>
- Ersoy, E. (2009). Cinsiyet kültürü içerisinde kadın ve erkek kimliği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2). Erişim adresi: <https://app.trdizin.gov.tr/makale/T1RZeU1UTXo/cinsiyet-kulturu-icerisinde-kadin-ve-erkek-kimligi-malatya-ornegi->
- Eryetiş, M. V. (2016). Meslek seçimi ve mesleki rehberlik. *Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi*, (44). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/abmyoder/issue/46666/585116>
- Erzeybek, B., ve Çifçi, E. G. (2019). Akademisyen kadınların toplumsal cinsiyet rolleri ve evlilik uyumu. *Sosyal Çalışma Dergisi*, 3(1), 61-80. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/scd/issue/46396/492795>
- Esen, E., Soylu, Y., Siyez, D. M., ve Demirgürz, G. (2017). Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısının toplumsal cinsiyet rolü ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi. *e-International Journal of Educational Research*, 8(1). Erişim adresi: <http://www.e-ijer.com/en/download/article-file/310185>
- Fındık, E. (1988). Halk kütüphaneleri ve halkla ilişkiler. *Türk Kütüphaneciliği*, 2(3), 99-102. Erişim adresi: <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/viewFile/1293/1286>
- Gayberi, E. (2019). *Yerli ve çeviri çocuk kitaplarında dil dışı öğelerin toplumsal cinsiyet rollerini sunuş bağlamında incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 615383).
- Göktaş, Ö. (2020). Çocuk oyuncaklarındaki toplumsal cinsiyet olgusu. *Medya ve Kültürel Çalışmalar Dergisi*, 2(I), 29-34. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1111437>

- Göl, M. (2011). *Çocuk edebiyatında cinsiyet rolleri: Mustafa Ruhi Şirin ve Ayla Çınaroğlu'nun eserleri* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 286834)
- Görücü Öner, S. (2021). *Hatice Meryem'in hikâye ve romanlarında toplumsal cinsiyet rollerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 631490).
- Güder, S., ve Alabay, E. (2016). 3-6 yaş arasındaki çocukların oyuncak tercihlerinin toplumsal cinsiyet bağlamında incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 91-111. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1487603>
- Güldü, Ö. ve Kart, M. E. (2009). Toplumsal cinsiyet rolleri ve siyasal tutumlar: sosyal psikolojik bir değerlendirme. *Ankara Üniversitesi Sbf Dergisi*, 64 (03), 97-116. Doi: 10.1501/Sbfder_0000002114.
- Günay, G., ve Bener, Ö. (2011). Kadınların toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde aile içi yaşamı algılama biçimleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 153(153). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsadergisi/issue/21488/230340>
- Gündüz Kalan, Ö. (2010). Reklamda çocuğun toplumsal cinsiyet teorisi bağlamında konumlandırılışı: 'Kinder' reklam filmleri üzerine bir inceleme. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 1(38). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuifd/issue/22852/244011>
- Güvenç, D., ve Demircili, E. (2018). Oyuncakların pazarlanmasında toplumsal cinsiyet. *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 10(1), 1-17. Erişim adresi: <https://www.proquest.com/openview/3ded32b2d132324fb05909c69826b864/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2042559>
- Hamilton, M. C., Anderson, D., Broadus, M., ve Young, K. (2006). Gender stereotyping and under-representation of female characters in 200 popular children's picture books: a twenty-first century update. *Sex Roles*. 55(11), 757-765. doi 10.1007/s11199-006-9128-6
- Heintz, K. E. (1987). An examination of sex and occupational-role presentations of female characters in children's picture books. *Women's Studies In Communication*, 10(2), 67-78. doi:10.1080/07491409.1987.11089707

- Hosseinpour, N., ve Afghari, A. (2016). Gender representation in persian folktales for children. *Theory And Practice In Language Studies*, 6(1), 111. doi:10.17507/tpis.0601.15
- İPEK, B. (2020). *İlkokul öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerini öğrenme sürecinde ailenin rolü* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 625088).
- İpek, S. U. C. U., ve Çolak, G. Acı hayat ve masumiyet dizilerinin toplumsal cinsiyet normlarında medyada iletişim ve karakterler üzerindeki yansıması. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 407-430. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/68364/1041474>
- İshakoğlu, J. (2020). *Masallar aracılığı ile toplumsal cinsiyet rollerinin kadına yönelik inşası: izlerkitle üzerine bir araştırma* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 618595).
- Kahraman, P. B., ve Özdemir, H. Resimli çocuk kitaplarının toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelenmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*. Erişim adresi: <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TXpNeE5EYzNOdz09>
- Kalafatoğlu, Y. (2020). Kalıp yargıların girişimcilik niyetine etkisi. *İş ve İnsan Dergisi*, 7(1), 105-118. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/iid/article/605543>
- Kaplan, K. (2016). *Evli bireylerde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların, evlilik doyumuna ve psikolojik iyi oluş durumuna etkisinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 433505).
- Karabekmez, S., Yıldırım, G., Akamca, G. Ö., Ellez, A. M., ve Bulut, A. N. Ü. (2018). Okul öncesi dönem çocuklarının mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarının incelenmesi. *Bilim Eğitim Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 2(1), 51-70. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/bestdergi/issue/37869/437546>
- Karaboğa, M. T. (2020). Sosyal bilgiler ders kitaplarında cinsiyet rolleri. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 4847-4881. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/opus/issue/54352/686709>
- Karataş, E. Ö. (2022). Toplumsal cinsiyet rollerinin spora yansımaları. R. B. Özdurak Singin (Ed), *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları* (ss. 5-19). İstanbul: Efe Akademik Yayıncılık.

- Kaya Erdem, B. ve Baydaş Sayılğan, Ö. (2012). Ataerkil ve anaerkil toplumun tarihsel savaşımının "Avatar" filmi bağlamında incelenmesi. *İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Çalışmaları Dergisi*, 1 (1), 111-132. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/isauicder/issue/31606/357221>
- Kıran, E. (2017). Toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında Türkiye’de çocuk gelinler. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 1-8. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/399340>
- Kızılgöl, Ö. A. (2012). Türkiye’de eğitimde cinsiyet eşitsizliğinin yoksulluk üzerindeki etkisi. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(1), 179-191. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/yonveek/issue/13696/165766>
- Kocaer, S. (2006). Argo ve toplumsal cinsiyet. *Milli Folklor*, 18(71), 97-101. Erişim adresi: <https://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=71&Sayfa=103>
- Koçak, A. ve Arun, Ö. (2013). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk İletişim*, 4(3), 21-28. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/177956>
- Kortenhaus, C. M. ve Demarest, J. (1993). Gender role stereotyping in children's literature: An Update. *Sex Roles*, 28(3-4), 219-232. doi: 10.1007/BF00299282
- Luyt, B., Seng, S. L., ve Ng, Y. Y. (2011). Gender representations and stereotypes in singaporean picture books: 1970 to 2008. *Malaysian Journal Of Library and Information Science*, 16(3), 49-65. Erişim adresi: <https://sare.um.edu.my/index.php/MJLIS/article/view/6712>
- Martin, C.L. ve Ruble, D. (2004). Çocukların cinsiyet ipucu arayışı: cinsiyet gelişimi üzerine bilişsel bakış açıları. *Psikoloji Biliminde Güncel Yönler*, 13(2), 67-70. Doi: 10.1111/j.0963-7214.2004.00276.x
- Mathuvi, P. N., Ireri, A. M., Mukuni, D. M., Njagi, A. M., ve Karugu, N. I. (2012). An analysis of gender displays in selected children picture books in Kenya. *International Journal Of Arts*, 2(5), 31-38.
- Mercan, N. (2018). Kendini gerçekleştiren kehanet teorisi bağlamında kadınlarla ilgili kalıp yargılara yönelik bir araştırma. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 19(1). Erişim adresi: <https://openaccess.dpu.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12438/2150>

- Metin, S. (2018). *Tarık Dursun K. 'nın romanlarında toplumsal cinsiyet rolleri* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 498898).
- Miles, M.B. ve Huberman A. B. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. London: Sage Publications.
- Narahara, M. M. (1998). *Gender stereotypes in children's picture books*. Erişim adresi: <https://eric.ed.gov/?id=ED419248>
- Nunes, Af (2019). Estereótipos de genero nos livros infantis premiados. *Elos: Revista De Literatura Infantil Ve Xuvenil* , (6). doi: 10.15304/elos.6.5867
- Öngen, B. ve Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Istanbul Journal Of Sociological Studies*, 0 (48), 1-18. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iusoskon/issue/9552/119306>
- Özaydınlık, K. (2014). Toplumsal cinsiyet temelinde Türkiye’de kadın ve eğitim. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, (33). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/198262>
- Özcatal, E. Ö. (2011). Ataerkillik, toplumsal cinsiyet ve kadının çalışma yaşamına katılımı. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 21-39. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/382051>
- Özdemir, H. (2019). Toplumsal cinsiyet perspektifinde erkeklik ve kadınlık algısı: bir alan araştırması. *Asya Studies*, 4(10), 90-107. doi: 10.31455/Asya.612384
- Özdemir, O., Özdemir, P. G., Kadak, M. T., ve Nasıroğlu, S. (2012). Kişilik gelişimi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/115071>
- Patel, H. (2009). *Gender roles indoctrinated through fairy tales in western civilization*. 10(6), 2013. Erişim adresi: <https://history.rutgers.edu/docman-docs/undergraduate/honors-papers-2009/154-gender-roles-indoctrinated-through-fairy-tales/file>
- Poarch, R. ve Monk-Turner, E. (2001). Gender roles in children's literature: a review of non-award-winning “easyto-read” books. *Journal Of Research In Childhood Education*, 16(1), 70-76. doi: /10.1080/02568540109594975
- Saraç, S. (2013). Toplumsal cinsiyet. Gültekin ve diğerleri (Yay. Haz.), *Toplumsal Cinsiyet ve Yansımaları* (ss. 4-27). Ankara: Atılım Üniversitesi Yayınları.

- Sarıtaş, E., ve Şahin, Ü. (2018). Hayat bilgisi ders kitaplarında toplumsal cinsiyet rolleri üzerine bir inceleme. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (48), 463-477. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/maeuefd/issue/39596/351555>
- Saygılıgil, F. (2015). *Toplumsal cinsiyet tartışmaları*. Ankara: Dipnot Yayınları.
- Seçgin, F. ve Tural, A. (2011). Sınıf öğretmenliği bölümü öğretmen adaylarının toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Education Sciences*, 6(4), 2446-2458. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/nwsaedu/issue/19818/212023>
- Soyer, A. Ç. (2009). Okul öncesi dönem çocuk hikâye kitapları: Stereotipler ve Kimlikler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (1), 13-27. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/181702>
- Subaşı, M., ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisobil/issue/34503/424695>
- Şahin, F. T., ve Özbey, S. (2007). Aile eğitim programlarına baba katılımının önemi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 39-48. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/tsh/issue/48458/613785>
- Şanlı, B., Çelebioğlu, A., ve Vefikuluçay Yılmaz, D. (2018). Kadınların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşlerinin sosyodemografik özelliklerine göre incelenmesi. *Journal Of International Social Research*, 11(61). Erişim adresi: <https://web.p.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=78a3c66e-bb84-4807-b3f2-95f6166adc20%40redis>
- Şen, B., ve Deniz, Ü. (2019). Okul öncesi dönem çocuklarının izlediği rafadan tayfa çizgi filminin toplumsal cinsiyet açısından incelenmesi. *Türk Araştırmaları-Sosyal Bilimler*, 14 (5), 2547-2563. doi: 10.29228/TurkishStudies.32701
- Şenol, D., Erdem, S., Uzun, Z., ve Erdem, E. (2016). Toplumsal cinsiyetin bir aktarım aracı olarak çizgi filmler: Sindirella ve Pamuk Prenses örneği. *Kadem Kadın Araştırmaları Dergisi*, 2(2). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kademkad/issue/48231/610605>
- Takkin, T. (2020). *Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet tutumlarının özgüven, kişilik özellikleri ve sosyo-demografik değişkenler ile ilişkisinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 616235).

- Tanju, E. H. (2010). Çocuklarda kitap okuma alışkanlığına genel bir bakış. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 21(21), 30-39. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/spcd/issue/21100/227236>
- Taylor, F. (2003). Content analysis and gender stereotypes in children's books. *Teaching Sociology*, 31(3), 300-311. doi: 10.2307/3211327
- Topuz, S. K., ve Erkanlı, H. (2016). Toplumsal cinsiyet bağlamında kadın ve erkeğe atfedilen anlamların metafor yöntemiyle analizi. *Alternatif Politika*, 8(2), 300. Erişim adresi: <https://www.proquest.com/openview/1fb6770e74d423d6c478e202c4b320a2/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2044964>
- Tsao, Y. L. (2008). Gender issues in young children's literature. *Reading Improvement*, 45(3), 108-115.
- Turhan, O., Turhan, F. K., ve Baş, B. (2021). Occupations and gender in Turkish children's literature. *Çukurova University. Faculty of Education Journal*, 50(1), 1-30. doi: 10.14812/cufej.760503
- Tutkun, Ö. F., ve Koç, M. (2008). Mesleklere atfedilen kalıp yargılar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(1), 255-273. Erişim adresi: <https://app.trdizin.gov.tr/makale/T0RBME1qWTI=>
- Ulusoy, M., ve Altun, D. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitapları ile ilgili metaforları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(67), 1206-1221. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/510764>
- Ünlü, A. S. (2017). *Toplumsal cinsiyet rolleri bakımından TRT Çocuk kanalında yayımlanan çizgi filmler* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 466110).
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *Istanbul Journal Of Sociological Studies*, (35), 29-56.
- Vefikuluçay, A. G. D., Zeyneloğlu, A. G. S., Eroğlu, K., ve Taşkın, L. (2007). Kafkas Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açıları. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 14(2), 26-38. Erişim hakkı: <https://dergipark.org.tr/en/pub/hunhemsire/issue/7846/103312>

- Yener, T. (2020). *Okul öncesi hikâye kitaplarındaki toplumsal cinsiyet rollerinin kitabın metinsel içeriği ve kitabın resimleri açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 626876).
- Yıldırım, A. Ve Şimşek, H. (2004). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (4. Basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, F., ve Gül, H. (2021). Toplumsal cinsiyete duygusal bakış. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 23(41), 578-590. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1937379>
- Yılmaz, S. (2018). Toplumsal cinsiyet rollerinin günlük hayattaki yansımaları: Çorum/Alaca örneği. *İmgelem*. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/imgelem/issue/38228/415425>
- Yiğitbaşı, K. G., ve Sarıçam, S. (2020). Toplumsal cinsiyet rollerinin temsili ve medya: TRT Çocuk Dergisi örneği. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, (35), 19-45. doi: 10.17829/turcom.677923
- Yorgancı, F. (2008). *İlköğretim ders kitaplarında toplumsal cinsiyet rollerinin inşası* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 219361).
- Yorulmaz, D. (2019). Babanın çocuk bakımına katılması. *Türkiye Klinikleri Journal Of Biostatistics*, 11(3). doi: 10.5336/jtracom.2019-70219
- Yüksel, G. (2015). *Yaşam boyu gelişim*. Ankara: Nobel Yayınları.

EKLER

Ek 1. Etik Kurul Onay Formu

Evrak Tarih ve Sayısı: 04.06.2021-33929

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : E-61923333-050.99-33929
Konu : 35/46 Şeyma Hatice TEMELLİOĞLU

04.06.2021

Sayın Şeyma Hatice TEMELLİOĞLU

İlgi : Şeyma Hatice TEMELLİOĞLU 24.05.2021 tarihli ve 0 sayılı yazı

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığının 02.06.2021 tarihli ve 35 sayılı toplantısında alınan "46" nolu karar ile Şeyma Hatice TEMELLİOĞLU'nun başvurusu **uygun** görülmüş ve karar örneği ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. İsmail HİRA
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu
Başkanı

Ek: Karar Yazısı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır.

Diğerleşim Kodu: 304510PP900 Pro Kodu: 33929

Bölge Takip Adresi: https://193.140.213.232/uzen/uzen_bolge/BolgeDiğerleşim.aspx?ID=304510PP900&K=33929

Adres: Esentepe Kampüsü 54187 Söğütözü SAKARYA / KEP Adresi:
sakaryauniversitesi@n01.kep.tr
Telefon No: 0264 295 39 80 Faks No: 0264 295 50 33
e-Posta: ozdizkhan@sakarya.edu.tr Elektronik Ad: www.sakarya.edu.tr

Bölge için: Hatice Babacan
Ünvanı: Birim Evrak Sorumlusu

Ek 2. Yabancı Kitaplar Listesi

YABANCI KİTAPLARIN LİSTESİ

1. Amicis, Edmondo de - Çocuk Kalbi
2. Andersen - Karlar Kraliçesi
3. Andersen - Kibritçi Kız
4. Andersen - Kurşun Asker
5. Andersen - Küçük Deniz Kızı
6. Anonim - Sinbad
7. Barrie, James Matthew - Peter Pan
8. Baum, Lyman Frank - Oz Büyüctüsü
9. Behrengi, Samed - Bir Şeftali Bin Şeftali
10. Behrengi, Samed - Kel Güvercinci
11. Behrengi, Samed - Püsküllü Deve
12. Behrengi, Samed - Küçük Kara Balık
13. Blade, Adam - Canavar Peşinde
14. Burnet, E.H - Küçük Prenses
15. Burnett, Frances Hodsson - Gizli Bahçe
16. Cervantes, Miguel de - Don Kişot
17. Collodi, Carlo - Pinokya
18. Daudet, Alphonse - Değirmenimden Mektuplar
19. Deiana, Valentina, Güzel ve Çirkin
20. Dickens, Charles - Oliver Twist
21. Dumas, Alexandre - Monte Kristo
22. Dumas, Alexandre - Siyah Lale
23. Erich, Kastner - Uçan Sınıf
24. Ezop - Ezop Masalları
25. Fisher, Daisy - Sindrella
26. Grimm Kardeşler - Rapunzel
27. Grimm Kardeşler - Bremen Mızıkacıları
28. Grimm Kardeşler - Fareli Köyün Kavalcısı
29. La Fontaine - Masalları
30. Lewis, Carroll - Alice Harikalar Diyarında-
31. Medville, Herman - Moby Dick
32. Porter, Eleanor H. - Polyanna
33. Pyle, Howard - Robin Hood
34. Saint Exupery, Antoine de - Küçük Prens
35. Spyri, Johanna - Heidi
36. Stevenson Robert L - Define Adası
37. Swift, Jonathan - Gulliver'in Gezileri
38. Tolstoy - İnsan Ne İle Yaşar?
39. Tumanov, Vladimir - Kraliçe'yi Kurtarmak -
40. Twain, Mark - Huckleberry Finn'in Maceraları
41. Twain, Mark - Tom Sawyer
42. Verne, Jules - 80 Günde Devri Alem
43. Verne, Jules - Kaptan Grant'ın Çocukları
44. Verne, Jules - Yeşil Işın
45. Wilde, Oscar - Mutlu Prens

YERLİ KİTAPLARIN LİSTESİ

1. Ak, Sevim - Uçurtmam Bulut Şimdi
2. Ak, Sevim - Vanilya Kokulu Mektuplar
3. Anonim, İz yayıncılık - Keloğlan
4. Anonim, Yumurcak Yayınları - Kırmızı Başlıklı Kız
5. Atatürk, Mustafa Kemal - Nutuk
6. Aydüz, Zehra - Bilimin İlk Kaşıfleri
7. Cilasun, Bilgin - Dede Korkut Hikayeleri
8. Çe, Melek - Çılgın Öğretmen
9. Çe, Melek - Hosçakal Güzel Okulum
10. Çe, Melek - Sınıfımızdaki Gizemi
11. Çe, Melek - Uçan Halı
12. Dikmen, Şahide Nur - Sevgi ve Merhamet Öyküleri
13. Efe, Ahmet - Nasreddin Hoca
14. Kolektif, Parıltı yayınları- Ben kimim?
15. Kurban, Pınar 1 - Deyim Hikayeleri
16. Kurban, Pınar 2 - Deyim Hikayeleri
17. Kurban, Pınar 3 - Deyim Hikayeleri
18. Memecan, Salih - Limon ile Zeytin
19. Oral, Ünver - Karagöz ile Hacivat
20. Öze, Özkan - Elveda Ağustos Böceği
21. Seyfettin, Ömer - Falaka
22. Şirin, Mustafa Ruhi - Her Çocuğun Bir Yıldızı Var
23. Uslu, Tarık - Şu Acayip Bitkiler
24. Uslu, Tarık - Şu Acayip Böcekler
25. Zekeriya, Necati - Bizim Sokağın Çocukları